12. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

www.meb.gov.tr

12. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr



İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

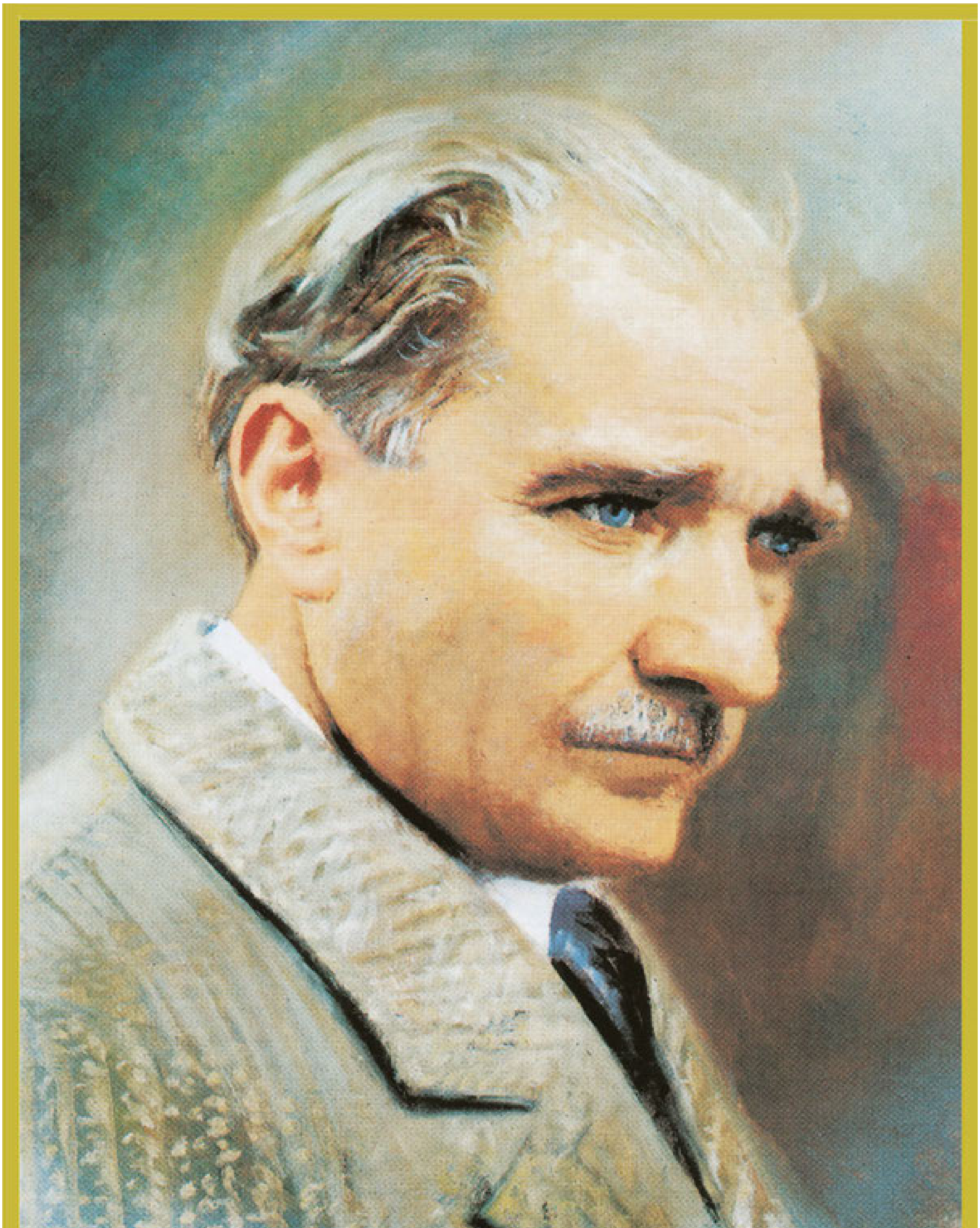
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk



MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

12. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

4. Ünite

1. Bilinç akışı; romanda figürlerin iç dünyalarını kendi zihinlerinden, bütün karmaşasıyla aracısız bir şekilde aktarmayı amaçlar. Bu, çağrışıma dayalı olarak birbirini izleyen düzensiz yapıdaki cümle ve sözcüklerle ortaya konan bir tekniktir. Bu teknikte kahramanın zihni ve iç dünyası; düşünceler, dağınık sözler, imajlar ve sembollerin çağrışım silsileleri hâlinde verilmesiyle aktarılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki parçalardan hangisi bilinç akışı tekniğine örnek olarak gösterilebilir?

A) Evin önünden geçerken açık pencereme baktım. Babam öğleyin gelene kadar dönerim. Mahalleye girer girmez kamyondan indim. Haliller beni işsiz güçsüz aylağın teki sanmasın diye hızlı hızlı yürüdüm. Taa mendireğe kadar gittim, sıcaktan kan ter içinde kaldığım için biraz oturdum.

B) O kadar berbatsınız ki artık kendimi yapayalnız hissediyorum. Yarısı rezil, yarısı budala. Düşününce insan korkar bu kalabalıktan ama Allah'tan bizim çocuklar var, onlarla birlikte olunca birbirine karıştırmıyorum. Biliyorum o zaman suç ile günahı, daha iyi anlıyorum. Sonra dün akşam bizim çocukların bana kahvede "Çakal, çakal!" dedikleri aklıma geldi, kızdım. Peki. O yapılacak şeyleri ben tek başıma da yaparım beyler, tek başıma da yürürüm o yolda.

C) Yürüye yürüye sizin evin önüne gelmişim Nilgün, farkına varmamışım, üzeri yosunlu o seki duvarı görünce anladım. Bahçe kapınız kapalıydı. Gittim, yolun öte tarafındaki kestane ağacının altında oturdum. Evinizin pencerelerine, duvarlarına baktım, senin içeride ne yaptığını düşündüm. Elime bir çöp aldım, yerdeki kum birikintisine senin yüzünü çizmeye başladım.

D) Mediha Hanım, piyanosunu yıllar var ki gönlünce çalamıyor, piyanosunun kapağı biz öğrenciler için açılıyordu. Fırtınaları dinmiş, yaşlı Mediha Hanım; çoktan gönül serüvenlerini, kalp çarpıntılarını tüketmişken piyanosundan da işte bu nota defterinden de hiç ayrılamamıştı. O belki de bunları ilk edindiği, piyanoda ilk çaldığı günleri hatırlıyordu.

E) Yusuf o sonbahar günlerinde gönüllü jandarma oldu. Artık Söğüt sokaklarından yaylı arabasıyla değil, üstünde hâki üniforması, başında siyah kalpağı ile gelip geçmekteydi. Savaş sonrası çocukların ve gençlerin gözünde bir kahraman olan, büyüklerin de pek umursamadığı bu mağlup adam Söğüt'ün ücra sokaklarında unutulup gitmekten kurtulmuştu.

2. - - - - 1938 yılında yayımlanan - - - - adlı romanında seçtiği kahramanlarla II. Abdülhamit, II. Meşrutiyet ve Mütareke dönemlerinin İstanbul'unu anlatmıştır. Romanda Adnan karakteri üzerinden toplumun geçirdiği değişim ele alınmıştır. Belkıs, Süheyla, Şair Raif, Hidayet, Tevfik Hoca, Dağıstanlı Hoca, Salih Zeki, Maliye Nazırı gibi çok sayıda kahraman vardır. Roman kahramanları arasında edebiyat çevresinden kişilere de yer vermiştir. Örneğin Mehmet Âkif Ersoy, Şair Raif adıyla romanda yer almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) Ahmet Hamdi Tanpınar - Huzur
B) Kemal Tahir - Esir Şehrin İnsanları
C) Mithat Cemal Kuntay - Üç İstanbul
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Sodom ve Gomere
E) Refik Halit Karay - İstanbul'un Bir Yüzü

3. Yazar:

– Ahmet Ümit son yıllarda Türk edebiyatında polisiye roman türünün en önemli yazarlarından biridir. Yazdığı bu romanlardaki derinlemesine inceleme onun yetkinliğini iyi bir şekilde göstermektedir.

Öğrenci:
– Ahmet Ümit'in bu roman tarzının örnekleri Türk edebiyatında başka hangi yazarlarımız tarafından temsil edilmiştir?

Yazar:
– Tabii şunu söylemek gerekir. Roman bizim edebiyatımıza Batı'dan gelen bir tür. Edebiyatta mazisi çok uzun olmayan bu türün polisiye olarak ilk örneği sayılabilecek eser, yaşadığı dönemin "yazı makinesi" olarak anılan Ahmet Mithat Efendi'nin "Esrar-ı Cinayet" adlı eseridir. Sonraları Peyami Safa'nın "Cingöz Recai" serisi bu tarza örnek oluşturur. Yine Osman Aysu, Pınar Kür polisiye roman niteliğinde eserlere imza atmışlardır.

Öğrenci:
– Batı'da Agatha Christie, Sir Canon Doyle, Edgar Allen Poe'nun temsil ettiği bu tarz romanların ülkemizdeki popüler yazarı olan Ahmet Ümit, yeni serüvenlerle -sizin de dediğiniz gibi- ele alacağı konu hakkında derinlemesine inceleme yaparak okurlarıyla yeniden buluşacaktır.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Öğrenci, yazarın bazı düşüncelerine katılmaktadır.
B) Yazar, Ahmet Ümit'in kitapları hakkında bilgi sahibidir.
C) Öğrenci, Ahmet Ümit'in yeni kitabı için öngörüde bulunmuştur.
D) Yazara göre roman türü istenilen seviyeye henüz çıkmamıştır.
E) Öğrenci, Batılı polisiye roman yazarlarına örnekler vermiştir.

4. Aşağıdaki cümlelerle bir paragraf oluşturulmak istense hangisi bu paragrafta yer almaz?

A) Severim gerçekçi edebiyatı; bu yaşa değin en çok onun ürünlerini, o yolda yazılmış hikayeleri, romanları, hep o çığırı öven denemeleri, eleştirileri okudum.
B) Bir hikâyede, bir romanda anlatılanların gerçekte olanlara benzememesi; çok kimseler gibi benim için de büyük bir suçtur.
C) İnsanoğlu bencildir, yalnız kendiyle ilgilenir, kendi kendisiyle uğraşır da başkalarının gerçekliğini kavrayamaz.
D) Peri masallarından, dev masallarından çocukluğumda bile pek hoşlanmadım.
E) Olmayacak şeyler, benzerleri görülmeyecek insanlar anlatan hikâyeler arasında beğendiklerim yoktur demeyeceğim ama onlarda da gerçeği aradım.

5. – Nereye gidiyorsun (I) diye bağırdı.

– Başım ağrıyor (II) dedi. Eyvallah (III)

Kapıyı kapayıp merdivenlere doğru yürüdü.

– Ne oldu (IV) Neden gitti (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine ünlem işareti getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. 1980 sonrası Türk edebiyatının önemli isimlerinden biridir. İlk dönem eserlerinde köy gerçekliğini, köyden kente göçü, çarpık kent ilişkilerini, bu çarpıklaşmanın getirdiği yabancılaşmayı, yabancılaşan bireylerin iç dünyasını ve yoksul insanları işledi. İlk kitabı "Sevgili Arsız Ölüm" 1983'te yayımlandı. Anadolu'daki köy yaşamı ve insanlarını masalımsı bir atmosferde anlattığı bu ilk romanıyla büyük ün kazandı. Eserleri İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Farsça ve Hollandacaya çevrildi. Farklı üslubu ve yaklaşımıyla dönemindeki edebiyatçıların önde gelen isimlerinden biri oldu.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Latife Tekin
B) Adalet Ağaoğlu
C) Yusuf Atılgan
D) Bilge Karasu
E) Rasim Özdenören

7. Ali birden kendini kaybederek sendeledi. Doğrulmaya çalışacakken kocaman bir demet geldi çarptı, dengesini bozdu. Hiç kimse farkında olmadı. Yanı başındaki Hidayet'in oğlu bile. Küçük ağa ha bire, "Ha kardaşlarım ha," diyordu, "Ha babam kardaşlarım ha!" Demetler demetlerin ardından. Bir an oldu ki Pehlivan Ali'nin koca bedeni, yığılan demetlerin arasında yitip gitti. Sonra bir çığlık, patozu sarsan müthiş bir çatırtı, iş durdu. Hidayet'in oğlu toz gözlüğünü alnına kaldırıp Ali'ye baktı, sonra iki eliyle yüzünü kapatarak çömeldi.

"Ne var yahu? Ne oldu?"
Hidayet'in oğlu fırladı, şaşkınlıkla patozdan atladı, kaçmaya başladı. İşi anlayan usta koşarak gelmişti. Gördü, kireç kesildi o anda. Irgatbaşıyla hemen patoza tırmandılar. Pehlivan Ali'nin terli bir külçeye dönmüş bedeni patozun ağzına kapanmıştı. Güçlü iki ırgat Pehlivan Ali'yi kaldırmak istediler. Ağırdı, baygındı. Yardıma iki kişi daha katıldı. Zorla patozun ağzından aldılar.
(...)
Usta çılgına dönmüştü. Küçük ağanın üstüne yürüdü:
(...)
Beyaz gömleğini iki eliyle yakalayıp sarstı:
"Ne dikiliyorsun? Arabana atıp götürsene şehre!"

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İşçilerin ruhsal yaşamlarına yönelik yazar/anlatıcının öznel yaklaşımları verildiğinden romantizm akımının izleri görülmektedir.
B) Yardımlaşmanın toplum yaşamına katkısı örtük ileti biçiminde verilmek istendiğinden millî ve dinî yönelime bağlı bir yazara aittir.
C) Metin, işçilerin yaşamlarındaki zorluklara, hak arama mücadelesine yönelik ayrıntılar içerdiğinden toplumcu gerçekçi eğilimin etkisi görülmektedir.
D) Bir insanın dramı konu edildiğinden bireyin iç yaşamını yansıtan edebî anlayışın yansımalarını içermektedir.
E) Toplumsal yaşam bir laboratuvar olarak tasarlandığından natüralizm akımının etkisi güçlü şekilde görülmektedir.

8. 1930'lardan 1980'lere kadar devam etmiştir. Eserlerde işçiler, dar gelirliler, köy hayatı, köyden kente göçün ortaya çıkardığı sorunlar, Anadolu insanının gerçeği, toplumsal değişimin getirdiği olumsuzluklar ele alınmış; ağa-köylü, işçi-işveren, yönetici-köylü, aydın-köylü gibi çatışmalara yer verilmiştir. Gözleme önem verilmiş, sosyal fayda ön planda tutulmuştur. Yazarlar halkın kullandığı dil özelliklerini eserlere yansıtmışlardır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu anlayış doğrultusunda yazılmamıştır?

A) İnce Memed
B) Bereketli Topraklar Üzerinde
C) Sarı Traktör
D) Aylak Adam
E) Cemo

9. (I) Böyle onunla yanyana bulunmak hiçde kolay değildi. (II) Ona oğulum diyemiyor, başka kişiyle baba diye konuştuğunu duyunca içim parçalanıyordu. (III) Aysel, benim Sevgili Aysel'imin yanında olduğunu bilmek istemiyorum. (IV) Onun yüzüne bakmaya hakkım yoktu çünki. (V) Buralara nasıl gelmişti; gerçekten beğenmiş, evlenmişmiydi?

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Atticus güçlü kuvvetli değildi. Neredeyse elli yaşındaydı. Jem'le ikimiz ona neden bu kadar yaşlı olduğunu sorduğumuzda hayata geç başladığını söylerdi. Adam gibi bir adam olması ve yeteneği buradan geliyor demek ki, diye düşündük. Okuldaki arkadaşlarımızın babalarından çok daha yaşlıydı; sınıf arkadaşlarımız, "Benim babam…" diye söze başladıklarında Jem'le ikimizin söyleyebileceği bir şey yoktu. Jem futbol delisiydi. Atticus hiçbir zaman top kapmaca oynayamayacak kadar yorgun olmazdı ama Jem topu onun elinden çalmaya çalışınca, "Bunun için çok yaşlıyım, oğlum." derdi. Babamız Atticus hiçbir şey yapmıyordu. Bir markette değil bir büroda çalışıyordu. Damperli kamyon sürücülüğü yapmıyordu, şerif değildi, çiftçilikle ilgisi yoktu, bir araba tamirhanesinde çalışmıyordu ya da hiç kimsenin hayranlığını kazanma olasılığı bulunan bir işi yoktu. Ayrıca gözlük takardı. Sol gözü neredeyse hiç görmüyordu, Finchler'de sol gözlerin kabile lanetine uğradığını söylerdi. Bir şeyi iyi görmek istediği zaman başını çevirir sağ gözüyle bakardı. Okul arkadaşlarımızın babalarının yaptığı şeyleri yapmazdı; asla ava gitmez, balık avlamazdı. Salonda oturur, okurdu.

Bu parçada Atticus'un hangi yönü ile ilgili bilgi verilmemiştir?

A) Alışkanlıkları B) İşi C) Yaşı D) Karakteri E) Korkuları

11. Aşağıdaki parçalardan hangisi toplumcu gerçekçi bir romandan alınmış olamaz?

A) Üç aydır kasabada kaymakam yok. Tahrirat kâtibi Resul Efendi vekillik ediyor. Onun da ha varlığı ha yokluğu… Yaşlı, sümsük bir adam. Gölgesinden ürküyor. Bu adamla hiçbir iş görülmez. Nisan da geldi çattı. Çeltik ekmek için ruhsatiye müracaatları başladı. Tarla planları, tarla kiralamaları, su kavgaları, alışverişler…

B) Köy içine çıktı. Ta Yukarı Mahalle'ye yürüdü. Halil İbişle oğlu İsmail'e gitti. Söyledi, ev yerine temel kazımında çalışsınlar, işçi olarak. "Günlüğünüzü üçer liradan veririm!.." İkişer buçuktu geçen yıl. "Aaah; şu sıra her işin ağzını çula kuşu gibi açtığı sıra! Hiç de ev yapacak zaman değil ama bıktım Aşağı Mahalle'den!

C) Kır Abbas... Göğsü bağrı açıktı. Elinde ufacık, aşı bıçağı kadar bir orak vardı. Ekin biçiyordu. Bükülmüştü. Yüzünü toprağa, sırtını güneşe vermişti. Tarladaki ekini kurtarmaya çalışıyordu. Tozak köyünden yaşlı bir adamdı. Yılların, uzun yılların Kır Abbas'ıydı. Gücü vardı, kuvveti vardı. Parası yoktu. Sırtında kaput bezinden bir iç gömleği vardı. Dışlığı yoktu. İç gömleği kirden meşine dönmüştü.

D) Biliyor musun çocukluğumda sık sık olurdu. Belki de herkeste olan bir şeydir. Bazı uyuşukluk anlarında, yazın Boğaz'da tembel tembel otururken birdenbire vücudumdan ayrıldığımı zannederim. Âdeta boşlukta yüzer gibi bir şey… Asıl garibi bir gece rüyamda oldu. Müthiş üşüyordum, o azapla uyandım, dişlerim zangır zangır çarpıyordu.

E) Döne: "Gel otur." dedi. "Cennet Hatun, gel otur." Cennet, bir ah çekti: "Oturuyum mu ki bacım? Oturuyum mu ki?" diye bir köşeye ilişti. "Sabahtan beri ev ev dolanıp duruyorum. Ne yaptığımı, nereye gittiğimi bilmiyorum. Duydum ki sende de kalmamış buğday. Arpayı da tüketmişsin. Biz de tüketeli bir hafta oldu. çuvalların dibi görüneli çok oldu. Bu yıl bizim ekin olmadı bacım. Sizinkisi gibi olsaydı... Bizim herif her yeri her evi gezdi. Ödünç istedi. Kimsede yok ki versin."

12. “Savaş ve Barış”ta Tolstoy, bir yandan 19. asrın en tantanalı savaşlarını ve tarihî şahsiyetlerini anlatırken diğer yandan karakterlerinin kendi içlerindeki savaşa odaklanır. Savaş, hem toplumların hem bireylerin sürekli içinde bulunduğu bir mücadele hâlidir. Âlemin çift kutuplu yapısı ve diyalektik işleyişi, zıtların nihai uzlaşım için birbirleriyle savaşmalarını gerektirir. Bu mücadeleyi, kitapta hem Aleksandr ile Napolyon hem Rusya ile Fransa arasında hem de Prens Andrey’in, Piyer’in, Nataşa’nın ruhlarında ve ilişkilerinde bilfiil duyumsarız. İnsanlık tarihinde savaşsız geçirilen zamanların azlığı, devinen insanın zorunlu olarak hem kendisiyle hem çevresiyle çatışma içerisinde olduğunun delilidir. - - - -

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Tolstoy, kitabının kimi bölümlerinde olay örgüsünün dışına ustaca taşarak milletleri savaşa yönelten sebeplere ve kuvvetlere dair gözlemlerini aktarır.
B) Tolstoy, devlet idaresinde üst basamaklara çıkıldıkça şahsi iradenin giderek zayıfladığını ve tarihin gürül gürül akan nehrinin sularına karıştığını “Çar, tarihin kölesidir.” sözüyle ifade eder.
C) “Savaş ve Barış”ın karakterleri, çağın Batılılaşma eğiliminin bir parçası ve -Rusya’da olduğu gibi bizde de- soyluluk göstergesi olan Fransız kültürüyle yetişmiş aristokratlardır.
D) Bu çatışmanın kılıçla, topla, tüfekle fiziksel olarak açığa çıkmasıyla savaş olgusu; yıkıcılığının doruğuna ulaşır.
E) “Savaş ve Barış”ın dördüncü kısmında, Piyer’in, ruhunda esaslı bir sıçrama yaratan savaşın trajik sahnelerine tanıklığından sonra sözü edilen kristal gibi sihirli bir pırıltı; romanın bütününe hâkim olan o eşsiz duyguyu kanımca en iyi anlatan mazmunlardan biridir.

13. Bayan Gardiner, yakaladığı ilk fırsatta, oldukça şefkatli bir ifadeyle Elizabeth’e ikazda bulundu. Düşündüklerini dürüstçe açıkladıktan sonra sözlerine şöyle devam etti:

“Aklı başında bir kızsın, Elizabeth. Onun için yapma dediler diye ille de tutup inadına âşık olacağını zannetmiyorum. Onun için de açık konuşmaktan yana korkum yok. Ciddi söylüyorum ayağını denk al. Sakın âşık olayım deme. Onun da sana âşık olmasına fırsat verme. Çünkü iki tarafın da maddi durumu düşünülürse böyle bir ilgi hiç de akıllıca bir şey sayılmaz. Onun kişiliğine bir diyeceğim yok ama durumu buysa hayallere kapılıp kendini unutman doğru olmaz. “

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İlahi bakış açısı kullanılmıştır.
B) Diyalog tekniğine yer verilmiştir.
C) Zengin-fakir çatışması vardır.
D) Kısa ve anlaşılır cümlelere yer verilmiştir.
E) Fiziksel betimleme yapılmıştır.

14. Kendi kendine kâfi müphem bir idrak hâlinde bu korku, uykunun derecelerini fevkalede hassas bir ölçü ile tayin ediyor ve şuurun simsiyah kesileceği anda, sessiz bir patlayışla bütün vücudu sarsarak hastayı sıçratıyor ve uyandırıyordu. Ona emniyet geldi ki bu nöbetçi his, her şeye hâkim bir irade kuvvetiyle mücehhezdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen altı çizili kelimelerden herhangi birinin eş anlamlısı değildir?

A) Anlayış B) Belirsiz C) Duygu D) Donanmış E) Bilinç

15. Yaz yine geldi. Yeşil yaylalarda ak çadırlar yine kuruldu. Sürüler melemeye, çay boyunda dumanlar tütmeye başladı. Güneş parlıyor, mest edici kımız kokusu ve çiçek kokuları etrafa yayılıyordu. Bir çadırın gölgesinde, yeşil otlar üzerinde dost-tanışlarla oturup temiz hava almak, kımız içmek, kızartılmış kuzu eti yemek, vazgeçilmez ve dayanılmaz bir zevkti. Bir ağacı kökünden söküp çıkaracak ya da karşı dağların doruklarına baş eğdirecek kadar güçlü hissedersin kendini… İşte böyle günlerde Orozkul yeminini unuturdu. Ona "Büyük Ormanın Büyük Efendisi" dedikleri zaman koltukları kabarır, yine herkese söz vermeye, herkesten armağanlar almaya başlardı. Böyle günlerde, o ulu çamlardan hiçbirinin aklına artık günlerinin sayılı olduğu, ancak sonbahara kadar ömürleri kaldığı gelmiyordu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Doğanın insan ruhu üzerindeki etkisi anlatılmıştır.
B) Çeşitli duyularla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
D) Dönemin sosyal hayatından izler vardır.
E) Açıklayıcı betimlemeye yer verilmiştir.

16. Aşağıdakilerden hangisi farklı bir bakış açısıyla yazılmıştır?

A) Nihat sözlerini bitirip ayağa kalkınca Ömer'in yerinden kımıldamadığını gördü. Elini onun omzuna dokundurdu, Ömer biraz irkildi fakat vaziyetini bozmadı. Öteki, acaba uyudu mu diye bakmak için biraz eğilince arkadaşının, gözlerini mukabil taraftaki kanepelerden birine dikerek fevkalade meraklı bir şey seyreder gibi etrafla alakasını kesmiş olduğunu gördü.

B) Adli tıpta müşahede altında bulunduğum zamanlarda tedavime çalışan, sonraları da bana o kadar iyiliği dokunan Doktor Ramiz'in psikanalize dair neşrettiği etütleri de bu arada sayabilirim. Bu kadar mühim işlerle uğraşan bu âlim zatın hakkımda gösterdiği teveccühe layık olabilmek için bu kitapların ve makalelerin bir satırını bile atlamadığıma sizi temin edebilirim. Fakat başlangıcını bilmediğim çok mühim meseleler üzerinde yazılmış bu eserler ne benim edebî zevkime ne de anlayışıma bir tesir yaptılar.

C) Sakarya savaşından sonra düşman orduları Haymana, Mihalıççık ve Sivrihisar bölgelerini bize; yer yer ateş yığınlarıyla örtülü ıssız ve engin bir virane hâlinde bıraktı. O afetlerden artakalmış halkın, bu taş yığınları arasında, ilk insanlardan farkı yoktur. Bunlar, yarı çıplak bir hâlde dolaşıyor; alevin kararttığı harman yerlerinde toprağa, çamura karışmış yanık buğday ve mısır tanelerini iki taş arasında ezerek öğütmeye çalışıyor; adı bilinmez otlardan, ağaç köklerinden kendilerine bir nevi yiyecek çıkarıyor ve bir yabancının ayak sesini duyunca her biri bir yana kaçıp bir kovuğa saklanıyordu.

D) Ben de o muayene odasının ve nice muayene odalarının önünde senelerce bekledim. Benim yanımda büyüğüm de yoktu. Yalnız başıma demir parmaklıklı kapıdan içeriye girerdim, dokuzuncu hariciye koğuşuna doğru ağaçların bile sıhhatine imrenerek yürürdüm, camlı kapıların garip bir beyazlıkla gözlerime vuran ve içimde korku ile karışarak yuvarlanan parıltıları arasında o dehlize girerdim ve yalnız başıma bir köşeye ilişirdim, kımıldamazdım, susardım, beklerdim, korkudan büzülürdüm, rengimin uçtuğunu hissederdim.

E) Annemi bana benzetirler. Hele babamla evlendiği seneden kalma bir fotoğrafı vardır ki benim modelim gibidir. Fakat zavallı kadın, sıhhatçe hiç bana benzememiş. Çok zayıfmış. Bitip tükenmez yolculuklara, dağların sert havasına, çöllerin ateşine dayanacak bir vücutta değilmiş. Sonra, galiba bir hastalığı da varmış. Fakat zavallının bütün evlilik hayatı, bu hastalığı saklamaya çalışmakla geçmiş... Ne yapsın, babamı çok seviyormuş. Kendisini zorla ayırırlar diye korkuyormuş...

17. Çukurova tekin değildir. Bir uçsuz bucaksız düzlüktür. Bataklıktır, büklüktür, akarsular, ulu denizlerdir. Bulut örneği gelen sivrisinekler… Çukurova bir sonsuz aklıktır. Göğe yükselmiş, ulu devler gibi ayağa kalkmış yürümüş, bin bir renkli ulu devlercesine uçan, akan toz direkleridir. Çukurova sarı sıcaktır. Toz dumandır. Otsuz, ağaçsız, yan yana ördolmuş bir belalı topraktır. Sıtmadır, hastalıktır. Sızlayan kemik, akan terdir. Otomobildir, traktör, biçerdöver, konuşmayan sırasında yalnız bağıran, insanüstü bir yaratık, pamuktan el, ipek ten, ibrişim saçtır. Çukurdan dönünceye kadar Toros köylüsü rahatsızdır, korku içindedir.

Bu parçada Çukurova ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Yaşam şartlarının zor olduğuna
B) Kurak bir bölge olduğuna
C) İnsanların kendini güvende hissetmediğine
D) Sağlıksız bir ortam olduğuna
E) Halkının fakir olduğuna

18. Bütün değerlerini yitirmiş, dayanacak bir şey arayan Bay C. maddi açıdan rahat biridir. Savurgan biri de olmadığından elindeki ile yetinmeyi de bilen Bay C. ihtiyaç duymadığı için de çalışmayan, zaten bunu da gereksiz kabul eden bir adamdır. Günlerini sıradan işler, kitap okumak, sinemaya gitmek, çevresindeki insanları gözlemlemekle geçirmektedir.

Bu parçada ana kahramanından söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aylak Adam B) İçimizdeki Şeytan C) Acımak D) Düşkünler E) Huzur

19. Bahçesaray'a girdiğimiz zaman akşam oluyordu. Basık evlerin damları üzerine akşamla beraber sonsuz bir ıstırap çöküyor gibiydi. Bazen oradan buradan, kısık ve gamlı ses işitiliyordu. Bazı evlerde bir şavk yanıp sönüyordu. Bazısında, sıkıntılı akşam saatlerini biraz olsun ferahlatmak ister gibi lambalar yanıyordu. Bazı evlerin önünde elleri değnekli, kalpaklı, bol şalvarlı ihtiyarlar görülüyor ve sessizce, başlarını önlerine eğmiş, değneklerini yere vura vura, karanlıklara dalıp bir taraflara gidiyorlardı. Bahçesaray'ın akşam hayatı bana önce böyle sakin ve neşesiz görünmüştü. Ama aslında böyle değildi. Yalnız insanlar değil hava, gök, sular, evler bile Çürüksu'nun kenarında, hanlarımızın mezarları bulunan bu toprağın geçmişteki saadetini sessizce dinler gibiydiler. Bahçesaray'ı ilk defa görüyordum. Ertesi gün ben de onun sırrına erdim. Bahçesaray, gözlerimin önünde sessiz ve canlı bir panorama gibi kaldı. En kara günlerimde ona bakıp içimin ateşlerini söndürürüm.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Kahraman anlatıcının bakış açısı vardır.
B) Diyalog tekniğine başvurulmuştur.
C) İşitme duyusuna ait ayrıntılara yer verilmiştir.
D) Dış gerçeklik yazarın izlenimleriyle aktarılmıştır.
E) Öyküleyici ve betimleyici anlatım vardır.

20. – Deme be! Grev ha? İyi ama ne güzel işimiz var, grevin sırası mı şimdi? Niye gidiyorsunuz greve?

– Niye mi? İliğimize kemiğimize kadar sömürüyorlar, ondan! Kaldığımız barakalar birer pislik yuvası. Şirket kantini, bu kümesler için kira olarak ücretlerden yüzde beş kesiyor. Üstüne üstlük adamlar bizi buraya getirdikten sonra ücretlerimizi düşürüyorlar. Bugün burada derimizi yüzmelerine göz yumarsak yarın pamukçular tepemize çıkarlar. Hâlimiz beş beter olur. Göz göre göre de "Buyurun, bizi tepe tepe kullanın, sömüre sömüre posamızı çıkarın." mı diyeceğiz? Yok öyle şey, sen de biliyorsun ki hakkımızı söke söke alacağız.

Bu parçada işlenen temel çatışma aşağıdakilerden hangisidir?

A) İşçi - işveren B) Köylü - kentli C) Zengin - fakir D) Yönetici - halk E) Çalışkan - tembel

12. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

5. Ünite

1. I. Toplumsal sorunları, çarpıklıkları eleştirip izleyiciye göstererek onları da bu eleştirilere katmayı hedefler.

II. Kahramanlık konusunu işleyen tiyatro türüdür.

III. Klasik tiyatrodaki gibi seyircinin kendisini oyunun içinde hissetmesi sağlanır.

IV. Olaylar, durumlar parça parça verilir; arada bir şarkılar, türküler söylenir, anlatıcılar devreye girer.

Epik tiyatro ile ilgili numaralanmış yargılardan hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) III ve IV

2. Atatürk : Yunan ordusu girmiş İzmir'e!

Koro : Yeter!

Atatürk : Ve yurdun bağrına doğru ilerlemekte…

Koro : Yeter! Yeter!

Atatürk : Türk ulusu! Ülkemizin her yanı yıkılsa da baştan başa ateşler içinde kalsa da…

Koro : Bittik mi tükendik mi biz?
Bittik mi tükendik mi biz?

Atatürk : En korkunç yıkımla yüz yüzeyken ulus, yükseliyor içimizin ta derinliklerinden atlıların, ulu ataların sesi.

Eski Önderler : Yaşamak için savaşmayı göze alanlar, ancak onlar yaşamaya hak kazanırlar.

Bu tiyatro metninde anlatılmak istenenle aşağıdaki kavramlardan hangisi arasında ilişki <u>kurulamaz</u>?

A) Bağımsızlık B) Evrensellik C) İşgal D) Barış E) Vatanseverlik

3. 1960'lardan itibaren tiyatro yazarları toplumsal sorunları işleyen başarılı eserler ortaya koymuşlardır. Haldun Taner - - - - isimli eseri ile geleneksel Türk tiyatrosunun belirleyici özelliklerini, toplumsal ve siyasal bir içerikle birleştiren yeni bir yerli epik tiyatro oluşturmuştur. Oyunların sayısında büyük bir artışın gözlemlendiği bu dönemde oyunların konuları da çeşitlenmiştir. Oktay Rifat - - - -, Melih Cevdet - - - -, Nezihe Meriç - - - - adlı oyunları ile Türk tiyatrosunun başarılı örneklerini vermişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) Keşanlı Ali Destanı
B) Mikado'nun Çöpleri
C) Cengiz Han'ın Bisikleti
D) Sular Aydınlanıyordu
E) Kadınlar Arasında

4. • Hayatın hem acıklı hem de gülünç yanlarının bir arada verildiği oyundur.
• Yazılı metne dayanmayan, kurgulanmamış tiyatro eseri, bir nevi doğaçlamadır.
• Tiyatro eserine göre sahneyi düzenlemek için gerekli olan nesnelerin genel adıdır.
• Oyunlarda, gerek duyulursa oyunculara sözleri fısıldayan yardımcı kişidir.

Aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisi bu tanımlardan biriyle eşleştirilemez?

A) Dekor B) Dram C) Suflör D) Tuluat E) Aktör

5. I. Rüstem : Bu mersiyeyi tanıdınız demek?

II. Yahya : Elbette... Kendi sözlerimizi kendimiz reddetmek âdetimiz değildir.

III. Rüstem (Birden parlayarak.) : Peki bu sözlerle demek istediğiniz nedir? Kimi kastedersiniz? Kime karşı gelirsiniz? Düşündünüz mü hiç?

IV. Yahya (Hor gören bir bakışla ona bakar.) : Düşündük efendim, düşündük. Düşünmesine daha pek çok şeyler düşündük. Ancak padişahımız efendimiz çok büyük bir günah işlediler, çok büyük bir vebale girdiler... Tahtından da tacından da devletinden de kıymetli bir evlada kıydılar. Tanrı'nın en güzel eserini mahv ettiler demeye dilimiz varmadığı için fesatçılar fesat etti demeyi uygun bulduk. (Bir an müthiş bir sessizlik.)

V. Rüstem (Tekrar parlayarak.) : Bre nabekâr, ne haddine senin? Padişahımız efendimiz için böyle fitne edersin, böyle fesat edersin?

Bu parçanın numaralanmış bölümlerinin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Anadolu'nun ilk şifahanesi ve aynı zamanda dünyanın ilk tıp fakültesi olan Gevher Nesibe Darüşşifası ve Tıp Medresesi 1205 yılında Anadolu Selçuklu Hükümdarı I. Gıyaseddin Keyhusrev tarafından kız kardeşi Gevher Nesibe Sultan adına yaptırılmıştır. Rivayete göre Gevher Nesibe Sultan, âşık olduğu bir kumandanla evlenmesine hükümdarın izin vermemesi ve bir süre sonra da kumandanın şehit düşmesi üzerine üzüntüsünden vereme yakalanır. Ölüm döşeğinde Gıyaseddin Keyhusrev ondan özür dileyerek son arzusunu sorar. Gevher Nesibe de kendisi gibi çaresiz hastaları tedavi edebilecek hekimlerin yetişeceği bir medresenin yapılmasını istediğini söyler ve bütün servetini bu iş için bağışlar. Gıyaseddin Keyhusrev ikinci defa tahta çıktığında kız kardeşinin vasiyetini yerine getirmek üzere sonradan kendi adıyla anılan medreseyi (Gıyasiyye), arkasından da darüşşifayı (Şifaiyye) yaptırır ve inşaat iki yılda tamamlanır. Gıyasiyyede devrin önde gelen âlimleri tarafından öğrencilere felsefe, din ilimleri, Arapça ve Farsça, anatomi, fizyoloji dersleri verilmiş; Ebu Bekir Er-Razi ve İbn Sina'nın eserlerinin yanında devrin en önemli tıp kitaplarıyla eski Yunan ve Roma kaynakları, özellikle de Hipokrat ve Galen'in Arapça'ya tercüme edilmiş eserleriyle onlara karşı yazılmış olan reddiyeler okutulmuştur. Klinik eğitim ise Şifaiyyede hasta başında yapılmıştır.

Bu parçada Gevher Nesibe Darüşşifası ve Tıp Medresesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Hangi amaçlara hizmet ettiğine
B) Nerede inşa edildiğine
C) Kaç bölümden oluştuğuna
D) Benzerleriyle arasındaki farklara
E) Niçin yapıldığına

7. A. : Nesiniz peki?

B. : Seramikle uğraşıyorum.

A. : Kolay kırılabilir şeylerle.

B. : Orası size kalmış. Kırmamak için özenli davranmayı öğreniyorsunuz.

A. : Yine de bana göre olmadığı muhakkak.

B. : Şüphesiz!

A. : Sakarlığımdan söz ediyordum, siz kabalığıma yordunuz. Çevremde sağlam tuzluk bile bulunmaz benim.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yanlış anlamaya dayalı bir diyalog söz konusudur.
B) Jest ve mimiklere dair ayrıntılara yer verilmiştir.
C) Olay, yer ve zaman ögeleri ile desteklenmiştir.
D) Okuyucunun kıssadan hisse çıkarması istenmiştir.
E) Kişilerin fiziksel ve ruhsal özellikleri betimlenmiştir.

8. Amerika'da yapılan bir araştırmaya göre, bir haftalık internet kullanımı bile yetişkinlerin beyin faaliyetlerinde gelişme sağlıyor. Araştırma sonuçları, internet kullanmayı öğrenmenin, sinirsel etkinlik kalıplarını harekete geçirdiğini ve özellikle ileri yaşlardaki yetişkinlerde beyin faaliyetlerini ve idrak yeteneğini geliştirebildiğini ve bir çeşit beyin egzersizi görevi gördüğünü ortaya koyuyor. Yaş ilerledikçe, beyinde hücre faaliyetlerinin azalması ve Alzheimer hastalığına yol açan amiloid plakaların birikiminin artması gibi bazı yapısal ve fonksiyonel değişimlerin meydana geldiği ve bunların idrak fonksiyonunu etkileyebileceği belirtiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İnternet kullanımının beyin faaliyetlerinde gelişim sağladığına
B) Yapılan araştırmanın belli sonuçlara ulaştığına
C) Beyindeki hücre faaliyetlerinin her yaşta azalabildiğine
D) Alzaymır hastalığının sebeplerinin neler olduğuna
E) İdrak fonksiyonlarını etkileyebilecek faktörlere

9. Günlük yaşamı dolduran birçok ilişki vardır; kimiyle ticari ilişkiler kurulur, kimiyle yüzeysel konularda "laflanır", bazı kimselerle de dertler, sevinç, kaygı ve özlemler paylaşılır. İç dünyamızı açabileceğimiz "dost" kimseler azdır. Görüşülen, konuşulan birçok insana, olduğu gibi değil onların bizi görmek istediği biçimde görünmek isteriz. Başka bir deyişle sosyal maskeler takarız çünkü onlar tarafından kabul edilmek, beğenilmek isteriz. Kendi benliğini değerli gören kendine güveni yüksek olan kimselerin, başkaları tarafından beğenilme gereksinimi daha az kendi benliğini değersiz gören, kendine güveni olmayan kişilerin ise daha çoktur. Bizi değerlendirme durumunda olan öğretmen, patron, müfettiş gibi kimselerle konuşurken onların beğenisini kazanmaya daha bir özen gösterir, maskelerimizi daha sık kullanırız.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

A) Toplumda pek az insanın kendini olduğu gibi yansıttığına
B) Yakın ilişkide olduğumuz insanlara karşı maske takmadığımıza
C) Olduğundan farklı görünme dürtüsünün özgüvenle ilişkisine
D) Bazı kişilerde başkalarına hoş görünme isteğinin olmadığına
E) Güven duygusunun sosyal maske takma gerekliliğini azalttığına

10. Anne : Ah Nebiş.. Gel kızım, gel.

Kız : Ne oldu anne?

Anne : Talih kuzusu İbrahim, başımıza kondu.

Kız : Kim bu İbrahim?

Anne : İbrahim. İbo... Her eve lazım.

Kız : Ne istiyor?

Anne : Seninle evlenmek.

Kız : Özelliği ne?

Anne : Hiç sorma kızım. İbo'da atlar, katlar, yatlar, milyonlar var, milyonlar.

Kız : Acaba akıllı mı?

Anne : Zengin, hırslı.

Kız : Genç mi, yakışıklı mı, anlayışlı mı?

Anne : Para babası.

Kız : Ya mutlu olamazsak?

Anne : İbo'yla her şey daha güzel.

Bu parçanın kahramanı olan anneyle ilgili aşağıdaki nitelemelerden hangisi doğrudur?

A) Açgözlü B) İyimser C) Savurgan D) Durgun E) Aceleci

11. Necatigil, en iyi bildiği yerden, evden; en iyi tanıdığı kişiden, kendinden aramaya çıktı gerçeği. Her ne kadar o büyük alçak gönüllülüğüyle, “Benim bugüne kadar varmak istediğim gerçekler hiçbir zaman bu sınırların ötesinde olmadılar.” diyorsa da bugün on üç şiir kitabını dolduran yüzlerce şiirin çizdiği, gözümüzün önüne serdiği dünya bütün somutluğuyla ortada. Toplum içinde büyük bir kesimi tutan, evleriyle, yaşam savaşımlarıyla, üzüntüleri-sevinçleri, mutlulukları-mutsuzlukları, tedirginlikleri-özlemleri, korkuları-savunmaları, yalnızlıkları ve bunalımlarıyla orta hâlli ve yoksul insanların dünyası bir daha silinmez bir biçimde yazıya geçmiştir. Belki gerçeğin tümü değildir bu dünya -tüm gerçeği kucaklayabilmek kimin haddine- belki sınırlı bir bölümüdür gerçeğin; Necatigil'in yaşamının, eğilimlerinin, uğraşının çizdiği bir sınırdır bu.

Bu parçada Necatigil ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Şiir yazarken içten dışa yöneldiği
B) Sıradan insanları eserlerine yansıttığı
C) Çok sayıda başarılı şiire imza attığı
D) Hayat görüşünün eserlerini şekillendirdiği
E) Şiir vasıtasıyla kendini bulmaya çalıştığı

12. Cumhuriyet Dönemi tiyatro yazarlarındandır. Eserlerinde genellikle tarihî ve mitolojik konulara yer vermiştir. Bireyin çevresi ve toplumla olan çatışmasını anlatırken kendi kendisiyle yaşadığı çatışmaları, iç dünyasını da yansıtmıştır. Tük edebiyatında absürt tiyatronun da önemli isimlerindendir. Eserlerinde mizahi ögelere de yer vermiştir. Dili açık, akıcı ve şiirseldir. 1959'da bir derginin açtığı yarışmada tek perdelik *Midas'ın Kulakları* adlı oyunu ile birincilik ödülünü kazanınca sesini duyurdu.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait değildir?

A) Kurban
B) Ben Anadolu
C) Canlı Maymun Lokantası
D) Bir Adam Yaratmak
E) Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını

13. *Projeksiyon: Mutlu sonu engelleyen deve dikeni Cafer sahnede. Veyahut yalan iken doğru olan efsane.*

Cafer : Ne zannettin ya! Herkes konuştu. Şimdi sıra Deve Dikeni'nde (Seyircilere) Ali ile küçük bir hesabımız olacak... (Ağaçlara doğru yürür.)

Şerif : Geç önüne Derviş Efendi. Koyverme.

Derviş : (Cafer'in silaha davranması üzerine) Görmüyor musun yüklü herif...

(...)

Cafer : Hayyyt, bana derler Manyak Cafer! Nerde o Ali (...)?

(...)

Ali : Sana hakaret ediyor.

Zilha : Boş ver. Gurbanın olayım.

Bu parçayla ilgili,

I. Argo ifadelere, deyimlere yer verilmiştir.
II. Günlük yaşamda karşımıza çıkabilecek bir sahne aktarılmıştır.
III. Geleneksel Türk tiyatrosunun özelliklerini yansıtmaktadır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

14. Süvari : Dağ boyu dalgalar ( ) Öğleden sonra Ertuğrul bocalamaya başladı ( )

Süvari Muavini : Yelkenler sarılmıştı. Bu tekne, bu korkunç dalgalara şimdi nasıl dayanırdı ( )

(Çatırtılar, bağrışmalar, sessizlik)

Osman Paşa : Grandi direği ( ) ikaçasından çöktü, bütün çarmıkları boşandı. Çarmıkları birbirine cırgına ederek tehlikeyi önlemeye çalıştık.

Süvari : Kemerelerden birkaçı kırıldı ( ) Baş omuzluk çapa tahtalarının başları suğralarından fırladı, koptu.

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) (...) (.) (?) (,) (.)
B) (.) (.) (...) (,) (.)
C) (…) (.) (.) (;) (…)
D) (.) (.) (.) (;) (.)
E) (:) (.) (?) (,) (.)

15. Geyik : Ne geçecek eline?
I

Duran : Alnımda yazılı bu benim!
II

Geyik : Ne geçecek eline dedim?

Geyik : Ben söyleyeyim: Yükseklerin yalnızlığı. Yalnızlığın artacak!
III

Duran : Alnımda yazılı bu benim!

Geyik : Değiştirebilirsin! Hadi, iyi düşün. Tepme ayağına gelen fırsatı, başkan ol!
IV

Duran : Elimde değil!
V

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisi deyim değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Tablo : V

Sahne : VIII

Yahya, Rüstem, Kanunî, Hurrem

Rüstem : Efendimiz, pek büyük saygısızlık eder, pek büyük küfürde bulunur.

Kanunî (Acı bir sesle) : Öyledir, şair tayifesi hep öyledir. Küçük kelimelerden hoşlanmazlar… (Batıcı bir eğlenişle) Tahtımın etrafında senin gibi uyanık, senin gibi müdebbir vezirler ne kadar lazımsa, tab'amla benim aramda da böyle sözünü sakınmaz uyanık kafalı insanlara ihtiyacım vardır. Bırakalım bu adamlar yazsınlar… Onlar yazsınlar sonra biz onların yazdıklarını alıp okuyalım… Bakalım yaptıklarımız dışardan iyi mi görünür, kötü mü? Serbest bırakın onu. (Yahya'yı serbest bırakırlar.) Ötekileri de (Yahya selamlar ve çıkar.) (Kanunî Rüstem'e döner.) Onlar bize ayna tutarlar Rüstem. (Batıcı bir alayla) Yüzün temizse bak, değilse kaçın. (Çok üzgün) Ben o aynayı birkaç kere kendime tuttum Rüstem, ne söyler bilirim. (Hurrem'e döner, manalı) Artık ihtiyarladım Hurrem, aynalarda eski yüzümü bulamıyorum. Sen bulabiliyor musun? (Rüstem'e döner.) Ya sen? (Güler, ağır korkunç bir gülüştür bu.) Aynalardan korkunuzu anlıyorum. (Ortaya) Tez ışık getirin bana.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yaşanmış bir olay işlenmiştir.
B) Kahramanın, kendisiyle hesaplaşması anlatılmıştır.
C) Sanata saygıya vurgu yapılmıştır.
D) Dönemin dilini yansıtan sözcüklere yer verilmiştir.
E) Çatışma, sıradan insanlar arasında geçmektedir.

17. Mesleği doktorluk olan sanatçı; edebiyata şiirle başlamış, sonra tiyatro çalışmalarına yönelmiştir. “Türk tiyatrosunun Shakespeare’i” olarak bilinir. Tiyatro eserleri birçok ödül almış ve birçok defa sahnelenmiştir. Tiyatrolarında tarihî konuları ele almış, fertler arasında dar çevrede geçen hâkimiyet kurma çabası, politik güç ve iktidar hırsına yer vermiştir. Kadın ve erkek ilişkisinden hareketle aile konusuna da değinmiştir. Bunun yanında yabancı milletlerin tarihleri, mitoloji, toplumsal sorunlar, birey-toplum sorunları ve köy sorunlarını işlemiştir. *Hurrem Sultan, Tohum ve Toprak, Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe* oyunlarından bazılarıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Haldun Taner
B) Orhan Asena
C) Turan Oflazoğlu
D) Turgut Özakman
E) Recep Bilginer

18. Aşağıda bir tiyatro metninden olay örgüsü parçaları verilmiştir.

I.

Vicdan : Yürürken ayağıma takıldı, buldum.
Polis : Ne vakit buldun?
Vicdan : Akşamüzeri ezan vakti buldum.
Polis : Nasıl bir saat buldun?

II.

Vicdan : Gözüme takıldı.
Polis : Tamam! Yakaladım. İfadende mübayenet (çelişki) var.
Vicdan : Şey, ayağıma takıldı diyecekken gözüme demişim.
Polis : Göz nerde, ayak nerde. Sen onu benim kalpağıma anlat.

III.

Vicdan : Ben kapağı pırlantalı altın bir saat buldum.
Polis : (İyice uyanmıştır.) Ne dedin? Ne dedin? Bu saati nerden buldun? (Zabıt tutmaya başlamıştır.)
Vicdan : Gülhane Parkı’nda buldum.
Polis : Nasıl buldun?

IV.

Vicdan : Kapağı pırlantalı altın bir saat buldum.
Polis : Nerde?
Vicdan : Gülhane’de.
Polis : Ne vakit?
Vicdan : Akşamüzeri.
Polis : Nasıl?

Numaralanmış olay örgüsü parçaları anlamlı bir bütün hâline getirilmek istenirse sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) I - II - III - IV B) II - IV - I - III C) III - I - IV - II D) IV - II - III - I E) IV - III - II - I

19. Pertev Bey : Yusufçuğu hanımefendi hazretleriyle küçük hanımefendinin de beğendiğini sanıyorum.

Fehim Paşa : Beğenme ne demek? Oğlan kaçtı gitti diye iki gündür yas tutuyorlar, yas.

Pertev Bey : (Bütün cesaretini toplar artık.) Öyleyse söylüyorum paşa hazretleri, babası (Rasim Baba saygıyla eğilir.) ve amcası olarak da ben, sizden kızınız Mihriban'ı, Allah'ın emri ve peygamberin kavli ile istemeye gel...

Fehim Paşa : (Böğürür.) Neeeeeeeeeee?

Nuri Bey : Siz delirdiniz mi?

Fehim Paşa : Bre siz kim oluyorsunuz da benim... yahu tıkanacağım... kızımı istemeye yelteniyorsunuz? Sizi adam yerine koyduğum için mi? Soframa alıp aç karnınızı doyurduğum için mi? Topunuzu bir araya getirseler sizden adam gibi bir adam çıkar mı sanıyorsunuz, görgüsüzler?

Bu parçadaki çatışma aşağıdakilerden hangisidir?

A) İyilik - kötülük
B) Fakirlik - zenginlik
C) Hastalık - sağlık
D) Güzellik - çirkinlik
E) Üzüntü - neşe

20. Necati Cumalı'nın ilk oyunu olan *Boş Beşik*, konusunu bir halk baladından alır. Eserde Anadolu insanının çocuk sahibi olmaya verdiği önem, kısır olduğu düşünülen kadının üzerindeki toplumsal baskı ve törelerin kadını ezen yapısı oyunun temasına ve seyirciye iletilmek istenen mesaja toplumsal bir boyut kazandırır. Cumalı, bu oyununda diğerlerinden farklı olarak, alegorik bir teknik kullanarak ağaç ve rüzgarı da oyun kişisi yaparak konuşturmuştur. İstanbul Gençlik Tiyatrosu tarafından Erlangen Festivali'ne götürülen *Boş Beşik*, "En İlginç Oyun" olarak ödül alır. Yıllarca Türk halkının beğenisiyle karşılanan oyun 1969 yılında Orhan Elmas tarafından sinemaya uyarlanır. Şiirsel bir dile sahip olan ve yerel motiflerin ve renkliliğin bolca kullanıldığı oyun yıllarca büyük bir başarıyla karşılaşır.

Bu parçada Boş Beşik adlı oyunla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Sahnelendiği tarihe
B) Toplumsal bir sorunu işlediğine
C) Yazarının sanat yaşamındaki yerine
D) Dil ve üslubuna
E) Kazandığı başarılara

12. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

6. Ünite

1. Montaigne, Avrupa'ya serbest düşünmeyi öğretmiş olan adamdır, demek fazla büyük söylemektir ama böyle bir söz olsa olsa Montaigne için söylenebilir. On altıncı yüzyılda serbest düşünmek; babadan kalma, donmuş, su götürmez düşünce kalıplarını zorlamak, başka türlüsünü düşünmeyi kimsenin göze alamadığı inanışların doğruluğundan kuşku duymak hastalıklardan dinlere, adetlerden kanunlara kadar insan hayatının her yönü üzerinde kendi aklının ışığıyla yeni baştan düşünce yürütmekti. Buysa o zaman tek başına Amerika'yı keşfe gitmek gibi bir işti. Gerçi Rönesans Avrupası'nda bu iş artık olanaksızlıktan çıkmış; okuryazarlar bir yandan dünyanın, bir yandan da Yunan ve Latinlerin daha iyi tanınmasıyla insanoğlunun türlü türlü düşünmesi olanağı bulunduğunu öğrenmişlerdi. Fakat bütün hayatını bu denemelere hasreden, kendini serbest düşüncenin deney tahtası hâline getiren ilk adam Montaigne oldu.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) 16. yüzyılda serbest düşünmenin mümkün olmadığı
B) Montaigne'in insanlara özgür düşüncenin yolunu açmış bir yazar olduğu
C) Montaigne'in en çok, deneme türünde eser verdiği
D) Yunan ve Latin düşünürlerin Rönesans Dönemi düşünce dünyasını etkilediği
E) Montaigne'in denemelerinin konusunun çeşitlilik gösterdiği

2. "Susam ve Zambaklar" Ruskin'in en çok sevilen (I) en çok okunan kitabı. Şöyle diyor Ruskin: "Kendimize dost seçeceğiz. En iyilerini seçmek istiyoruz ama nerede bulacağız o dostları? Kaç kişiyi tanıyoruz (II) her istediğimizle tanışabilir miyiz (III) Talihimiz yâr olursa uzaktan görebiliriz büyük bir şairi (IV) sesini duyabilirsek ne devlet... Bir bakanın odasında on dakika kalmak (V) bir kraliçenin bakışlarını bir saniye üzerimize çekmek, ümit edeceğimiz bahtiyarlıkların en büyüğü.''

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. İnsan doğasının yetersizliği yüzünden hiçbir şeyi duru ve yalın hâlde tutamıyoruz. Kullandığımız her şeyin özü bozulmuştur, madenlerin bile. Altını işimize yarar hâle getirmek için başka bir madde ile karıştırıp bozmak zorunda kalıyoruz. Ne Aristoteles'e, Pyrrhon'a ve stoacılara göre hayatın amacı olan erdem ne de Kyrene okuluyla Aristippos'ın söz ettikleri haz katıksız olarak elde edilmiştir. Kavuşabildiğimiz zevk ve nimetlerin hepsi mutlaka dertlerle, üzüntülerle karışıktır. Zevkin kaynaklarında öyle bir acılık var ki çiçekler arasında bile olsa boğazımızı yakar. Derin bir sevinçte, eğlentiden çok ciddilik vardır. Mutluluk bile haddini aşarsa azap olur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mutluyken bile ciddilik elden bırakılmamalıdır.
B) İnsanlar ellerindeki mutlulukla yetinmeyi bilmemektedirler.
C) Hayatta saf ve tam bir mutluluk yoktur.
D) İnsanlar mutlaka kendilerini mutsuz edecek bir neden bulurlar.
E) Mutluluğun fazlası insanı mutsuz eder.

4. Her yerde olan <u>hiçbir</u> (I) yerde değildir. Hayatımın son yıllarını elimden geldiği kadar kaygısız ve salt kendi rahatımı düşünerek geçirmeye karar <u>veripde</u> (II) köşeme çekildiğim zaman, ruhuma edebileceğim en büyük iyiliğin onu tam bir <u>başı boşluk</u> (III) içinde bırakmak olacağını düşünmüştüm; bırakalım kendi kendisiyle söyleşsin; kendi içinde, kendi hayalinde kalsın, demiştim. Yaşım beni daha <u>ağırbaşlı</u> (IV), daha olgun bir hâle getirdiği için bunu artık kolayca <u>yapabileceğimi</u> (V) umuyordum.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde yazım yanlışı vardır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) IV ve V

5.
I. Düşüncelerin serbestçe ifade edildiği bir yazı türüdür.
II. Yazar, konu seçiminde özgürdür.
III. Kişinin gözlemlediği olaylar, bir durumla ilgili izlenimler denemede yer alabilir.
IV. Yazar, savunduğu görüşleri kanıtlara dayandırır.
V. Cümleler anlaşılır, kısa ve açık olur.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde deneme türü ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ben kendi hesabıma sanatım olmadan yaşayamam. Ama bu sanatı her şeyin üstüne koymuş da değilim. Tersine, onsuz edemeyişim, onun beni herkesle bir etmesi ve olduğumdan başka türlü olmaksızın herkesle bir düzeyde yaşatmasıdır. Sanat, benim için tek başına tadı çıkarılan bir şey değildir. Sanat bence, en büyük sayıda insanı, ortak acılar ve sevinçlerle coşturacak görüntüleri, biçimleri bulmaktır. Demek ki sanat, sanatçıyı insanlardan ayrılmamaya zorlar; onu, en gündelik ve en evrensel gerçeğe bağlar. Ve çok kez, kendilerini başkalarından ayrı gördükleri için sanatı seçenler kısa bir zaman sonra anlarlar ki sanatlarını ve başkalıklarını ancak herkesle benzerliklerini ortaya koyarak gösterebilirler.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Öznel ifadelere yer verilmiştir.
B) Samimi bir üslupla yazılmıştır.
C) Öyküleyici anlatımdan faydalanılmıştır.
D) Dil, göndergesel işlevde kullanılmıştır.
E) Tanımlamaya başvurulmuştur.

7. Türk edebiyatında deneme türü Tanzimat'tan sonra Batı edebiyatının etkisiyle görülmeye başlamış, asıl gelişimini Cumhuriyet Dönemi'nde göstermiştir. Nurullah Ataç'ın - - - - , Suut Kemal Yetkin'in - - - - , Salâh Birsel'in - - - - , Nermi Uygur'un - - - - adlı eserleri bu dönemin önemli eserleri arasında yer almaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) Günlerin Götürdüğü
B) Mavi ve Kara
C) Karalama Defteri
D) Boğaziçi Şıngır Mıngır
E) Kurutulmuş Felsefe Bahçesi

8. Deneme, anı, biyografi, öykü, roman gibi edebiyatın hemen her türünde eser vermesine rağmen daha çok öykücülüğü ile tanınır. Cumhuriyet'le yaşıt bu yazarın yayımlanmış ilk öyküsü 1937 tarihini taşır. İlk öykü kitabını yayımlattığı 1946 yılına kadar deneme, fantezi türü yazılarla ya da tamamen düş ürünü öykü/roman denemeleri yapmıştır. Sait Faik, Sabahattin Ali, Esendal, Çehov, Alain-Fournier, Raymond Radiguet, George Duhamel gibi yerli ve yabancı pek çok romancı/öykücünün eserleri onun ufkunu açar. Bunların içinde özellikle Sait Faik'in etkisi uzun yıllar devam edecektir. Çağdaşlarının toplumsal sorunlara eğildiği, gerçekçi ve sosyal gerçekçi bakış açılarıyla eserler yazdığı bir dönemde onlardan farklı bir yol izler ve tüm ideolojilerden uzakta, dikkatini önce kendi içine, sonra genel anlamda küçük insanın iç dünyasına çevirir. Amacı, kendinden yola çıkarak tüm insanların evrensel yanlarını bulmak ve ortaya çıkarmaya çalışmaktır. 2000 yılında tüm romanları Orhan Kemal Roman Armağanı'na layık görülen yazarın başarısının temelinde deneme tarzına yakın şiirsel üslubu ile okurda biyografik roman izlenimi uyandıran "ben merkezli" anlatımı vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait bir eser değildir?

A) Odamda Bir Güvercin
B) İnsan Bir Ormandır
C) Önce Ekmekler Bozuldu
D) Kırk Ambar
E) Yeryüzü Korkusu

9. Demokritos ve Herakleitos öyle iki filozoftu ki birincisi insanlık hâlini boş ve gülünç bulduğu için halk arasına alaycı bir güler yüzle çıkarmış; Herakleitos ise insanın hâline acıdığı, vahlandığı için hep üzgün bir yüz ve yaş dolu gözlerle dolaşırmış.

Evinden dışarı adım atar atmaz gülmeye başlardı biri

Öteki ise ağlamaya başlardı. (Juvenalia)

Ben birinci davranıştan yanayım; gülmek ağlamaktan daha hoş olduğu için değil yalnız, insanlığı daha fazla küçümsediği, bizleri daha fazla suçladığı için. Öyle hâllerimiz var ki ne kadar aşağılansak yeridir bence. Yakınmada, vahlanmada acıdığımız şeye değer verme vardır bir çeşit. Alay edilen şeylerse değer vermediğimiz şeylerdir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Örneklendirme - sayısal verilerden yararlanma
B) Tanımlama - karşılaştırma
C) Benzetme - örneklendirme
D) Karşılaştırma - tanık gösterme
E) Tanımlama - benzetme

10. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından - - - - Balkan Savaşları sırasında Dimetoka'dan göçmüş bir ailenin çocuğudur. Gözlerindeki miyobun artması ile gözlerini kaybeden sanatçı okuma yazmayı tekrar öğrendi. Çevresindekilerin yardımı ile yazmaya devam etti. Fransızca ve İngilizce metinleri sözlü olarak çevirip yayımlattı. Gözlerini kaybetmesi üretkenliğine engel olmadı. Dil konusuna çok önem veren sanatçı bir süre Fransızca öğretmenliği yaptı. Makale ve araştırmalarıyla tanınan yazar, Balzac ve Victor Hugo'dan eserler çevirdi; inceleme yazıları yazdı. *Hint Edebiyatı*, *Bu Ülke*, *Umrandan Uygarlığa* gibi eserleri; onun Doğu-Batı kültürlerini yorumladığı, fikir adamı yanının öne çıktığı eserleridir. Denemelerini *Mağaradakiler* adlı kitapta topladı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Nurullah Ataç
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Beşir Ayvazoğlu
D) Melih Cevdet Anday
E) Cemil Meriç

12. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

7. Ünite

1. Aşağıdaki söylev parçalarından hangisinin türü ayraç içinde yanlış verilmiştir?

A) Evet, çok kere savaşta bir kimse, düşman önünde diz çöküp silahını bırakmakla ölümden kurtulabilir. Her şeyi söyleyebilen bir kimse için de ölümden kurtulma çareleri vardır. Yalnız, şuna iyice inanmalısınız ki sayın yargıçlarım, asıl mühim olan ölümden kurtulmak değil haksızlıktan sakınmaktır. Çünkü kötülük ölümden daha hızlı koşar. Ben yaşlı ve ağır olduğum için yavaş koşan ölüm bana yetişmiştir. Hâlbuki beni suçlayan kuvvetli düşmanlarıma hızlı koşan kötülük yetişmiştir. Şimdi, huzurunuzdan ben ölüm cezasıyla ayrılıyorum, onlar da kötülük ve haksızlık cezasına çarptırılarak ayrılıyorlar. Ben cezama razıyım, onlar da razı olsunlar. Bu mukadderat, belki böyle daha iyidir. (Hukuki söylev)

B) Ey Oğul!
Beysin! Bundan sonra öfke bize, uysallık sana… Güceniklik bize, gönül almak sana… Suçlamak bize, katlanmak sana… Acizlik bize, yanılgı bize; hoş görmek sana… Geçimsizlikler, çatışmalar, uyumsuzluklar, anlaşmazlıklar bize; adalet sana… Kötü göz, şom ağız, haksız yorum bize; bağışlama sana… Bundan sonra bölmek bize, bütünlemek sana… Üşengeçlik bize; uyarmak, gayretlendirmek, şekillendirmek sana… (Akademik söylev)

C) Ashabım!
Kimin yanında bir emanet varsa, onu sahibine versin. Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Fakat aldığınız borcun aslını ödemek gerekir. Ne zulmediniz ne de zulme uğrayınız. Allah'ın emriyle bundan böyle faizcilik yasaktır. Cahiliyetten kalma bu çirkin âdetin her türlüsü ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalip'in oğlu amcam Abbas'ın faiz alacağıdır. (Dinî söylev)

D) Yurttaşlarım!
Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.
Bundaki muvaffakiyeti, Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak azimkârane yürümesine borçluyuz. (Siyasi söylev)

E) Yiğitlerim ve Beylerim!
Bilesiniz ki İstanbul'u almak bize emrolunmuştur ve kısmettir. İçimizde beslenen bu büyük emeli bugün işte açığa vururuz. Şu İstanbul şehri bugün iki yakamız arasında bir engeldir. Ve en güzel cihan payitahtı olmaya namzettir. Hâlihazırda oraya güven olmaz. İhmaller ile köhne bir şehir olmuştur. Arazisi bahçe ve otlaktan ibaret, evleri viran, surları yıkık hâldedir. (Askerî söylev)

2. Muhterem efendiler, siz, günlerce <u>işgal eden</u> (I) (sorgulayan) uzun ve <u>teferruatlı</u> (II) (ayrıntılı) beyanatım, en nihayet, mazi olmuş bir devrin hikâyesidir. Bunda, milletim için ve <u>müstakbel</u> (III) (ileri bir tarihte beklenen) evlatlarımız için dikkat ve teyakkuzu davet edebilecek bazı noktalar tebarüz ettirebilmiş isem, kendimi <u>bahtiyar addedeceğim</u> (IV) (mutlu sayacağım). Efendiler, bu <u>beyanatımla</u> (V) (bildirim ile) millî hayatla hitam bulmuş farz edilen büyük bir milletin istiklalini nasıl kazandığını ve ilim ve fennin en son esaslarını müsterit, millî ve asri bir devleti nasıl kurduğunu ifadeye çalıştım.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla <u>uyuşmamaktadır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Sevgili Gazi! Talihin en karanlık günlerinde, ismin bir çoban yıldızı olmuştu. Hepimiz ona bakarak yol aldık. Ufukların üstünde, yeni doğan bir güneşin aydınlattığı bir dağ başı gibi herkesten evvel ışığı alan esrarengiz başınla sen, yüksek bir fikirsin. Sen Türk milletinin bir cihat bayrağısın. Hür bir istikbalin bütün işaretleri, haberleri hepsi senin yüzünde… Seni gözler ile kucaklayan, gönüllerinde sana dua eksik olmayan bu halk kitlesinin ortasında sen ne ulvisin. Kurtuluş gününü seninle beraber hazırlayan bu silah arkadaşların, bu her biri ruh kudretinin bir örneği olan kumandanlarının ve zabitlerinin arasında, ruhun sezdiği en asil bir güzellikle güzelsin; yollarında çok geç kalmış bir milleti, hamle hamle, hür ve mesut bir istikbale doğru götürürken bu zafer ve bu sulh güneşinin altında kalbim sevginle dolu sana tekrar ediyorum: "Bütün cihadında, hayat yollarının sonuna kadar yanındayız, beraberiz. Bunu sana inanmış ve seni candan sevmiş, milliyetperver bir gençlik namına benden bir defa daha işit!"

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçanın konusu, amacı ve hedef kitlesi doğru verilmiştir?

	KONU	AMAÇ	HEDEF KİTLE
A)	Bağımsızlık	Halkı bilgilendirmek	Gaziler
B)	Minnettarlık	Dinleyiciye bir duyguyu aktarmak	Gaziler
C)	Bağlılık	Bir değerin önemini ortaya koymak	Vatanseverler
D)	Cesaret	İnsanları harekete geçirmek	Millet
E)	Savaş	Vatan sevgisini aşılamak	Gençler

4. (I) *Göktürk Kitabeleri* Türk yazı dilinin Eski Türkçe Dönemi'ne ait yazılı ürünleridir ve bu kitabeler, Türk dilinin bilinen ilk yazılı kaynakları olması nedeniyle dilimizin tarihi ve gelişimi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. (II) Bu anıtlardan ilki Göktürk Devleti'nin bilge veziri Tonyukuk adına 720 yılında kendisi tarafından diktirilmiş olup bu kitabedeki ifadeler Tonyukuk'a aittir. (III) Kitabelerden ikincisi Kül Tigin Kağan adınadır ve 732 yılında Kül Tigin'in kendisi tarafından diktirilmiştir. (IV) Üçüncü kitabe 735 yılında Bilge Kağan adına dikilmiştir ve bu kitabede konuşan Bilge Kağan'dır. (V) Bugünkü Moğolistan sınırları içerisinde yer alan Orhun Irmağı yatağında bulunan kitabeler, Danimarkalı dil bilimci Wilhelm Thomsen tarafından okunmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Mayıs 1919'da İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali sebebiyle İstanbul'da düzenlenen protesto mitinglerinde yaptığı konuşmalarla dikkati çekti. Son Osmanlı Mebusan Meclisinde Saruhan mebusu olarak bulundu. İstanbul'un işgali ve Türk ocaklarının kapatılması üzerine Ankara'ya gidip fiilen Millî Mücadele'ye katıldı. Edebiyata henüz Galatasaray Lisesinde okurken yazdığı şiirlerle başlayan şair, gençlik yıllarında daha çok Nâmık Kemal'in etkisi altında hamasi şiirler kaleme aldı. Gazete ve dergilerde şiir, hikâye, makale ve edebî tenkitleri yayımlanan şair asıl hitabeti ile üne kavuştu. TBMM'de yaptığı konuşmalardan ötürü "millî hatip" olarak tanındı. Konferans ve konuşmaları *Dağ Yolu 1, Dağ Yolu 2*'de toplandı.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hamdullah Suphi Tanrıöver
B) Halide Edip Adıvar
C) Mehmet Emin Yurdakul
D) Behçet Kemal Çağlar
E) Falih Rıfkı Atay

6. Efendiler! Bir millet varlığı ve hakları için bütün gücüyle, bütün maddi ve düşünce gücüyle ilgili olmazsa, bir millet kendi gücüne dayanarak varlığını ve bağımsızlığını sağlamazsa şunun bunun oyuncağı olmaktan kurtulamaz. Millî hayatımız, tarihimiz ve son dönemde yönetim şeklimiz buna çok güzel kanıttır. Bu nedenle teşkilatımızda Kuvayımilliye'nin etken ve millî iradenin hâkim olması ilkesi kabul edilmiştir. Bugün bütün dünya milletleri yalnız bir hâkimiyet tanırlar: millî hâkimiyet... Teşkilatın diğer ayrıntılarına bakacak olursak işe köyden ve mahalleden ve mahalle halkından yani kişiden başlıyoruz. Kişiler düşünce sahibi olmadıkça kitleler istenilen yöne, herkes tarafından iyi veya kötü yönlere gönderilebilirler. Kendini kurtarabilmek için her kişinin geleceğiyle kendisinin ilgilenmesi gerekir. Aşağıdan yukarıya, temelden çatıya doğru yükselen böyle bir kurum elbette sağlam olur. Şüphe yok, her işin başlangıcında aşağıdan yukarıya doğru olmaktan fazla, yukarıdan aşağıya olması zorunluluğu vardır.

Bu parçadan hareketle söylev türü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Bir dinleyici topluluğuna bir düşünceyi aşılamak amacı taşır.
B) Açık ve akıcı bir dil kullanılır.
C) Açıklama, tartışma anlatım biçimlerinden yararlanılır.
D) Nesnel bir anlatıma sahiptir.
E) Öğretici metin türüne girer.

7. Saygıdeğer Hanımlar, Efendiler,

Genel Savaş memleketimizi bir yenilgiye götürdü. Düşmanlarımız bunu fırsat kabul ederek milletimizi bütünüyle yok etmek istediler. Buna karşı ortaya çıkan millî coşkuya Ankara çok büyük bir sahne oldu. Bizi yaşatmamak isteyenlere karşı yaşamak hakkımızı savunmak üzere toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi burada, Ankara'da toplandı. Bugün Ankara, Millî Türkiye'nin "Maarif Eğitimi"ni kuracak olan Türkiye kadın ve erkek Öğretmenler Kongresi'nin burada toplanmasıyla övünmektedir. Gerçi bugün maddi manevi güç kaynaklarımızı, millî sınırlarımız içindeki memleketlerimizde işgalci bulunan düşmanlara karşı kullanmak zorundayız. Memleket kültürü için ayrılabilen şey, gelecekteki eğitimimize dayanak olacak bir temel kurmaya yeterli değildir. Ancak yeterli şartlar ve araçlara sahip oluncaya kadar geçecek savaş günlerinde bile dikkatlice hazırlanmış bir millî eğitim programı oluşturmaya ve var olan eğitim teşkilatımızı bugünden daha yararlı bir faaliyetle çalıştıracak ilkeleri hazırlamaya zaman ayırmalı ve çalışmalıyız. Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlığı ile, hakkı ile, birliği ile taarruz eden genel olarak yabancı unsurlarla mücadele gereğini ve millî düşünceleri boğmaya çalışan her karşı fikre şiddetle ve özveri ile savunmanın gereği öğretilmelidir. Yeni neslin bütün ruhi güçlerine bu özellikler ve yeteneğin verilmesi önemlidir.

Bu parçanın üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Dil alıcıyı harekete geçirme işlevinde kullanılmıştır.
B) Hitap içeren ifadelere yer verilmiştir.
C) Açık, anlaşılır ve etkileyici bir dil kullanılmıştır.
D) Öznel ifadelere yer verilmiştir.
E) Dolaylı anlatım tercih edilmiştir.

8. Saygıdeğer Efendiler!

Bu gece İzmir halkını temsil eden kıymetli heyetinizin karşısında bulunmak benim için büyük bir mutluluk oldu. İzmir halkının geçen defa olduğu gibi, özellikle bu defa hakkımda göstermiş olduğu içten gösterilere karşı hissettiğim memnuniyeti doğrudan doğruya kendilerine söylemek mümkün olamadı. Bütün başarılar bütün milletin kararlılığı ve imanıyla iş birliği yapması sonucudur. Kahraman milletimizin ve seçkin ordumuzun kazandığı başarılar ve zaferlerdir. Efendiler! Bir millet, bir memleket için kurtuluş ve başarı istiyorsak bunu yalnız bir şahıstan hiçbir zaman istememeliyiz. Herhangi bir şahsın başarısı demek o milletin başarısı demektir. Bir milletin başarısı demek mutlaka millî genel kuvvetlerin bir yönde yoğunlaşmasıyla, oluşmasıyla mümkündür. Bundan dolayı bilelim ki ulaştığımız başarı milletin kuvvetler birliği yapmasından, iş birliği yapmasından ileri gelmiştir. Eğer aynı başarıları ve zaferleri gelecekte taçlandırmak istiyorsak aynı temele dayanalım ve aynı biçimde yürüyelim. Çünkü başarı ancak bu biçimde kazanılabilir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Büyük başarılar, milletin birlik ve beraberlik içinde hareket etmesiyle mümkündür.
B) Zaferler ancak o millete yol gösteren büyük liderler sayesinde kazanılır.
C) Bir savaşın kazanılması güçlü bir ordunun kurulmasına bağlıdır.
D) Bir milletin kurtuluşu o milletin kararlılığı ve inancıyla sağlanır.
E) İstenilen şekilde ilerlemek için aydın insanlara ihtiyaç vardır.

9. Hanımlar, bugün elimizde top, tüfek denilen alet yok fakat ondan büyük, ondan kuvvetli bir silahımız var: Hak ve Allah var. Tüfek ve top düşer, hak ve Allah bakidir. Topun yüzüne tükürecek kadar evlatlar, analar, kalbimizde aşk ve iman, milliyet duygusu var. Biz dünyada millet sınıfına layık bir millet olduğumuzu, erkek, kadın ve çocuklarımıza kadar ispat ettik. Bugün memleketimiz taksim tehlikesi karşısında adım adım, adeden kendi durumumuzdaki milletleri başımıza efendi yapmak istiyorlar. Bugün İzmir, yarın Konya, öbür gün İstanbul, sonra Müslüman dünyasının başı olan Türk susturulmuş olacaktır. Buna karşı ne silahımız var? Kurşun, top, bomba... Bir top bebeklerimizi öldürebilir. Bizim bundan da kavi silahlarımız var. Sesimizi mutlak dünya işitecektir. İşitmek ve işittirmek için bugün kuvvetli ve metin bir millet hâlinde bulunmalıyız.

Bu söylevi gerçekleştiren kişi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kadınlara seslenerek onlara cesaret vermeye çalışmıştır.
B) Birlik ve beraberliğin öneminden bahsetmiştir.
C) Amacı, dinleyici topluluğunu bir konuda bilgilendirmektir.
D) Dilin heyecan bildirme ve harekete geçirme işlevlerini kullanmıştır.
E) Sade, akıcı ve etkili bir dil kullanmıştır.

10. Aşağıdaki parçalardan hangisinin türü söylev değildir?

A) Ey benim namlı, şerefli, sadık emirlerim! İyi bilirsiniz ki üstünde durduğumuz şu memleket ve maliki olduğumuz devlet, nice müşkil muharebe ve mücahedeler sonunda ecdadımız tarafından kazanılmış ve sonunda bize nasib olmuştur.

B) Ey Müslüman cemaati! Ağyar eline geçen Müslüman yurtlarının hâli, bizim için ne tesirli bir ibret levhasıdır. İslam'ın son sığınağı olan güzel topraklarımızı düşman istilası altında bırakmayalım. Kederi, miskinliği, ihtirası, bölücülüğü büsbütün atarak azme, gayrete, birliğe sarılalım. Cenab-ı Allah, Hak yolunda savaşmak için meydana atılan azim ve iman sahipleri ile beraberdir.

C) Efendiler! Batının hiçbir zaman bağışlayamayacağımız zalimleri, memleketimiz Türkiye'yi parçalamak, bu topraklarda yaşayan milletimizin onurunu, bağımsızlığını çiğnemek için verdikleri yüzyıllık kararı en sonunda uygulamaya koyarken milletimiz bugün dünyaya yayılan inkılaplar ve ihtilaller içinde varlığını koruma gereğinin bilincindedir.

D) Atinalılar; Sokrates'i öldürmekle, şehrinizin bir bilgini öldürmekle kınanmasından başka bir kârınız olmayacaktır. Hakikatte ben, hiçbir şey bilmiyor olmama rağmen onlar beni âlim sanıyorlar. Hâlbuki biraz daha sabretmiş olsaydınız istediğiniz doğal olarak gerçekleşecekti. Çünkü görüyorsunuz yaşım çok ilerledi. Ölüm artık bana çok yaklaştı. Şu anda hepinize değil; yalnız, bana ölüm cezasını verenlere sesleniyorum.

E) Öncelikle görevimi yerine getireyim. Ey yüce okuyucular! Bayramınız mübarek olsun. Cenab-ı Hak İslam ümmetini daima bir bayram saadeti içinde bulundursun, âmin. Gelelim şimdi konuya: Bayramda herkesin cebinde bulunur ya, benim inadına bulunmaz. Dün direktöre yazdım, aldırmadı. Akşama doğru kapıdan dokunaklı bir çehreyle girdim, çakmadı. Yavaş yavaş yanına sokuldum. Hemen bir iş buldu, yarım saat kadar başından savdı. Sonunda iş amana bindi. Konuşmaya giriştik.

12. SINIF EDEBİYAT

Karma Test

1. Türk yazı dillerinin, lehçelerinin ve ağızlarının dil özelliklerini belirleyen, söz varlığını derleyerek bir araya getiren Kâşgarlı Mahmud kendisine sonsuz bir ün, bitmez tükenmez bir kaynak sağlaması dileğiyle elde ettiği bu bilgileri yazıya geçirerek ortaya koyduğu Türkçenin bilinen en eski sözlüğü olan eserine - - - - adını vermiştir. Döneminin yazı dilinin dil bilgisi kurallarını ve söz varlığını eserinde toplayan Kâşgarlı Mahmud, bu ölçünlü dil çerçevesinde diğer Türk topluluklarının ağız özelliklerini hem ses hem de söz varlığı bakımından ayrıntılı biçimde ele almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) *Kamus-ı Türkî*
B) *Mukaddimetü'l-Edeb*
C) *Lehce-î Osmanî*
D) *Müntahabat-ı Türkiyye*
E) *Dîvânu Lugâti't-Türk*

2. - - - -; 1982 yılında yayınladığı *Hadi Gidelim* adlı kitabında yer alan - - - - adlı hikâyesinde bir bireyin, atlı arabaları ve kamyon kasalarını süsleyen bir ustanın yaşamından yola çıkarak toplumun geneline ulaşmayı, Türkiye'nin değişim sürecini yansıtmayı hedeflemekte, toplumun içinde bulunduğu duruma vurgu yapmakta ve değişen üretim ve tüketim anlayışını ve bu anlayışın insan psikolojisi üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) Füruzan - *Parasız Yatılı*
B) Adalet Ağaoğlu - *Karanfilsiz*
C) Vüs'at O. Bener - *Tortu*
D) Mustafa Kutlu - *Bir Saatlik Telaki*
E) Necati Tosuner - *İki Gün*

3. GECE BEKÇİSİ

Dilersen bu gece burada kalabilirsin, dedi bana.

Bu bir çağrı mıydı, yoksa bir acıma duygusu mu, çıkaramadım.

Geceye, yoğun karanlığa çevirdim bakışlarımı. Teşekkür ettim.

Ne yazık ki kalamam, dedim. Bekleyenim var.

Bu öykü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Gözlemci figürün bakış açısıyla yazılan öykünün, Bekçi'nin diğer kahramana dilerse burada kalabileceğini söylemesiyle başladığı
B) Öykü kişilerini, "Dilersen bu gece burada kalabilirsin." diyen Bekçi ile "Ne yazık ki kalamam." diyen kahramanın oluşturduğu
C) "Gece" sözcüğünün, kahramanın durumunu/psikolojisini okura sezdiren güçlü bir imge niteliği taşıdığı
D) Öykünün zamanını belirten "gece" sözcüğünün başlık dâhil olmak üzere tam üç kez kullanılmasıyla laytmotif oluşturulduğu
E) "Kalmak" ve "beklemek" sözcüklerinin bireyin mekâna sıkışmışlığını vurguladığı

4. Hangi değerli varlık için söylendiği belirtilmeyen *Kitâbe-i Seng-i Mezar'*ı o kadar iyi bulmadım ki okuduğum zaman üzülmedim. Rahmetli her kimse, ölümüne aklınızla acımışsınız, kalbinizle değil. Öyle olmasaydı, benim de kalbim olduğundan, göstereceğiniz gerçek duygulardan ben de üzülürdüm. Oysa yalnız düşünce eserlerinden sayılabilen bu şiirinizin içindekiler de şimdiye kadar söylenmiş ve dünyada bilinen: "Ölümlü dünyanın kimseye vefası yoktur, safası çoktur." gibi pek sade, pek bayağı lakırtılardan ibarettir.

Böyle konuşan bir kişi aşağıdaki şiir hareketlerinden hangisine karşı çıkmaktadır?

A) Beş hececilere
B) Yedi Meşalecilere
C) Garipçilere
D) Saf şiircilere
E) İkinci yenicilere

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?

A) Bir kız vardı yok gibi öyle güzel. (Tezat)
B) Gül rengi yüzün benli de göğsün neye bensiz. (Cinas)
C) Suda sabun gibi eriyor zaman. (Telmih)
D) Gözlerin, gönlümde açan nergisler. (Teşbih)
E) Bir uzak yıldıza benzerdi güneş, sen varken. (Tenasüp)

6.

Yazar	Şiir Anlayışı	Eser
I	Saf Şiir	*Kaldırımlar*
Nazım Hikmet	II	*835 Satır*
İlhan Berk	İkinci Yeni	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Ahmet Hamdi Tanpınar	Toplumcu Gerçekçi	*Hızırla Kırk Saat*
B)	Attilâ İlhan	Birinci Yeni	*Ben Sana Mecburum*
C)	Orhan Veli	Saf Şiir	*Vazgeçemediğim*
D)	Necip Fazıl Kısakürek	Toplumcu Gerçekçi	*Çivi Yazısı*
E)	Ahmet Muhip Dıranas	İkinci Yeni	*Arz-ı Hal*

7. "Ağır" **sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamında kullanılmıştır?**

A) Bu koku, burnu kuvvetli birine uzaktan kendini hissettirecek kadar ağır.
B) Denizcilik tarihinin en ağır sorumluluklarından birini üzerine alıyordu.
C) Sokağın başına gelir gelmez sırtındaki o ağır çuvalı yere bırakıvermişti.
D) On dokuz yaşında bir kızdı fakat otuz yaşındaki bir insandan daha ağırdı.
E) Kızmıştım, Keziban'a söylenecek şöyle ağır bir söz arıyordum durmadan.

8. Sokakta üstüne yüklenen, yüzünü yalayan havayı görür gibi oldu. Okulda ona havayı "gözle görülmez" diye öğretmişlerdi. İşte görüyordu. Bundan böyle bu tanımlamanın değişmesi gerekti. Ya da "195... yılı temmuzunun 'ayın kaçı acaba?' falanca günü, akşama doğru bir kere görülmüştür." diye eklerlerdi. Dünyada bilim adamları vardı. Tarlalarda, fabrikalarda, yapılarda, terzi atölyelerinde çalışanlar vardı. Ellerine kıl yapışmış berberler… Terle ıslak, boğazları sarılı berber koltuklarında oturanlar.. "−Akşama konuğumuz var da!" Doğrusu dayanıklı yaratıktı şu insanlar. Kıyıda durup bakındı. Kayık yoktu. Uzaktan dumanı ardına asılı bir vapur geçiyordu. Deniz kırışıksızdı. İçine atlasa, sanki kaynak zeytinyağına düşmüş gibi olacaktı.

Bu parçayla ilgili;

I. Anlatımın, düzensiz yapıdaki cümle ve sözcüklerle yapıldığı,
II. Toplumcu gerçekçi roman anlayışıyla kaleme alındığı,
III. Düşüncelerin, bilinç akışı tekniğiyle aktarıldığı

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

9. İdris susmuştu. Sessiz, sıkıntılı bir yolculuk başladı. Arif kendi içinde sinirlendi, uğraştı durdu. Kimseye belli etmeden kendini yiyordu. Tarlada pancar bitecek gibi değildi. Bu atlarla çabuk çabuk dönmek olanaksızdı. Babası hastaneden bir türlü çıkıp gelemiyordu. Traktör alamadıkları için köylü kendisiyle alay etmeye başlamıştı. Arif ne yapacağını, nasıl davranacağını bilemez olmuştu.

Kimseyle konuşmak istemiyordu. Herkes kendisine alay ederek bakıyor gibi geliyordu ona.

İstasyona yaklaşmışlardı. Mehmet Ağa boş traktörle döndü. Selam bile vermeden gürültüler içinde yanlarından hızla geçti.

Bu parça, içeriği ve üslubu dikkate alındığında aşağıdaki yazarların hangisi tarafından yazılmış olamaz?

A) Talip Apaydın
B) Yusuf Atılgan
C) Fakir Baykurt
D) Yaşar Kemal
E) Mahmut Makal

10. Modernizmi esas alan eserlerde dil ve anlatımda geleneksel tekniklerin dışına çıkılarak bilinç akışı, iç konuşma, geriye dönüş gibi anlatım tekniklerine yer verilmiştir. Klasik eserlerde temel alınan olay, karakter, çevre unsurları önemsizleştirilmiş; simge, imge, bakış açısı, ironi, çağrışım önem kazanmıştır. Bu anlayışta yazılan eserlerde insanlar, duygu ve düşünceleriyle karmaşık ve çok yönlü bir varlık olarak görülür. Modern yaşamdaki bireyin bunalımı, toplumla çatışması, yalnızlığı, huzursuzluğu, topluma yabancılaşmasının anlatıldığı bu eserlerde sıradan bir zaman akışı kullanılmaz; eserdeki kişi veya kişiler aynı zaman dilimi içinde değişik zaman dilimlerini yaşar.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, modernizmi esas alan bir eserden alınmış olabilir?

A) Pırıl pırıl bir geceydi. Koyu yeşil deniz aşağıdaki kayalıklara çarpıyor, tepemizde mavi yıldızlardan oluşan bir sessizlik uzanıyordu. Çevremiz güzel kokulu ağaçlar ve hışırdayan çalılıklarla doluydu. Ay yükselmekteydi ve uzun, yeşil ağaçların ince gölgeleri taşların üstüne düşüyordu.

B) Koltuktan yarım metre kadar yukarıda, yumurta biçiminde, soluk ve titrek bir ışık peydah oldu. Süratle büyüyor ve salkım gibi üst tarafı geniş ve alt tarafı gittikçe daralan bir şekil alıyordu. Bir kadın yüzü belirdi. Sofadaki fotoğrafa benziyordu. Biçiminde de fark olmayan elbisesinin rengi beyazdı. Üzerine kuvvetli bir ışık hüzmesi vurmuş sedef gibi parlayan yüzde iri gözler Ferit'e dikilmişti. Kenar çizgilerinin titrekliği gittikçe kaybolarak billurlaşan baş hafifçe arkaya doğru meyletmişti.

C) Prens Vefik Paşa ile Münir Bey pek eskiden beri birbirlerini tanıyorlardı. Kırk sene evvel aileleri, birini İzmir'den, ötekini Mısır'dan, Paris'te tahsile göndermişti. Bu iki genç, orada hemen hemen beraber yaşamışlar, az çalışıp çok eğlenmişlerdi. O zamana ait öyle hatıraları vardı ki yıllar geçtikçe aralarındaki bağları bir kat daha kuvvetlendirmişti. Daha sonra tesadüf, onları İstanbul'da birleştirmişti.

D) Çakırdikenliğin içinden koşan çocuk soluk soluğaydı. Çoktan beridir ki durmamacasına koşuyordu. Birden durdu. Bacaklarına baktı. Dikenlerin yırttığı yerden kan sızıyordu. Ayakta duracak hâli yoktu. Korkuyordu. Ha yetişti, ha yetişecekti. Korkuyla arkasına baktı. Görünürlerde kimsecikler yoktu. Ferahladı. Sağa saptı. Bir zaman koştu. Sonra yoruldu. Yorulunca çakırdikenlerin içine yattı.

E) Yollar kalabalıktı. Baktığı yeri gözlerinden en uzun sakladıkları için en çok Bebek tramvayına kızıyordu. Devetüyü paltolu bir kadın görünce yüreği çarptı ama o değildi. Şapkalıydı. Kalktı. Kapıya yürürken duvardaki takvimi gördü. 7 Mart Cumartesi yazılıydı. 27'nin yarısı kara yarısı kırmızıydı. Rahatladı. İşte boşuna beklemişti. İnsanların düzeninde bütün ayrıntılar önemliydi. Günlerin adı bile… Bugünün cumartesi olduğunu bilseydi saat birde onu görürdü.

11. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) Pınar Kür'ün *Sevgili Arsız Ölüm* adlı romanı, Aktaş ailesinin olağanüstüyle iç içe olan yaşantısını odağa alan ve içeriğinden çok dili ve anlatımıyla dikkati çeken bir romandır.

B) Demir Özlü'nün *Amerika 1954* adlı romanı; mutlu son ile bitmesi, olay örgüsünün belirgin bir nitelikte olması yönleriyle diğer romanlarından ayrılır.

C) Oğuz Atay; *Tutunamayanlar*'da bir grup Türk aydınının içinde yaşadıkları toplumla uyumsuzluklarını, çağdaş bireyin kendi ve çevresiyle olan problemlerini işler.

D) Orhan Pamuk'un romanı *Kara Kitap*'ta, II. Meşrutiyet'ten 12 Mart'a kadar bir zaman dilimi içinde bir ailenin yaşamı anlatılır.

E) İnci Aral'ın *Hiçbir Aşk Hiçbir Ölüm* adlı romanı, toplumsal bir fonun arkasında geçen ve daha çok kadınlar arası iletişimsizlik problemini ele alan bir içeriğe sahiptir.

12. Çağdaş romancılığın başyapıtlarından biri olan *eser*, aslında yalın bir kurguya dayalıdır. Romanda uçsuz bucaksız bozkırların kuş uçmaz kervan geçmez köşelerinin birinde, trenlerin geçtiği küçük bir aktarma istasyonunda görevli iki arkadaştır Yedigey ve Kazgangap. Yer, Sarı Özek bozkırıdır. Kırgızistan'ın uçsuz bucaksız bozkırlarının birinde Sarı Özek'teki basit ve tekdüze bir yaşamın; demiryolcu Yedigey'in, İkinci Dünya Savaşı'ndan beri arkadaşı ve en yakın dostu Kazangap'ı, vasiyeti üzerine, atalarından miras kaldığına inandığı ve kutsal bildiği Sarı Özek bölgesinde bir mezarlığa gömmek istemesinin ve bu süreçte yaşadığı çelişkilerin öyküsüdür.

Bu parçada sözü edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bahtiyar Vahapzade
B) Cengiz Aytmatov
C) Cengiz Dağcı
D) İsmail Gaspıralı
E) Özker Yaşın

13. "Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Bir çadıra konmuş, ağzı odunla açık tutulan bu köpek balığı kokuncaya kadar halka gösterildi.
B) Gözlerinin kara kuyusunda toplu iğne başı kadar küçük, küçücük bir ışık sinsice yanıp söndü.
C) Konuşmaya dalınca farkında olmadan uzaklaşarak, görüş alanından çıkarmıştı hamam böceğini.
D) Ne emeklerle yetiştirdiği fidelerin büyük bir kısmı kurumuş, kalanları da dana burnu kesmişti.
E) Başarılı oyunların hemen hepsinde bu yönetmen, müzikçi, dekorcu, ışıkçı iş birliği görülüyordu.

14. Türk Milleti!

Kurtuluş Savaşı'na başladığımızın on beşinci yılındayız. Bugün Cumhuriyetimizin onuncu yılını doldurduğu en büyük bayramdır. Kutlu olsun!

Şu anda büyük Türk milletinin bir ferdi olarak, bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim.

Yurttaşlarım!

Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Atatürk'ün bu konuşmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hitap cümlelerine yer verilmiştir.
B) Etkili ve kısa cümleler kullanılmıştır.
C) Süslü, sanatlı bir dil kullanılmıştır.
D) Coşkulu bir anlatıma sahiptir.
E) Siyasi söylev türüne örnektir.

15. Eğer mutluluğu tanımıyorsan o da sana merhaba demez, hayatın yollarında bir kez karşılaşsan bile ne sen onu tanırsın ne de o sana selam verir. Mutluluğu tanıyacaksın. Kim bilir belki evin bahçesinde büyüyen çam ağacıdır mutluluk, belki de sokağın köşesinde boy atan akasyadır. Bahçede çam yoksa, sokağa akasya salınmıyorsa o zaman da pencereden görünen avuç içi kadar denizdir. Pencereden deniz görünmüyorsa sokağa bak. Sokakta oynayan bir çocuk yok mu? Varsa adı mutluluktur. Ya yoksa? O zaman belki de bir kedidir soğuk kış gününde camdan bakan.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşadığı yeri ve o yerin özelliklerini bilen insan mutlu olabilir.
B) Mutluluk, insanın sahip olmak istediği temel ihtiyaçlardandır.
C) İnsan mutlu olmak için bir arayış içinde olmak zorundadır.
D) İnsan mutlu olmak isterse mutluluğu her şeyde bulabilir.
E) Doğadaki varlıkları gözlemlemek insanı mutluluğa götürür.

16. Necati Cumalı'nın ülkemizde ve uluslararası alanda en çok sahnelenen oyunu - - - -, bir töre komedyasıdır. Kırsal kesim yaşamında sıklıkla karşılaşılan "kız kaçırma" olayı, oyunun ana izleğini oluşturur. Oyunda doğal olanla kurmaca olanın, yani; töreler karşısında aşkın çatışması verilir. İnsanın en doğal istemi olan aşkın, kırsal yaşama sahip kapalı toplumlarda töre baskısına rağmen türlü entrikalar çevrilerek nasıl galip gelebileceği sergilenmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki oyunlardan hangisi getirilmelidir?

A) *Ayarsızlar*
B) *Karayar Köprüsü*
C) *Nalınlar*
D) *Kahvede Şenlik Var*
E) *Hep ve Hiç*

17.

- *Töre* adlı oyunda, kökeni ne olursa olsun kan davasının gereksizliği anlatılırken asıl acıyı çekenlerin geride kalanlar, yani kadınlar olduğu vurgulanır.
- *Sarı Naciye*, bir orman içi köyde yaşayanların bereketli topraklarda çeltik ekimiyle uğraşan diğer insanların da yerleştiği Çukurova köylerine göç isteğini işleyen bir oyundur.
- *Midas'ın Altınları*'nda, her tuttuğu altına dönen Midas'ın giderek çevresi ve halkı için ölümcül bir tehdit olması işlenirken halkın da onun bu ihtirasını hazırlayan ve besleyen tutumu vurgulanır.
- *Hurrem Sultan* adlı oyunda saltanat tutkusunun perişan ettiği Hurrem Sultan; sultanlık, annelik, entrikacılık, hilecilik, kıskançlık vb. tüm yönleriyle ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerde dile getirilen oyunların yazarlarından biri değildir?

A) Turan Oflazoğlu
B) Turgut Özakman
C) Orhan Asena
D) Recep Bilginer
E) Güngör Dilmen

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgülün kullanımında yanlışlık yapılmıştır?

A) Cumaları bahçede buluştukça, saatlerce dertleşiyorlardı.
B) Bu akşam Datça'ya gidiyor musunuz, diye sormuştu.
C) Evet, kırk seneden beri babasıyla bu mesleği yapıyordu.
D) Köyde kim çaresiz kalırsa, kimin işi bozulursa İstanbul'a gider.
E) Bu, tek gözlü, genç fakat ihtiyar görünen bir adamcağızdır.

19. Deneme; herhangi bir konu üzerinde, yazarın kesin sonuçlara gitmeden, kendi kişisel görüş ve düşüncelerini anlattığı bir düzyazı türüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir denemeden alınmış olabilir?

A) Geçim koşullarının ağırlaştığı bölgelerde köylüler, gündeliklerin yüksek olduğunu duydukları şehirlere çalışmak için gelmektedirler. Köyde geçim koşullarının ağırlaşması, tarlaların yetersizliği ve verimsizliği ile ilgilidir. Kuraklık, ürünlerin zarar görmesi, hayvan hastalıkları gibi sebepler güçlükleri daha da artırmaktadır.

B) Dilimiz, konuşma dilimizden çok yazı dilimiz, yıllardan beri, yüzyılı aşkın bir zamandan beri durmadan değişiyor. Değişmesini bir dileyen oldu bir buyuran oldu diye değil, değişmesi gerektiği için, değiştirmek zorunda olduğumuzdan, içimizden duyduğumuz için değişiyor. Elimizdeki dille, dünden kalan dille, istediğimizi söyleyemediğimiz, istediğimiz gibi söyleyemediğimiz için değişiyor.

C) Türk dilinin en eski izleri Sümer kaynaklarındaki Türkçe sözlerdir. MÖ 3100-MÖ 1800 yılları arasına ait Sümerce metinlerde 300'den fazla Türkçe söz yer almaktadır. Sümerceyle Türkçedeki ortak sözler ya ortak kökenden gelmektedir ya da alışveriş sonucu ortaya çıkmıştır.

D) Geminin batmakta olduğunu söyleyenler, delikleri tıkamak şöyle dursun, tekneye kova kova su taşımaktan geri durmuyorlar. Dalın kırılacağını haykıranlar, ayaklarını yere basıp yükü hafifletmek yerine, eşlerini dostlarını da aynı dala asılmaya çağırıyorlar.

E) Sinağrit Baba, kayasının kenarında durmuş, lacivert âlem içinde hafifçe yakamozlanan oltalarla, cıvalı zokalardan aydınlanan saray meydanını seyrediyordu. Oltalar gitgide çoğalıyordu. Sinağrit ve mercanlar şehrinin göbeğinde şimdi tatlı tatlı sallanan on beş tane fener vardı. Öteki kovuklardan mercan balıkları çıkıyor, fenerlerden birine hücum ediyor, budalaca yakalanıyorlardı.

20. (Nene sedirde oturmaktadır. Bastonu ile yere vurur, merakla bekler, Küçük Gelin gelir.)

K. Gelin: Buyur Nene!

Nene : Gün ışıdı, değil mi?

K. Gelin: Işıdı ya.

Nene : Zühre kalkmadı mı daha?

K. Gelin: Uyandı da kalkmıyor.

Nene : Hasta mıdır?

K. Gelin: Yoo. "Ölürüm de aşağı inmem!" diyor.

Nene : Deli bu çocuk.

K. Gelin: Akşam ağzına bir şey koymadıydı. Şimdi de "Ölürüm, yemem!" diyor.

Nene : Delinin önde gideni bu.

K. Gelin: Bütün gece ağladı.

Nene : (Derin bir acıyla) Deme!

K. Gelin: Ağlamasın olur mu Nene? Zühre bilmez mi, bu sevginin yolu açık değildir.

Nene : Değil midir?

K. Gelin: Değildir Nene.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Modern Türk tiyatrosuna özgü nitelikler taşıdığı
B) Şiirsel bir anlatıma sahip olduğu
C) Sahneleme tekniğine uygun olduğu
D) Gündelik hayattan bir kesite yer verildiği
E) Olayların hâkim bakış açısıyla anlatıldığı

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	7. Ünite	Karma Test
1. B	1. D	1. B	1. B	1. E
2. C	2. B	2. C	2. A	2. B
3. D	3. C	3. C	3. B	3. A
4. C	4. E	4. C	4. C	4. C
5. C	5. D	5. D	5. A	5. C
6. A	6. D	6. C	6. D	6. D
7. C	7. A	7. B	7. E	7. C
8. D	8. C	8. D	8. A	8. D
9. A	9. C	9. D	9. C	9. B
10. E	10. A	10. E	10. E	10. E
11. D	11. C			11. A
12. D	12. D			12. B
13. E	13. C			13. D
14. C	14. A			14. C
15. E	15. C			15. D
16. A	16. E			16. C
17. E	17. B			17. A
18. A	18. C			18. A
19. B	19. B			19. B
20. A	20. A			20. E

12. SINIF MATEMATİK

5. Ünite

1. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı bir f fonksiyonu için $\lim_{x \to 1^+} f(x) = 3$ ve $\lim_{x \to 1^-} f(x) = -4$'tür.

Buna göre $\lim_{x \to 2^-} f(x-1) - \lim_{x \to 0^+} f(x^2+1)$ ifadesinin değeri kaçtır?

A) −8 B) −7 C) 0 D) 6 E) 7

2. Uygun şartlarda tanımlı f ve g fonksiyonları $f(x) = \dfrac{x^2-3x+2}{x-1}$ ve $g(x) = \dfrac{x^2-1}{x-1}$ biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre $\lim_{x \to 1} [f(x) \cdot g(x)]$ ifadesinin değeri kaçtır?

A) −2 B) −1 C) 0 D) $\frac{1}{2}$ E) 1

3. a ve b birer gerçek sayı olmak üzere gerçek sayılar kümesinde sürekli olan f fonksiyonu,

$$f(x) = \begin{cases} x^2+bx+4, & x \le -1 \\ x^3-2x+1, & -1 < x \le 3 \\ 3x+a, & x > 3 \end{cases}$$

biçiminde tanımlanıyor

Buna göre $a-b$ kaçtır?

A) 7 B) 8 C) 9 D) 10 E) 13

4. $f(x) = \dfrac{3x+4}{x^2+2x+a}$ fonksiyonu her gerçek sayı için süreklidir.

Buna göre a'nın alabileceği değer aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) −2 B) −1 C) 0 D) 1 E) 4

5. Bir hareketlinin t saniyede aldığı yol (metre), $s(t) = 3t^3 - 6t^2 + 2t + 1$ fonksiyonu ile modellenmiştir.

Buna göre,

I. Hareketlinin 2. saniyedeki anlık ortalama hızı 14 m/sn.'dir.

II. Hareketlinin 2 ve 5. saniyeler arasındaki ortalama hızı 77 m/sn.'dir.

III. Hareketlinin 4. saniyedeki anlık ortalama hızı 96 m/sn.'dir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı f, g ve h fonksiyonları için,

I. $f(x) = |x^2-16|$ fonksiyonunun $x = 4$ noktasındaki türevi 8'dir.

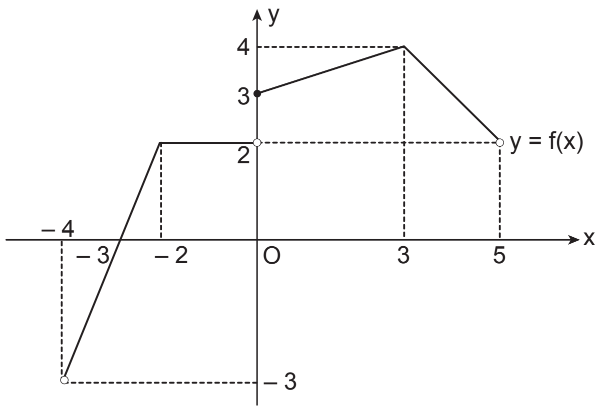
II. $g(x) = |3x-9|$ fonksiyonu $x = 3$ noktasında türevli değildir.

III. $h(x) = |x^2+2x+1|$ fonksiyonunun $x = 1$ noktasındaki türevi 4'tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Dik koordinat düzleminde $(-4,5)$ aralığında tanımlı f fonksiyonunun grafiği verilmiştir.



Buna göre f fonksiyonu kaç farklı tam sayı değeri için türevli değildir?

A) 1
B) 2
C) 3
D) 4
E) 5

8. Uygun şartlarda tanımlı bir f fonksiyonu için,

$$\frac{f(x)}{x} = (x-1)\cdot(x-2)\cdot(x-3)\cdot \ldots \cdot(x-1000)$$

eşitliği veriliyor.

Buna göre $f'(500)$ değeri kaçtır?

A) $-(1000!)^2$
B) $-(500!)^2$
C) 0
D) $(500!)^2$
E) $(1000!)^2$

9. Uygun şartlarda tanımlı f ve g fonksiyonları için $f(x^2+1) = g(3x+1)\cdot(2x+1)$ eşitliği veriliyor.

$f'(2)=5$ ve $g(4)=-4$ olduğuna göre $g'(4)$ kaçtır?

A) -3
B) -2
C) 1
D) 2
E) 3

10. $y = 6t^2 + 4$

$u = 2t + 1$

$x = \sqrt[3]{\dfrac{u+4}{3}}$

olduğuna göre $\dfrac{dy}{dx}$ ifadesinin $x = 1$'deki değeri kaçtır?

A) -54
B) -27
C) 9
D) 27
E) 54

11. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı f fonksiyonu,

$$f(x) = \sqrt{\sqrt[3]{x^2+1} + 3}$$

biçiminde veriliyor.

Buna göre $f'(\sqrt{7})$ değeri kaçtır?

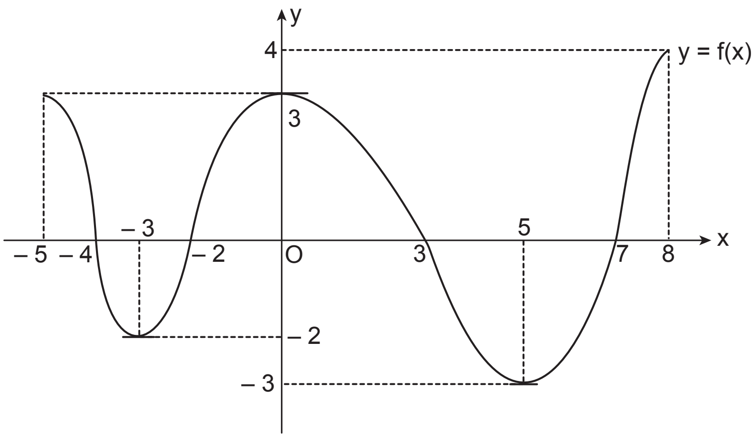
A) $\dfrac{\sqrt{7}}{30}$
B) $\dfrac{\sqrt{35}}{60}$
C) $\dfrac{\sqrt{10}}{30}$
D) $\dfrac{\sqrt{2}}{12}$
E) $\dfrac{\sqrt{65}}{30}$

12. Mine gerçek kökleri olmayan, simetri ekseni $x = 0$ doğrusu olan ve y eksenini $A(0,2)$ noktasında kesen ikinci dereceden bir fonksiyonun grafiğine $B(1,5)$ noktasından geçen bir teğet çiziyor.

Buna göre bu doğrunun x eksenini kestiği noktanın apsisi kaçtır?

A) -6 B) -1 C) $-\frac{1}{6}$ D) $\frac{1}{6}$ E) 1

13. Dik koordinat düzleminde $[-5,8]$ aralığında tanımlı f fonksiyonunun grafiği verilmiştir.



Buna göre,

I. $[5,8]$ aralığında f fonksiyonu artandır.

II. $[-4,-2]$ aralığında f fonksiyonu azalandır.

III. f fonksiyonunun 2 tane ekstremum noktası vardır.

IV. f fonksiyonunun mutlak minimum değeri -3'tür.

V. f fonksiyonunun $x = 0$ noktası yerel minimum noktasıdır.

ifadelerinden hangileri <u>yanlıştır</u>?

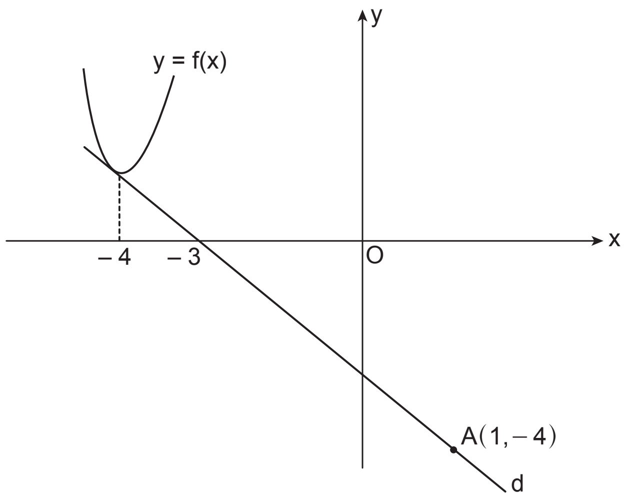
A) I ve II B) II ve III C) II, III ve V D) I, IV ve V E) I, II, III, IV ve V

14. $x^2 + ax + 2 - b = 0$ denkleminin kökleri x_1 ve x_2'dir.

$a + b = 10$ olduğuna göre $x_1^2 \cdot x_2 + x_2^2 \cdot x_1$ toplamının <u>en büyük</u> değeri kaçtır?

A) 12 B) 16 C) 20 D) 24 E) 28

15. Dik koordinat düzleminde $y = f(x)$ eğrisi d doğrusuna $x = -4$ noktasında teğettir. $A(1, -4)$ noktası d doğrusu üzerindedir ve bu doğru x eksenini -3 noktasında kesmektedir.



$g(x) = f^2(x) \cdot x$ olduğuna göre g fonksiyonunun grafiğine $x = -4$ apsisli noktasından çizilen normalin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $9y - x - 40 = 0$

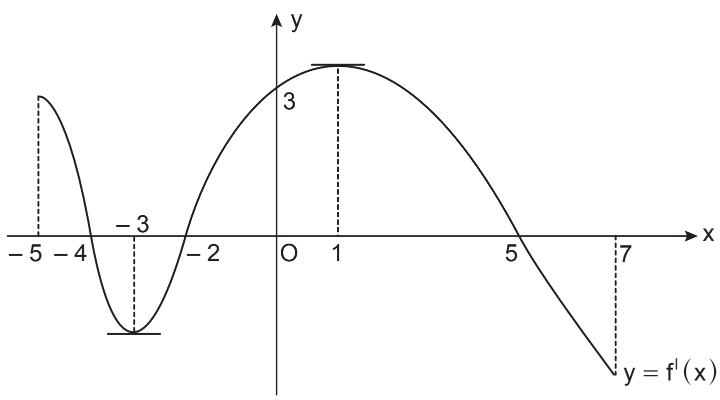
B) $9y - x + 40 = 0$

C) $9y + x + 40 = 0$

D) $y + 9x + 40 = 0$

E) $y - 9x + 40 = 0$

16. Dik koordinat düzleminde $[-5, 7]$ aralığında tanımlı f^I fonksiyonunun grafiği verilmiştir.



Buna göre aşağıdakilerden hangisi <u>her zaman</u> doğrudur?

A) $f^{II}(4) > 0$

B) $f^{II}(3) > f^{II}(2)$

C) $f^{II}(-2) = 0$

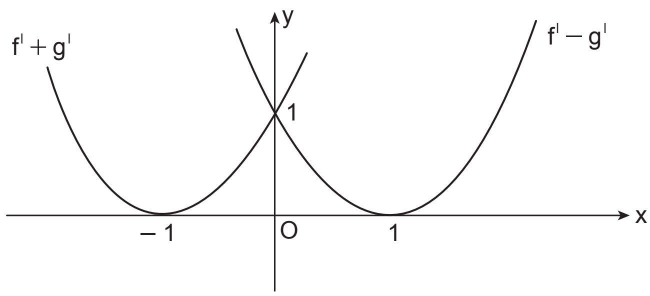
D) $f(-2) > f(-3)$

E) $f(3) > f(2)$

17. **f fonksiyonu $(-5,-3)$ aralığında pozitif değerli ve azalan olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi aynı aralıkta <u>her zaman</u> artandır?**

A) $f(x)-x$ B) $f^2(x)$ C) $\frac{f(x)}{x}$ D) $x^2 \cdot f(x)$ E) $x^3 \cdot f(x)$

18. Dik koordinat düzleminde f^I ve g^I fonksiyonları için f^I+g^I ve f^I-g^I parabolleri x eksenine teğettir.



Buna göre aşağıdakilerden hangisi <u>her zaman</u> doğrudur?

A) $g(0)=0$
B) $f(0)>f(1)$
C) $g(-5)>g(-6)$
D) $g^{II}(3)<0$
E) $f^{II}(3)>0$

19. Bir ABC üçgeninde $[AB]\perp[BC]$ ve $|AB|+|BC|=10$ birimdir.

Buna göre ABC üçgeninde hipotenüs uzunluğu <u>en az</u> kaç birimdir?

A) $5\sqrt{2}$ B) $\sqrt{51}$ C) $2\sqrt{13}$ D) $2\sqrt{15}$ E) 8

20. Bir gömlek mağazası açılış günü etiket fiyatı 120 TL olan gömlekten 100 adet satmıştır. Mağaza müdürü açılış gününden sonraki her gün gömleğin etiket fiyatında günlük 1 TL'lik indirim yapmış ve günlük satılan gömlek sayısı her seferinde 5 adet artmıştır. Açılış günü sonunda mağazanın elinde kalan gömlek sayısı x adettir.

Bu mağazanın kasasına giren paranın <u>en çok</u> olduğu günün sonunda mağazanın elinde 75 adet gömlek kaldığına göre x kaçtır?

A) 11 300 B) 11 375 C) 11 450 D) 11 475 E) 11 550

12. SINIF MATEMATİK

6. Ünite

1. Uygun şartlarda tanımlı bir f fonksiyonu veriliyor.

$\int d[f(x)] = 3f(x) - 4x$ **ve** $f(1) = 5$ **olduğuna göre** $f(5)$ **kaçtır?**

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

2. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı $y = f(x)$ eğrisinin üzerindeki A(2, 6) noktasından çizilen teğeti orijinden geçmektedir.

$f''(x) = 6x + 2$ **olduğuna göre** $f(1)$ **kaçtır?**

A) -5 B) -3 C) 7 D) 9 E) 12

3. $\int \frac{5 \cdot \sqrt[3]{x} + 3x - 2}{\sqrt{x}} dx$ **integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?**

A) $5 \cdot \sqrt[6]{x^5} + 3x\sqrt{x} - 2\sqrt{x} + c$

B) $5 \cdot \sqrt[6]{x^5} + 2x\sqrt{x} - 2\sqrt{x} + c$

C) $6 \cdot \sqrt[6]{x^5} + 2x\sqrt{x} - 4\sqrt{x} + c$

D) $6 \cdot \sqrt[6]{x^5} + 3x\sqrt{x} - 2\sqrt{x} + c$

E) $6 \cdot \sqrt[6]{x^5} + 2x\sqrt{x} - 2\sqrt{x} + c$

4. Gerçek sayılar kümesinde sürekli bir f fonksiyonunun türevi,

$$f'(x) = \begin{cases} 2 & , \ x < 1 \\ 2x - 6, & x \geq 1 \end{cases}$$

biçiminde veriliyor.

$f(1) = 3$ **olduğuna göre,**

I. f fonksiyonunun yerel minimum değeri -1'dir.

II. f fonksiyonu $[1,3]$'nda azalan bir fonksiyondur.

III. $f(x) = 2$ denkleminin kökler toplamı $\frac{13}{2}$'dir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. $\int \frac{x^3 \cdot \sqrt{x-2} \cdot \sqrt{x+2}}{4} dx$ integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) $\frac{\sqrt[6]{(x^2-4)^2}}{4} + \frac{\sqrt{(x^2-4)^3}}{3} + c$

B) $\frac{\sqrt[4]{(x^2-4)^5}}{5} + \frac{\sqrt[3]{(x^2-4)^3}}{2} + c$

C) $\frac{\sqrt{(x^2-4)^5}}{10} + \frac{\sqrt{(x^2-4)^3}}{2} + c$

D) $\frac{\sqrt{(x^2-4)^5}}{3} + \frac{\sqrt{(x^2-4)^3}}{20} + c$

E) $\frac{\sqrt{(x^2-4)^5}}{20} + \frac{\sqrt{(x^2-4)^3}}{3} + c$

6. **Uygun şartlarda tanımlı f ve g fonksiyonları için,**

$g(x) = \int [f(x^2) + 2x^2 f'(x^2)]dx$ ve $g(-2) = f(4) = 3$

olduğuna göre $g(2)$ kaçtır?

A) 14 B) 15 C) 16 D) 17 E) 18

7. $\int \frac{7 \cdot \sqrt[6]{3-\sqrt{x}}}{12\sqrt{x}} dx$ integralinin eşiti aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\frac{\sqrt[6]{(3-\sqrt{x})^7}}{2} + c$

B) $-\frac{\sqrt[6]{(3-\sqrt{x})^7}}{3} + c$

C) $-\sqrt[6]{(3-\sqrt{x})^5} + c$

D) $-\frac{\sqrt[6]{(3-\sqrt{x})^5}}{6} + c$

E) $-\sqrt[6]{(3-\sqrt{x})^7} + c$

8. $f(x) = \int (x-1)^5 dx$ olduğuna göre $\int x^2 dx$ integralinin $f(x)$ türünden eşiti nedir?

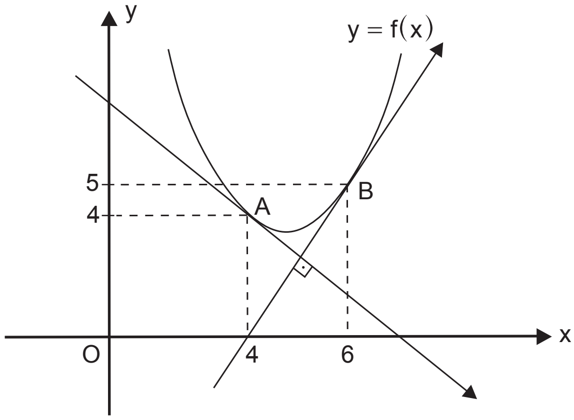
A) $6f(x)$ B) $3f(x)$ C) $2f(x)$ D) $-3f(x)$ E) $-6f(x)$

9. $f:[1,5] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 2x - 15$ fonksiyonu veriliyor.

$[1,5]$ aralığı 4 eşit alt aralığa bölündüğünde f fonksiyonunun Riemann alt toplamı kaç olur?

A) 50 B) 34 C) -17 D) -34 E) -50

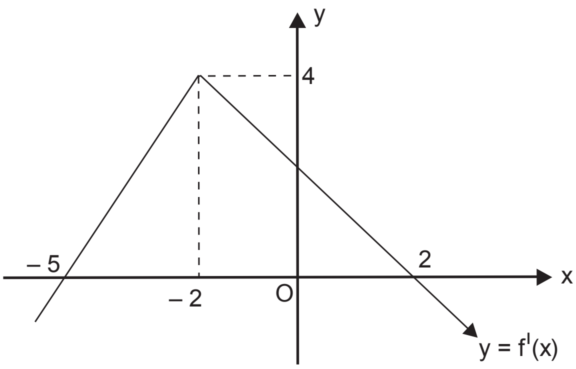
10. Şekildeki dik koordinat düzleminde A(4, 4) ve B(6, 5) noktalarından geçen bir f fonksiyonunun grafiği verilmiştir.



f fonksiyonunun A ve B noktalarından çizilen teğetleri birbirine dik olduğuna göre $\int_4^6 xf''(x)dx$ kaçtır?

A) 15 B) $\frac{78}{5}$ C) 16 D) $\frac{83}{5}$ E) 17

11. Dik koordinat düzleminde $y = f(x)$ fonksiyonunun 1. türevinin grafiği verilmiştir.



Buna göre $f(-2)$'nin değeri,

I. $f(-8)$
II. $f(6)$
III. $f(8)$

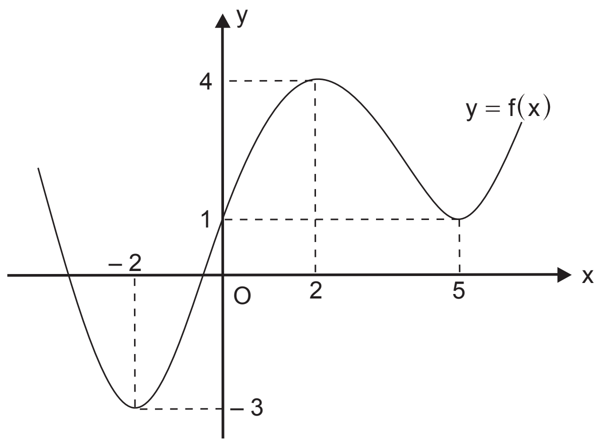
ifadelerinden hangilerine eşittir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12. $\int_{1}^{4} f(x+1)dx = k+8$ ve $\int_{3}^{0} f(x-1)dx = k-4$ **olduğuna göre** $\int_{-2}^{1} f(1-2x)dx$ **integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?**

A) $k+1$ B) 4 C) 6 D) $2k+2$ E) 12

13. Dik koordinat düzleminde f fonksiyonunun grafiği verilmiştir. f fonksiyonunun $x=-2$, $x=2$ ve $x=5$ apsisli noktalarda ekstremumu vardır.



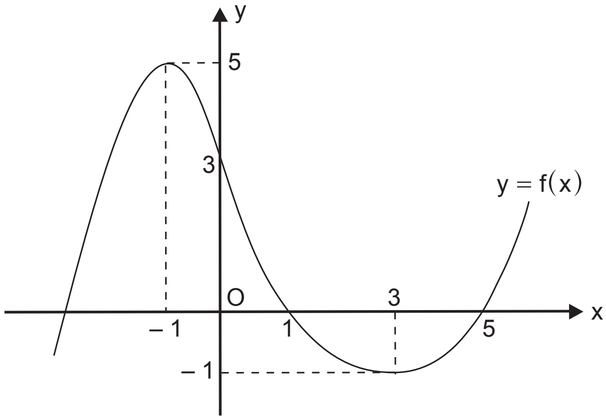
Buna göre $\int_{-2}^{5} |f'(x)|dx$ **integralinin değeri kaçtır?**

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

14. $\int_{1}^{8} f(\sqrt[3]{x^2})dx = 36$ **olduğuna göre** $\int_{1}^{4} f(x)\sqrt{x}\,dx$ **integralinin değeri kaçtır?**

A) 24 B) 28 C) 30 D) 36 E) 48

15. Dik koordinat düzleminde f fonksiyonunun grafiği verilmiştir.



$\int_{-2}^{1} [5f(1-2x) - f'(1-2x)]dx = 20$ **olduğuna göre** $\int_{-1}^{3} f'(x) \cdot (fof)(x)dx$ **integralinin değeri kaçtır?**

A) –7 B) –3 C) 0 D) 3 E) 7

16. $\int_{1}^{9} \frac{\sqrt{1-\sqrt{x}}}{\sqrt{x}}dx$ **integralinde** $u = 1-\sqrt{x}$ **dönüşümü yapıldığında aşağıdaki integrallerden hangisi elde edilir?**

A) $\int_{0}^{2} -2\sqrt{u}\,du$

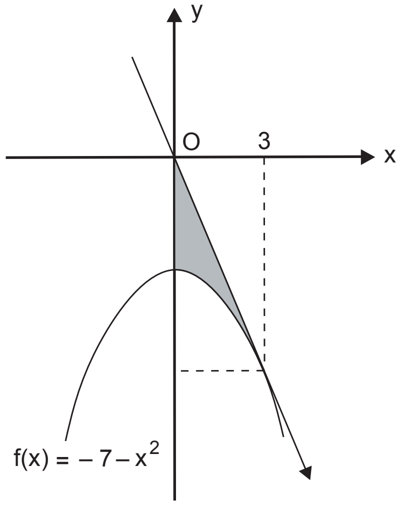
B) $\int_{-2}^{0} 2\sqrt{u}\,du$

C) $\int_{0}^{2} \sqrt{u}\,du$

D) $\int_{-2}^{0} 2u^2 du$

E) $\int_{-2}^{0} 2udu$

17. Dik koordinat düzleminde $f(x) = -7 - x^2$ parabolü ve bu parabole $x = 3$ apsisli noktasından çizilen teğeti verilmiştir.



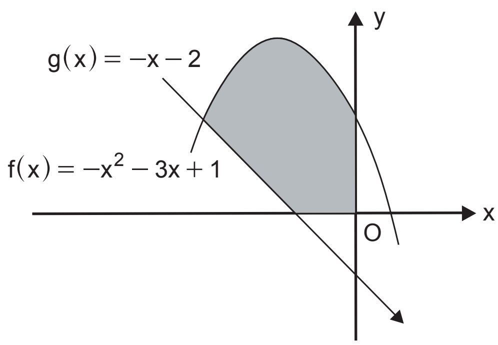
Teğet doğrusu O(0, 0) noktasından geçtiğine göre şekildeki boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

A) 12 B) 10 C) 8 D) 6 E) 4

18. **a, b $\in \mathbb{R}$ ve a $<$ b olmak üzere $\int_a^b (6x - x^2)dx$ integralinin alabileceği <u>en büyük</u> değer kaçtır?**

A) 36 B) 48 C) 54 D) 72 E) 108

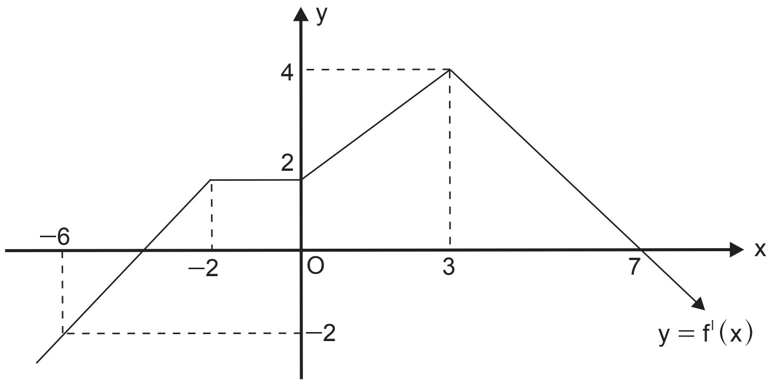
19. Dik koordinat düzleminde $f(x) = -x^2 - 3x + 1$ parabolü ve $g(x) = -x - 2$ doğrusu verilmiştir.



Buna göre şekildeki boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

A) 9 B) 8 C) 7 D) 6 E) 5

20. Dik koordinat düzleminde, gerçek sayılar kümesinde tanımlı bir f fonksiyonunun birinci türevinin grafiği verilmiştir.



$f(-6) = 9$ olduğuna göre $f(7)$ kaçtır?

A) 20 B) 23 C) 25 D) 28 E) 30

12. SINIF MATEMATİK

7. Ünite

1. Merkezi x ekseni üzerinde olan bir çember $K(-6,0)$ ve $L(12,0)$ noktalarından geçmektedir.

Buna göre bu çemberin genel denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $x^2+y^2+6x-12y+99=0$
B) $x^2+y^2-12y+63=0$
C) $x^2+y^2-12x-75=0$
D) $x^2+y^2-6x-72=0$
E) $x^2+y^2-6x=0$

2. $(k+1)x^2+(3k-5)y^2-(12k+4)x+48y-4k=0$ denklemi bir çember belirtmektedir.

Buna göre bu çemberin yarıçapının uzunluğu kaç birimdir?

A) 3 B) 4 C) 6 D) 8 E) 12

3. $3x^2+(m-3)y^2+2mx+5my+10m=0,$

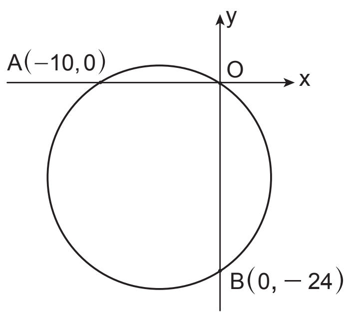
$(n-1)x^2+y^2-4nx-6y+10n+1=0$

denklemleri birer çember belirtmektedir.

Buna göre çemberlerin birbirine <u>en yakın</u> noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

A) 3 B) 5 C) 7 D) 8 E) 12

4. Analitik düzlemde $A(-10,0)$, $B(0,-24)$ noktalarından ve orijinden geçen çember verilmiştir.



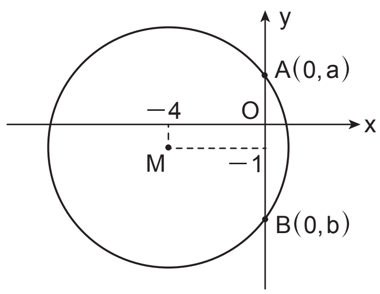
Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x-10)^2+(y-13)^2=12^2$
B) $(x-10)^2+(y-12)^2=13^2$
C) $(x-13)^2+(y+10)^2=12^2$
D) $(x+5)^2+(y+12)^2=13^2$
E) $(x-5)^2+(y+13)^2=12^2$

5. Analitik düzlemde $x = 6$ ve $y = -8$ doğrularına teğet ve merkezi y ekseni üzerinde olan çemberlerden birinin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $x^2 + (y - 2)^2 = 64$
B) $x^2 + (y - 8)^2 = 36$
C) $(x + 2)^2 + y^2 = 36$
D) $(x + 14)^2 + y^2 = 64$
E) $x^2 + (y + 14)^2 = 36$

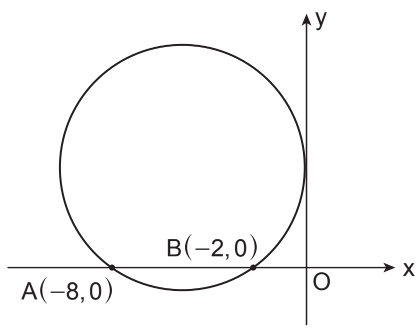
6. Analitik düzlemde merkezi $M(-4, -1)$ ve yarıçapının uzunluğu 5 birim olan çember verilmiştir.



Bu çember y eksenini $A(0, a)$ ve $B(0, b)$ noktalarında kestiğine göre $a + b$ kaçtır?

A) −6 B) −5 C) −3 D) −2 E) −1

7. Analitik düzlemde y eksenine teğet olan çember $A(-8, 0)$ ve $B(-2, 0)$ noktalarından geçmektedir.



Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x + 5)^2 + (y - 4)^2 = 5^2$
B) $(x + 5)^2 + (y - 3)^2 = 4^2$
C) $(x + 4)^2 + (y - 4)^2 = 5^2$
D) $(x + 4)^2 + (y - 3)^2 = 3^2$
E) $(x + 3)^2 + (y - 4)^2 = 5^2$

8. Analitik düzlemde ikinci bölgede y eksenine teğet ve merkezi $M(a,12)$ olan çemberin orijine en yakın noktasının uzaklığı 8 birimdir.

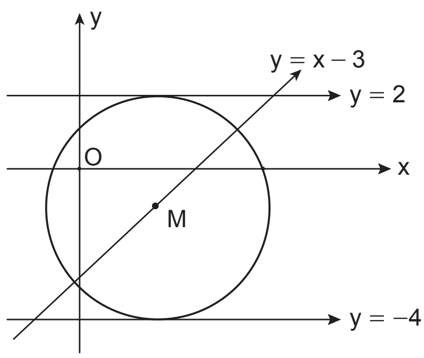
Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x-5)^2+(y+12)^2=169$
B) $(x+5)^2+(y-12)^2=25$
C) $(x-5)^2+(y-12)^2=169$
D) $(x-12)^2+(y-5)^2=25$
E) $(x+12)^2+(y+5)=169$

9. Analitik düzlemde $x=-4$ ve $y=-8$ doğrularına teğet ve merkezi x ekseni üzerinde olan çemberlerden birinin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x+4)^2+y^2=16$
B) $(x-4)^2+y^2=16$
C) $(x+12)^2+y^2=64$
D) $x^2+(y+10)^2=64$
E) $(x-10)^2+y^2=64$

10. Analitik düzlemde M merkezli çember $y=2$ ve $y=-4$ doğrularına teğettir. $y=x-3$ doğrusu çemberi iki eş parçaya ayırmaktadır.



Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x-3)^2+(y-2)^2=4$
B) $(x+3)^2+(y+1)^2=9$
C) $(x-2)^2+(y+1)^2=9$
D) $(x-2)^2+(y-1)^2=4$
E) $(x+1)^2+(y-2)^2=9$

11. Analitik düzlemde $y-x+2=0$ doğrusu x eksenini $A(2,0)$ ve $B(10,0)$ noktalarında kesen çemberin merkezinden geçmektedir.

Buna göre bu çemberin alanı kaç birimkaredir?

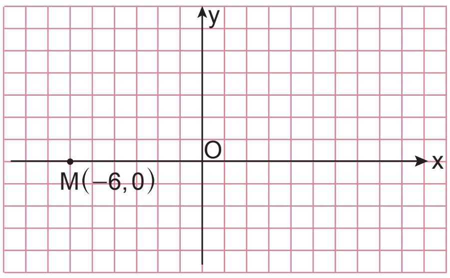
A) 8π B) 12π C) 16π D) 18π E) 32π

12. Analitik düzlemde $8x+15y-1=0$ doğrusu, merkezi $M(-1,a)$ olan çemberi K ve L noktalarında kesmektedir. $|KL|=8$ birim ve çemberin merkezinin bu doğruya uzaklığı 3 birimdir.

Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) $(x+1)^2+(y-4)^2=16$
B) $(x+1)^2+(y-4)^2=25$
C) $(x+1)^2+(y-3)^2=16$
D) $(x-1)^2+(y+3)^2=25$
E) $(x-1)^2+(y+4)^2=25$

13. Analitik düzlemde verilen $M(-6,0)$ noktası orijin etrafında 45° döndürülüyor ve elde edilen nokta işaretleniyor. Bu işlem elde edilen noktalara uygulanarak analitik düzlemde toplam 8 nokta işaretleniyor. İşaretlenen bu noktalar merkez olacak şekilde eş çemberler çiziliyor.



Merkezi $M(-6,0)$ olan çember y eksenine teğet olduğuna göre çizilecek çemberlerden birinin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x-6)^2+(y+6)^2=36$
B) $(x+6)^2+y^2=6$
C) $x^2+(y-6)^2=6$
D) $(x-3\sqrt{2})^2+(y+3\sqrt{2})^2=36$
E) $x^2+(y-3\sqrt{2})^2=36$

14. Analitik düzlemde merkezi $x-2y-12=0$ doğrusu üzerinde olan çember $x=-6$ ve $x=2$ doğrularına teğettir.

Buna göre bu çemberin üzerindeki bir noktanın $A(4,1)$ noktasına olan uzaklığı <u>en fazla</u> kaç birimdir?

A) 5 B) 6 C) 9 D) 12 E) 14

15. Analitik düzlemde dördüncü bölgede her iki eksene teğet olan çemberin merkezi $-4x+y+20=0$ doğrusu üzerindedir.

Buna göre bu çemberin standart denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(x-2)^2+(y+2)^2=4$
B) $(x-4)^2+(y+4)^2=16$
C) $(x+4)^2+(y-4)^2=16$
D) $(x-5)^2+(y+5)^2=25$
E) $(x+5)^2+(y-5)^2=25$

16. Analitik düzlemde $6x+8y-48=0$ doğrusu eksenleri K ve L noktalarında kesmektedir.

Merkezi $M(a,b)$ olan çemberin çapı $[KL]$ olduğuna göre $a+b$ kaçtır?

A) 1 B) 3 C) 5 D) 7 E) 8

17. Analitik düzlemde $x^2+y^2+2x+6y+6=0$ çemberi üzerindeki bir noktanın $4x+3y-a=0$ doğrusuna olan uzaklığı en fazla 7 birimdir.

Buna göre a aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) -36 B) -24 C) -13 D) 12 E) 38

18. Analitik düzlemde $x=-3$ doğrusu, genel denklemi $x^2+y^2+4y+3k+1=0$ olan çembere teğettir.

Buna göre k kaçtır?

A) -4 B) -3 C) -2 D) 1 E) 5

19. Analitik düzlemde her iki eksene dördüncü bölgede teğet olan çemberi $4x-y-24=0$ doğrusu iki eş parçaya ayırmaktadır.

Buna göre bu çemberin merkezinin koordinatlarının çarpımı kaçtır?

A) -64 B) -36 C) -25 D) 25 E) 64

20. Analitik düzlemde merkezi $M(-8,6)$ olan çember x eksenine teğettir.

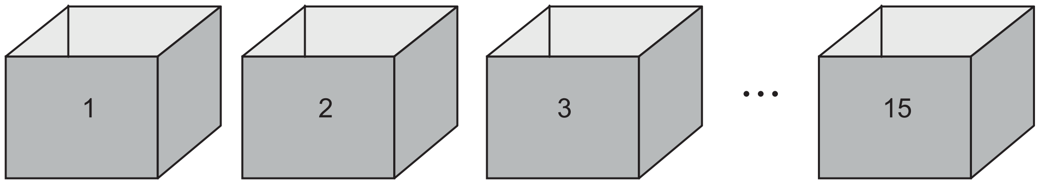
Buna göre bu çemberin üzerindeki bir noktanın orijine en yakın uzaklığı kaç birimdir?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

12. SINIF MATEMATİK

Karma Test

1. Şekilde 1'den 15'e kadar numaralandırılmış boş kutular verilmiştir. Bu kutuların içine konulan bilyelerin, sayılarıyla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmektedir.



- 1. kutuya bir miktar bilye konulmuştur.
- 1. kutu dışındaki her kutuya bir önceki kutunun, kutu numarasının 2 katının bir eksiği ile içerisinde bulunan bilye sayısının toplamı kadar bilye konulmuştur.
- 13. kutu ile 3. kutuda toplam 182 bilye vardır.

Buna göre 8. kutuda kaç bilye vardır?

A) 38 B) 51 C) 66 D) 83 E) 102

2. $2^a = 3$ **ve** $3^b = 15$ **olduğuna göre** $\log_{240} 300$ **ifadesinin a ve b türünden eşiti nedir?**

A) $\dfrac{2ab - a - 2}{4 + ab}$

B) $\dfrac{2ab - a + 2}{4 + ab}$

C) $\dfrac{2ab + a + 2}{4 + ab}$

D) $\dfrac{2ab - a - 2}{4 - ab}$

E) $\dfrac{2ab - a + 2}{4 - ab}$

3. Yiğit, arkadaşından bir miktar borç almış ve borcunu ödemek için arkadaşına aşağıdaki ödeme planını sunmuştur.

- Yiğit arkadaşına ilk ay belli bir miktar para verecektir.
- Sonraki her ay bir önceki ay verdiği paranın bir miktar fazlasını verecek ve ardışık herhangi iki ay arasında verdiği paralar arasındaki fark sabit olacaktır.

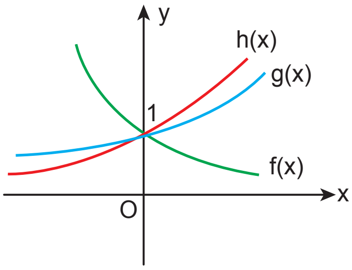
Yiğit bu ödeme planına göre arkadaşına ilk 6 ay sonunda toplam 435 TL, ilk 10 ay sonunda toplam 1025 TL ödeme yapmıştır.

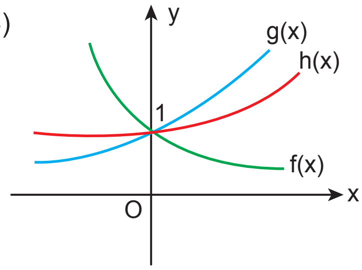
Yiğit tüm borcunu 16 ay sonunda ödediğine göre arkadaşından ne kadar borç almıştır?

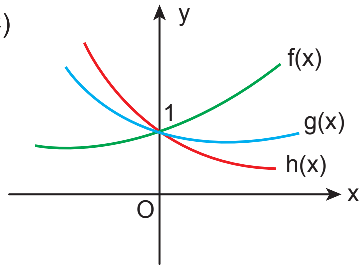
A) 1460 B) 1730 C) 2200 D) 2360 E) 2540

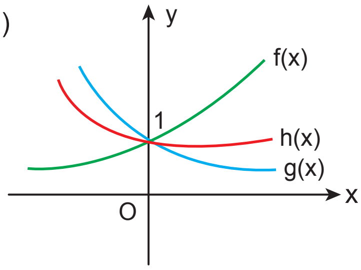
4. $f(x)=\left(\frac{1}{2}\right)^{-x}$, $g(x)=5^{-2x}$ ve $h(x)=(0,3)^{x}$ üstel fonksiyonları veriliyor.

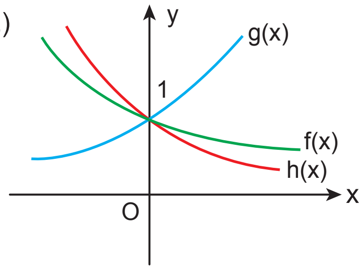
Buna göre aşağıda verilen grafiklerden hangisi bu fonksiyonlara ait olabilir?

A)


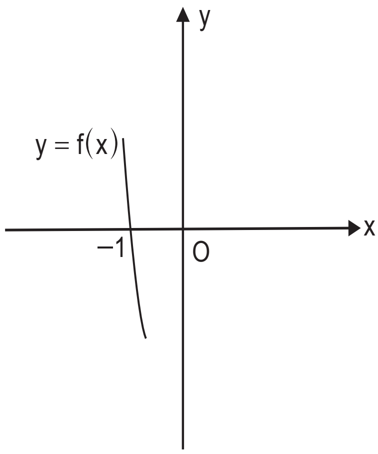
B)


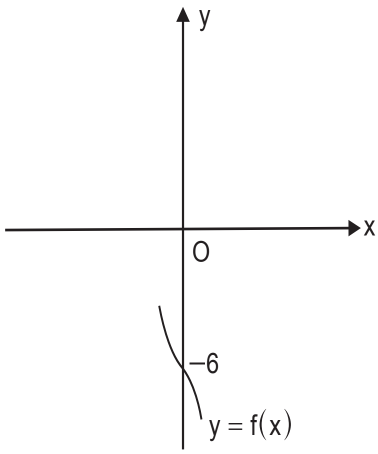
C)


D)


E)


5. Dördüncü dereceden başkatsayısı 2 olan ve x eksenini iki farklı noktada kesen $y=f(x)$ fonksiyonunun grafiğinin bazı parçaları aşağıda verilmiştir.





$\lim\limits_{x \to 3} \frac{f(x)}{x-3} = 80$ **olduğuna göre** $f(4)$ **kaçtır?**

A) 120 B) 130 C) 140 D) 160 E) 170

6. Uygun şartlarda tanımlı $f(x)=\sqrt{2x+1-\sqrt{4x^2+4x}}$ fonksiyonu veriliyor.

Buna göre $f'(1)$ kaçtır?

A) $\frac{-2-\sqrt{2}}{4}$ B) $\frac{\sqrt{2}-2}{4}$ C) $\frac{2-\sqrt{2}}{4}$ D) $\frac{1}{2}$ E) $\frac{2+\sqrt{2}}{4}$

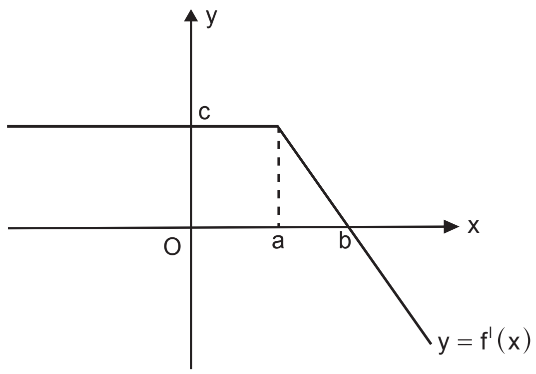
7. Uygun şartlarda tanımlı f fonksiyonu için,

$f(2x)=\frac{2x^3+3x^2+x}{2\cdot f'(2x)}$ eşitliği sağlanıyor.

Buna göre $[f^2(2x)+f(2x)]$ ifadesinin $x=1$ noktasındaki türevi kaçtır?

A) 8 B) 9 C) 12 D) 15 E) 18

8. Dik koordinat düzleminde f fonksiyonunun türevinin grafiği veriliyor.



a, b ve c birer gerçek sayı olmak üzere aşağıdaki ifadelerden hangisi her zaman doğrudur?

A) $f(-a)<f(-b)$

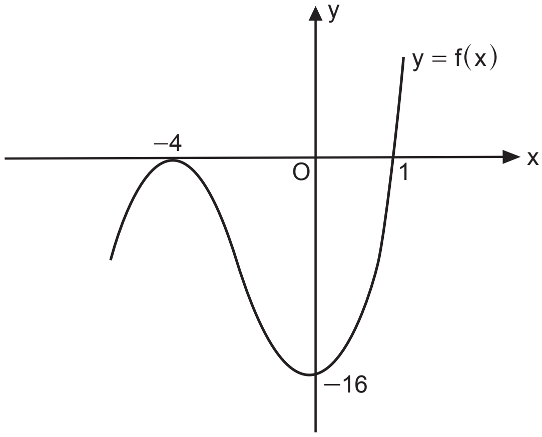
B) $f\left(\frac{1}{a}\right)>f\left(\frac{1}{b}\right)$

C) $f(c)>f(c+1)$

D) $f(a+1)<f(a+2)$

E) $f(b+1)<f(b+2)$

9. Dik koordinat düzleminde 3. dereceden $y = f(x)$ polinom fonksiyonunun grafiği veriliyor.



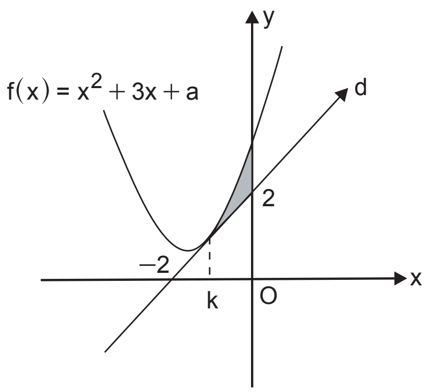
Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) $f'(1) = 25$
B) $f'(-3) = -7$
C) $f(2) = 36$
D) $f''(0) = 14$
E) $f''(1) = 8$

10. $\mathbf{f(x) = \sqrt{x^3 + 1}}$ **eğrisinin üzerindeki** $\mathbf{(2, f(2))}$ **noktasından çizilen teğetin üzerindeki bir noktanın koordinatları çarpımı en az kaçtır?**

A) -2 B) $-\frac{1}{2}$ C) $-\frac{1}{4}$ D) $-\frac{1}{8}$ E) $-\frac{1}{16}$

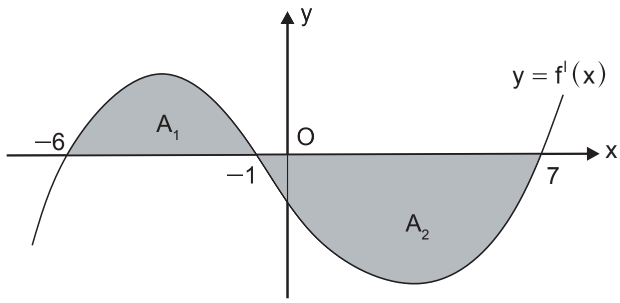
11. Dik koordinat düzleminde d doğrusu ve $f(x) = x^2 + 3x + a$ parabolü verilmiştir. d doğrusu ve f parabolü $x = k$ apsisli noktada birbirine teğettir.



Buna göre şekildeki boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{2}$ C) $\frac{2}{3}$ D) 1 E) $\frac{4}{3}$

12. Dik koordinat düzleminde f fonksiyonunun birinci türevinin grafiği verilmiştir. Şekildeki boyalı bölgelerin alanları sırasıyla A_1 ve A_2'dir.



$A_1 = 5$ birimkare ve $A_2 = 13$ birimkare olduğuna göre f fonksiyonunun yerel minimum değerleri arasındaki fark kaç olabilir?

A) −6 B) −1 C) 0 D) 5 E) 8

13. $\int_0^1 x^2 \cdot f(2x^3+1)dx = A$ **olduğuna göre** $\int_4^{16} \frac{f(\sqrt{x}-1)}{\sqrt{x}}dx$ **ifadesinin A türünden eşiti aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 3A B) 6A C) 9A D) 12A E) 18A

14. $\int (2x+1)^4 \cdot (x-1)dx$ **integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?**

A) $\frac{(2x+1)^6}{20} + \frac{(2x+1)^5}{8} + c$

B) $\frac{3(2x+1)^6}{20} - \frac{(2x+1)^5}{24} + c$

C) $\frac{(2x+1)^6}{20} + \frac{(2x+1)^5}{20} + c$

D) $\frac{(2x+1)^6}{24} - \frac{3(2x+1)^5}{20} + c$

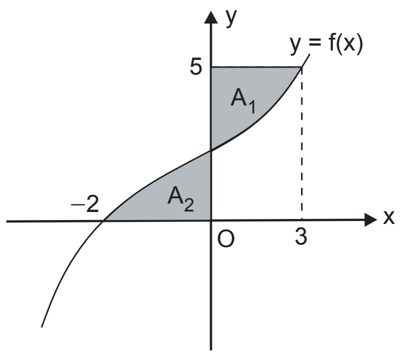
E) $\frac{(2x+1)^6}{8} - \frac{(2x+1)^5}{20} + c$

15. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı bir f fonksiyonuna, üzerindeki A(1, 3) noktasından çizilen teğet doğrusu x ekseni ile pozitif yönde 45° lik açı yapmaktadır.

$f'(x) = 4x + n$ olduğuna göre $f(2)$ kaçtır?

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

16. Dik koordinat düzleminde f fonksiyonunun grafiği verilmiştir. Şekildeki boyalı bölgelerin alanları A_1 ve A_2'dir.



$A_1 = A_2$ olduğuna göre $\int_{-2}^{3} f(x)dx$ integralinin değeri kaçtır?

A) 20 B) 18 C) 15 D) 12 E) 10

17. $(k-3)x^2+(2k-7)y^2+(2+k)x-4y+a=0$ denklemi bir çember belirtmektedir.

Buna göre a'nın alabileceği en büyük tam sayı değeri kaçtır?

A) 13 B) 12 C) 11 D) 10 E) 8

18. Analitik düzlemde denklemi $x^2+y^2-8x-6y-11=0$ olan çemberin $3x+4y+k=0$ doğrusuna en yakın uzaklığı 4 birimdir.

Buna göre k aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) -36 B) -14 C) 16 D) 24 E) 26

19. Analitik düzlemde genel denklemi $x^2+y^2-4x+8y-16=0$ olan çembere teğet ve $4x+3y-24=0$ doğrusuna paralel olan doğrulardan birinin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $3x+4y-34=0$
B) $3x+4y+26=0$
C) $3x+4y-26=0$
D) $4x+3y+26=0$
E) $4x+3y+34=0$

20. Analitik düzlemde $x+y-12=0$ doğrusu ile iki eş parçaya ayrılan çember y eksenini $A(0,-2)$ ve $B(0,14)$ noktalarında kesmektedir.

Buna göre bu çemberin çevresi kaç birimdir?

A) 12π B) 14π C) 16π D) 18π E) 20π

MATEMATİK CEVAP ANAHTARI

5. Ünite	6. Ünite	7. Ünite	Karma Test
1. B	1. A	1. D	1. C
2. A	2. D	2. D	2. B
3. D	3. C	3. B	3. D
4. E	4. E	4. D	4. D
5. C	5. E	5. E	5. E
6. D	6. B	6. D	6. B
7. C	7. E	7. A	7. D
8. D	8. C	8. B	8. B
9. D	9. E	9. C	9. E
10. A	10. B	10. C	10. D
11. B	11. C	11. E	11. A
12. D	12. C	12. B	12. E
13. C	13. D	13. D	13. D
14. B	14. A	14. E	14. D
15. C	15. A	15. B	15. B
16. E	16. B	16. D	16. C
17. E	17. D	17. D	17. B
18. E	18. A	18. C	18. E
19. A	19. C	19. E	19. E
20. C	20. E	20. C	20. E

12. SINIF
FİZİK

4. Ünite

1. Hidrojen atomlarının, foton ve elektron ile uyarılmaları konusunda hazırlanan düzenekte; bir oda içinde hidrojen gazı, bu odaya gönderilen foton veya elektronların enerjilerini ölçen alet ve bu odadan çıkan elektron veya fotonların enerjilerini ölçen alet yer almaktadır. Hidrojen atomunun 1. uyarılma enerjisi E'dir.

Fotonların ve elektronların odaya giriş enerjileri, çıkış enerjileri ve uyarılmış hidrojen atomlarının temel hale dönüşte yaptığı ışıma ile ilgili veriler tabloda verilmiştir.

	Giriş enerjisi	Çıkış enerjisi	Işıma
Foton	0,8 E	0,8 E	Yok
	E	-	Var
	1,1 E	1,1 E	Yok
Elektron	0,8 E	0,8 E	Yok
	E	-	Var
	1,1 E	0,1 E	Var

Yapılan deney sonucunda verilen yargılardan hangisine varılamaz?

A) Foton ile uyarılması için foton enerjisinin uyarılma enerjisine eşit olması gerekir.

B) Elektron ile uyarılması için elektron enerjisinin uyarılma enerjisine eşit olması gerekir.

C) Gelen elektron enerjisi uyarılma enerjisinden yüksek ise çıkan elektron enerjisi , elektronun geliş enerjisi ile atomun uyarılma enerjisi farkına eşit olur.

D) Foton ile uyarılma durumlarında uyaran foton tümüyle soğurulur.

E) Gelen foton enerjisi uyarılma enerjisinden yüksek ise çıkan elektron enerjisi, fotonun enerjisi ile atomun uyarılma enerjisi farkına eşit olur.

2. Fizik dersi için hazırlanmış mini gösteride öğrenciler bazı bilim adamlarını canlandırmaktadır. Hayali bir ortamda bir araya gelen bilim adamlarına "Elektron Nerededir?" diye sorulur.

Bilim adamlarından gelen cevaplar:

Ali: Arkadaşıma katılıyorum ancak bana göre elektronun yanında bir de onların dalgaları vardır. Tane olarak mı soruyorsun, dalga olarak mı?

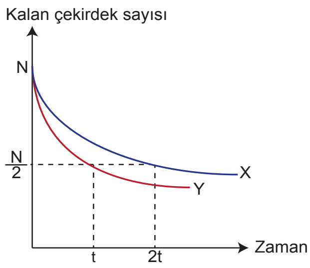
Ahmet: Elektronun atomda çekirdeğe yakın bulunma ihtimali çok büyük, beklerseniz denklemde yerine koyup hesaplarım.

Mehmet: Sanki elektronu elleriyle koymuşlar gibi konuşuyorlar. Yeri hakkında kim ne derse yanlış söylemiş olur; çünkü elektronun ne zaman nereden geçtiği belirsizdir.

Verilen bilgilere göre öğrencilerin canlandırdığı bilim adamları kimlerdir?

	Ali	Ahmet	Mehmet
A)	E. Schrödinger	L. de Broglie	W. Heisenberg
B)	L. de Broglie	E. Schrödinger	W. Heisenberg
C)	E. Rutherford	E. Schrödinger	W. Heisenberg
D)	W. Heisenberg	E. Schrödinger	L. de Broglie
E)	E. Schrödinger	W. Heisenberg	E. Rutherford

3. Başlangıçta N sayıda olan X ve Y radyoaktif maddelerin bozunmasının zamanına bağlı grafiği şekildeki gibidir.



Buna göre;

I. X ve Y maddelerinin birim zamanda bozunma hızları aynıdır.

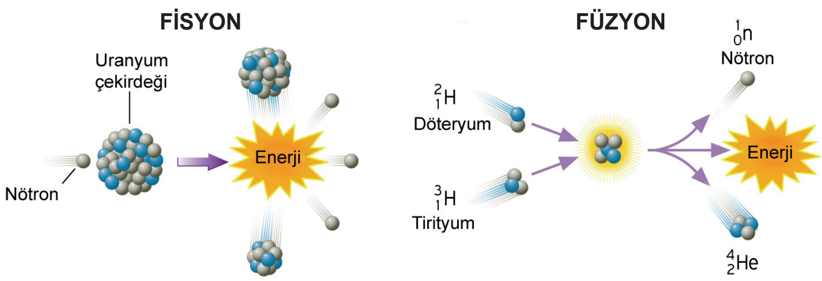
II. 2t anında Y maddesinden N/4'ü kalır.

III. Başlangıçtaki madde miktarı artarsa yarılanma süreleri artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

4. Güçlü nükleer kuvvet sonucunda görülen fisyon ve füzyon reaksiyonları modelleri şekildeki gibidir.



Buna göre her iki reaksiyon için;

I. Enerji açığa çıkar.

II. Kimyasal değişim gerçekleşir.

III. Proton serbest hale geçer.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

5. Ultrason cihazı anne karnındaki bebeğin görüntüsünü almak için de kullanılabilir. Doktor elindeki sondayı anne karnında gezdirir, sondadan çıkan ses dalgaları anne karnındaki bebeğin üzerinden yansıdıktan sonra tekrar sondaya döner. Ses dalgaları vasıtası ile oluşan görüntüye ultrason makinesinin ekranından bakılır. Aynı işlemi yapabilmek için ses dalgalarından daha hızlı olan alfa, beta ve Gama ışınları bu ölçüm için kullanılmaz.

Hangisi bunun sebepleri arasında sayılmaz?

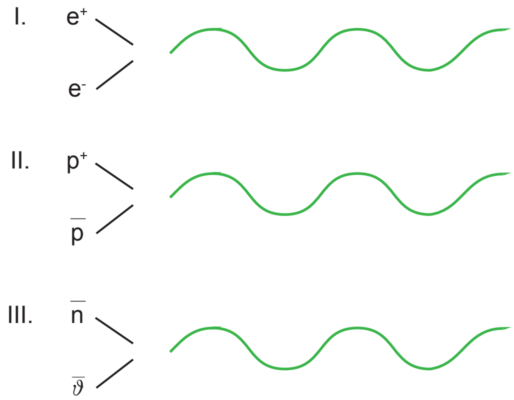
A) Bu tarz ışınlar kullanılması cenin üzerinde doğum bozuklukları oluşturur.
B) Bu ışınların kullanılması ceninin DNA dizilimine zarar verebilir.
C) Bu ışınların kullanılması ceninin hücrelerin tahrip edebilir.
D) Bu tarz ışınlar ceninin resmini çıkartamaz.
E) İnsan hücreleri günlük hayatta ses dalgaları ile sıklıkla karşılaştığı için ses dalgaları daha güvenlidir.

6.
- Çekirdek ile etkileşmez.
- $\frac{1}{2}$ spinli temel parçacıktır.
- Bir fermiyon olmasından aynı durumda birden fazla sayıda bulunamaz.
- Nötrino eşlik eder.

Özellikleri verilen parçacık hangisidir?

A) proton B) nötron C) elektron D) foton E) mezon

7. Anti parçacıklar karşıt parçacıklar ile birleştiğinde iki parçacığın toplam enerjisine sahip bir foton oluşturarak yok olmaktadırlar.



Örneklerden hangilerinde ışıma oluşumu doğru verilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

8. Radyasyonun iyonlaştırıcı etkisi canlı dokular üzerinde tahribata neden olur.

Buna göre;

I. cep telefonu ile uzun süre konuşmamak,
II. kullanılmayan elektrikli aletlerin fişlerini prizden çekmek,
III. televizyon izlerken uygun mesafe uzaklıkta bulunmak

hangileri radyasyonun olumsuz etkilerinden korunmak için alınan önlemlerden biridir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Bir füzyon tepkimesine ait denklem verilmiştir.

$$^{1}_{0}n + ^{236}_{92}U \rightarrow + ^{141}_{56}Ba + ^{92}_{36}Kr + 3(^{1}_{0}n)$$

Buna göre;

I. Nötron uranyum atomuna girerek kararsızlığı arttırmış ve parçalanmayı tetiklemiştir.
II. Oluşan baryum ve kurşunun kütle numaraları toplamı uranyumun kütle numarasına eşittir.
III. Parçalanma sonucu yan ürün olarak 3 nötron ortama salınmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Radyoaktif bir maddeyi oluşturan atomların, belli sayıdaki çekirdeklerinin yarısının bozunması için geçen süreye çekirdeğin yarı ömrü denir.

Bir X atomu alfa bozunumu yaparak Y atomuna dönüşüyor. X atomu için yarılanma ömrü t süredir ve Y atomu kararlı atomdur.

$$X \rightarrow Y + He^{+2}$$

Dışarısı ile teması kesilmiş bir ortamda bulunan ve başlangıçta N tane olan X atomu için;

I. t süre sonra ortamda N/2 tane Y atomu oluşur.

II. t süre sonra ortamda N/2 tane He^{+2} iyonu bulunur.

III. 2t süre sonra ortamda 4N tane X atomu bulunur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. Radyum atomları alfa bozunumu sonucu radon atomlarını oluşturmaktadır.

$$^{226}_{88}Ra \rightarrow {}^{222}_{86}Rn^{*} + {}^{4}_{2}He^{+2}$$

Yeni oluşan radon atomlarının ışıma yaptığı gözleniyor.

Buna göre;

I. Radon atomları Gama bozunumuna uğrar.

II. Radon atomlarının ışıma sonrası kütle ve atom numarası değişmez.

III. Radon atomları enerji kaybeder.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Karbon ve azot atomlarının kütle ve atom numaraları verilmiştir.

$^{14}_{6}C$	$^{14}_{7}N$
Karbon	Azot

Radyoaktif bozunma sonucu karbon azota, azot ise karbona dönüşebilir.

Buna göre;

I. Karbon atomunun azota dönüşmesi için Beta bozunumu yapıp e^- yayımlaması gerekir.

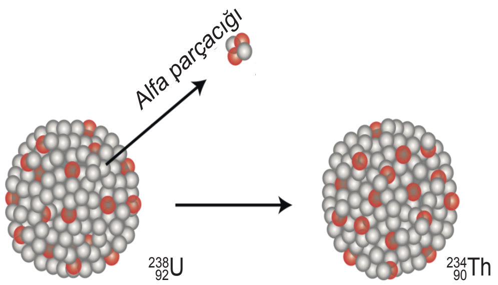
II. Azot atomunun karbona dönüşmesi için Beta bozunumu yapıp e^+ yayımlaması gerekir.

III. Karbon atomunun azota dönüşmesi için Gama bozunumu yapıp foton yayımlaması gerekir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. Uranyum atomunu radyoaktif bozunma sonucu Toryum atomuna dönüşmesine ait görsel şekildeki gibidir.



Buna göre

I. Bozunma sırasında enerjisinin bir kısmı kaybolmuştur.

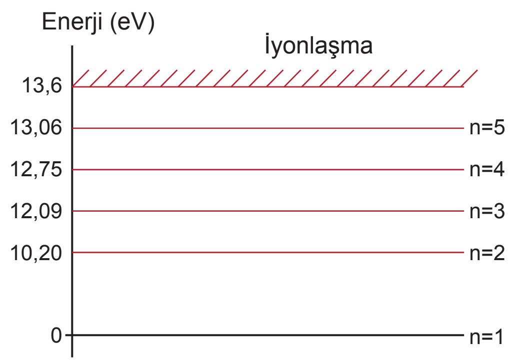
II. Alfa bozunumu gerçekleşmiştir.

III. Uranyumdan ayrılan parça helyum iyonudur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

14. Hidrojen atamunun bazı enerji seviyeleri şekilde verilmiştir.



Buna göre enerjileri;

I. 10,05 eV,

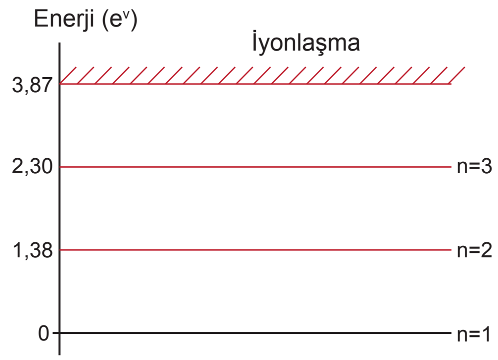
II. 12,40 eV,

III. 14,03 eV

olan elektronlardan hangileri temel haldeki hidrojen atamonu uyarabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

15. Temel halde bulunan sezyum atomunun bazı enerji seviyeleri şekilde verilmiştir.



Uyarılmış bir elektronu daha sonra L_β ışıması yapıyor.

Buna göre enerjileri;

I. 1,40 eV,

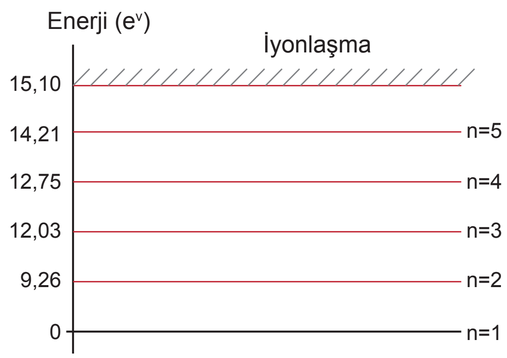
II. 2,30 eV,

III. 3,87 eV

olan fotonlardan hangileri ile sezyum atomu uyarılmış olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

16. Temel halde bulunan bir X atamunun bazı enerji seviyeleri şekildeki gibidir.



Buna göre;

I. 12,03 eV enerjili foton gönderildikten sonra L_β ışıması yapabilir.

II. 10 eV enerjili foton gönderildikten sonra 0,74eV enerjili ışıma yapabilir.

III. 14,21 eV enerjili foton gönderildiğinde uyarılan elektronun açısal momentumu $2h/\pi$ kadar artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Elektronların belirli enerji seviyelerinde bulunabileceğini savunan bir bilim adamının, bunu ispatlamak için yaptığı deney basamakları şekildeki gibidir.



Prizmadan geçen beyaz ışığın spektrumu



Prizmaya gelmeden önce hidrojen gazı içerisinden geçen beyaz ışığın kesikli spektrumu



İçerisinden beyaz ışık geçmiş hidrojen gazının ısıtıldıktan sonra yaydığı ışınları gösteren kesikli emisyon spektrumu

Verilen bilgilere göre;

I. Işık hidrojen gazı içerisinden geçerken, bazı dalga boylarındaki ışınlar soğurulmuştur.

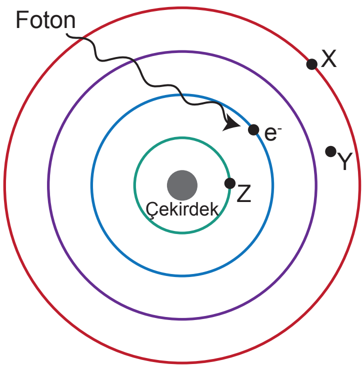
II. Hidrojen gazı ısıtıldığında soğurduğu ışınlardan kaynaklanan fazla enerjiyi ortama geri bırakmıştır.

III. Hidrojen gazı için tek renkli sarı ışık kullanılsaydı soğurma meydana gelmezdi.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

18. Kendi yörüngesinde dolanan bir elektrona şekildeki gibi bir foton denk geliyor.



Buna göre;

I. Elektron, foton ile etkileşir ise X seviyesine sıçrayabilir.

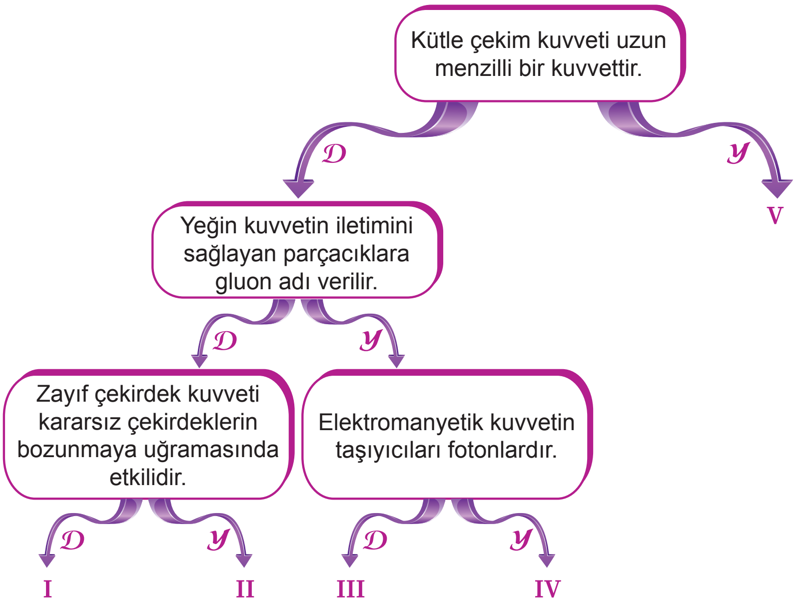
II. Elektron, foton ile etkileşir ise Y seviyesine sıçrayabilir.

III. Elektron, foton ile etkileşip tekrar eski haline dönmek için ışıma yaptıktan sonra Z seviyesine inebilir.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. Doğada bilinen 4 temel kuvvet ile ilgili verilen bilgiler şekildeki gibidir.



Bilgiler incelenip doğru veya yanlış olduğuna karar verilerek ilerlendiğinde hangi çıkışa ulaşılır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Evrenin oluşumunu anlatmak isteyen bir öğretmen üzerinde kırmızı yıldızların bulunduğu mavi bir balonu derse getirmiştir.Mini gösterimde, balon pompa yardımıyla şişirilince yıldızlar genişlemiş ve birbirinden uzaklaşmıştır. Ayrıca şişirilmiş balonun ve yıldızların renk tonu da giderek açık bir ton halini almıştır.



Sönük balon Şişirilmiş balon

Buna göre öğretmen;

I. Balonun şişirilmesi ile genişleyen evren modelini anlatmak istemiştir.

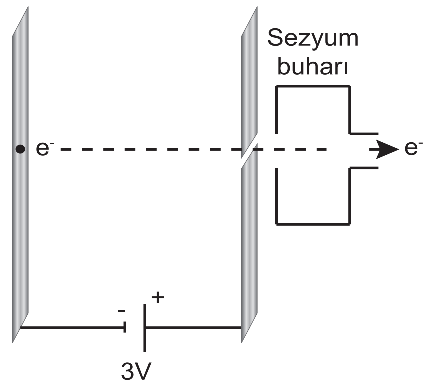
II. Yıldızların arasındaki mesafelerin artması ile birbirinden uzaklaşan galaksileri örneklemiştir.

III. Balonun renginin giderek açık bir ton alması evrenin başlangıçta çok yoğun olduğu sonra giderek yoğunluğun azaldığına örnek olarak sunulmuştur.

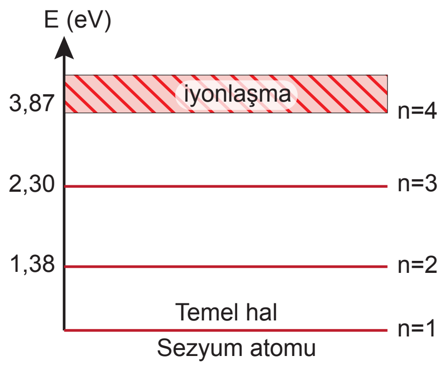
hangilerini yapmış olabilir?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

21. Şekildeki 3V'luk potansiyel farka bağlanmış olan paralel levhalardan serbest bırakılan elektronlar sezyum buharı üzerine gönderiliyor.



Sezyum atomunun enerji seviyeleri şekildeki gibidir.



Çarpışmadan sonra dışarı çıkan elektronların kinetik enerjileri;

I. 1,62eV,

II. 0,7eV,

III. 0,24 eV

değerlerinden hangilerini alabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12. SINIF FİZİK

5. Ünite

1. Max Planck ışığın kuanta adını verdiği küçük enerji paketlerinden oluştuğunu ileri sürmüştür.

Albert Einstein Plank'ın fikirlerinden yola çıkarak bir ışık demetinde enerji taşıyan küçük enerji paketlerine foton demiştir.

Bir fotonun enerjisi;

$$E_f = h \cdot f = h \cdot \frac{c}{\lambda}$$

eşitliğinden bulunabilir.

Buna göre foton için;

I. Işık hızıyla hareket eder.

II. Kütleleri yoktur.

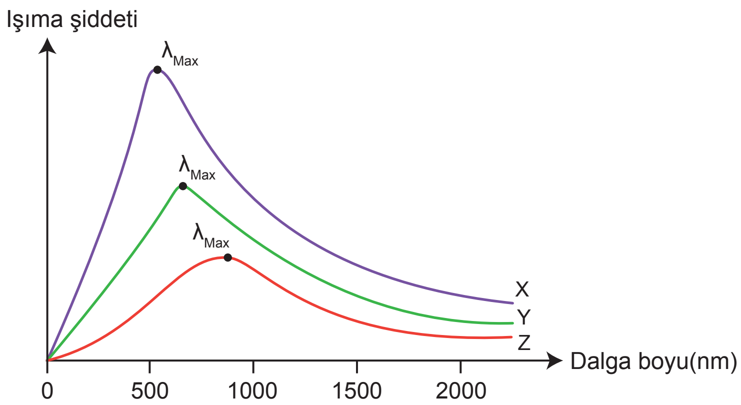
III. Enerjileri frekans ve ya dalga boyuna bağlıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Wien kayma yasası;

Sıcaklık arttıkça ışıma şiddeti artar, yayınlanan ışınımın dalga boyu küçülür ve ışıma şiddetinin maksimum olduğu tepe noktası daha kısa dalga boyuna doğru yaklaşır.



Verilen bilgiler ışığında X, Y ve Z cisimlerine ait verilen grafiklerden yola çıkarak cisimlerin sıcaklıkları hangi-si gibi olabilir?

	X	Y	Z
A)	6T	6T	6T
B)	5T	6T	4T
C)	6T	5T	4T
D)	6T	5T	0
E)	0	0	0

3. Planck hipotezi;

- Işıma enerjisi ancak belirli büyüklüklerde yani kuantumlar hâlinde soğurulup yayınlanabilir ve ışımanın frekansıyla doğru orantılıdır.
- Atomlar, kesikli paketler hâlinde enerji yayar veya soğurur. Bu olay atomların bir enerji düzeyinden bir başka enerji düzeyine geçişi sırasında olur.

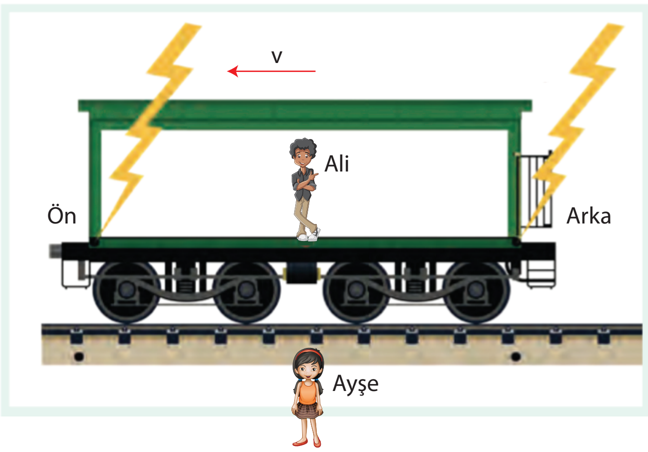
Atomun kuantum sayısı n, ışınımın frekansı f ve Planck sabiti h olmak üzere;

I. İki kuantum düzeyi arasındaki enerji farkı h.f kadardır.
II. Enerjisi büyük olan ışımaların frekansları da büyüktür.
III. Enerji yayan bir fotonun yaptığı ışımanın dalga boyu süreklidir.

hangileri Plank hipotezine göre doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. Sabit süratle ilerleyen bir vagonun ön ve arka tarafına aynı anda yıldırım düşmektedir. Vagonun dışında bulunan Ayşe yıldırımların oluşturduğu ışınları aynı anda ulaşmış gibi algılarken; vagonun orta noktasında bulunan Ali ise vagonun ön tarafına düşen yıldırımın ışığını arka tarafa düşen ışıktan daha önce algılayacaktır. Çünkü Ali'ye vagonun ön tarafından gelen ışının katedeceği yol azalırken arka tarafına düşen yıldırım ışığının katedeceği yol artmıştır.



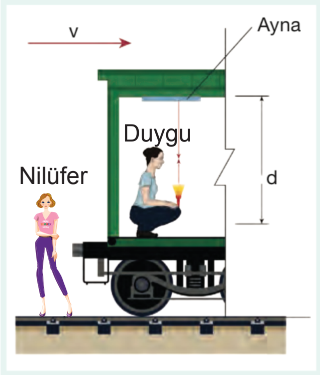
Buna göre;

I. Ayşe'ye göre ön ve arka tarafa yıldırım düşmesi eş zamanlıdır.
II. Ali'ye göre ön ve arka tarafa yıldırım düşmesi eş zamanlıdır.
III. Vagona göre ön ve arka tarafa yıldırım düşmesi eş zamanlı değildir.

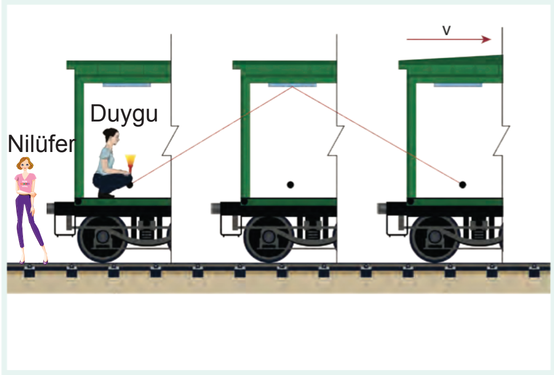
yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

5. Duygu ve Nilüfer adındaki iki arkadaş özel görelelikle ilgili bir düşünce deneyini canlandırmaya çalışıyorlar. Nilüfer dışarıdan gözlem yaparken, Duygu bir vagonun içine biniyor. Sabit süratle ilerleyen vagonun içindeki Duygu, elindeki lazer ışık kaynağını d kadar yüksekliğe sahip tavanda bulunan aynaya doğru tutuyor. Işınlar, tavandaki aynada yansıdıktan bir süre sonra, tekrar ışık kaynağına dönüyor.



Duygu'ya göre ışığın izlediği yol



Nilüfer'e göre ışığın izlediği yol

Buna göre;

I. Duygu ışığın kat ettiği toplam yolun 2d kadar olduğunu savunur.
II. Nilüfer ışığın kat ettiği toplam yolun 2d'den fazla olduğunu savunur.
III. Duygu'ya göre olayın gerçekleşme süresi, Nilüfer'e göre gerçekleşme süresinden azdır.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

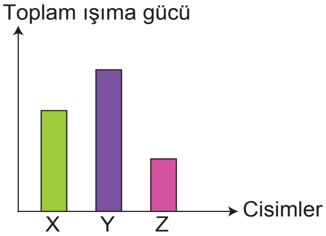
6. **Bir fotoelektrik olayda oluşan fotoelektronun kinetik enerjisini hesaplayabilmek için;**

I. düzeneğe gönderilen foton sayısı,
II. kullanılan fotonların dalga boyu,
III. katot metalinin eşik frekansı

hangilerinin bilinmesi gerekir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III.

7. Siyah cisim ışıması yapan X, Y ve Z cisimlerine ait toplam ışıma gücünü gösteren grafik şekildeki gibidir.



Buna göre;

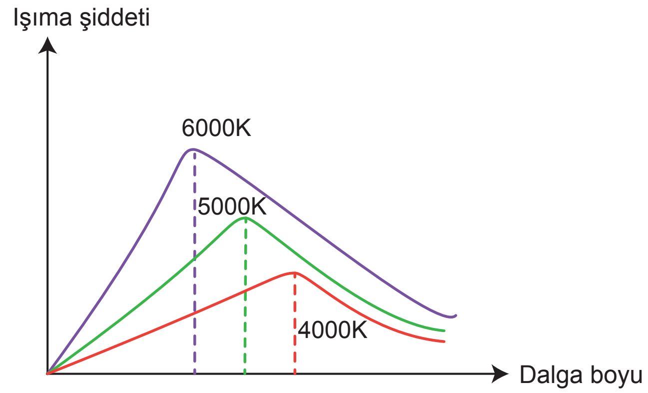
I. Sıcaklığı en fazla olan cisim Y cismidir.
II. Maksimum dalga boyu en küçük olan cisim Z cisimidir.
III. Işıma frekansı en büyük olan cisim X cismidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Üzerine düşen ışığın tümünü soğuran ve sıcaklığına bağlı olarak her dalga boyunda ışıma yapan cisimlere siyah cisim, yaptıkları ışımaya da siyah cisim ışıması denir. Işıma şiddeti -ışıma dalga boyu grafiğinde, grafik altında kalan alan toplam ışıma gücünü verir.

4000, 5000 ve 6000 K sıcaklığında bulunan cisimlerin ışımalarına ait ışıma şiddeti - dalga boyu grafiği şekildeki gibidir.



Buna göre sıcaklık arttıkça;

I. her dalga boyunda yapılan ışıma şiddeti,

II. maksimum şiddette yayınlanan ışığın dalga boyu,

III. toplam ışıma gücü

niceliklerinden hangilerinin arttığı sonucuna ulaşılır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Işık foton adı verilen enerji taşıyan dalga paketlerinden oluşur. Fotoelektrik etki ışığın metal bir yüzeyden elektron koparmasıdır. Bu olayda; uygun bir foton ancak bir elektronu koparabilir. Uygun enerjili bir fotonun enerjisinin bir kısmı elektronun atom çekirdeğine olan bağlanma enerjisini karşılamak ve geri kalanı da elektrona kinetik enerji kazandırmak için kullanılır.

Buna göre;

I. Metal bir yüzeye çarpan her foton metal yüzeyden elektron koparabilir.

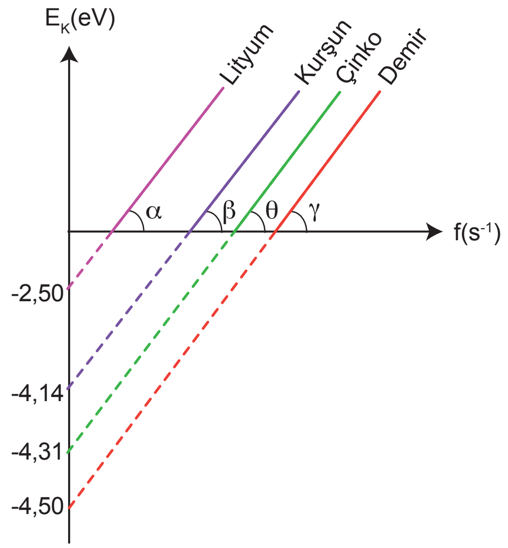
II. Aynı metale çarpan fotonların enerjisi arttırılırsa koparılan elektron sayısı artar.

III. Aynı metale gönderilen foton sayısı arttıkça koparılan elektron sayısı artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

10. Bir fotoelektrik deney düzeneğinde katot metal olarak; lityum, kurşun, çinko ve demir metalleri ayrı ayrı kullanılıyor. Bu metallerden sökülen elektronların maksimum kinetik enerjilerinin, kullanılan ışığın frekansına bağlı değişim grafiği şekildeki gibidir.



Bu grafikten yola çıkarak yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

A) α açısının değeri θ açısının değerinden büyüktür.

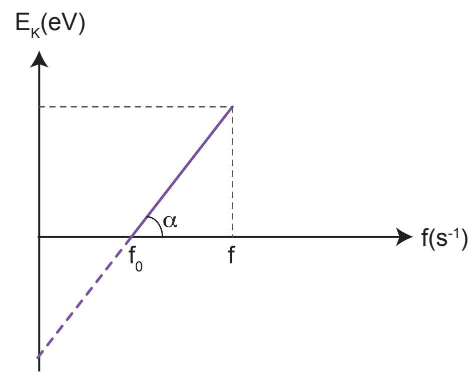
B) Kurşun metaline gönderilen ışığın enerjisi, demir metaline gönderilen ışığın enerjisine eşittir.

C) Lityum metalinin eşik enerjisi, kurşun metalinin eşik enerjisinden büyüktür.

D) Çinko ve demir metalleri için eşik frekansları eşittir.

E) Demir metalinin bağlanma enerjisi, lityum metalinin bağlanma enerjisinden büyüktür.

11. Alüminyum metali üzerine gönderilen fotonların frekansına karşılık sökülen elektronlardan en büyük kinetik enerjili olanların kinetik enerjilerini veren grafik şekildeki gibidir.



Deney farklı bir metal kullanılarak tekrarlandığında;

I. grafik çizgisinin yatay ile yaptığı açı,

II. grafik çizgisinin dikey ekseni kestiği enerji değeri,

III. f frekanslı fotonların söktüğü elektronların en büyük kinetik enerji değeri

hangileri ilk deneyden farklı olur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Bazı metallere ait eşik enerjisi tablodaki gibidir.

Metal	Eşik enerjisi (eV)
Na	2,46
Al	4,08
Ag	4,73

Buna göre;

I. Metallerden ancak elektron sökebilen minimum enerjili fotonlardan; dalga boyu en büyük olan sodyum metali için kullanılan fotondur.

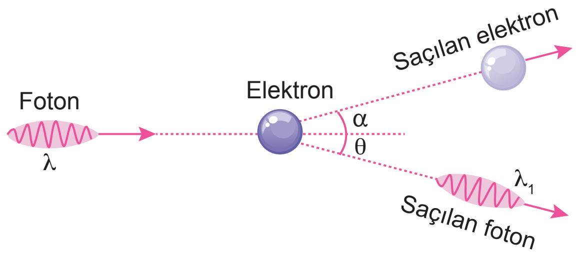
II. Her üç metalden elektron sökebilen eşit enerjili fotonlar kullanıldığında; gümüş metalinden kopan elektronların öteleme hızı en fazladır.

III. Metallerden eşik frekansı en küçük olan alüminyum metalidir.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

13. Yüksek enerjili X-ışınlarının fotonu ile karbon atomunun serbest elektronunun çarpıştırılması sonucu, elektronun ve fotonun görseldeki gibi saçılması olayına Compton saçılımı denir.



Çarpışmadan önce Çarpışmadan sonra

Compton saçılımında;

- Çarpışma ve saçılma olayı aynı düzlemdedir.
- Foton, çarpışma sonucunda soğurulmaz.
- Çarpışma, esnek bir çarpışmadır.
- Çarpışma esnasında enerji korunur.
- Çarpışmada momentum korunur.

Bu bilgilerden yola çıkarak;

I. gelen ve saçılan fotonların dalga boyları,

II. gelen ve saçılan fotonların momentumu,

III. gelen foton ve elektronun hızı,

IV. saçılan foton ve elektronun hızı

hangilerinin kıyaslaması yapılabilir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

14. Bir fotoelektrik deneyinde 7 eV enerjili fotonlar katota gönderildiğinde; oluşan fotoelektronların maksimum kinetik enerjileri 3 eV olmaktadır.

Buna göre katot metalinin eşik dalga boyu kaç Å'dur? (hc = 12400 eV.Å)

A) 2100 B) 3100 C) 4200 D) 6200 E) 6400

15. De Broglie, elektronların dalga özelliklerini incelerken Planck'in belirli frekanstaki dalgaların enerjisi ile Einstein'ın taneciklerin kütlelerinden dolayı sahip oldukları enerji eşitliklerini birbirine eşitleyerek λ, m ve c arasında verilen bağıntıyı elde etmiştir. Bu ilişki bize madde dalgaları hakkında bilgi verir.

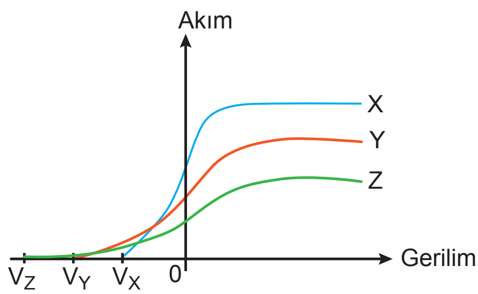
Buna göre madde dalgalarının dalga boyları maddenin;

I. kütlesi,
II. hızı,
III. hacmi

niceliklerinin hangileri ile ters orantılıdır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

16. Özdeş fotosellere düşürülen X, Y ve Z ışınlarının akım-gerilim grafiği şekildeki gibidir.



Buna göre;

I. Işık şiddeti en fazla olan X ışınıdır.
II. Enerjisi en büyük olan Y ışınıdır.
III. Frekansı en büyük olan Z ışınıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Işığın tanecik modeli için Compton saçılımı, fotoelektrik olayına göre daha kuvvetli delillere sahiptir.

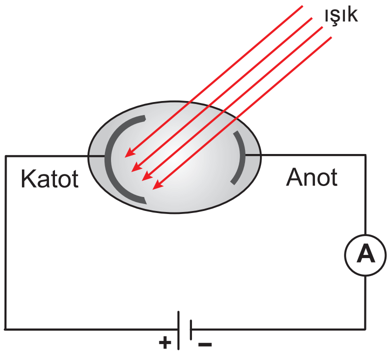
Bu bilgiyi ispatlamaya çalışan biri;

I. Fotoelektrik olayda foton ve elektronun enerjisi üzerinde çalışılır.
II. Compton saçılımında foton ve elektronun, enerji ve momentumu üzerinde çalışılır.
III. Compton saçılımında foton kütleli bir parçacıkla etkileşime girer.

hangilerini gerekçe olarak sunarsa doğru yapmış olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

18. Fotoelektrik devrede katota düşürülen fotonların enerjileri 5 eV, metalin bağlanma enerjisi 1,5 eV'tur.



Ampermetreden akım geçmediğine göre, üretecin kesme gerilimi en az kaç volttur?

A) 1,5 B) 2 C) 3 D) 3,5 E) 5

19. Foton ile ilgili bilgilerden;

I. Enerjisi frekansı ile doğru orantılıdır.
II. Momentumu hızı ile doğru orantılıdır.
III. Enerjisi dalga boyu ile doğru orantılıdır.
IV. Momentumu dalga boyu ile ters orantılıdır.

hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve IV E) II ve III

20. Işığın davranışı ve yapısı hakkında yapılan çalışmalar ışığın hem tanecik hem de dalga doğası olduğunu göstermiştir. Işık olaylarının bazıları sadece tanecik doğası veya dalga doğası ile açıklanırken, bazıları ise hem tanecik hem de dalga doğası ile uyumludur.

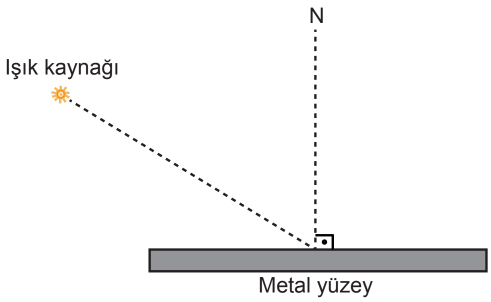
Buna göre verilen ışık olaylarından;

I. gölge oluşması,
II. Compton saçılması,
III. yansıma,
IV. kırınım

hangileri hem tanecik hem de dalga doğası sayesinde açıklanır?

A) I ve III B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

21. Bir metal parçası tek renkli noktasal ışık kaynağı kullanılarak aydınlatıldığında, metal yüzeyindeki bazı elektronlar metalden koparak ayrılmaktadır.



Buna göre;

I. Işık kaynağı normal doğrusuna doğru kaydırılırsa metalden daha fazla sayıda elektron kopabilir.

II. Işık kaynağının yanına özdeş bir ışık kaynağı daha getirilirse metalden daha fazla sayıda elektron kopabilir.

III. Işık kaynağı normal doğrusuna kaydırılırsa metalden kopan elektronlar daha uzağa gidebilir.

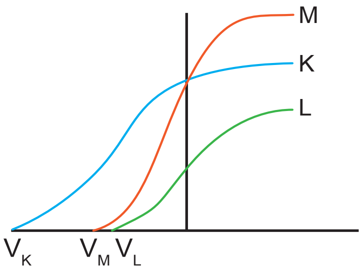
ifadelerinden hangileri doğrudur?

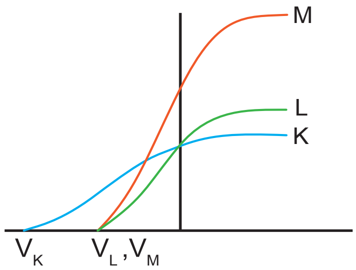
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

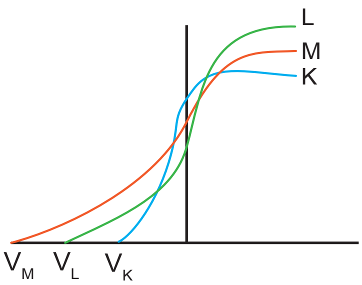
22. Özdeş K, L ve M fotosellerinde oluşan fotoelektrik olay ile ilgili bilgiler verilmiştir.

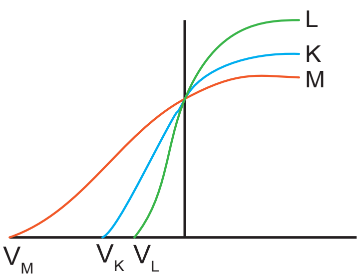
- L fotoseline düşürülen ışığın şiddeti M fotoseline düşürülen ışığın şiddetinden fazladır.
- K fotoseline düşürülen ışığın frekansı en küçük, M fotoseline düşürülen ışığın frekansı en büyüktür.

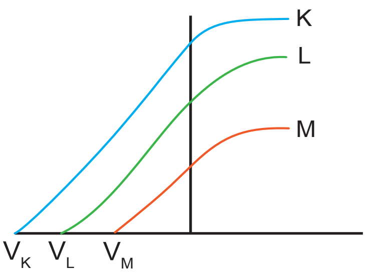
Buna göre K, L ve M fotosellerindeki maksimum akım ve kesme potansiyelleri V_K, V_L ve V_M hangi grafikte doğru verilmiş olabilir?

A)


B)


C)


D)


E)


23. Özdeş anot ve katot yüzeyleri kullanılarak kurulan K, L ve M fotosellerinin üzerine paralel ışık demetleri gönderildiğinde oluşan fotoelektrik akım ve fotosele üreteç bağlandığında oluşan maksimum akım ile devredeki akımı sıfırlayacak kesme potansiyel değerleri tabloda verilmiştir.

	i_0	i_{max}	V_K
K	i	2i	V
L	i	3i	2V
M	1,5i	2i	2V

Buna göre;

I. Katot ve anot levhaları arasındaki uzaklığın en az olduğu fotosel M fotoselidir.

II. Katoda düşürülen foton sayısının en fazla olduğu fotosel L fotoselidir.

III. Katoda düşen fotonların frekansının en az olduğu fotosel K fotoselidir.

ifadelerinden hangileri doğru olabilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

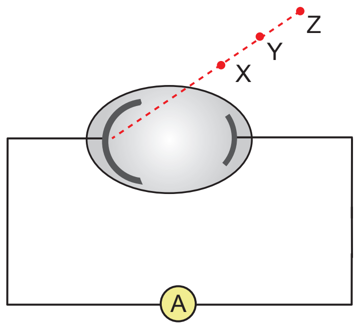
24. Hareketli K, L, M ve N parçacıklarına ait kütle, sürat, momentum ve parçacıklara eşlik eden madde dalgalarının dalga boylarına dair bilgiler tabloda verilmiştir.

	Kütle	Sürat	Momentum	Dalga boyu
K	m	v	P	λ
L	2m	**I**	P	**II**
M	3m	2v	**III**	λ/6
N	**IV**	v	P/2	**V**

K parçacığına ait verilerden yola çıkarak L, M ve N parçacıklarına ait veriler tamamlandığında I, II, III, IV ve V numaralı kutucuklara ne yazılmalıdır?

	I	II	III	IV	V
A)	v	2λ	P	2m	2λ
B)	2v	λ/2	P	m	λ
C)	v/2	λ	6P	m/2	2λ
D)	v/2	2λ	6P	m	2λ
E)	v/2	λ	P	m/2	λ

25. Eşik dalga boyu 3100 Å olan metalden yapılmış katot levha üzerine X, Y ve Z noktalarına yerleştirilen tek renkli ve ışık şiddetleri eşit, dalga boyları ise 6200,1550 ve 1240 Å olan noktasal ışık kaynakları ile ayrı ayrı fotoelektrik deneyleri yapılmaktadır.



Buna göre;

I. Dalga boyu 6200 Å olan ışık kaynağı Z noktasına yerleştirilirse ampermetreden akım geçmez.

II. Dalga boyu 1240 Å olan ışık kaynağının Y noktasında iken neden olduğu fotoelektrik akım X noktasında iken neden olduğu fotoelektrik akımından daha küçüktür.

III. X noktasına yerleştirilen 1550 Å dalga boylu ışık kaynağı X noktasına yerleştirilen 1240 Å dalga boylu ışık kaynağından daha büyük fotoelektrik akımı neden olur.

yorumlarından hangileri doğru olur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

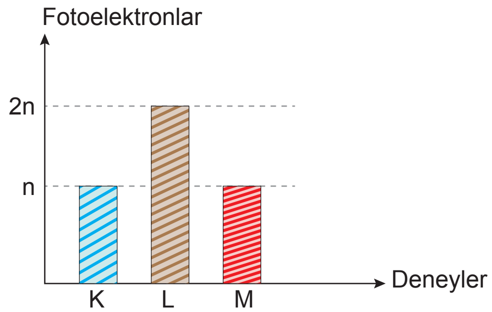
26. Compton saçılması deneyinde elde edilen veriler tabloya yerleştiriliyor.

Gelen foton enerjisi	....
Gelen foton dalga boyu	....
Saçılan elektron enerjisi	....
Saçılan foton enerjisi	....
Saçılan foton dalga boyu	....

Tabloya yerleştirilen veriler hangisi gibi olabilir?

	Gelen foton enerjisi	Gelen foton dalga boyu	Saçılan elektron enerjisi	Saçılan foton enerjisi	Saçılan foton dalga boyu
A)	5E	λ	3E	2E	λ
B)	4E	λ	4E	E	4λ
C)	3E	λ	2E	E	3λ
D)	3E	3λ	2E	E	λ
E)	2E	2λ	3E	2E	$\frac{\lambda}{2}$

27. Devreye gerilim kaynağı bağlanarak yapılan fotoelektrik deneylerde katot levhalarından ayrılan fotoelektron miktarına ait grafik şekildeki gibidir.



K, L ve M deneylerinde paralel ışık demetleri kullanılmış ise;

I. K ve M deneylerinde oluşan maksimum akımlar eşittir.

II. L deneyinde kullanılan ışığın şiddeti K deneyinde kullanılan ışığın şiddetinden büyüktür.

III. L deneyinde kullanılan ışığın dalga boyu M deneyinde kullanılan ışığın dalga boyunun 2 katı kadardır.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğru olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

28. Bazı metallerin eşik enerjileri tablodaki gibidir.

	Eşik enerjisi (eV)
Sodyum	2,6
Alüminyum	4,08
Bakır	4,7
Platin	6,35

Eşit yüzey alanlarına sahip metal parçalarına, ışık şiddetleri ve frekansları eşit tek renkli paralel ışın demetleri gönderilir ise;

I. En fazla elektron sodyum levhadan ayrılır.

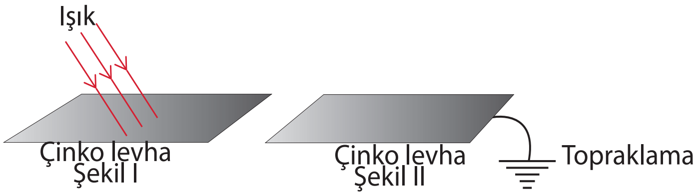
II. Alüminyum levhadan ayrılan elektronların hızı bakır levha dan ayrılan elektronların hızından büyük olur.

III. Platin levhadan ayrılan elektronların sayısı bakır levhadan ayrılan elektron sayısına eşit olur.

durumlarından hangileri gerçekleşir? (Gönderilen ışınlar verilen metallerden elektron koparabilecek enerjiye sahiptir.)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

29. Şekil I'deki gibi üzerine yüksek enerjili paralel ışın demeti gönderilen çinko levha daha sonra şekil II'deki gibi topraklamaya bağlanıyor.



Buna göre;

I. Üzerine ışık düşen çinko levhadan elektronlar ayrılır.

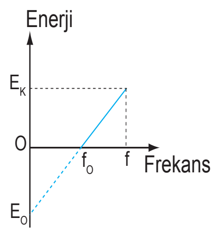
II. Topraklamaya bağlanan çinko levhaya topraktan elektron akışı olur.

III. Son durumda çinko levha nötrdür.

yorumlarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

30. Bir fotoelektrik olayda, kopan elektronların maksimum kinetik enerjilerinin gelen fotonların frekansına bağlı değişim grafiği şekildeki gibi gösterilir.



Planck sabiti biliniyorsa bu grafikten yola çıkarak;

I. Eşik enerjisini (E_0) bulmak için eşik frekansını (f_0) bilmek yeterlidir.

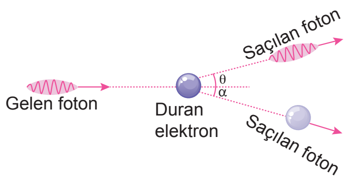
II. Sadece fotonun frekansı (f) biliniyor ise elektronların maksimum kinetik enerjisi (E_K) bulunabilir.

III. Fotonun frekansı (f) ve eşik frekansı (f_0) biliniyor ise elektronların maksimum kinetik (E_K) enerjileri bulunabilir.

işlemlerinden hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

31. Bir foton durgun bir elektrona çarptığında merkezi olmayan esnek çarpışma meydana gelir; foton ve elektron farklı doğrultularda saçılır.



Böyle bir çarpışma için hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Fotonun enerjisi azalır.

B) Elektronun momentumu azalır.

C) Fotonun momentumu azalır.

D) Elektronun toplam enerjisi artar.

E) Fotonun frekansı azalır.

12. SINIF
FİZİK

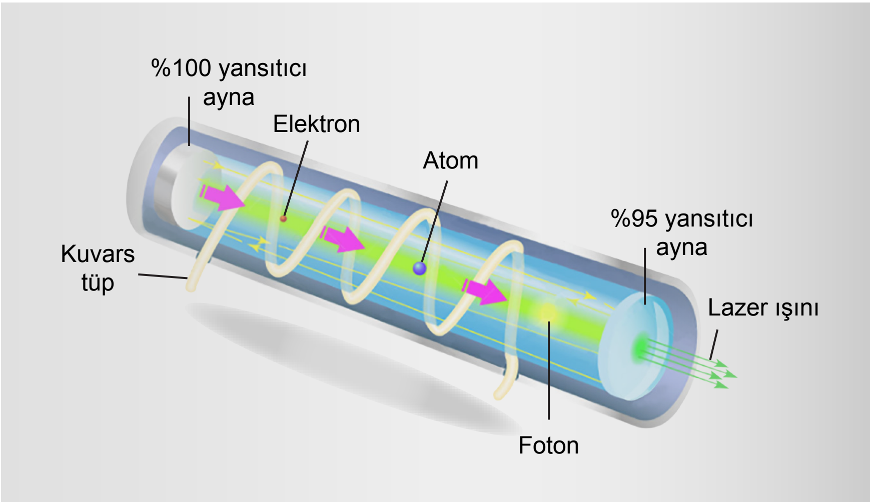
6. Ünite

1. Ultrason cihazı anne karnındaki bebeğin görüntüsünü almak için de kullanılabilir. Doktor elindeki sondayı anne karnında gezdirir, sondadan çıkan ses dalgaları anne karnındaki bebeğin üzerinden yansıdıktan sonra tekrar sondaya döner. Ses dalgaları vasıtası ile oluşan görüntüye ultrason makinesinin ekranından bakılır. Aynı işlemi yapabilmek için ses dalgalarından daha hızlı olan alfa, beta ve Gama ışınları bu ölçüm için kullanılmaz.

Hangisi bunun sebepleri arasında sayılmaz?

A) Bu tarz ışınlar kullanılması cenin üzerinde doğum bozuklukları oluşturur.
B) Bu ışınların kullanılması ceninin DNA dizilimine zarar verebilir.
C) Bu ışınların kullanılması ceninin hücrelerin tahrip edebilir.
D) Bu tarz ışınlar ceninin resmini çıkartamaz.
E) İnsan hücreleri günlük hayatta ses dalgaları ile sıklıkla karşılaştığı için ses dalgaları daha güvenlidir.

2. İki ucunda birbirine paralel aynalar bulunan ve lazer için gerekli lazer aktif madde ile dolu kuvars tüp şekildeki gibi gösterilmektedir. Tüpün içindeki atomlar uyarılarak üst enerji seviyesine çıkıp tekrar alt enerji seviyesine dönerken foton yayınlar. Fotonlar aynalardan yansıyarak diğer atomları da foton yaymaya zorlar. Aynalardan sürekli yansıyarak sayısı artan aynı fazlı bu fotonlar, belli sayıya ulaşınca lazer ışığı olarak dışarı çıkar.



Buna göre lazer ışığı elde etmek için;

I. lazer aktif madde,
II. uyarma mekanizması,
III. mükemmel yansıtıcı ayna,
IV. yarı saydam ayna

hangilerini kullanmak gereklidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

3. Verilenlerden hangisi LAZER'in günlük hayattaki kullanım alanlarına örnek değildir?

A) Uçak ve otomobil parçalarının birleştirilmesinde
B) Uçak savarların beilrlenen hedef için uzaklık tespit etmelerinde
C) Göz ameliyatlarında neşter kullanmadan kesik atmada
D) Açık havada yapılan ışık gösterilerinde
E) Elektrik enerjisinin kayıpsız olarak taşınmasında

4. Elektrik akımına karşı direnç göstermeyen iletken malzemeler "süper iletken" olarak adlandırılır.

Süper iletkenlerin; sağlık, elektronik ve ulaşım gibi alanlarda kullanımı günlük hayatta büyük avantaj sağlamaktadır.

Buna göre;

I. tren gibi raylı taşıma araçlarında sürtünmeden doğan enerji kayıplarının önlenmesi,
II. süper elektromıknatıslar kullanılarak enerji verimliliğinin artması,
III. elektrik santrallerinin çevreye verdiği zararların azaltılması,
IV. devrelerde ısınmaya engel olarak elektrik akımının kayıpsız aktarılması

durumlarının hangilerinde süper iletkenlerin sağladığı avantajlardan bahsedilmiştir?

A) I ve II B) I ve IIII C) II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

5. Güneş pillerinin temel amacı, güneşten gelen ışık enerjisinin elektrik enerjisine dönüştürülmesidir. Bu bakımdan güneş ışınlarının elektrik ihtiyacında kullanılabilmesi adına güneş pillerinin kullanılması mümkündür.

Buna göre;

I. orman gözetleme kuleleri,
II. güvenlik kameraları,
III. araç içi gösterge panelleri,
IV. alarm sistemleri

kullanım alanlarının hangilerinde güneş pilinden faydalanılmıştır?

A) I ve III B) II ve III C) III ve V D) I, II ve IV E) I, III ve IV

6. Tıpta, coğrafi araştırmalarda, endüstride, savunma sanayisinde, denizcilik ve kozmetik gibi sektörlerde kullanılır. Yüksek frekanslı ses dalgalarının temas ettiği yüzeye göre farklı şekilde yansıma özelliğine dayanmaktadır. Bu yüzden eş zamanlı bir şekilde monitörde görüntü oluşturulabilir. İyonize edici ışınlar içermediği için canlı dokuları üzerinde bir zararı yoktur.

Metinde anlatılan görüntüleme cihazı hangisidir?

A) Bilgisayarlı Tomografi (BT)
B) Termal Kameralar
C) Ultrason Cihazı
D) Manyetik Rezonans (MR)
E) Röntgen

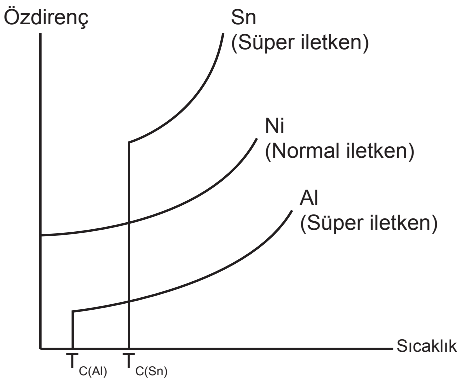
7. Yarı iletken malzemeler ile yapılan diyot ve transistörün kullanım alanlarına dair tablo verilmiştir.

I.	Alternatif akımı doğru akıma çevirme
II.	Devreyi açıp kapatma (anahtar)
III.	Tek yönlü akım geçişini sağlama
IV.	Akımı yükseltme
V.	Radyo frekanslarını ayrıştırma

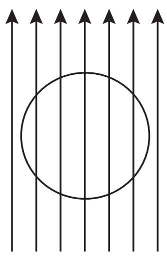
Verilen özelliklerden hangileri diyota, hangileri transistöre aittir?

	Diyot	Transistör
A)	I, II, III	IV, V
B)	IV, V	I, II, III
C)	I, V	II, III, IV
D)	I, III, V	II, IV
E)	I, IV	II, III, V

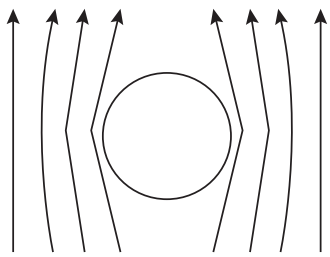
8. Süper iletkenliğe ait bazı görseller verilmiştir.



Süper iletken ve süper iletken olmayan üç malzeme için direncin sıcaklıkla değişimi



Normal iletkenlik durumunda manyetik alan çizgileri



Süper iletkenlik durumunda manyetik alan çizgileri

Verilen bilgilerden yola çıkarak süper iletkenlerle ilgili;

I. Mükemmel diamanyetik özelliğe sahiptirler.

II. Kritik sıcaklık altında dışardaki manyetik alanı dışlayabilirler.

III. Tüm diamanyetik maddeler süper iletken özelliği gösterir.

IV. Her süper iletken maddenin kendisine ait bir kritik sıcaklığı vardır.

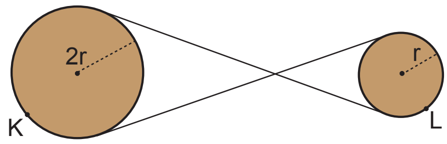
yorumlarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

12. SINIF
FİZİK

Karma Test

1. 2r ve r yarıçaplı kasnaklar şekildeki gibi birbirine bağlanıyor ve sürtünmelerin önemsiz olduğu ortamda sabit açısal hızla döndürülüyor.



Kasnaklar üzerinde bulunan K ve L noktaları için;

I. K noktasının çizgisel hızının büyüklüğü L noktasının çizgisel hızının büyüklüğünün dört katı kadardır.

II. K noktasının bir tam turu için geçen süre L noktasının bir tam turu için geçen sürenin iki katı kadardır.

III. L noktasının açısal ivmesinin büyüklüğü K noktasının açısal ivmesinin büyüklüğünün iki katı kadardır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Sürtünmesiz yatay düzlemde basit harmonik hareket yapan cisim için verilen ifadeler tablodaki gibidir.

I.	Denge konumunda hızın büyüklüğü maksimum değerdedir.
II	İvme büyüklüğü hareketin her anında aynıdır.
III.	Cisim üzerindeki etkin kuvvetin yönü denge konumuna doğrudur.
IV.	İvme vektörünün yönü hareketin her anında aynıdır.
V.	Periyot denge konumundan uzaklaştıkça artar.
VI.	Denge konumundan uzaklaştıkça birim zamanda yapılan yer değiştirme azalır.

İfadelerden doğru ve yanlış olanları hangileridir?

	Doğru	Yanlış
A)	I-II-VI	III-VI-V
B)	I-III-VI	II-IV-V
C)	I-III-V-VI	II-IV
D)	II-IV-V-VI	I-III
E)	III-V	I-II-IV-VI

3. Elektromanyetik dalgalara ait bir fiziksel büyüklüğün özellikleri;

- Dalganın frekansı ile doğru orantılıdır.
- Dalganın dalga boyu ile ters orantılıdır.
- Etkileşime girdiklerinde parçacıklara aktarabilirler.

şeklinde sıralanıyor.

Dalgalara ait özellikleri sıralanan fiziksel büyüklük hangisidir?

A) Yoğunluk B) Enerji C) Periyot D) Hız E) Elektrik alan

4. Elektromanyetik spektrumda yer alan dalga çeşitlerine ait fiziksel büyüklükler X, Y ve Z diye kodlanmıştır.

Seçilen dalga çeşitlerine ait X, Y ve Z fiziksel büyüklükler arasındaki ilişki verilmiştir.

$X_{\text{mikro dalgalar}} > X_{\text{mor ötesi ışınlar}} > X_{\text{gama ışınları}}$

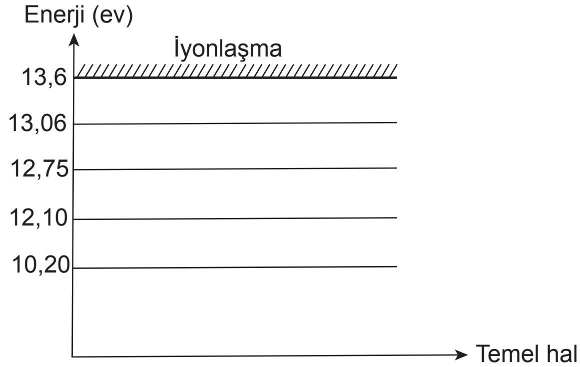
$Y_{\text{radyo dalgaları}} = Y_{\text{kızılötesi ışınlar}} = Y_{\text{X-ışınları}}$

$Z_{\text{gama ışınları}} > Z_{\text{görünür ışın}} > Z_{\text{kızılötesi ışınlar}}$

Buna göre X, Y ve Z fiziksel büyüklükleri hangisi gibi olabilir?

	X	Y	Z
A)	Dalga boyu	Frekans	Hız
B)	Dalga boyu	Hız	Frekans
C)	Hız	Enerji	Frekans
D)	Enerji	Hız	Dalga boyu
E)	Frekans	Hız	Enerji

5. Hidrojen atomunun enerji seviyeleri verilmiştir.



K, L ve M fotonları ile X, Y ve Z elektronlarının enerji değerleri tablodaki gibidir.

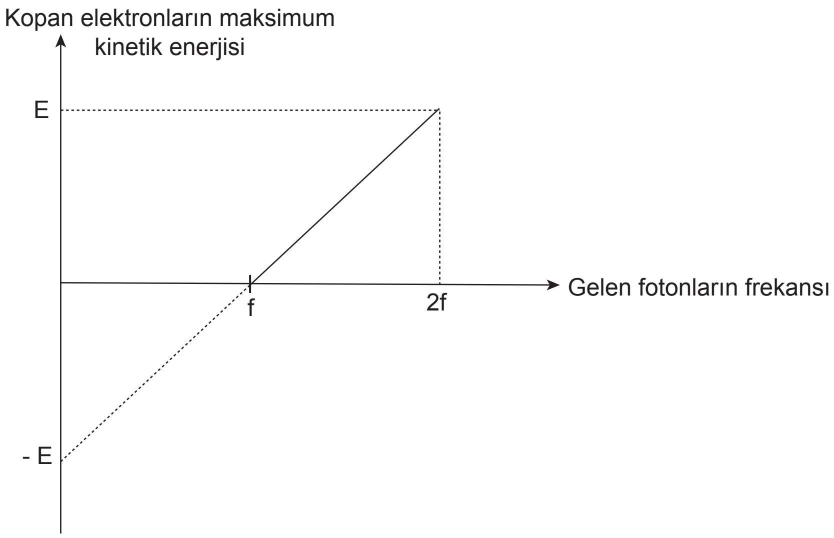
Fotonlar	Enerji (eV)
K	10,20
L	12
M	13,06

Elektronlar	Enerji (eV)
X	10
Y	13,70
Z	12,4

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) L fotonu hidrojen atomunu uyaramaz.
B) Y elektronu hidrojen atomunu iyonlaştırabilir.
C) X elektronu hidrojen atomunu uyaramaz.
D) K ve M fotonu hidrojen atomunu aynı seviyeye uyarabilir.
E) Y ve Z elektronu hidrojen atomunu aynı seviyeye uyarabilir.

6. Bir metale gönderilen ışınların frekansı ile kopan elektronların maksimum kinetik enerjileri arasındaki ilişkiyi gösteren grafik şekildeki gibidir.



Buna göre;

I. Metalin eşik frekansı f' dir.
II. Fotonun enerjisi metalin eşik enerjisinin iki katı kadardır.
III. Metalin eşik enerjisi ile kopan elektronların maksimum kinetik enerjileri eşittir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Farklı metal yüzeylere gönderilen, farklı dalga boylarına sahip ışınlar ile yapılan deneylerde kopan elektronların maksimum kinetik enerjilerini özetleyen tablo şekildeki gibidir.

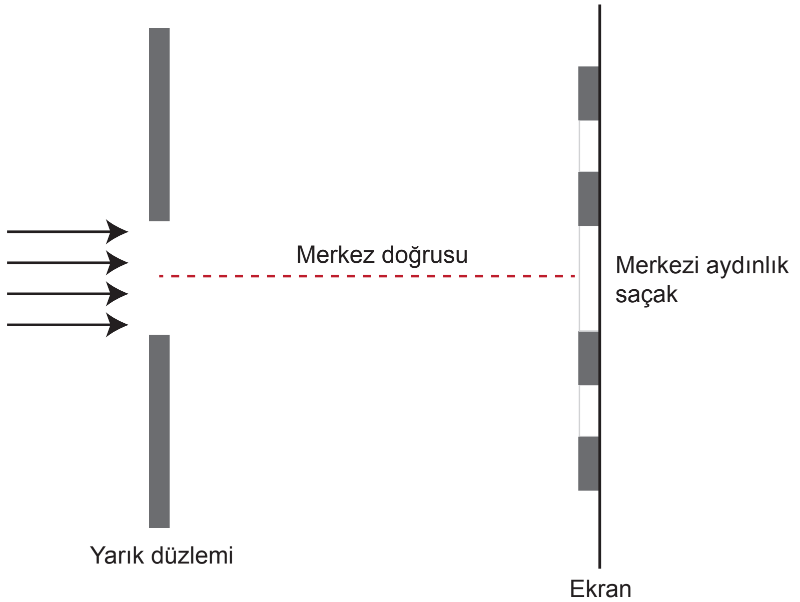
Dalga boyu (Å)	Metalin eşik enerjisi (eV)	Elektronların maksimum kinetik enerjisi (eV)
1550	**I**	5
1240	3,4	**II**
III	1,5	2,5

Tabloda boş bırakılan I, II ve III numaralı kutucuklar hangi değereler ile doldurulmalıdır? (h.c=12400Å.eV)

	I	II	III
A)	2,5	6,6	3100
B)	3	6,6	3100
C)	3	6,6	4
D)	5	3,4	4200
E)	4,6	8	1100

8. Tek yarıkta kırınım deneyinde ekran üzerinde oluşan desenin özellikleri şöyle sıralanabilir;

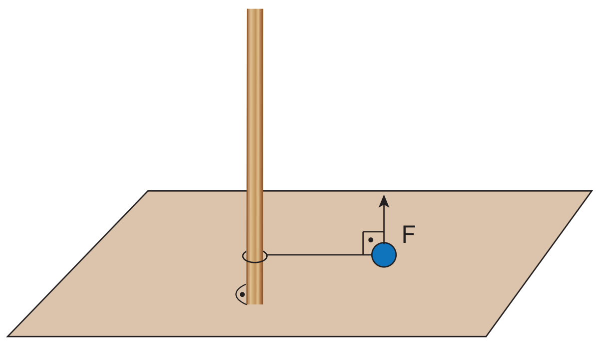
I. Merkezi aydınlık saçağın genişliği diğer saçak genişliklerinin iki katı kadardır.
II. Merkezi aydınlık saçak diğer saçaklardan daha parlaktır.
III. Merkezi aydınlık saçağın simetri ekseni, yarıktan ekran üzerine indirilen dikmenin üzerindedir.



Yarık düzlemi ile ekran arası kırıcılık indisi havaya göre daha büyük olan bir sıvı ile doldurulduğunda verilen özelliklerden hangilerinde değişme olması beklenmez?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Sürtünmesiz yatay düzleme dik olan çubuğa bağlı, hareket edebilen ve gergin bir ipin ucuna küçük bir cisim bağlanmıştır.



Cisme, ipe dik olacak şekilde bir kuvvet uygulandığında cisim çembersel hareket yapmaya başlıyor.

Buna göre cisme etkiyen tork;

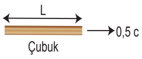
I. Cismin eylemsizlik momenti ile doğru orantılıdır.
II. Oluşan açısal ivme ile doğru orantılıdır.
III. İpteki gerilme kuvveti ile ters orantılıdır.

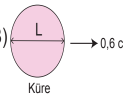
yargılarından hangileri doğrudur?

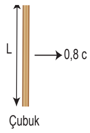
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

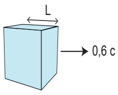
10. Einstein Özel Görelilik ilkesine göre yüksek hızlarda hareketeden cisimler için algılanan uzunluk gerçekte olandan daha kısa olur. Bu daralma miktarı hareketin hızı ile doğru orantılıdır ve daralma hareket doğrultusunda gerçekleşir.

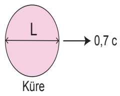
Buna göre verilen örneklerden hangilerinde L uzunluğu durgun bir gözlemci tarafından en kısa olarak algılanır?

A) 

B) 

C) 

D) 

E) 

11. Sigma (Σ^+) baryonunun tepkimesi sonrasında nötron ve pion oluşmuştur.

$$\Sigma^+ \longrightarrow n + \pi^\circ$$

Buna göre;

I. Tepkime sonrası üç kuarklı bir parçacık oluşmuştur.

II. Tepkime sonrasında bir tane mezon oluşmuştur.

III. Tepkime sonrası iki kuarklı bir parçacık oluşmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12. Bir elektron nötrinosunun tepkimesi sonrasında Kaon ve elektron oluşmuştur.

$$\bar{\nu}_e \longrightarrow K^\circ + e^-$$

Buna göre;

I. Tepkime sonrasında bir mezon oluşturmuştur.

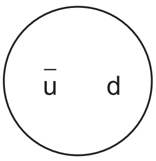
II. Tepkime sonrasında oluşan parçacıklar hadronlardan daha hafiftir.

III. Tepkime sonrasında bir tane lepton oluşmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13.



Görselde yapısı verilen model ile ilgili;

I. Bir mezondur.

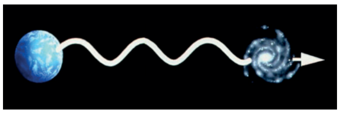
II. Karşıt parçacığı vardır.

III. İki kuarktan oluşmuştur.

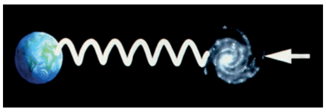
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

14. Doppler etkisi insan gözü tarafından algılanan ışık ışınlarının renginin kaymasına sebep olur. Doppler etkisi nedeniyle frekansı artan ışık ışınlarının renginin maviye, frekansı azalan ışık ışınlarının renginin ise kırmızıya kaydığı bilinir.



Şekil I



Şekil II

Buna göre;

I. Şekil I'de Dünya'dan uzaklaşan gök cisminden gelen ışınlar kırmızıya doğru kayar.

II. Şekil II'de Dünya'ya yaklaşan gök cisminden gelen ışınlar maviye doğru kayar.

III. Şekil I ve II'de gök cisimlerini hareketli olması yayılan ışınların hızını etkilemez.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Kırmızı ve mavi ışıkla yapılan çift yarıkta girişim deneyinde aynı ekran boyutunda oluşan saçakların sıralanışı gösterilmiştir.



Kırmızı ışık Mavi ışık

Buna göre;

I. Mavi ışıkla yapılan deneyde saçak sayısı daha fazladır.

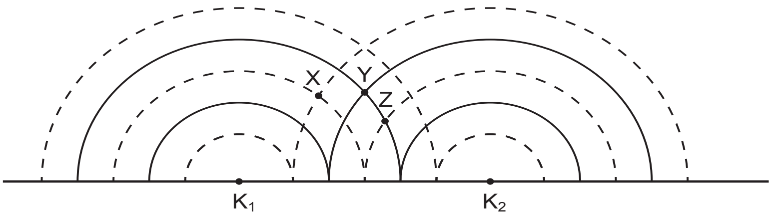
II. Kırmızı ışıkla yapılan deneyde saçak genişliği daha fazladır.

III. Kullanılan ışığın rengi çift yarıktaki girişim desenini etkilememiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

16. Şekildeki aynı fazlı K_1 ve K_2 noktasal kaynakların oluşturduğu dalgaların girişim deseni verilmiştir.



Bu girişim deseni üzerinde bulunan noktalar ile ilgili;

I. X ve Z noktaları arası uzaklık $\lambda/4$ kadardır.

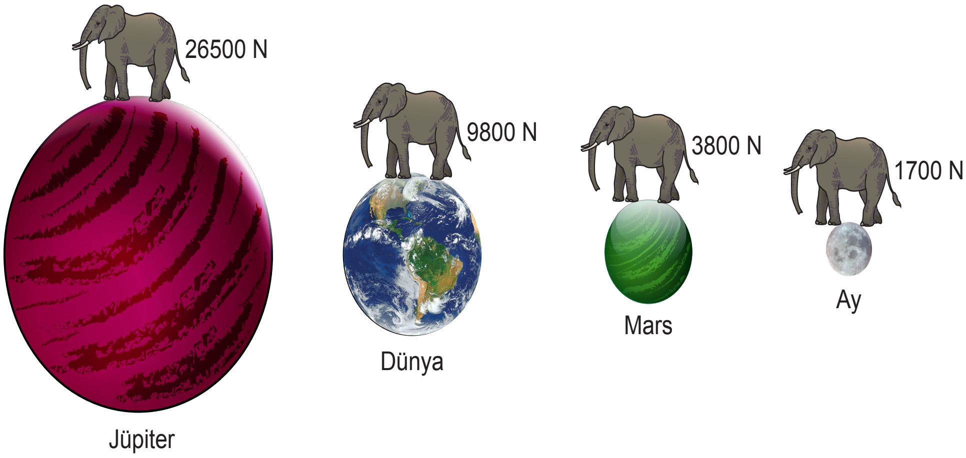
II. Y noktası merkez doğrusu üzerindedir.

III. X noktası hareketsizdir.

ifadelerinden hangisi doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

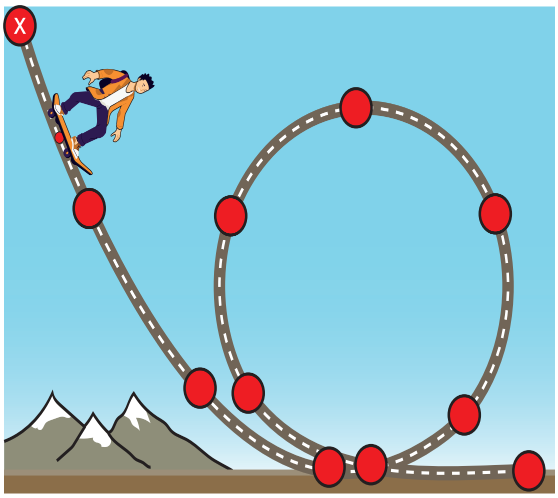
17. Görselde gezegenlerin yüzeyinde duran 1000 kg kütleli filin ağırlıkları verilmiştir.



Buna göre gezegenlerin çekim ivmeleri arasındaki ilişki nedir?

A) $g_J = g_D = g_M = g_A$
B) $g_J > g_D > g_M > g_A$
C) $g_A > g_M > g_D > g_J$
D) $g_J = g_D > g_M = g_A$
E) $g_A > g_D > g_J > g_M$

18. Kaykay üzerine binmiş bir çocuk sürtünmesiz bir sistemde bulunduğu konuma gelene kadar kazanıdığı hızla kendini bırakarak şekildeki yörüngeyi izliyor.



Çocuğun bu hareketinde dairesel pisti güvenli dönebilmesinde verilenlerden hangisi etkili <u>değildir</u>?

A) Dairesel pistin yarıçapı
B) Çocuğun kütlesi
C) Çocuğun bulunduğu konumdaki yükseklik
D) Çekim ivmesi
E) Çocuğun bulunduğu konumdaki hızı

19. LCD ve Plazma günlük hayatımızda yer alan önemli görüntüleme teknolojilerindendir. LCD (sıvı kristal ekran) günümüzde hemen hemen tüm elektronik cihazlarda kullanılmaktadır. Çalışma prensibinde LCD ekranı plazmadan ayıran en önemli etken madde plakaların arasında kullanılan maddedir.

Buna göre kullanılan madde;

I. gaz karışımı (neon-ksenon),
II. fosfor,
III. likit kristal

verilenlerden hangisidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

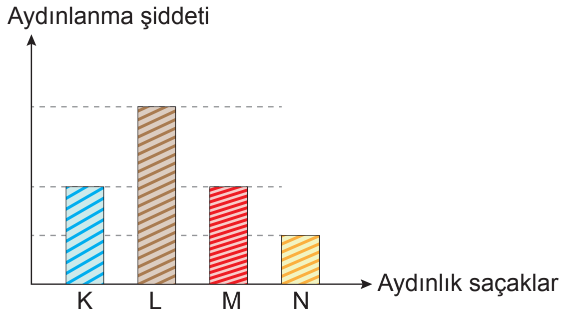
20. Gezegenlerin, yıldızların ve gökyüzündeki diğer cisimlerin hareketi binlerce yıl boyunca insanlar tarafından gözlenmiştir. İnsanlar tarihin ilk çağlarında Dünya'yı evrenin merkezi olarak kabul etmiştir.

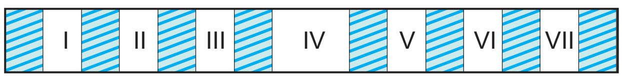
1609 yılında teleskopun icat edilmesiyle ay ve güneşin incelenmesi sonucunda yer merkezli evren modelinin yanlış, Güneş merkezli evren modelinin doğru olduğu kanıtlanmıştır.

Buna göre güneş merkezli evren modelini kanıtlayan bilim insanı kimdir?

A) Uluğ Bey B) Ali Kuşçu C) Galileo Galilei D) Batlamyus E) Ömer Hayyam

21. Tek yarıkla yapılan kırınım deneyinde perde üzerinde oluşan desende rastgele seçilen K, L , M ve N noktalarına ait aydınlanma şiddetleri ile ilgili grafik şekildeki gibidir.





Buna göre K, L, M ve N noktaları perde üzerinde oluşan desende verilen noktalardan hangi kombinasyondaki gibi isimlendirilebilir?

	K	L	M	N
A)	I	II	VI	VII
B)	III	IV	VI	VII
C)	VII	III	I	V
D)	II	IV	VI	I
E)	II	V	VII	III

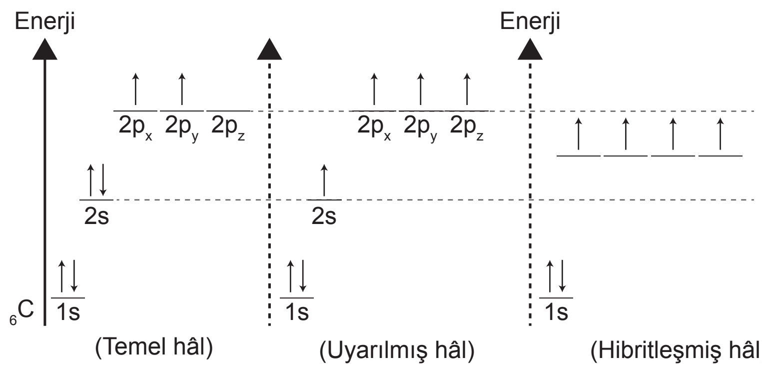
FİZİK CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	Karma Test
1. E	1. E	1. D	1. D
2. B	2. C	2. E	2. B
3. B	3. C	3. E	3. B
4. D	4. A	4. E	4. B
5. D	5. E	5. D	5. D
6. C	6. D	6. C	6. E
7. D	7. A	7. D	7. B
8. E	8. C	8. D	8. E
9. C	9. C		9. B
10. B	10. E		10. E
11. E	11. D		11. E
12. B	12. A		12. E
13. E	13. E		13. E
14. D	14. B		14. E
15. B	15. B		15. C
16. C	16. C		16. B
17. E	17. B		17. B
18. A	18. D		18. B
19. A	19. D		19. C
20. E	20. A		20. C
21. E	21. B		21. D
	22. C		
	23. E		
	24. C		
	25. B		
	26. C		
	27. B		
	28. E		
	29. E		
	30. C		
	31. B		

12. SINIF KİMYA

2. Ünite

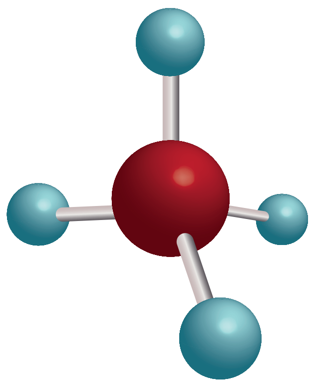
1. Şekilde karbon atomunun temel, uyarılmış, hibritleşmiş hâl orbitallerinin enerji seviyeleri gösterilmiştir.



Buna göre aşağıdaki moleküllerden hangisinde şekildeki hibritleşmeyi yapan C atomu <u>bulunmaz</u>? ($_1H$, $_8O$, $_{17}Cl$)

A) CH_4 B) C_2H_2 C) C_2H_6 D) C_3H_7OH E) CCl_4

2. Şekilde metan gazı olarak bilinen CH_4 molekülünün üç boyutlu gösterimi verilmiştir.



Buna göre C atomunun hibritleşme türü ve C – H bağlarının oluşumu sırasında gerçekleşen orbital örtüşmesinin türü aşağıdakilerden hangisidir? ($_1H$, $_6C$)

	C atomunun hibritleşme türü	C – H bağının orbital türü
A)	sp^2	sp^2 - s
B)	sp^3	sp^3 - p
C)	sp	sp - s
D)	sp^3	sp^3 - s
E)	sp^2	sp^2 - sp^2

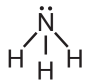
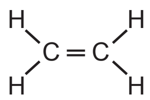
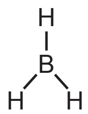
3. Moleküllerin VSEPR gösteriminde,

A : Merkez atomu,

X : Merkez atoma bağlı atom ya da atom gruplarını,

E : Merkez atomun çevresindeki ortaklanmamış elektron çiftlerini ifade eder.

Buna göre aşağıdaki moleküllerden hangisinin VSEPR gösterimi yanlış verilmiştir?

	Molekül	VSEPR gösterimi
A)		AX_3E
B)	H — Be — H	AX_2
C)		AX_4
D)		AX_3
E)	H — C ≡ C — H	AX_2

4. 2.periyot elementlerinden X'in H ile oluşturduğu molekülün formülünün XH_3 olduğu bilindiğine göre aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle doğrudur? ($_1H$)

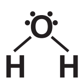
A) Molekül geometrisi üçgen düzlemdir.

B) VSEPR gösterimi AX_3'tür.

C) Bağ sayısı 3'tür.

D) Hibritleşme türü sp^3'tür.

E) Bağ açısı 120°'dir.

5.  **molekülü ile ilgili,**

I. VSEPR gösterimi AX_2E_2 şeklindedir.

II. Geometrisi kırık doğrudur.

III. Moleküldeki oksijen atomunun elektron dizilimi $1s^2\ 2(sp^3)^2\ 2(sp^3)^1\ 2(sp^3)^1\ 2(sp^3)^1$ şeklindedir.

ifadelerinden hangileri doğrudur? ($_1H$, $_8O$)

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. SINIF

KİMYA

3. Ünite

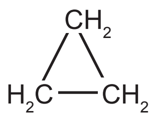
1. Yapısında pi bağı bulundurmayan hidrokarbonlara *doymuş hidrokarbon*, pi bağı bulunduran hidrokarbonlara ise *doymamış hidrokarbon* denir.

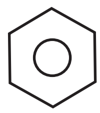
Buna göre aşağıdakilerden hangisi doymuş hidrokarbon bileşiğidir?

A) $CH_3 - CH_2 - OH$

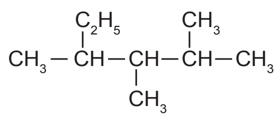
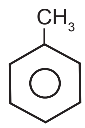
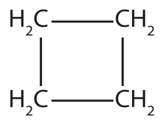
B) $CH \equiv CH$

C) $CH_2 = CH_2$

D) 

E) 

2. Tabloda bazı hidrokarbon bileşiklerine örnekler verilmiştir.

	
	$CH_2 = CH - CH_2 - CH_3$

Tabloya göre hidrokarbon bileşikleri ile ilgili,

I. Yapısında sadece C ve H atomları bulunur.

II. Doymuş ve doymamış olabilir.

III. Düz, dallanmış ve halkalı yapıda olabilir.

IV. Aromatik ve alifatik olabilir.

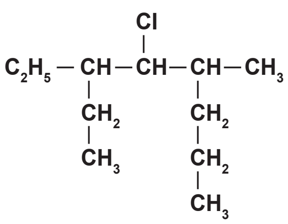
çıkarımlardan hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

3. Dallanmış alkanların sistematik adlandırılması yapılırken uygulanması gereken basamaklar;

- Moleküldeki en uzun karbon zinciri seçilir.
- Yan gruba yakın uçtan başlanarak ana zincirdeki karbon atomlarına numara verilir.
- Birden fazla yan grup varsa yazma işlemi yan grup numarasına bakılmaksızın alfabetik sıraya göre yapılır.
- En uzun karbon zincirindeki karbon sayısına karşılık gelen alkanın adı yazılır.

şeklindedir.

Buna göre  **bileşiğinin sistematik adı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 3-Etil-4-kloro-5-metil oktan

B) 4-Metil-5-kloro-6-etil oktan

C) 3-Etil-4-kloro-5-propil hekzan

D) 2-Propil-3-kloro-4-etil hekzan

E) 4-Etil-3-kloro-2-propil hekzan

4. Günümüzde daha çok yakıt olarak kullanılan alkanların ana kaynağı petrol, kömür ve doğal gaz gibi fosil yakıtlardır. Alkanlar genellikle ham petrolün rafinerilerde damıtılmasıyla elde edilir.



Asfalt



Benzin



Doğal gaz

Görsellerdeki maddelerin yapısında yer alan alkanlar ile ilgili,

I. Doğal gazın yapısında yer alan alkanlar en fazla 4 karbonludur.

II. Asfaltın yapısında en az 20 karbonlu alkanlar vardır.

III. Benzinin oktan sayısını belirleyen 8 karbonlu alkandır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Kapalı formülleri aynı açık formülleri ve sistematik isimleri farklı olan bileşikler birbirinin yapı izomeridir. Yapı izomerliği zincir – dallanma, zincir – halka ve konum izomerliği olarak sınıflandırılabilir.
Kapalı formülü bilinen organik bir bileşiğin yapı izomeri sayısını bulmak için aynı kapalı formüle sahip farklı açık formüller türetilir. Bu işlem için;

- Kapalı formülde yer alan karbon atomları birbirlerine bağlanır.
- Karbon atomlarına hidrojen atomları bağlanarak tüm karbon atomlarının 4 tane bağ yapmaları sağlanır.
- Karbon atomlarında eksik bağ kalmışsa aralarında çoklu bağ yaptırılarak 4 bağ yapmaları sağlanır.

basamakları sırasıyla uygulanır.

Buna göre kapalı formülleri C_5H_{10} ve C_6H_{14} olan bileşiklerin halkalı olmayan yapı izomerlerinin toplamı kaçtır?

A) 10 B) 11 C) 12 D) 13 E) 14

6.

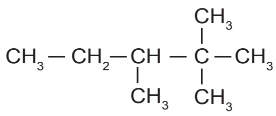
BENZİNDE OKTAN SAYISI



Oktan 8 karbonlu bir alkandır. Ancak benzin için kullanılan oktan ifadesi benzinin vuruntu kalitesini ifade eden değerdir. Oktan oranı yüksek benzin vuruntusuz yanar. Oktan oranı düşük benzin yandığında motorda vuruntu yapar.

2, 2, 4 – Trimetil pentan bileşiği vuruntusuz yandığı için benzinin oktan sayısını belirlemede standart değer olarak kullanılır. 2, 2, 4 – Trimetil pentan bileşiğinin oktan sayısı 100 kabul edilir. Heptan bileşiği yanma sırasında en fazla vuruntu yapan bileşik olduğundan oktan sayısı 0 kabul edilir. Benzinin oktan sayısı bu iki bileşiğin bulunma oranlarına göre belirlenir. Örneğin 95 oktan benzinde %95 oranında 2, 2, 4 – Trimetil pentan ve %5 oranında heptan vardır.

Buna göre,

I. 2, 2, 4 – Trimetilpentan bileşiğinin formülü  şeklindedir.

II. Araçlar için önerilen oktan sayısını içeren benzin kullanmak aracın performansını olumlu yönde etkiler.

III. Oktan sayısı benzinin kalitesini belirtir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Markovnikov kuralına göre genellikle hidrojen, ikili bağ karbonlarından hidrojeni fazla olana katılır.

Buna göre,

I. $CH_2 = CH - CH_2 - CH_3 + HCl \rightarrow$ X (Ana ürün)

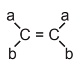
II. $CH_3 - CH = CH - CH_3 + HCl \rightarrow$ Y (Ana ürün)

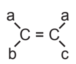
III. $CH_3 - CH_2 - CH = CH_2 + HCl \rightarrow$ Z (Ana ürün)

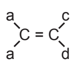
tepkimelerinde oluşan X, Y ve Z ana ürünlerinden hangilerinin sistematik adı 2 – Kloro bütandır?

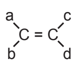
A) Yalnız X B) X ile Z C) Y ile Z D) X ile Y E) X, Y ve Z

8. Cis – trans izomerliği alkenlerde ikili bağ karbonlarına bağlı atom veya atom gruplarının konumlarına göre oluşabilen izomerlik türüdür.


Cis-trans izormerliği gösterir.


Cis-trans izormerliği gösterir.


Cis-trans izormerliği göstermez.


Cis-trans izormerliği göstermez.

Cis – trans izomerliği için verilen görsele göre,

I. 3-Etil-2-metil-2-penten

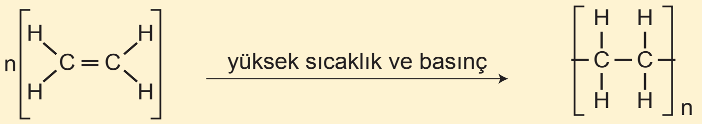
II. 2,3-Dikloro-2-büten

III. 2-Kloro-3-metil-2-hekzen

bileşiklerinden hangilerinde cis – trans izomerliği vardır?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Eten alkenlerin ilk üyesidir. Yaygın adı etilendir. Yapısındaki pi bağından dolayı reaktif özellik gösterir. Örneğin;



Etilen — Polietilen

$$CH_2 = CH_2 + H_2O \xrightarrow{H_2SO_4} CH_3CH_2OH$$

Eten — Etanol

$$CH_2 = CH_2 + HCl \longrightarrow CH_3CH_2Cl$$

Eten — Etil klorür

tepkimelerini verir. Ayrıca taşınması sırasında zarar görmemesi için yeşil toplanan muz, domates gibi meyveler satışa çıkarılmadan önce etilen gazı bulunan odalarda bir süre bekletilerek olgunlaşması sağlanır.

Buna göre etilen ile ilgili,

I. Katılma ve polimerleşme tepkimesi verir.
II. Birçok endüstriyel bileşiğin üretiminde başlangıç maddesidir.
III. Portakal, limon ve mandalina gibi meyveleri olgunlaştırmak için de kullanılabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

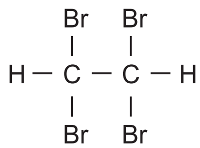
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Alkinlerin ilk üyesi olan asetilen birçok organik bileşiğin üretilmesinde kullanılan bir hammadde olduğundan sanayide önemli bir yere sahiptir. Asetilen yaygın olarak karpitin su ile tepkimesi sonucu üretilir. Çok yüksek sıcaklıkta ısı vererek yandığı için metallerin kesilmesinde kullanılır. Asetilene iki mol H_2 katılırsa etan, bir mol Br_2 katılırsa 1,2-Dibromo eten elde edilir. Asetilenin Tollens ayracı ile tepkimesi sonucu oluşan gümüş asetilenür tuzu ise darbelere karşı dayanıksızdır ve birincil patlayıcı özellik gösterir.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki tepkimelerden hangisi yoktur?

A) $CH \equiv CH + 2H_2 \xrightarrow{Pt} CH_3 - CH_3$

B) $CaC_2(k) + 2H_2O(s) \longrightarrow CH \equiv CH(g) + Ca(OH)_2(suda)$

C) $H - C \equiv C - H + 2Br_2(suda) \longrightarrow$ 

D) $H - C \equiv C - H + 2Ag(NH_3)_2^+ \longrightarrow Ag - C \equiv C - Ag\downarrow + 2NH_3 + 2NH_4^+$

E) $2C_2H_2(g) + 5O_2(g) \longrightarrow 4CO_2(g) + 2H_2O(g) \qquad \Delta H = -2599{,}2\ kJ/mol$

11. Alkin bileşiklerinin IUPAC adlarının yanında yaygın adları da vardır. Yaygın adlandırmada *asetilen* kök olarak kullanılır. Tabloda bazı alkinlerin hem IUPAC adları hem de yaygın adları belirtilmiştir.

Alkin	IUPAC Adı	Yaygın Adı
$CH_3C \equiv CH$	Propin	Metil asetilen
$CH_3C \equiv CCH_3$	2-Bütin	Dimetil asetilen
$H_2C = CH - C \equiv CH$	1-Büten-3-in	Vinil asetilen

Buna göre,

I. 2–Bütin ile etil asetilen

II. 4–Metil–2–pentin ile metil izopropil asetilen

III. 3–Hekzin ile dietil asetilen

bileşiklerinden hangilerinin açık formülleri aynı <u>değildir</u>?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Asetilen, yapısında pi bağı bulunduğundan katılma tepkimesi verir. Bu sayede başka organik bileşikler elde edilebilir.

Buna göre,

I. Asetaldehit; renksiz, keskin kokulu, zehirli, kararsız bir sıvıdır. Su ile her oranda karışır. Asetik asit, yapay kauçuk, etil alkol sentezinde kullanılır. $CH_3-\overset{O}{\overset{\|}{C}}-H$ formülüne sahiptir.

II. Vinil klorür; genellikle kapı ve pencere kasalarının üretiminde kullanılan polivinil klorür polimerinin hammaddesidir. $CH_2 = CHCl$ formülüne sahiptir.

III. Etanol; sağlık alanında lokal antiseptik olarak kullanılmaktadır. İyi bir çözücü olan etanol ilaç yapımında, parfüm ve kolonya üretiminde kullanılmaktadır. $CH_3 - CH_2 - OH$ formülüne sahiptir.

bileşiklerinden hangileri uygun koşullarda asetilen bileşiğinden elde edilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. Birden fazla üçlü bağ içeren alkinlerin IUPAC adlandırması;

— Üçlü bağları içeren en uzun karbon zinciri seçilir.

— Üçlü bağlara küçük rakamlar gelecek şekilde en uzun karbon zinciri numaralandırılır.

— Sırasıyla varsa alfabetik sıraya göre yan gruplar, üçlü bağların yerleri belirtilip en uzun zincirdeki karbon sayısı latince yazılır.

— Üçlü bağ sayısı latince belirtilip "in" eki getirilir.

şeklinde yapılır.

Buna göre $CH_3-\underset{}{\overset{Cl}{\overset{|}{CH}}}-C\equiv C-\overset{CH_3}{\overset{|}{CH}}-CH_2-C\equiv CH$ **bileşiğinin IUPAC adı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 4-Metil-7-kloro-oktadiin

B) 7-Kloro-4-metil-1,5-oktadiin

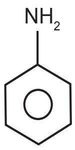
C) 2-Kloro-5-metil-3,7-oktadiin

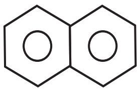
D) 5-Metil-2-kloro-1,5-oktadiin

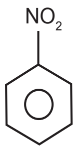
E) 5-Metil-2-kloro-3,7-oktadiin

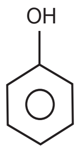
14. Günümüzde aromatik kavramı sadece güzel kokulu bileşikler anlamında değil belirli ve ayırt edici özelliklere sahip anlamında kullanılmaktadır. Aromatik bileşiklerin temel fiziksel ve kimyasal özelliklerini belirleyen benzen halkasıdır. Örneğin naftalin iki benzen halkasından oluşur, oda koşullarında katıdır. Toluen benzen halkasına metil grubunun bağlanması ile oluşur, kolay tutuşabilen bir sıvıdır. Fenol benzen halkasına hidroksil grubunun bağlanmasıyla oluşur, zayıf asit özelliği gösterir. Anilin benzen halkasına amino grubunun bağlanması ile oluşur, boya sanayisinde çıkış maddesi olarak kullanılır.

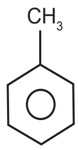
Bu metinde aşağıda formülleri verilen aromatik bileşiklerden hangisi örnek olarak verilmemiştir?

A) 

B) 

C) 

D) 

E) 

15. Aromatik hidrokarbonların ilk üyesi 6 karbonlu benzendir. Benzenin yapısında bulunan karbon atomları arasında 3 tane tekli, 3 tane ikili bağ vardır. Halkalı yapıda olan benzendeki pi bağları birbirleriyle sürekli yer değiştirir ve çok kararlı bir yapı oluşturur. Bu duruma *rezonans* denir. Benzenin rezonans yapısından dolayı karbon atomları arasında bulunan bütün bağlar özdeştir ve rezonans benzen molekülüne kararlılık katar.

Buna göre,

I. Benzen alkenler gibi katılma tepkimesi vermeye yatkın değildir.

II. Bir benzen molekülünde 6 tane hidrojen atomu bulunur.

III. Bir benzen molekülünde 13 tane sigma bağı vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

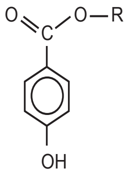
16.
- Düz zincirli alkanların genel formülleri C_nH_{2n+2}'dir.
- Düz zincirli alkanlardan 1 tane H atomu koparılmasıyla oluşan radikallere *alkil* denir ve –R ile gösterilir.
- Alkillere $–NO_2$, –OH, –OR gibi grupların bağlanmasıyla oluşan organik bileşiklere *fonksiyonel gruplar* denir.

Buna göre aşağıdaki tabloda verilen fonksiyonel gruplardan hangisinin genel formülü yanlıştır?

	Fonksiyonel grup	Genel formül
A)	Amin	$C_nH_{2n+1}NH_2$
B)	Alkol	$C_nH_{2n+1}OH$
C)	Eter	$C_nH_{2n+1}OR$
D)	Nitro alkan	$C_nH_{2n+1}NO_2$
E)	Aldehit	$C_nH_{2n+1}COOH$

17. *Paraben*, ilaç ve kozmetik sektöründe kullanılan koruyucu bir kimyasal maddedir. Bu bileşikler ve tuzlar özellikle bakterisid ve fungusit özellikleri nedeniyle kullanılır. Şampuan, saç kremi, nemlendirici krem, tonik, deodorant, parfüm, tıraş jeli, bronzlaşma kremi, makyaj malzemeleri, güneş koruyucusu ve diş macununda bulunur.

Paraben molekülü;



şeklindedir.

Buna göre,

I. ester,

II. karbonil,

III. alkol

fonksiyonel gruplarından hangileri paraben molekülünün yapısında bulunur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

18. Tabloda bazı fonksiyonel gruplarla ilgili bilgiler verilmiştir.

Fonksiyonel grup	Bileşik sınıfı	Formül
— OH	Alkol	R — OH
— OR	Eter	R — O —R
$-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-\mathrm{H}$	Aldehit	$\mathrm{R}-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-\mathrm{H}$
$-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-$	Keton	$\mathrm{R}-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-\mathrm{R}$
$-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-\mathrm{OH}$	Karboksilik asit	$\mathrm{R}-\mathrm{C}(=\mathrm{O})-\mathrm{OH}$
$-NH_2$	Amin	$R-NH_2$
NO_2	Nitro alkan	$R-NO_2$
C_6H_5-	Aromatik bileşik	C_6H_5-R

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

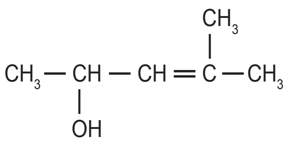
A) Eterler en az 2 karbonlu olabilir.

B) Amin, nitro alkan ve alkol bileşikleri 1 karbonlu olabilir.

C) Alkollerde 1 karbon atomuna yalnızca 1 tane –OH grubu bağlanabilir.

D) Tüm fonksiyonel gruplarda C ve H elementlerinden farklı türde bir element bulunur.

E) Karboksilik asitler, aldehit ve ketonlarda sp^2 hibritleşmesi yapmış en az 1 tane karbon atomu bulunur.

19. 

bileşiği ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Uygun koşullarda su katılırsa diol bileşiğine dönüşür.

B) Suda çözünür.

C) Hidroksil grubunun bulunduğu en uzun karbon zinciri beş karbonludur.

D) IUPAC adı 4-Metil-2-pentanol'dür.

E) İkincil alkoldür.

20. Etanolün bazı elde ediliş yöntemleri şunlardır:

$$C_6H_{12}O_6 \xrightarrow{\text{Maya}} 2C_2H_5OH + 2CO_2$$

$$\underbrace{CH_3{-}CH_2{-}Cl}_{\text{Etil klorür}} + NaOH \xrightarrow[\text{Seyreltik}]{\text{Isı}} \underbrace{CH_3{-}CH_2{-}OH}_{\text{Etanol}} + NaCl$$

$$CH_2{=}CH_2 + H_2O \xrightarrow{\text{Asit}} CH_3{-}CH_2{-}OH$$

Buna göre,

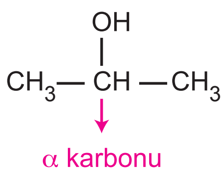
I. alkil halojenürlerin seyreltik NaOH çözeltisiyle ısıtılması,

II. şekerin fermantasyonu,

III. eten bileşiğine asit katalizörü eşliğinde su katılması

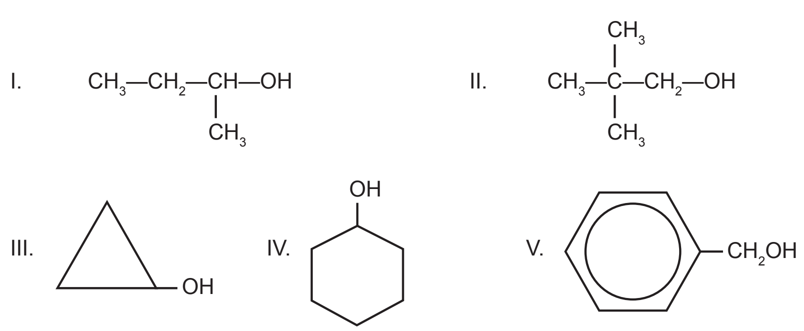
işlemlerinden hangileri ile etanol elde edilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

21. 

α karbonu fonksiyonel grubun bağlı olduğu karbon atomudur. Birincil, ikincil ve üçüncül alkoller, α karbonundaki hidrojen sayısına bakılarak da belirlenebilir.

Buna göre,



alkollerinden hangileri ikincil alkoldür?

A) Yalnız I B) I ve II C) III ve IV D) I, III ve IV E) III, IV ve V

22. Etanolün günümüzde birçok kullanım alanı vardır. Canlıların temas ettikleri yüzeylerde bulunan hastalık yapıcı mikroorganizmaların yok edilmesinde dezenfektan olarak, (I.) canlı dokulardaki zararlı mikroorganizmalar için antiseptik olarak, (II.) enjeksiyonlardan önce cildi sterilize etmek için, (III.) metil alkol zehirlenmelerinde panzehir olarak, (IV.) boya, esans, parfüm ve kozmetik ürünlerinde çözücü olarak (V.) kullanılır.

Bu metinde altı çizili ifadelerden hangisinde etanolün kullanım alanı diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Etanolün yenilenebilir enerji kaynağı olarak en yaygın kullanım şekli E10 (%10 etanol, %90 benzin) ve E85 (%85 etanol, %15 benzin)'dir.

Buna göre biyoyakıt işlevi gören etanol ile ilgili,

I. Mısır, buğday, şeker kamışı gibi biyolojik kaynaklardan mayalanma yoluyla üretilir.

II. Biyoetanol olarak adlandırılır.

III. Zaralı gazların salınımını ve petrol ürünlerinin kullanımını azaltmak için benzinle çeşitli oranlarda karıştırılarak kullanılır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

24. Eterlerde adlandırma yapılırken yaygın adlandırmanın yanı sıra IUPAC adlandırması da yapılır. IUPAC adlandırılması yapılırken;

- En uzun karbon zinciri belirlenir.
- -OR (alkoksi) grubuna yakın olan uçtan başlanarak en uzun karbon zinciri numaralandırılır.
- Dallanmış grupların yerleri ve adları belirtildikten sonra en uzun karbon zincirine göre bileşiğin adı belirtilir.

Buna göre,

I. Etil propil eter bileşiğinin IUPAC adı 1-Etoksi propandır.

II. Metoksi metan bileşiğinin yaygın adı dimetil eterdir.

III. İzobütil izopropil eter bileşiği IUPAC kurallarına göre 1-İzopropoksi-2-metil propan olarak adlandırılır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

25. Tabloda bazı eter ve alkol bileşiklerinin adı, formülü, aynı koşullarda kaynama noktası ve sudaki çözünürlükleri verilmiştir.

Bileşiğin adı	Formülü	Kaynama noktası (°C)	Sudaki çözünürlükleri (g/100 cm^3 su)
Bütanol	$CH_3-CH_2-CH_2-CH_2-OH$	118	8,3
Dietileter	$CH_3-CH_2-O-CH_2-CH_3$	34,6	8
Etanol	CH_3-CH_2-OH	78,3	Her oranda
Dimetileter	CH_3-O-CH_3	-24	71

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Eşit karbon sayılı eterler ile alkoller birbirlerinin yapı izomeridir.

B) Eterlerde ve alkollerde karbon sayısı arttıkça kaynama noktası da artar.

C) Eter molekülleri arasında hidrojen bağı bulunmadığından aynı koşullarda kaynama noktaları, eşit karbon sayılı alkollerden daha düşüktür.

D) Alkollerin sudaki çözünürlükleri her zaman eterlerinkinden fazladır.

E) Alkol ve eterlerin sudaki çözünürlükleri moleküldeki karbon sayısı ile ters orantılıdır.

26. Bir alkil grubuna -OH grubunun bağlanmasıyla oluşan organik bileşiklere *alkol*, -OR grubunun bağlanmasıyla oluşan organik bileşiklere *eter* denir.

Buna göre alkol ve eterlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Her alkol bileşiğinin yapı izomeri olan bir eter bileşiği vardır.

B) Birbirinin yapı izomeri olan organik bileşiklerin kimyasal ve fiziksel özellikleri farklıdır.

C) Her eter bileşiğinin yapı izomeri olan bir alkol bileşiği vardır.

D) Pi bağı içermeyen düz zincirli eterlerin genel formülleri $C_nH_{2n+2}O$'dur.

E) Eterler ve alkoller polar yapılı moleküllerdir.

27. Eterlerle ilgili,

- Yapısındaki C-H ve C-O bağları kolay kopmaz.
- Kolay tutuşabilme özellikleri vardır.
- Polarlıkları ve kaynama sıcaklıkları genellikle düşüktür.

bilgileri veriliyor.

Buna göre,

I. Eterlerin kimyasal tepkimelere girme eğilimleri düşüktür.

II. Organik bileşikler için iyi bir çözücüdürler.

III. Özütleme işlemlerinde damıtılarak kolayca özütten uzaklaştırılabilirler.

IV. Laboratuvarda eterlerle çalışılırken bek alevinden uzak durulmalıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

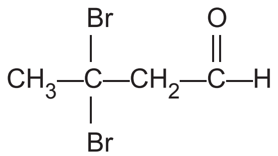
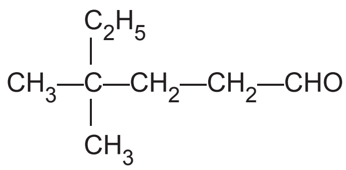
A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

28. Aldehitlerde IUPAC adlandırması yapılırken;

- Karbonil grubu içeren en uzun zincir belirlenir.
- Karbonil grubundan başlanarak uzun zincir numaralandırılır.
- Varsa dallanmış grupların yerleri ve isimleri belirtilir.
- Ana zincirdeki karbon sayısına göre alkan adının sonuna “al” eki getirilir.

kurallarına uyulur.

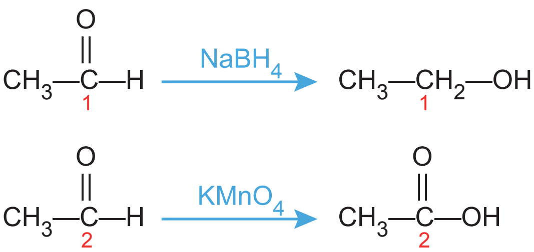
Buna göre,

I.		3,3-Dibromo bütanal
II.		4-Etil-4-metil pentanal
III.	$(CH_3)_3CCH_2CHO$	3,3-Dimetil bütanal

tablodaki bileşiklerden hangilerinin IUPAC adı doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

29. Asetaldehit bileşiğine ait 2 farklı tepkime denklemi,



şeklindedir. Bu tepkimelerde 1 numaralı karbon atomunun yükseltgenme basamağı +1 iken –1, 2 numaralı karbon atomunun yükseltgenme basamağı +1 iken –3 oluyor.

Buna göre,

I. Aldehitler hem indirgen hem de yükseltgen özellik gösterebilirler.

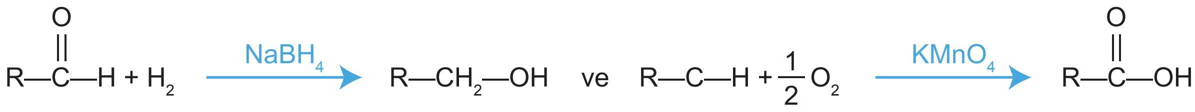
II. Aldehitler yükseltgendiklerinde karboksilik asit, indirgendiklerinde primer alkole dönüşürler.

III. Primer alkoller yeterince yükseltgendiklerinde karboksilik asitlere dönüşebilirler.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

30.



tepkimelerine göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İzopropil alkol bileşiği yeterince yükseltgenirse 2-Metil propanoik asit oluşur.

B) Propanal bileşiği indirgendiğinde propil alkol oluşur.

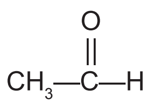
C) 3-Metil bütanal bileşiği yükseltgenirse 5 karbonlu karboksilik asit oluşur.

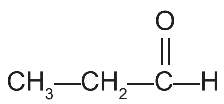
D) Primer alkoller yeterince yükseltgenirse karboksilik asitler oluşur.

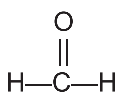
E) 2-Metil-1-bütanol bileşiğinin yükseltgenmesi sonucunda 2-Metil bütanal bileşiği elde edilir.

31. Eşit karbon sayılı aldehit ve ketonlar birbirlerinin yapı izomeridir.

Buna göre,

I. 

II. 

III. 

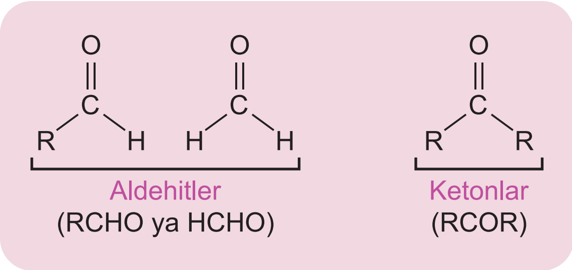
aldehit bileşiklerinden hangilerinin keton yapı izomeri vardır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

32. Aldehit ve ketonlarla ilgili tabloda verilen bilgiler için "✓" veya "X" işaretlemelerinden hangisi yanlıştır?

	Bilgi	Aldehit	Keton
A)	Uygun koşullarda Tollens reaktifi ile gümüş aynası oluştururlar.	✓	X
B)	1 kademe indirgendiklerinde sekonder alkollere dönüşürler.	X	✓
C)	Uygun koşullarda hem yükseltgen hem de indirgen olarak davranabilirler.	✓	✓
D)	Her iki bileşik sınıfındaki tüm bileşiklerin hem aldehit hem de keton izomeri bulunur.	X	✓
E)	Simetrik ve asimetrik olarak sınıflandırılabilirler.	X	✓

33. Aldehit ve ketonların genel molekül yapıları



şeklindedir.

Buna göre aldehit ve ketonlar için,

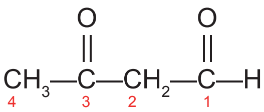
I. Polar moleküllerden oluştukları için suda çözünürler.

II. Suda çözündüklerinde su molekülleri ile hidrojen bağı oluştururlar.

III. Kendi molekülleri arasında hidrojen bağı bulunmaz.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

34.  bileşiği uygun koşullarda yeterince indirgeniyor.

Buna göre,

I. 1 numaralı karbon atomunda primer alkol grubu oluşur.

II. 3 numaralı karbon atomunda sekonder alkol grubu oluşur.

III. Bileşikteki oksijen ve hidrojen atomu sayısı değişmez.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

35. Ketonların IUPAC adlandırması yapılırken,

- Karbonil grubu içeren en uzun zincir belirlenir.
- Karbonil grubuna yakın uçtan başlanarak ana zincir numaralandırılır.
- Varsa dallanmış grupların yerleri ve isimleri belirtilir.
- Karbonil karbonunun numarası belirtilir ve ana zincirdeki karbon sayısına göre alkan adının sonuna “on” eki getirilir.

kuralları uygulanır.

Buna göre aşağıdaki tabloda yaygın adları verilen ketonlardan hangisinin IUPAC adı <u>yanlıştır</u>?

	Yaygın adı	IUPAC adı
A)	Etil metil keton	2-Bütanon
B)	İzobütil etil keton	5-Metil-3-hekzanon
C)	Metil izopropil keton	2-Metil-3-bütanon
D)	sec-Bütil metil keton	3-Metil-2-pentanon
E)	n-Bütil izopropil keton	2-Metil-3-heptanon

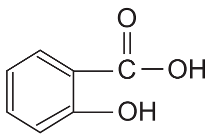
36. Karboksilik asitler IUPAC sistemine göre adlandırılırken yapısında karboksil grubunun bulunduğu en uzun C zinciri seçilir. Zincire bağlı atom ya da grupların adı, yeri ve sayısı belirtilir. Karbon zincirinde çift bağ bulunuyorsa çift bağın yeri de belirtilir.

Buna göre,

	Bileşiğin formülü	**Bileşiğin adı**
I.	$CH_3 - CH - COOH$ $\quad\quad\;\; \vert$ $\quad\quad\; OH$	2-Hidroksi propanoik asit
II.	$CH_2 = CH - CH_2 - COOH$	3-Bütenoik asit
III.	$\quad\quad\; CH_3 \;\; CH_3 \quad\quad\quad O$ $\quad\quad\;\; \vert \quad\;\;\; \vert \quad\quad\quad\quad \Vert$ $CH_3 - CH - CH - CH_2 - C - OH$	2,3-Dimetil pentanoik asit

adlandırmalarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

37. 

bileşiği ile ilgili,

I. IUPAC adı 2-Hidroksibenzoik asittir.

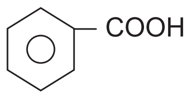
II. Salisilik asit olarak bilinir.

III. Kapalı formülü $C_7H_6O_3$'tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

38. Bazı karboksilik asitlerin yarı açık formülleri şöyledir:

I. $H - COOH$ II. $CH_3 - COOH$ III. 

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) III. bileşik reçel, meyve suyu gibi şekerli gıdaların üretiminde kullanılır.

B) I. bileşik karınca salgısı ve ısırgan otunda bulunur.

C) II. bileşik sirkenin keskin kokusunu ve ekşi tadını veren asittir.

D) I. bileşiğin IUPAC adı metanoik asittir.

E) III. bileşik limon tuzu olarak bilinir.

39. Folik asit kırmızı ve beyaz kan hücrelerinin yapımında, yeni hücre oluşumunda, var olan hücrelerin bakımında, DNA ve RNA üretiminde kullanılan bir vitamindir. Isı etkisi ile parçalanır. Suda çözünen bir vitamindir. Fazlası yağ dokusunda depolanmaz ve idrarla atılır.

Verilen metne göre folik asit ile ilgili,

I. Eksikliğinde anemi (kansızlık) görülebilir.
II. Folik asit içeren besinler uzun süre pişirildiğinde folik asit kaybı olur.
III. Yeşil yapraklı sebzelerde bol miktarda bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

40. Karboksilik asitler yapısında $-\overset{O}{\overset{\|}{C}}-OH$ grubu bulunan organik bileşiklerdir. Karboksil sayısına ve yapısındaki fonksiyonel grubuna göre sınıflandırılır.

Aşağıdaki karboksilik asitlerden hangisinin sınıfı yanlıştır?

	Karboksilik asit	Sınıfı
A)	CH_3-COOH	Monokarbolik asit
B)	$COOH$ | CH_2 | $COOH$	Polikarboksilik asit
C)	$H_2N-CH-COOH$ | CH_3	Amino asit
D)	$C_7H_{15}-COOH$	Yağ asidi
E)	$H_2N-CH-COOH$ | CH_2 | OH	Hidroksi asit

41. Metanoik asit olarak bilinen tek karbonlu karboksilik asittir. Karınca salgısı ve ısırgan otunda bulunur. Hem aldehit hem de karboksilik asit özelliğine sahiptir. Kuru temizleme fabrikalarında, tıpta lokal anestezide ve kozmetik sektöründe kullanılır.

Bazı bilgileri verilen karboksilik asit hangisidir?

A) Folik asit B) Sitrik asit C) Formik asit D) Asetik asit E) Ftalik asit

42. $X + Y \rightleftharpoons Z + H_2O$

tepkimesinde oluşan Z bileşiği pentanoik asit ile fonksiyonel grup izomeri olduğuna göre,

I. X bileşiği asetik asittir.

II. Y bileşiği izopropil alkoldür.

III. Z bileşiği propil asetattır.

ifadelerinden hangileri doğru olabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

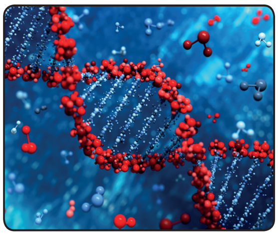
43. Görsellerdeki maddelerin yapılarında bazı karboksilik asitler bulunmaktadır.



Serum torbası



Limon tuzu



DNA



Sirke

Buna göre aşağıda isimleri verilen karboksilik asitlerden hangisi verilen görsellerdeki maddelerin yapısında bulunmaz?

A) Malik asit B) Sitrik asit C) Folik asit D) Ftalik asit E) Asetik asit

44. Karbon zincirinde pi bağı bulunan yağlara *doymamış yağ* denir. En önemli doymamış yağ asitleri 18 tane karbon atomu içerir. Doymamış yağ asitleri, vücudun üretemediği ancak ihtiyaç duyduğu yağ asitleridir. Bitkisel kaynaklı bu yağlar, vücudun kolesterol seviyesini düşürmeye yardımcı olur. Sağlıklı beslenme için çok önemli olan omega-3 ve omega-6 yağ asitleri doymamış yağ asitlerindendir. Bu yağ asitleri kan basıncını düzenler.

Aşağıda verilen yağ asitlerinden hangisi doymamış yağ asitlerindendir?

A) $C_{11}H_{23}COOH$ B) $C_{13}H_{27}COOH$ C) $C_{17}H_{31}COOH$ D) $C_{17}H_{35}COOH$ E) $C_{15}H_{31}COOH$

45. Esterler bir karboksilik asit molekülü ile bir alkol molekülünün tepkimesinden oluşur. Bu tepkimede 1 molekül H_2O açığa çıkar.

Formik asit + Metil alkol → X + Su tepkimesinden oluşan X bileşiği ile ilgili,

I. IUPAC adı metil metanoattır.

II. Asetik asit ile fonksiyonel grup izomeridir.

III. Formülü $CH_3 - \overset{\overset{\large O}{\|}}{C} - O - CH_3$'tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

46. Aşağıdaki tepkimelerde sabun oluşumu gösterilmektedir.

$$\begin{array}{l} CH_2-COO-C_{17}H_{35} \\ | \\ CH-COO-C_{17}H_{35} + 3NaOH \rightarrow 3C_{17}H_{35}-COONa + \begin{array}{l} CH_2-OH \\ | \\ CH-OH \\ | \\ CH_2-OH \end{array} \\ | \\ CH_2-COO-C_{17}H_{35} \end{array}$$

Gliseril stearat (yağ) — Sodyum stearat (katı sabun) — Gliserin

$$\begin{array}{l} CH_2-COO-C_{17}H_{35} \\ | \\ CH-COO-C_{17}H_{35} + 3KOH \rightarrow 3C_{17}H_{35}-COOK + \begin{array}{l} CH_2-OH \\ | \\ CH-OH \\ | \\ CH_2-OH \end{array} \\ | \\ CH_2-COO-C_{17}H_{35} \end{array}$$

Gliseril stearat (yağ) — Potasyum stearat (arap sabunu) — Gliserin

Buna göre,

I. Tepkimelerde doymuş yağlar kullanılmıştır.

II. Arap sabunu ile katı sabun üretimindeki tek fark kullanılan bazdaki metal katyonudur.

III. Tepkimelerdeki yağ molekülü stearik asit ile gliserinin tepkimesinden oluşmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

47. Etil propanoat bileşiği uygun koşullarda hidroliz ediliyor ve tepkime sonucunda oluşan karboksilik asit metil alkol ile tepkimeye giriyor.

Buna göre,

I. Son durumda oluşan organik bileşiğin 1 molekülünde 4 tane karbon atomu vardır.

II. Hidroliz tepkimesi sonucunda oluşan alkolün formik asit ile tepkimesinden etil metanoat bileşiği oluşur.

III. Her iki tepkimede de oluşan tüm organik bileşiklerde karbonil grubu bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

48.
- $HCOOCH_3$
- $CH_3COOC_2H_5$
- $C_2H_5COOC_2H_3$

Verilen esterler hidroliz edilip yeni ester molekülleri oluşturulmak isteniyor.

Buna göre aşağıda isimleri verilen ester moleküllerinden hangisi elde <u>edilemez</u>?

A) Etil metanoat B) Vinil asetat C) Propil etanoat D) Vinil metanoat E) Etil propanoat

12. SINIF KİMYA

4. Ünite

1.

İNDEPENDENTA TANKER KAZASI

İstanbul Boğazı'nda Haydarpaşa Limanı açıklarında 15 Kasım 1979 günü İndependenta adlı petrol yüklü tanker gemisi ile Evriali adlı kuru yük gemisi çarpışmış ve büyük bir patlama olmuştur. Patlama sonrası çıkan yangında 43 mürettebat ölmüş, gemi tamamen yanmıştır. Meydana gelen patlama ve sıcaktan dolayı çevredeki evler ve Haydarpaşa Garı zarar görmüştür. Yangın 27 gün sürmüştür. Tahmini 30.000 ton ham petrol yanmış, 64.000 ton ham petrol ise 5,5 km'lik bir alanda denize karışmıştır.



Bu kazanın sonuçları ile ilgili,

I. Denizde yaşayan canlılar büyük zarar görmüştür.

II. Hava kirliliği artmıştır.

III. Denizde kirlenmeye ve ekolojik hayatta zararlara yol açmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Fosil yakıtların yerine tercih edilebilir olan bazı enerji kaynakları görsellerdeki gibidir.

a


b


c


Buna göre görsellerde verilen enerji kaynakları için,

I. b görselinde yer alan enerji türü uzun ömürlü, çevre dostu ve düşük işletme maliyetine sahiptir.

II. a görselindeki enerji için kurulum ve arıza durumunda maliyetinin yüksek olması dezavantaj olarak söylenebilir.

III. c görselindeki enerji türü konut ve seraların ısıtılmasında ve elektrik üretiminde kullanılabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

3. Sodyum borhidrür maddesi suyla karıştırılıp sıvı bir yakıt olarak saklanabilir. Söz konusu olayın kimyasal reaksiyonu $NaBH_4 + 2H_2O \rightarrow 4H_2 + NaBO_2$ şeklindedir. Su içerisinde çözünen sodyum borhidrür ($NaBH_4$), bir karışım olarak muhafaza edilir. Hidrojen enerjisine ihtiyaç duyulduğunda Co, Ni gibi katalizörler yardımıyla kontrollü bir şekilde tepkime gerçekleştirilir ve gerektiğinde durdurulabilir. Reaksiyon sonucunda gaz hâlinde serbest kalan hidrojen, yakıt pilinden geçirilerek elektrik enerjisi elde edilir. Bu reaksiyon sonucunda atık madde olarak bir tuz çeşidi olan sodyum metaborat ($NaBO_2$) oluşur. Sodyum metaborat ise daha sonra tekrar sodyum borhidrür kaynağı olarak kullanılabilir.

Buna göre sodyum borhidrür ile ilgili,

I. Çevreye zarar vermeyen bir enerji kaynağıdır.
II. Ülkemizin fosil yakıtlara olan ihtiyacını azaltacağından ekonomik olarak kalkınmamızı sağlar.
III. Yakıt pillerinin uzun ömürlü olmasını sağlar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. Sürdürülebilirlik; toplumun, ekosistemin ya da devam eden herhangi bir sistemin ana kaynaklarını tüketmeden işlevini sürdürmesidir.

Buna göre,



görsellerden hangileri sürdürülebilirlikle doğrudan ilgilidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

5. Ülkemizde Mersin Akkuyu sahasında nükleer enerji santrali yapımına başlanmıştır. Santral 4800 megavatlık tam kapsite ile hizmet verdiğinde yıllık ortalama 35 milyar kilovat saat elektrik enerjisi üretecektir. İşletme sırasında sera gazı salınımı yapmayacak, asit yağmurlarına sebep olmayacaktır.

Sadece bu bilgilere göre Akkuyu Nükleer Enerji Santrali ile ilgili,

I. Elde edilen enerji miktarı yüksektir.

II. Küresel ısınmaya neden olacak atık madde oluşmaz.

III. Yenilenebilir enerji kaynağıdır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

6. Tarım atıkları, orman sektörü organik atıkları, hayvansal atıklar veya şehir atık sularının oksijensiz ortamda çürütülerek çeşitli su bitkileri gibi canlı kaynaklar yolu ile elde edilen enerji türüne *biyokütle enerjisi* denilmektedir. Kısaca organik maddelerden çeşitli yollarla elde edilen enerji, biyokütle enerjisidir. Ana bileşenleri karbonhidrat bileşikleri olan bitkisel ve hayvansal kökenli tüm maddeler biyokütle enerji kaynağıdır. Yani plastik, cam, metal gibi maddelerin geri dönüşümü olduğu gibi uygun atıklardan da enerji geri dönüşümü yapılabilir.

Buna göre biyokütle enerjisi ile ilgili,

I. Enerji tarımının gelişmesini sağlar.

II. Doğal enerji kaynaklarının ve çevrenin korunmasını sağlar.

III. Sürdürülebilir enerjiye ve kalkınmaya destek olur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. "Nano" bir fiziksel büyüklüğün milyarda biri anlamına gelir. Bir nanometre, metrenin milyarda birine eşit bir uzunluk birimidir. İnsanın saç telinin çapının yaklaşık 100 000 nanometre olduğu düşünülürse bir nanometrenin ne kadar küçük bir birim olduğu daha iyi anlaşılabilir. Bir nanometreye yan yana ancak 2-3 atom sığabilir. Yaklaşık 100 ile 1000 arasında atom bir araya gelerek nano ölçeklerde bir nesneyi oluşturur. Nanoteknolojinin, malzeme üretiminden elektronik, manyetik, optik, mekanik, tıp ve biyomedikal amaçlı işlemlere kadar geniş bir uygulama alanı bulunmaktadır.

Yukarıdaki metne göre,

I. Çok küçük boyutlarda ve uzun ömürlü bataryalar üretilerek malzeme ve enerji tasarrufu sağlanabilir.

II. Tıpta teşhis, tanı ve tedavi süreçleri kolay ve kısa süreli gerçekleşebilir.

III. Dijital ortamda çok büyük boyutlu verilerin günümüze oranla çok daha küçük depolama birimlerinde saklanması sağlanabilir.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. SINIF KİMYA

Karma Test

1. $KMnO_4 + HCl \rightarrow KCl + MnCl_2 + H_2O + Cl_2$ redoks tepkimesi en küçük tam sayılarla denkleştiriliyor.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Alınıp verilen elektron sayısı 10'dur.

B) Cl atomu bir tane e^- vermiştir.

C) İndirgenme yarı tepkimesi $Mn^{7+} + 5e^- \rightarrow Mn^{2+}$ şeklindedir.

D) HCl bileşiğinin katsayısı 5'tir.

E) Ürünlerin katsayı toplamı 17'dir.

2. **Şematik gösterimi $Zn(k) / Zn^{2+}(1M) // Cu^{2+}(1M) / Cu(k)$ şeklinde olan elektrokimyasal pil ile ilgili,**

I. Ortada bulunan iki çizgi (//) tuz köprüsünü simgeler.

II. Anot yarı hücresinde Zn katısı elektron alıp yükseltgenir.

III. Cu^{2+} derişimi zamanla azalır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

3. Aşağıda bazı elementlerin aktiflik sırası verilmiştir.

$Mg > Zn > H_2 > Cu > Ag$

Buna göre,

I. $Cu(k) + Mg^{2+}(suda) \rightarrow Cu^{2+}(suda) + Mg(k)$

II. $Zn(k) + 2HCl(suda) \rightarrow ZnCl_2(suda) + H_2(g)$

III. $2Ag(k) + Zn^{2+}(suda) \rightarrow 2Ag^+(suda) + Zn(k)$

tepkimelerinden hangileri standart koşullarda istemlidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

4. **Standart şartlarda $Zn(k) + Cu^{2+}(suda) \rightleftharpoons Zn^{2+}(suda) + Cu(k)$ E^{o}_{pil} = 1,1 V tepkimesinin gerçekleştiği elektrokimyasal pil ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Cu elektrot katot olarak adlandırılır.

B) Zn elektrodun kütlesinde azalma olur.

C) Zn metalinin aktifliği Cu metalininkinden büyüktür.

D) Anot kabına su ilave edilirse pil potansiyeli 1,1 V'den küçük olur.

E) Elektron dış devreye Zn elektrottan verilir.

5. **Gerekli şartlar sağlanarak sıvı hâldeki $FeCl_2$ bileşiği 96,5 amper akımla 400 saniye elektroliz edildiğinde elektrotlarda hangi maddelerden kaçar gram toplanır?** (Fe: 56 g/mol, Cl: 35,5 g/mol, 1 mol elektron yükü= 96500 C)

	Anot	Katot
A)	28,4 g Cl_2	22,4 g Fe
B)	7,1 g Cl_2	11,2 g Fe
C)	14,2 g Cl_2	11,2 g Fe
D)	22,4 g Fe	28,4 g Cl_2
E)	11,2 g Fe	14,2 g Cl_2

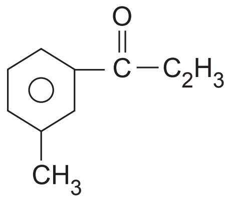
6. C, H ve O elementlerinden oluşan bir organik bileşiğin 15 gramı analiz edildiğinde 6 gram C ve 1 gram H elementlerini içerdiği tespit ediliyor.

Bu bileşiğin mol kütlesi 60 g/mol olduğuna göre molekül formülü aşağıdakilerden hangisidir?

(H:1 g/mol, C:12 g/mol, O:16 g/mol)

A) $C_2H_4O_2$ B) CH_2O C) CH_4O_2 D) C_2HO_2 E) $C_3H_6O_3$

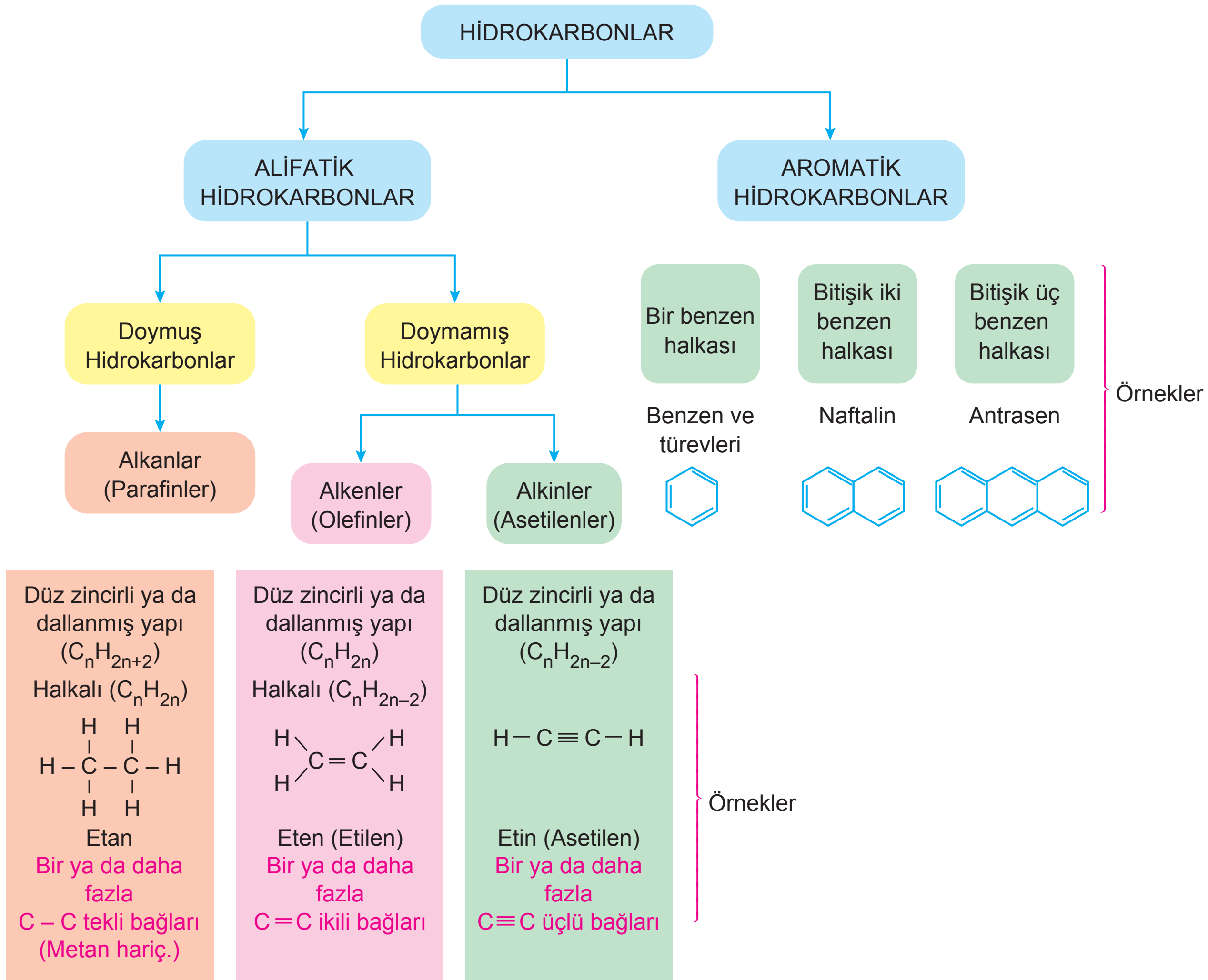
7.



molekülünde sp² hibritleşmesi yapan karbon atomlarının sayısı kaçtır?

A) 5 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

8. Hidrokarbonların sınıflandırılması ile ilgili bir şema şekilde verilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

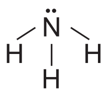
A) Alkanlarda karbon atomları arasında sadece sigma bağı bulunur.

B) Yapısında bir tane pi bağı bulunan düz zincirli alkenlerle halkalı alkanların genel formülleri aynıdır.

C) Genel formülü C_nH_{2n-2} olan tüm bileşiklerin yapısında iki tane pi bağı bulunur.

D) Aromatik hidrokarbonlar en az 6 karbonlu olabilir.

E) Alkanlar dışındaki alifatik hidrokarbonlar en az iki karbon atomu içerirler.

9.  **molekülü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?** ($_1H$, $_7N$)

A) Molekül geometrisi üçgen düzlemdir.

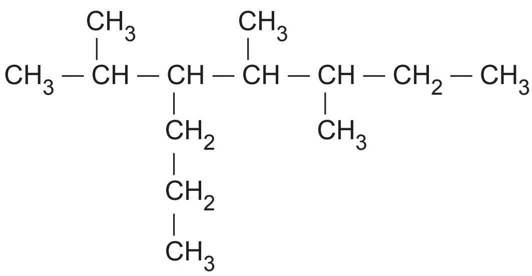
B) Hibritleşme türü sp^3'tür.

C) Molekül polardır.

D) VSEPR gösterimi AX_3E şeklindedir.

E) Azot atomunda 2s ve 2p orbitalleri hibritleşmeye katılmıştır.

10. Görselde organik bir bileşiğin yarı açık yapısı verilmiştir.



Buna göre,

I. Bileşik 2,3,5-Trimetil-4-propil heptan olarak adlandırılabilir.

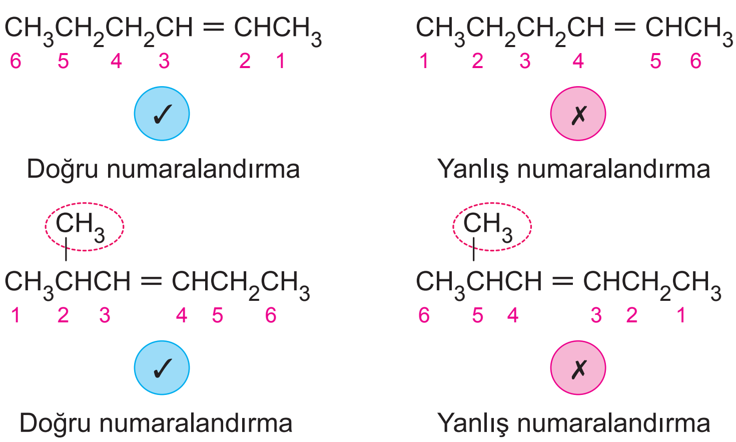
II. Bileşiğin yapısında 6 tane primer, 3 tane sekonder ve 4 tane tersiyer karbon atomu bulunur.

III. Bileşik, 2,3-Dimetil-4-sec-bütil heptan bileşiği ile yapı izomeridir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. Alkenlerde ana zincirdeki karbon atomlarının numaralandırılması ile ilgili bazı kurallar görseldeki gibidir.



Buna göre görsel ile ilgili,

I. İkili bağı içeren en uzun karbon zinciri ana zincir olarak seçilir.

II. Ana zincirdeki karbon atomları ikili bağa yakın uçtan başlanarak numaralandırılır.

III. İkili bağ ana zincirin uçlarına eşit mesafede ise dallanmış gruplara küçük rakam gelecek şekilde numaralandırma yapılır.

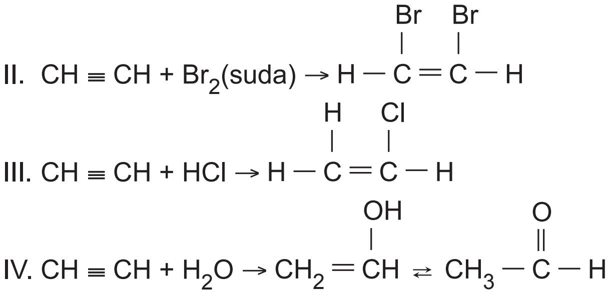
yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Asetilen yapısında pi bağı bulundurduğundan katılma tepkimesi verir.

Buna göre asetilenin,

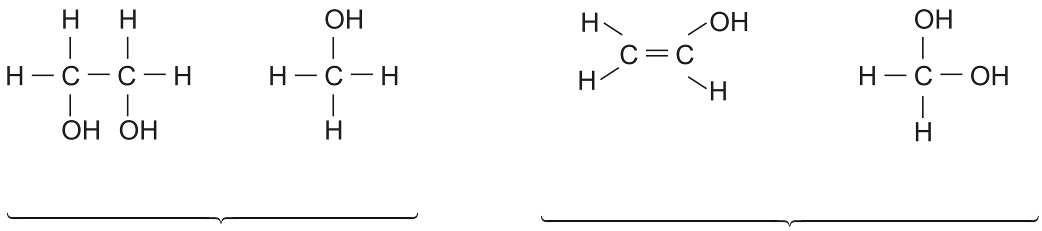
I. $CH \equiv CH + 2H_2 \xrightarrow{Pt} CH_2 = CH_2$



katılma tepkimelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) I, III ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

13. Aşağıdaki görselde bazı bileşiklerin alkol olup olmadıkları belirtilmiştir.



Alkol Alkol değil

Buna göre,

I. –OH grubunun bağlı olduğu karbon atomu pi bağı yapan bileşikler alkol değildir.
II. Aynı karbon atomuna birden fazla –OH grubu bağlı olan bileşikler alkol değildir.
III. Farklı karbon atomlarına bağlı birden fazla –OH grubu içeren bileşikler alkol bileşiğidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

14. Eterlerin IUPAC ve yaygın adları ile ilgili örnekler aşağıdaki gibidir.

$CH_3 - CH_2 - O - \overset{1}{CH_2} - \overset{2}{CH_3}$

IUPAC adı: Etoksietan

Yaygın adı: Dietil eter

$C_2H_5 - O - \overset{1}{CH_2} - \overset{2}{CH_2} - \overset{3}{CH_2} - \overset{4}{CH_3}$

IUPAC adı: 1-Etoksibütan

Yaygın adı: Bütil etil eter

Buna göre,

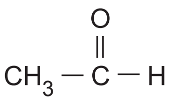
I. Simetrik eterlerde yaygın adlandırmada oksijen atomuna bağlı olan alkillerin adının önüne Latince sayıları getirilir.
II. IUPAC adlandırmasında en uzun karbon zincirine bağlı fonksiyonel grup alkoksi olarak adlandırılır.
III. Asimetrik eterlerde oksijen atomuna bağlı alkiller alfabetik önceliğe göre adlandırılır.

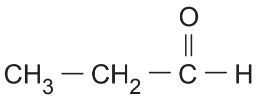
yargılarından hangileri doğrudur?

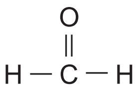
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Molekül formülü aynı, yapı formülü farklı olan aldehit ve ketonlar birbirlerinin yapı izomeridir.

Buna göre,

I. 

II. 

III. 

aldehit bileşiklerinden hangilerinin keton olan yapı izomeri vardır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

16. Yağ asitleri ile ilgili bazı özellikler tablodaki gibidir.

	Karbon sayısı	İkili bağ sayısı (C = C)	Formülü	Yaygın adı	Erime noktası (°C)
Doymuş yağ asitleri	12	0	$CH_3(CH_2)_{10}COOH$	Laurik asit	44
	14	0	$CH_3(CH_2)_{12}COOH$	Miristik asit	58
	16	0	$CH_3(CH_2)_{14}COOH$	Palmitik asit	63
	18	0	$CH_3(CH_2)_{16}COOH$	Stearik asit	70
Doymamış yağ asitleri	18	1	$CH_3(CH_2)_7CH = CH(CH_2)_7COOH$	Oleik asit	16
	18	2	$CH_3(CH_2)_4CH = CHCH_2CH = CH(CH_2)_7COOH$	Linoleik asit	–5

Buna göre,

I. Yağ asitleri çift karbon sayılıdır.

II. Doymuş yağ asitlerinde ikili bağ bulunmazken, doymamış yağ asitlerinde en az bir tane ikili bağ bulunur.

III. Doymamış yağ asitlerinde ikili bağ sayısı arttıkça erime noktası düşer.

IV. Doymuş yağ asitlerinde karbon sayısı arttıkça erime noktası artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

17. Esterlerin hidrolizi sonucunda karboksilik asitlerle mono alkoller oluşur, ester hidrolizinin tam tersi olan tepkimeye ise esterleşme denir.

Bu tepkime genel olarak;

$$\underbrace{R-\overset{\overset{\displaystyle O}{\|}}{C}-OR'}_{\text{Ester}} + H_2O \underset{\text{Esterleşme}}{\overset{\text{Hidroliz}}{\rightleftharpoons}} \underbrace{R-\overset{\overset{\displaystyle O}{\|}}{C}-OH}_{\text{Karboksilik asit}} + \underbrace{H-O-R'}_{\text{Alkol}}$$

şeklinde gösterilir.

Bütirik asidin izopropil esterinin hidrolizi sonucunda oluşan karboksilik asitin metil alkol ile esterleşme tepkimesinden X bileşiği, oluşan alkolün asetik asit ile esterleşme tepkimesinden ise Y bileşiği elde ediliyor.

Buna göre,

I. X bileşiğinin IUPAC adı Bütanoik asidin metil esteridir.

II. Y bileşiğinin yaygın adı Asetik asidin izopropil esteridir.

III. X ve Y bileşikleri birbirinin yapı izomeridir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

18. Geleceğin enerji kaynakları arasında görülen hidrojenin enerji verimi yüksektir. Dolayısıyla hidrojenin elektrik enerjisine dönüştürüldüğü yakıt pilleri oldukça önemlidir. İyi bir hidrojen taşıyıcı ve depolayıcısı olan sodyum borhidrür hidrojen enerjisinin yüksek verimle kullanılmasını sağlar. Yanıcı ve patlayıcı değildir. Türkiye, dünya bor rezervlerinin yaklaşık yüzde 72'sine sahiptir.

Buna göre sodyum borhidrür ile ilgili,

I. Yakıt pillerinin geliştirilmesinde önemli ham maddedir.

II. Hidrojen taşıyıcı olarak kullanımı ülkemizin kalkınması için önemlidir.

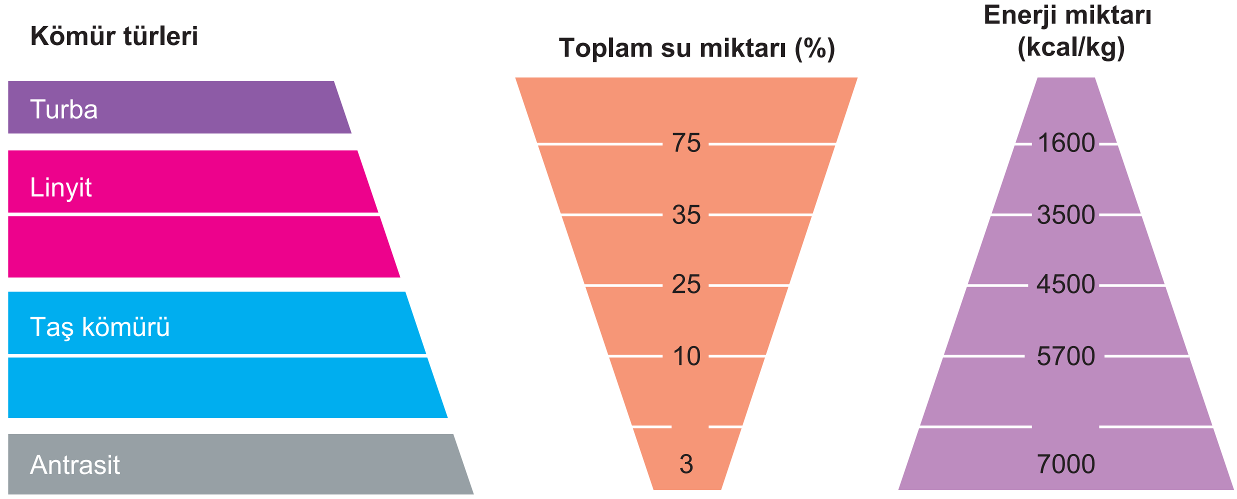
III. Hidrojen enerjisinin yüksek verimle kullanılmasını sağlar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. Fosil yakıtlar kömür, petrol ve doğalgazdır. Kömür insanların kullandıkları ilk enerji kaynaklarındandır. Taş kömürü, linyit, antrasit ve turba gibi kömür türleri vardır.

Aşağıdaki görselde bazı kömür türlerinin özellikleri verilmiştir.



Buna göre,

I. Kömürün yapısındaki su oranı azaldıkça ısıl verimi artar.

II. Antrasit kömürü yanma verimi en iyi olan kömürdür.

III. Linyit, taş kömürüne göre yandığında daha az enerji verir.

IV. Turba, içindeki su oranı en fazla olan kömürdür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

20. Sürdürülebilirlik kavramının özünde, bütün imkânları sorumsuzca tüketmekten vazgeçmiş, insanlığın bir bütün olduğunun bilincinde, evrensel açıdan dayanışmaya istekli, çevreye saygılı birey, toplum ve buna bağlı olarak da bir ekonomi modeli yatmaktadır.

Buna göre,

I. toplum,

II. çevre,

III. ekonomi

ögelerinden hangileri sürdürülebilir kalkınma için önemlidir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

KİMYA CEVAP ANAHTARI

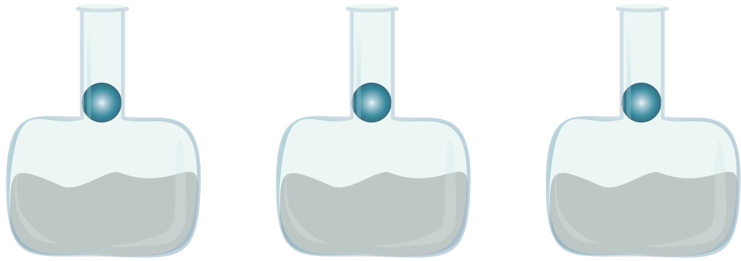
2. Ünite	3. Ünite	3. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. B	1. D	31. A	1. E	1. D
2. D	2. E	32. C	2. E	2. C
3. C	3. A	33. E	3. E	3. B
4. C	4. E	34. B	4. E	4. D
5. B	5. A	35. C	5. B	5. C
	6. D	36. C	6. E	6. A
	7. E	37. E	7. E	7. D
	8. D	38. E		8. C
	9. E	39. C		9. A
	10. C	40. E		10. B
	11. A	41. C		11. D
	12. E	42. E		12. D
	13. B	43. A		13. E
	14. C	44. C		14. E
	15. B	45. B		15. A
	16. E	46. E		16. E
	17. B	47. B		17. D
	18. D	48. C		18. E
	19. D			19. E
	20. E			20. E
	21. D			
	22. E			
	23. B			
	24. E			
	25. D			
	26. A			
	27. E			
	28. C			
	29. E			
	30. A			

12. SINIF

BİYOLOJİ

2. Ünite

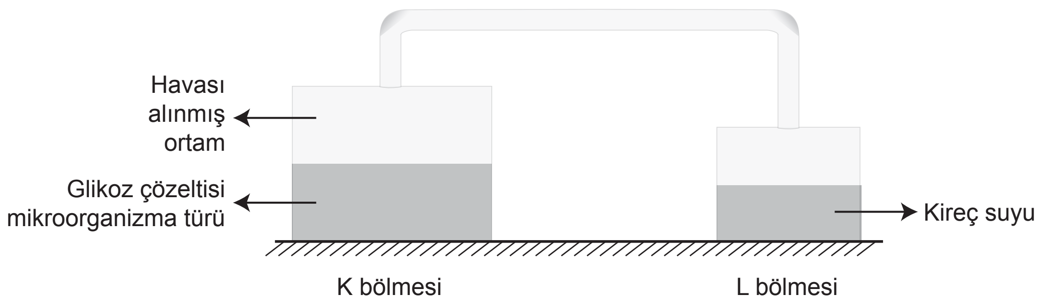
1. Düzeneklerde kaplar içine eşit miktarda glikoz, su ve farklı metabolik enzimlere sahip aynı sayıda canlılar ilave ediliyor. Oda sıcaklığında düzenek üzerine yerleştirilen cam boruların içindeki özdeş topların gaz etkisiyle yükselme seviyelerinin ölçülmesi amaçlanıyor.



Bu deney sonucunda numaralı kaplardaki topların yükselme seviyesinin çoktan aza doğru sıralanışı hangisinde doğru verilmiştir?

A) I - II - III B) I - III - II C) II - III - I D) III - I - II E) III - II - I

2. Deney düzeneğinin K bölmesine glikoz çözeltisi ile tek hücreli mikroorganizmalar, L bölmesine ise karbondioksit tutucu kireç suyu bırakılmıştır.



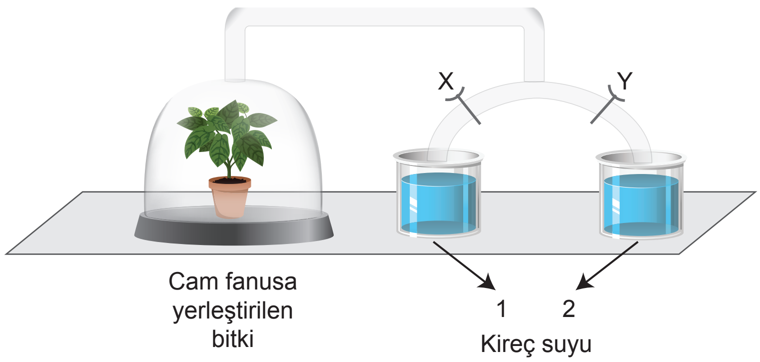
Kireç suyunun bir süre sonra bulanması mikroorganizmaların;

I. etil alkol fermantasyonu yaptığına,
II. laktik asit fermantasyonu yaptığına,
III. hücresel solunumu sırasında elektron taşıma sistemi elemanlarını kullandığına,
IV. ototrof beslenme gösterdiğine

ifadelerinden hangilerini gerçekleştirdiğine dair kanıt <u>oluşturmaz</u>?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) I, III ve IV

3. Bir araştırmacı şekilde verilen deney düzeneğini hazırlamıştır.



Araştırmacı,

- X anahtarını kapatarak bitkiye beyaz ışık gönderdiğinde 2. kapta gaz kabarcıklarının olduğunu ancak bulanıklık olmadığını,
- Y anahtarını kapatıp ışığı kestikten bir süre sonra 1. kapta bulanıklık olduğunu saptamıştır.

Buna göre;

I. bitkinin yaşamı için oksijenin önemi,

II. bitkinin hangi koşullarda fotosentez ve solunum yaptığını,

III. fotosentezin ışık şiddetine bağlı olarak nasıl değiştiğini

verilenlerden hangileri bu deneyin amacını ifade eder?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

4. Bazı canlılar inorganik maddeleri kullanarak organik madde sentezi yaparken ihtiyaç duydukları enerjiyi çeşitli yollardan karşılar. Bu yol bitkilerde ve diğer fotosentetiklerde ışık enerjisi iken arke ve bazı bakteri gibi kemosentetikler de inorganik madde oksidasyonudur.

Kemosentezin örnek bir tepkimesi verilmiştir.

$$2NH_3 + 3O_2 \longrightarrow 2HNO_2 + 2H_2O + \text{Kimyasal enerji}$$

$$6CO_2 + 6H_2O \longrightarrow \underbrace{C_6H_{12}O_6}_{\text{Organik madde}} + 6O_2$$

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Tüm kemosentetik canlılar prokaryot hücre yapısına sahiptir.

B) Kemosentez tepkimeleri hem gece hem de gündüz gerçekleşebilir.

C) Kemosentez yapanların bazıları organik madde sentezlerken inorganik maddeye ihtiyaç duymayabilir.

D) Kemosentezde tüm inorganiklerden organik madde sentezi yapılamaz.

E) Oksidasyonla açığa çıkan enerji CO_2 ve H_2O'yu birleştirmede kullanılır.

5. Oksijenli solunum reaksiyonunda üretilen karbondioksit (CO_2) miktarının, tüketilen oksijen (O_2) miktarına oranı "solunum katsayısı (Rq)" olarak adlandırılır. Oksijenli solunumda kullanılan substrat çeşidine bağlı olarak solunum katsayısı değişir. Çimlenmekte olan buğday, ayçiçeği ve fasulye tohumları aşağıdaki gibi özdeş deney düzeneklerine yerleştirilmiştir.



Solunum katsayılarındaki bu farklılık manometre kollarında şekildeki gibi gözlendiğine göre;

I. $CO_2/O_2 < 1$
II. $CO_2/O_2 = 1$
III. $CO_2/O_2 > 1$

verilen solunum katsayıları hangi bitki tohumlarına ait olabilir?

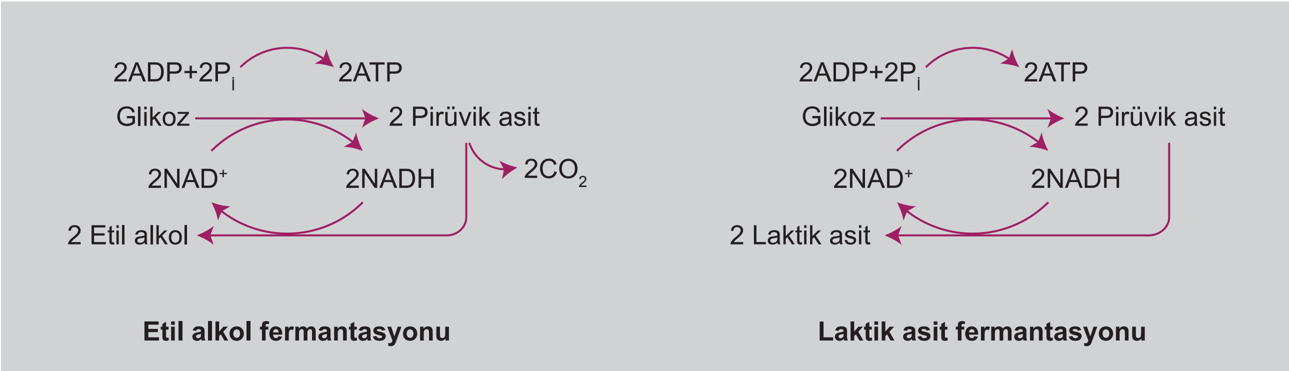
	Buğday	Ayçiçeği	Fasulye
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	III	II	I

6. Biyoloji dersinde hamurun mayalanmasını, etil alkol fermantasyonu yapan maya mantarları tarafından gerçekleştirildiği, bunun için maya mantarlarının unu oksijensiz ortamda besin kaynağı olarak kullanıp enerji ürettiği söylenildi. Atık olarak ise etil alkol ve CO_2 gazının oluştuğundan bahsedildi. Elif eve geldiğinde annesinin ılık su, un, tuz ve mayayı karıştırarak hamur elde edip, üzerini ise kapak ile kapatarak 3 saat bekledikten sonra hamurun kabardığını, hamurdan farklı bir kokunun geldiğini ve hamur kabının hala soğumadığını gözlemledi.

Buna göre Elif'in derste öğrendiği ve evde gözlemlediği olaylar ile ilgili kurduğu aşağıdaki bağlantılardan hangisi yanlıştır?

A) Hamurun kabarması karbondioksit gazından kaynaklanmaktadır.
B) Mayanın içinde fermantasyon yapabilen canlılar vardır.
C) Kaynar su kullanmak hamur mayalanmasını hızlandırır.
D) Hamurun üzerinin kapak ile kapatılması oksijensiz ortam sağlar.
E) Enerji üretimi sırasında çevreye bir miktar ısı yayılır.

7. Etil alkol ve laktik asit fermantasyonu tepkimeleri verilmiştir.



Buna göre;

I. üretilen enerji miktarı,

II. ortam pH değerinin azalması,

III. NAD^+ molekülünün indirgenmesi

ifadelerinden hangileri her iki tepkimede ortak gerçekleşir?

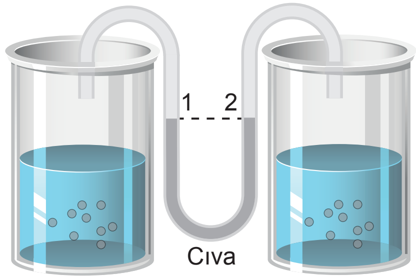
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

8. Evde yoğurt yapım sürecinde kaynama sıcaklığına gelen süt bir süre daha kısık ateşte kaynatılır. Kaynama işlemi tamamlandıktan sonra süt parmağı yakmayacak kadar soğutulur. Daha sonra yoğurt mayası bir miktar süt ile karıştırılarak sütün içerisine konulur. Mayalı süt karışımının kapağı kapatılarak etrafı bezle sarılıp mayalanmaya bırakılır. Mayalanan süt katılaşarak yoğurda dönüşür.

Yoğurdun mayalanma süreci ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Sütün yoğurda mayalanması hem fiziksel hem de kimyasal olayları kapsar.
B) Sütün bir süre kısık ateşte kaynatılması zararlı mikroorganizmalardan arındırmak içindir.
C) Kaynatıldıktan sonra soğutulması fermantasyonun enzimlerle gerçekleşmesi ile ilgilidir.
D) Yoğurt mayasında fermantasyon yapacak mikroorganizmalar bulunur.
E) Kapak kapatılması ayrıştırıcı organizmaların girişini engellemek ile ilgilidir.

9. Fermantasyon ile ilgili bir deney düzeneği hazırlanıyor.



Bir süre sonra,

I. K kabında glikoz çözeltisi, L kabında ise süt miktarı azalır.

II. Cıva seviyesi 1 yönünde yükselir.

III. K ve L kaplarında asitlik artar.

değişimlerden hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Biyolojik arıtma; atık suda bulunan organik kirleticilerin, oksijen yokluğunda metabolik faaliyet gösterebilen mikroorganizmalar tarafından besin ve enerji kaynağı olarak kullanılarak atık sudan uzaklaştırılması esasına dayanır. Biyokimyasal süreçler sonunda ayrışabilen organik madde elektron verip yükseltgenerek CO_2, CH_4, H_2S ve NH_3 gibi son ürünlere dönüşür.

Biyolojik arıtmada kullanılan mikroorganizmaların yaptığı solunum ile ilgili,

I. Son elektron alıcısı oksijen dışında bir inorganik moleküldür.

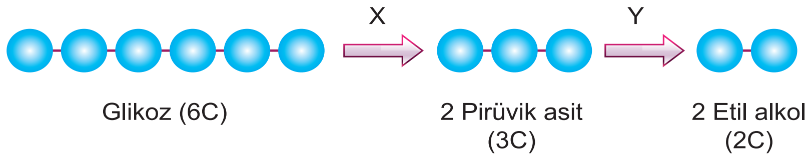
II. Organik maddeler tepkime sırasında tamamen okside olur.

III. Ayrışabilen organik maddelerin bir kısmı biyokütleye, diğer kısmı enerjiye dönüşür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

11. Etil alkol fermantasyonu özetlenmiştir.



Buna göre,

I. X olayı sırasında defosforilasyon ve fosforilasyon olayları birbirini izler.

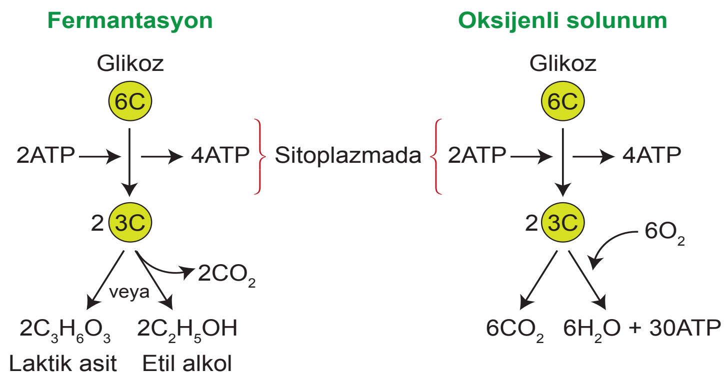
II. Y olayı sırasında NAD^+ molekülü indirgenir.

III. X ve Y olayları sonunda ortamın pH'si artar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

12. Fermantasyon ve oksijenli solunum tepkimeleri özetlenmiştir.



Buna göre iki tepkime ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Substrat olarak aynı molekül kullanılır.

B) Bazı basamakları hücrenin aynı bölgesinde gerçekleşir.

C) Aktivasyon için ATP harcanması ortaktır.

D) Tepkimelerin enerji verimi birbirinden farklıdır.

E) Tepkime sonunda oluşan son ürünler organik yapılıdır.

13. Oksijenli solunumun bir evresinde gerçekleşen olaylar verilmiştir.

- FAD^+ molekülü indirgenir.
- CO_2 gazı açığa çıkar.
- Substrat düzeyinde fosforilasyon ile ATP üretilir.

Bu evre ile ilgili,

I. Ökaryot bir hücrede mitokondrinin matriksinde gerçekleşirken, prokaryot bir hücrede sitoplazmada gerçekleşir.

II. Hücrelerde enzimler yardımıyla organik maddelerden ayrılan fosfat grubunun ADP'ye eklenmesiyle enerji üretilir.

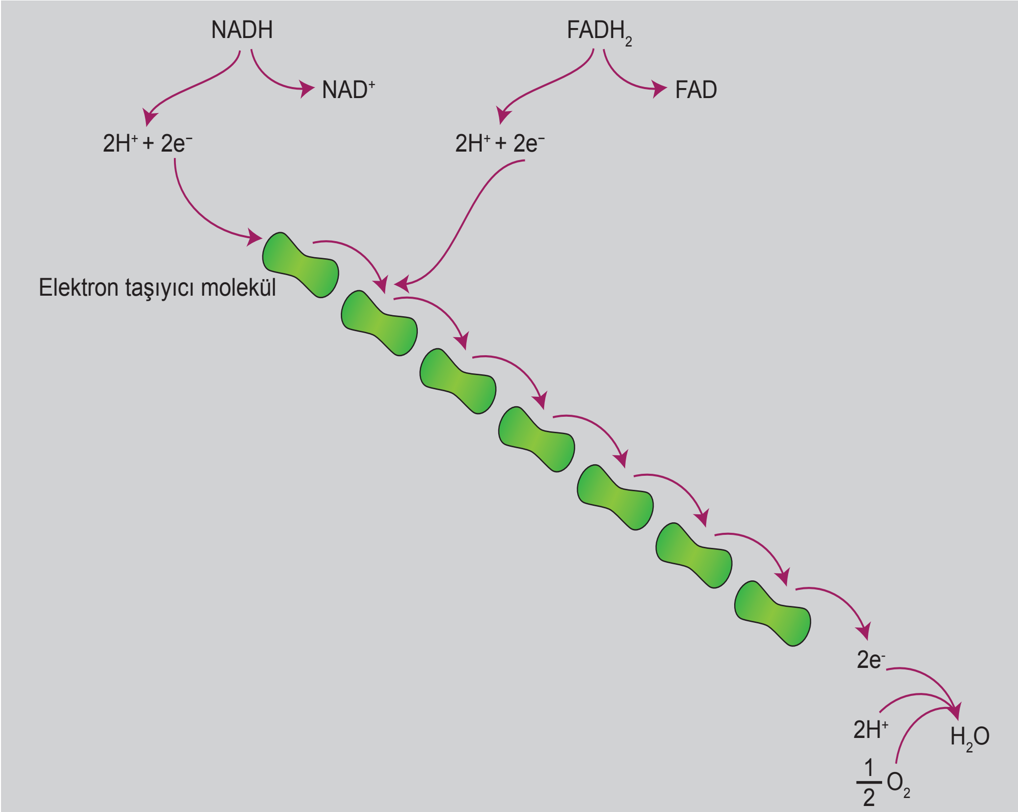
III. ETS'de üretilen $FADH_2$'ler yüksek enerjili elektronları tutar.

IV. 3C'lu pirüvik asitten 2C'lu asetil-CoA oluşumu sırasında karbon kaybı gerçekleşir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II D) I, II ve III E) II, III ve IV

14. Elektron taşıma sistemi, hücresel solunumun son basamağı olan oksidatif fosforilasyonun bir parçasıdır ve NADH ile $FADH_2$ bu basamakta yer alan elektron taşıyıcı moleküllerden iki tanesidir.



Elektron taşıma sistemi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) $FADH_2$ zarlar arası boşluğa daha fazla H^+ iyonunun pompalanmasına izin verdiği için NADH'den daha iyi bir elektron vericisidir.

B) NAD^+, NADH'ın, FAD ise $FADH_2$'nin indirgenmiş formudur.

C) NADH ve $FADH_2$ tek kullanımlık moleküller olduğu için elektronlarını verdikten sonra parçalanır.

D) Elektron taşıma sistemine giren tüm elektronlar, hücresel solunumun önceki aşamalarında üretilen NADH ve $FADH_2$ moleküllerinden gelir.

E) Hidrojen, enerjisini kaybetmiş elektronları elektron taşıma sisteminin son molekülünden alarak elektron akışının devamlılığını sağlar.

15. Bir glikozun oksijenli solunumla parçalanması ile oluşan enerjinin bir kısmı ATP'de depo edilir.

Buna göre ATP'ye dönüşemeyen enerji ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) ATP'ye dönüşmeyen enerji ortama ısı şeklinde verilir.

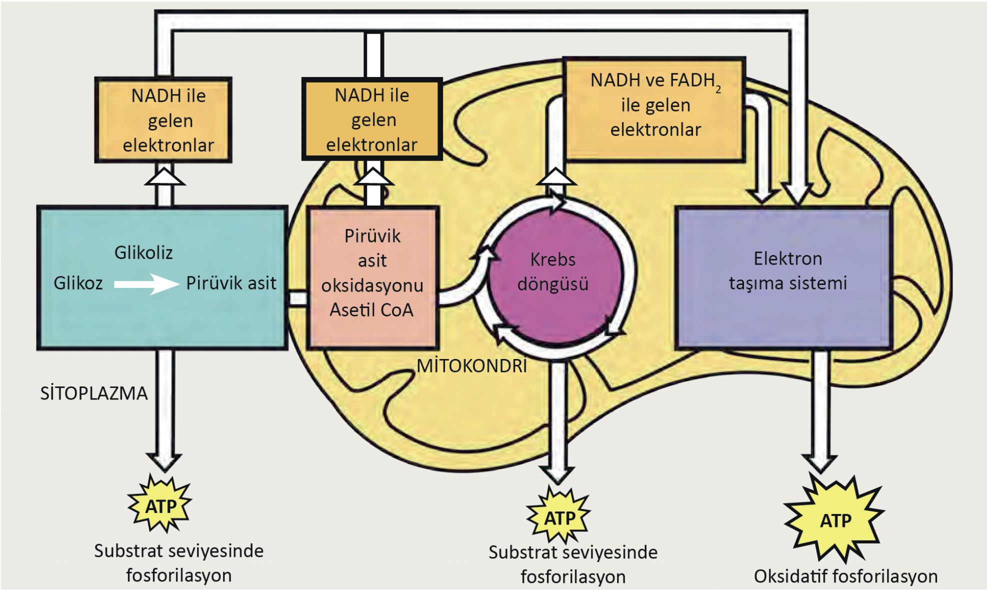
B) Hücre içi sıcaklık değişkenlik gösterdiği için ATP yeteri kadar sentezlenemez.

C) ATP'ye dönüşümde kullanılan enzimlerin sayısı yetersizdir.

D) Hücre içi su miktarı yeterli düzeyde değildir.

E) Glikoz inorganik bileşiklere kadar parçalanamaz.

16. Ökaryot bir hücrede gerçekleşen oksijenli solunum evreleri şekilde gösterilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Glikoliz ve krebs döngüsünde üretilen NADH'ler elektron taşıma sistemine taşınarak ATP üretilmesine katkı sağlar.

B) Pirüvik asit oksidasyonu oksijenli solunum yapan tüm canlılarda hücrenin aynı yerinde gerçekleşir.

C) Glikoliz olayında glikoz daha küçük karbon gruplarına parçalanır.

D) $FADH_2$ molekülünün indirgenmesi sadece krebs döngüsünde gerçekleşir.

E) Glikoliz ve krebs evresinde enzimler yardımıyla ATP üretilir.

17. Ototrof canlılar, inorganik maddelerden organik madde sentezlerken kullandıkları enerji çeşidine göre fotosentetik ve kemosentetik ototroflar olarak ikiye ayrılır. Fotosentetikler gerekli enerjiyi güneş enerjisinden sağlarken kemosentetikler inorganik maddelerden elektron ayrılması ile açığa çıkan enerjiyi kullanır.

Buna göre ototrof canlıların tamamında;

I. CO_2 kullanılması,
II. gece gerçekleşmesi,
III. inorganik maddeyi oksitlemesi

verilenlerden hangileri ortaktır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

18. Düzenekte bir süre sonra mantarların bulunduğu cam kapta su damlacıklarının oluştuğu gözlenirken *Elodea*'nın bulunduğu cam kapta ise ağırlık artışı gözlenmiştir. Her iki kapta bulunan termometrelerde cıva seviyeleri yükselmiştir.



Buna göre,

I. Mantarın bulunduğu kapta meydana gelen su damlacıkları solunum sonucu oluşmuştur.
II. *Elodea*'nın bulunduğu kabın ağırlığını artıran olay fotosentezdir.
III. Mantar, ışığı kullanarak metabolizması için gerekli enerjiyi üretmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

19. Tek yumurta ikizi aynı kilo ve boyda olan kardeşlerden birisi ısınarak, diğeri ısınmadan aynı mesafeyi koşuyor. Koşmadan önce ısınma hareketlerini yapan kişi verilen mesafeyi daha hızlı tamamlarken ısınma hareketlerini yapmadan koşan kişide ise ağrı, yorgunluk hissi oluşmuş ve verilen mesafeyi daha geç bitirmiştir.

Buna göre,

I. Az miktarda laktik asit üretimi yoğun kas egzersizleri için faydalıdır.
II. Yoğun miktarda laktik asit üretimi sinir sistemini uyarır.
III. Vücut dinlenirken yeterli oksijen sağlanırsa laktik asit karaciğere taşınır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

20. Etil alkol fermantasyonu sonucu oluşan ürünlerin alkol değeri çok yüksek değildir.

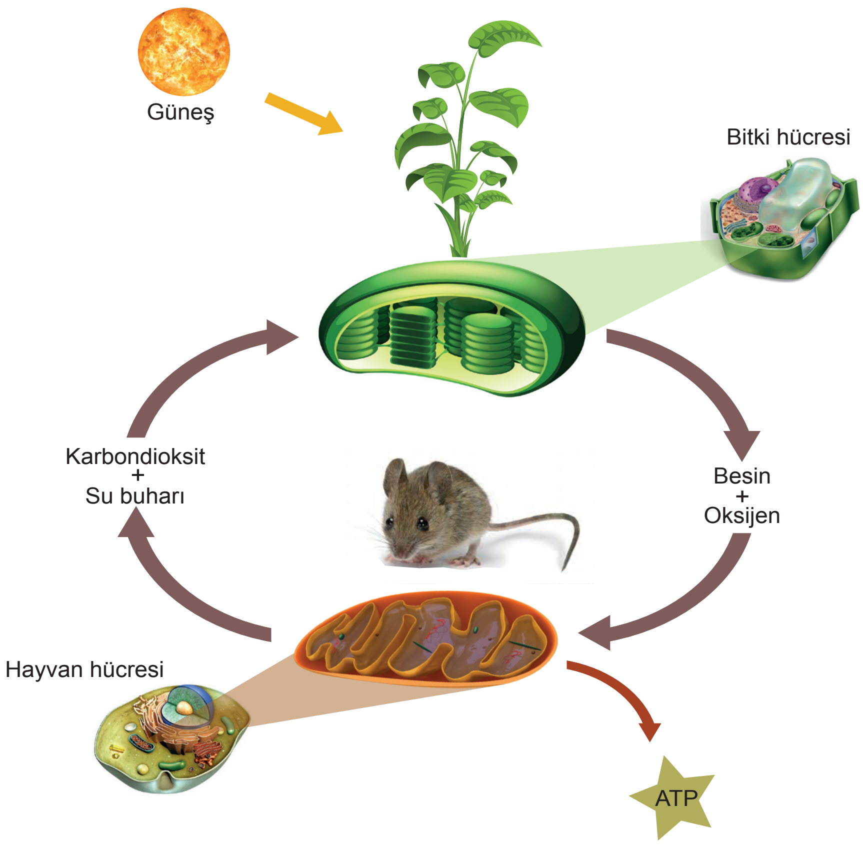
Alkol değerinin yüksek olmamasının nedeni;

I. Tepkime sonucunda CO_2 gazının oluşması
II. Etil alkolün belirli bir değerin üzerinde zehir etkisi göstermesi
III. Ortamda glikoz molekülünün yetersiz olması

verilenlerden hangileridir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

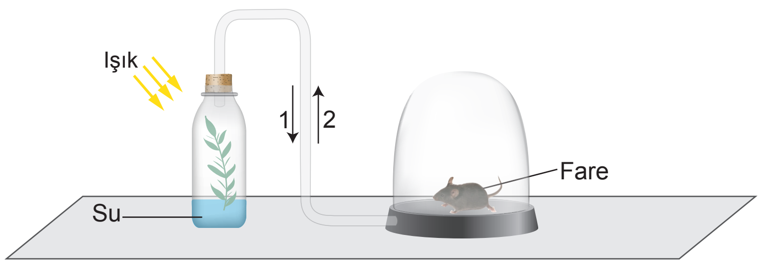
21. Canlılar arasındaki enerji dönüşümü şekilde gösterilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Hayvan hücrelerinde mitokondri, bitki hücrelerinde ise kloroplast enerji dönüştürücü organellerdir.
B) Fotosentetik canlılar sera etkisini azaltmada kilit rol oynar.
C) Organik bileşikteki kimyasal bağ enerjisi hücresel solunumla yüksek enerjili fosfat bağlarına dönüşür.
D) Mitokondri ve kloroplast organelinde üretilen ATP aktif taşımada harcanır.
E) Bir organelin son ürünleri diğer organelin reaksiyonu için gerekli maddelerdir.

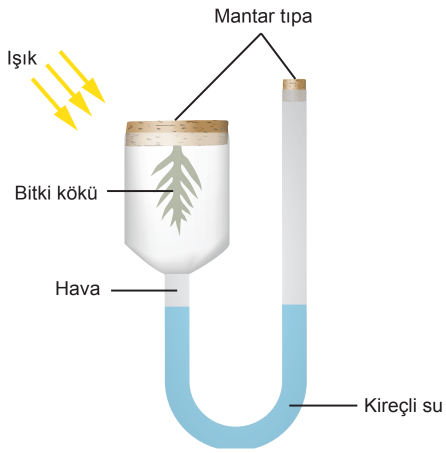
22. Bir araştırmacı canlı fare ve bitkinin bulunduğu şekildeki deney düzeneğini hazırlıyor.



Bu deney ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) 1 numaralı ok yönünde O_2, 2 numaralı ok yönünde CO_2 gazı geçişi olur.
B) Işık ortamdan kaldırıldığında belirli bir süre sonra bitki ve fare ölür.
C) Solunum ve fotosentez tepkimesi birbirinin tersi olaylardır.
D) Fare gece gündüz solunum yaparken bitki gece solunum yapmaz.
E) Farenin bulunduğu cam fanusun üzerinde buğulanma gözlenir.

23. Canlı bir bitkinin kökü kesilip şekildeki deney düzeneğine yerleştiriliyor.



Deneye göre,

I. Kireçli su bulanır.

II. Ortamda CO_2 miktarı azalır.

III. Işık faktörünün varlığı bitki kökünü etkilemez.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

24. Yoğurt bakterisi ve bira mayasının gerçekleştirdiği fermantasyon tepkimeleri verilmiştir.

Yoğurt bakterisi: Glikoz $\longrightarrow$ 2 Pirüvik asit $\longrightarrow$ $2C_3H_6O_3$

Bira mayası: Glikoz $\longrightarrow$ 2 Pirüvik asit $\longrightarrow$ $2C_2H_5OH + 2CO_2$

Buna göre,

I. Yoğurt bakterisi ortamın pH değerini düşürürken bira mayası artırır.

II. Glikoliz olayından sonra görev yapan enzimler yoğurt bakterisinde ve bira mayasında aynıdır.

III. Her iki tepkime sonucunda organik yapıda son ürün oluşumu ortaktır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

25. Bazı canlılar hem gündüz hem de gece kendi besinlerini üretirler.

Bu canlılar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

A) Güneş enerjisini kimyasal enerjiye çevirir.
B) Prokaryot hücre yapısına sahiptir.
C) Besin üretmesi için klorofil pigmenti bulundurmasına gerek yoktur.
D) Atmosferdeki oksijen miktarının artmasına katkı sağlamaz.
E) Karbon kaynağı olarak CO_2, hidrojen kaynağı olarak H_2O kullanır.

12. SINIF

BİYOLOJİ

3. Ünite

1. Azot (N), kalsiyum (Ca) ve fosfor (P) gibi elementler her canlının dışarıdan hazır almak zorunda olduğu mineral maddelerden birkaçıdır. Mineraller enzimlerin yardımcı kısmını oluşturma, hücrelerde osmotik basıncı dengeleme ve canlının çeşitli yapılarını oluşturma gibi geniş bir alanda etkinlik gösterir. Çoğu canlı mineral ihtiyacını gidermek için farklı farklı adaptasyonlar geliştirmiştir. Fosfat; ATP ve nükleotitlerin, azot; amino asitlerin, vitaminlerin ve elektron taşıyan koenzimlerin yapısında bulunurken demir klorofil sentezi için gerekli, kalsiyum ise hücre çeperinin yapısını düzenler.

Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

A) Bitkilerde fosfat eksikliğinde replikasyon metabolizmasında aksaklıklar görülür.
B) Kalsiyum eksikliği görülmeyen bitkilerde hücre duvarı etkili bir şekilde üretilebilir.
C) Azot eksikliği görülen bitkilerin enerji metabolizmasında olumsuzluklar yaşanır.
D) Demir tek başına klorofilin yapısına katılarak fotosentezde etkilidir.
E) Mineraller canlılar tarafından üretilemeyen inorganik besinler olup bitkilerde önemli görevlerde etkilidir.

2. Bitkiler topraktan su ve mineral alımı için adaptasyon geliştirmişlerdir. Bazıları azot ihtiyaçlarını gidermek için bazıları ise su ve mineral alımını daha kolay ve etkili yapabilmek için çeşitli canlılarla etkileşim içerisindedir. Nodül ve mikoriza buna çok güzel örneklerdir. Nodül, baklagil gibi bitkilerin köklerinde yaşayan *Rhizobium* cinsi bakterilerin oluşturduğu ve topraktan azotu almaya dönük bir birliktelikken mikoriza, kök ile bazı mantarlar arasında kurulan bir birlikteliktir. Mikoriza da kökün etrafını saran mantar hifleri yüzey alanını artırarak bitkinin daha etkili su ve mineral almasını sağlar.

Nodül ve mikoriza ile ilgili olarak,

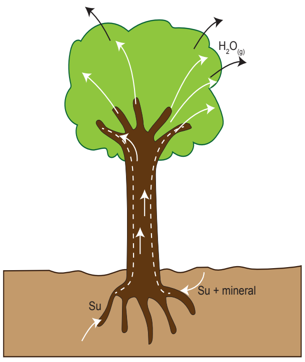
I. Nodül bazı bitkilerde dışarıdan uygulanan gübreleme ihtiyacının azaltılmasını sağlayabilir.
II. Mikoriza kökün toprağa iyi tutunmasını sağlayarak suyun daha iyi alınmasını sağlar.
III. Nodül ve mikoriza ilişkili olduğu bitkiyi enfeksiyonlara karşı korur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

3. Kök basıncı, terleme-kohezyon kuvveti ve kılcallık bitkilerde su taşınımında etkili olan üç mekanizmadır.

Mineraller bulundukları ortamın osmotik basıncını ayarlamada çok etkindir ve su içinde çözünerek birlikte taşınır. Su ve minerallerin taşınmasında en etkili yol terleme-kohezyon kuvveti iken en az etkili yol kılcallık (adezyon) tır.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Yapraklardan buharlaşan su, bitkinin alt kısımlarında doğrudan minerallerin alınmasını sağlar.
B) Kökte bulunan çoğu mineral, kök osmotik basıncını artırarak suyun kökten toprağa geçişini sağlar.
C) Bitkinin üst kısımlarında osmotik basıncın sürekli yüksek oluşu kohezyon kuvvetinin de etkisiyle suyun alttan yukarılara doğru taşınmasına neden olur.
D) Topraktaki osmotik basıncın fazla olması suyun topraktan köke geçişini sağlar.
E) Havanın nemi doğrudan bitki tarafından alınarak metabolik faaliyetlerde kullanılabilir.

4. Bitkilerin gelişiminde bazı inorganik maddelerin etkilerini gözlemlemek isteyen bir grup öğrenci bu durumla ilgili bir deney tasarlamışlardır. Özdeş bitki ve yetiştirme ortamının kullanıldığı bu deneyde belirtilen şartların dışındaki tüm değişkenler sabit tutulmuş ve bitkilerin fotosentez yapması sağlanmıştır.



Deney sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir:

1. ortam: Büyüme normal olarak gerçekleşmiştir.
2. ortam: Büyüme yavaş ve bitki boyu kısadır.
3. ortam: Yapraklar sararmıştır.
4. ortam: Yapraklar ince ve renk kaybı olmuştur.

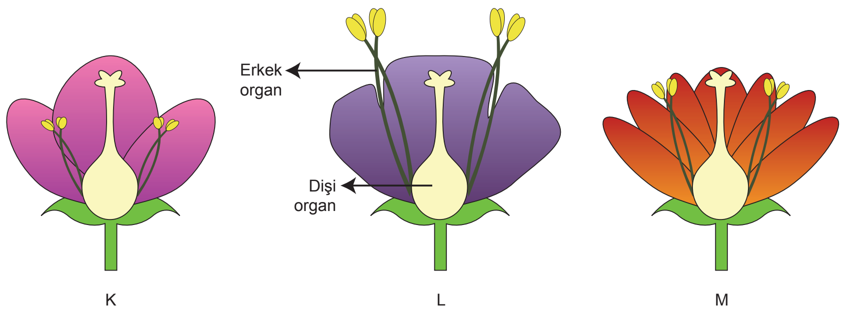
Bulgulara göre,

I. İnorganik besinler bitkilerde büyüme ve gelişme için gereklidir.
II. Her mineral, bitki gelişiminde kendine özgü belirli görevleri gerçekleştirir.
III. Bir mineral eksikliği başka bir mineralin fazlaca tüketimi ile giderilebilir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

5. İki evcikli üç farklı bitkide erkek ve dişi üreme organlarının yapıları verilmiştir.



Buna göre ilgili bitkilerin çoğalması sürecinde oluşan yavru bireylerde gözlenecek kalıtsal çeşitliliğin çoktan aza doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

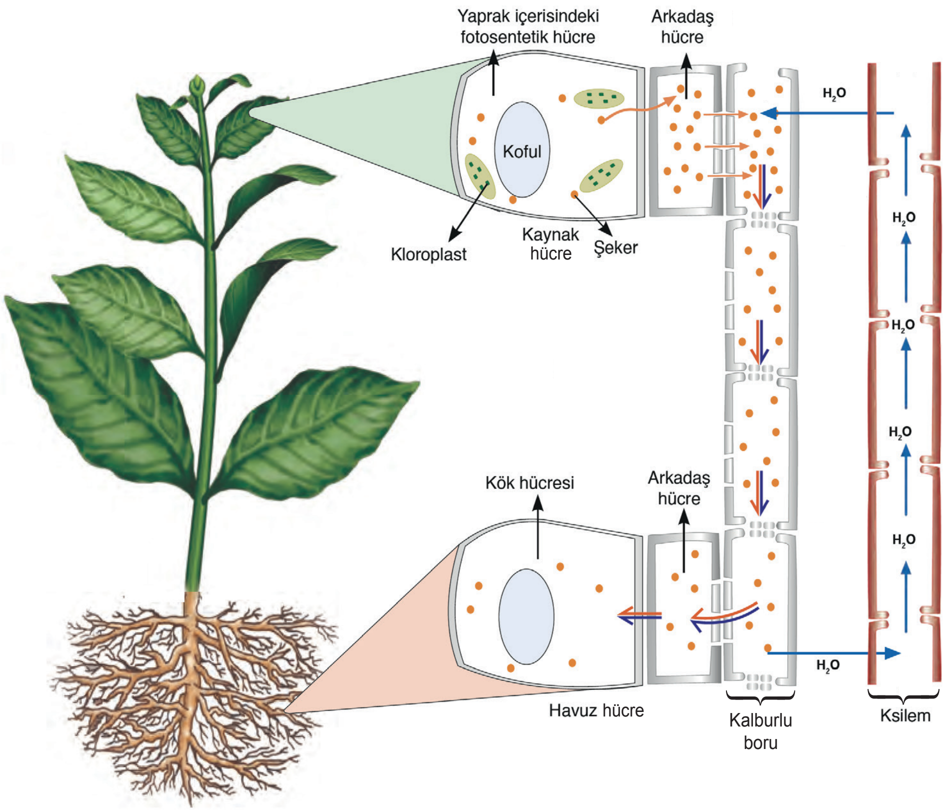
A) K - L - M B) K - M - L C) L - K - M D) L - M - K E) M - L - K

6. İnsanoğlu yeryüzünde var olduğu ilk günden beri bitkilerin kök, gövde, yaprak ve meyvelerini besin olarak kullanmıştır.

Aşağıda verilen bitkilerin hangisinin yaprakları insanlar tarafından besin olarak tüketilebilir?

A) Maydanoz B) Patates C) Havuç D) Domates E) Yer elması

7. Fotosentez ürünlerinin taşınması su ve mineral taşınmasından farklıdır. Fotosentez ürünleri floemde taşınır ve fotosentez ürünlerinin taşınma mekanizması "Basınç akış teorisi" olarak adlandırılır. Bu teori kısaca fotosentez organlarında üretilen organik maddeler bitkinin çeşitli organlarına nasıl taşınırı açıklamaya çalışmaktadır. Bu teoride iki temel hücre grubu bulunur. Biri kaynak diğeri havuz hücre olan bu hücreler, üretimin yapıldığı ve depolandığı hücre gruplarıdır.



Açıklamalar ve şekle göre,

I. Fotosentez ürünleri kaynaktan arkadaş hücrelere, oradan kalburlu borulara taşınır.

II. Kalburlu borular organik madde ve su karışımını havuza taşır.

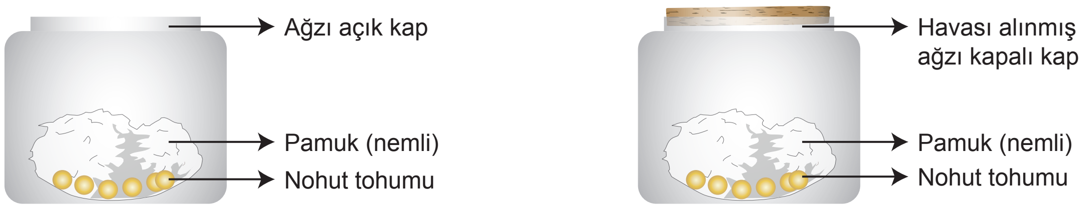
III. Havuz hücrelerine organik madde geçerken su ksilemden çekilir.

IV. Fotosentetik kaynak hücreler bazı zamanlarda havuz hücreler ile yer değiştirebilir.

ifadelerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV E) II, III ve IV

8. Çimlenme ile ilgili yapılan çalışmada öğrencilerin kullandıkları materyaller hava akışının ışık ve sıcaklığın uygun olduğu ortamlar verilmiştir.



1. öğrenci   2. öğrenci

Yaklaşık 10 gün sonra öğrenciler çalışmalarını kontrol ettiklerinde birinci öğrencinin tohumlarının çimlendiğini ikinci öğrencinin tohumlarının ise çimlenmediğini görmüşlerdir.

Bu yapılan çalışmaya göre,

I. Çimlenme için su tek başına yeterlidir.
II. Oksijen olmadan çimlenme olmaz.
III. Aydınlık sürenin arttığı ortamda çimlenme olur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve III   E) II ve III

9. Evlerinin bahçesinde kuruduğu için kesilen elma ağacının toprakta kalan kısmını gözlemleyen Ayşe bu konu ile ilgili yaptığı araştırmalar sonucunda;

- Çok yıllık bitkilerde kurak-yarı kurak bölge bitkilerinde biri ilkbahar diğeri sonbahar olmak üzere iki halka oluştuğu,
- İlkbahar halkasının kalın ve açık renkli, sonbahar halkasının ise ince ve koyu renkli olduğu bilgilerine ulaşıyor.

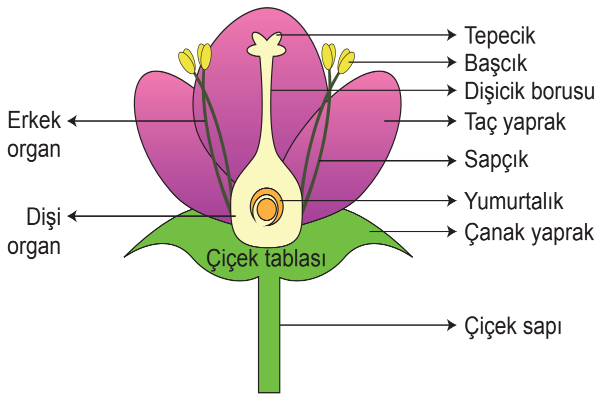
Bu bilgiler kullanılarak,

I. Gövdedeki halka sayısından hareketle bitkinin yaşı hesaplanır.
II. Bitkinin yaşadığı dönem ile ilgili geçmişe dönük iklimsel bilgiler elde edilir.
III. Bitkinin yıllara göre topraktan su ve mineralleri hangi oranda kazandığı tespit edilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) II ve III   E) I, II ve III

10. Bitkilerde üreme organı olan çiçeğin yapısı şekilde gösterildiği gibidir.



Şekle göre,

I. Taç ve çanak yapraklardaki aktif gen çeşitleri arasında farklılık gözlenir.

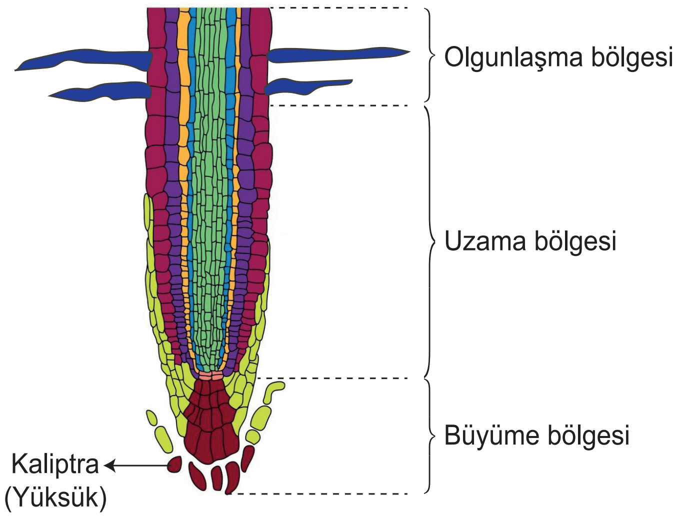
II. Başçık yapısında bulunan tüm hücreler aynı genetik yapıya sahiptir.

III. İlgili çiçekte gözlenecek döllenme sonrasında kalıtsal çeşitlilik oluşmaz.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

11. Bir bitkiye ait kök ucu yapısının şekli verilmiştir.



Şekil incelendiğinde kök yapısının gelişimi sürecinde;

I. hücre bölünmesi,

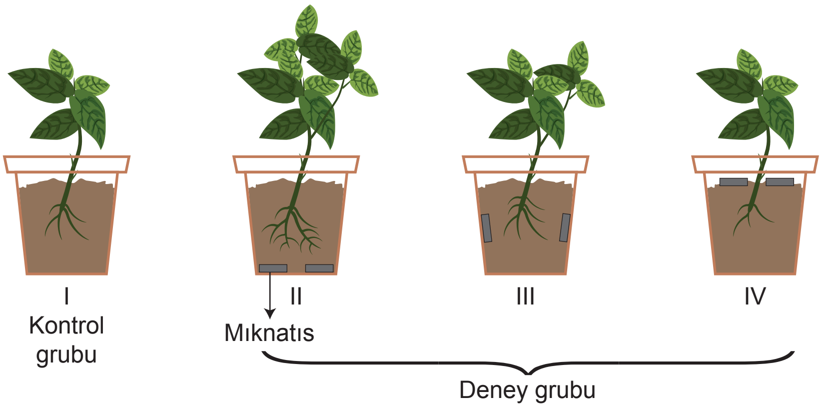
II. hücre farklılaşması,

III. organik besin üretimi

verilenlerden hangileri gözlenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

12. Manyetizmanın bitki gelişimine etkisini gözlemlemek isteyen bir grup öğrenci özdeş saksı ve domates fidelerini kullanarak bir deney tasarlamışlardır. 60 gün süresince her gün eşit miktarda sulanan ve aynı ortamda tutulan bitkilerdeki gelişim durumu şekilde gösterilmiştir.



Buna göre,

I. Manyetizma domates fidelerinin gelişimini etkilemiştir.
II. Bitki gelişimi için en uygun manyetik etki II. saksıdaki gibidir.
III. Diğer bitki çeşitlerinde de manyetizma aynı etkinin oluşmasını sağlar.

ifadelerinden hangileri öğrencilerin ulaşabileceği sonuçlardandır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. Bitkilerde üretilen başlıca hormonların bazı özellikleri verilmiştir.

- Sitokinin, kök ve sürgün meristemlerinde hücre bölünmesini artırır.
- Etilen, gaz halinde olup nişastanın hidroliz edilmesiyle meyvenin tatlanmasını sağlar.
- Giberellin, çiçeklenmeyi teşvik eder ve meyve sayısını aynı zamanda büyüklüğünü artırır.
- Oksin, sentetik olanlar tarım alanlarındaki parazit canlılar ile mücadelede kullanılır.

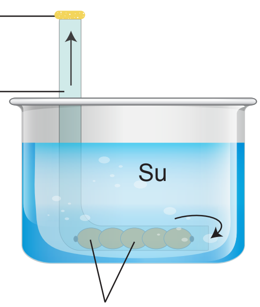
Buna göre;

I. Ayşe'nin olgun ve ham meyveleri bir poşet içine koyup ağzını bağladıktan sonra ham meyveleri olgunlaştırması
II. Ali'nin bahçesinde yetiştirdiği sebzelere zarar veren yabani otları engellemesi
III. Ahmet'in bağında yetiştirdiği üzümlerin kalite ve iriliğini artırması
IV. Elif'in cilt yenileyici ve canlandırıcı anti-aging krem üretmesi

örneklerinin bitkisel hormonlar ile eşleştirilmesi hangisinde doğru verilmiştir?

	Sitokinin	Etilen	Giberellin	Oksin
A)	I	II	III	IV
B)	I	III	II	IV
C)	III	I	IV	II
D)	IV	II	I	III
E)	IV	I	III	II

14. Bitkilerde kök hücrelerinden yapraklara doğru suyun taşınması modellenmiştir.



Modelleme ile ilgili,

I. Şeker çözeltisi ile doldurulmuş diyaliz membranından yapılmış torbalar, osmotik basıncın artmasına bağlı olarak kök basıncı oluşturur.

II. Cam tüp bitkilerde odun borusuna karşılık gelerek kılcallık oluşturur.

III. Süngerin zamanla ıslanması suyun cam tüp içerisinde yukarı doğru hareketini olumsuz etkiler.

IV. Suyun sistem içerisindeki hareketi aktif bir olay olup çözelti yoğunluğunun artması hareketi hızlandırır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) II ve IV C) I, II ve III D) I, III ve IV E) II, III ve IV

15. Bitkiler kökleri ile toprağa bağlı olduklarından hayvanlar gibi yer değiştiremezler. Ancak içinde yaşadıkları ortamın imkanlarından faydalanmak için tropizma ve nasti hareketleri ile durum değiştirirler. Küstümotu, birleşik yapraklı bir bitki olup bitkinin yaprağı sarsıldığı zaman yaprakçıkların taban kısmında asimetrik turgor değişimi olur ve yaprakçıklar birbirine doğru kapanır. Sarsıntı olmazsa yaprakçıklar bir süre sonra eski haline döner ve bu olay nasti hareketine örnektir. Sarmaşık bitkisi bulundukları dala temas eder ve temas olan bölgede oksin hormonunun homojen dağılımı bozulur. Temas olan kısımda diğer tarafa göre daha az hormon bulunurken temas olmayan kısımda oksin etkisiyle daha fazla mitoz bölünme olur ve bitki kendine temas olan dala sarılmaya başlar. Bu olay da tropizma hareketine örnektir.

Buna göre bitkilerde görülen durum değiştirme ile ilgili,

I. Tropizma hareketinde uyaranın yönü önemli değildir.

II. Nasti hareketi bitkide kalıcı bir değişikliğe neden olur.

III. Nasti hareketinde uyaran hangi taraftan gelirse gelsin bitkinin tepkisi aynıdır.

IV. Tropizma hareketinde büyümeyi teşvik eden kimyasal bir madde etkilidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) III ve IV C) I, II ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

16. Ispanak ve kasımpatı bitkilerinde gün uzunluğunun çiçeklenme üzerindeki etkisi tabloda verilmiştir.

Bitki	Fotoperiyot	Fotoperyodizm
▶ Ispanak ▶ Kasımpatı	24 16 saat (Gündüz) | 8 saat (Gece)	▶ Ispanak çiçeklenir. ▶ Kasımpatı çiçeklenmez.
▶ Ispanak ▶ Kasımpatı	24 8 saat (Gündüz) | 16 saat (Gece)	▶ Ispanak çiçeklenmez. ▶ Kasımpatı çiçeklenir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Ispanak uzun gün, kasımpatı kısa gün bitkisidir.

B) Bitkilerin ışık ya da karanlıkta kalma süreleri fizyolojik olayları etkiler.

C) Fotoperiyot, bitkilerin bir gün boyunca ışık ya da karanlıkta kalma süresidir.

D) Kasımpatı kışa doğru, ıspanak ise genellikle ilkbaharın sonuna doğru çiçeklenir.

E) Genellikle kışın çiçeklenen bitkiler uzun gün, yazın çiçeklenen bitkiler kısa gün bitkileridir.

17. Japon hanımeli bitkisi çok yıllık olup 9 m'ye kadar uzayabilen, çiçekleri 2-3 cm uzunluğunda olan bir bitkidir. Çiçek sapı yaprakçığı ve çanak yaprak lobları küçük ve uzun tüyle kaplıdır. Taç yaprak 2-4,5 cm uzunlukta, genellikle beyaz renkli olup çiçek tam açtığı zaman sarı renge dönüşür. Erkek organ ve dişi organ taç yaprak içerisinde yaklaşık olarak aynı uzunluğa sahiptir. Japon hanımeli genellikle çok meyve verir ve besin değeri yüksek olduğu için kuş ve küçük memeli hayvanlar, bu bitkinin meyvesiyle beslenir. Aynı zamanda yaz boyunca açan güzel kokulu çiçekleri sayesinde dünyanın her tarafında süs bitkisi olarak da kullanılır.

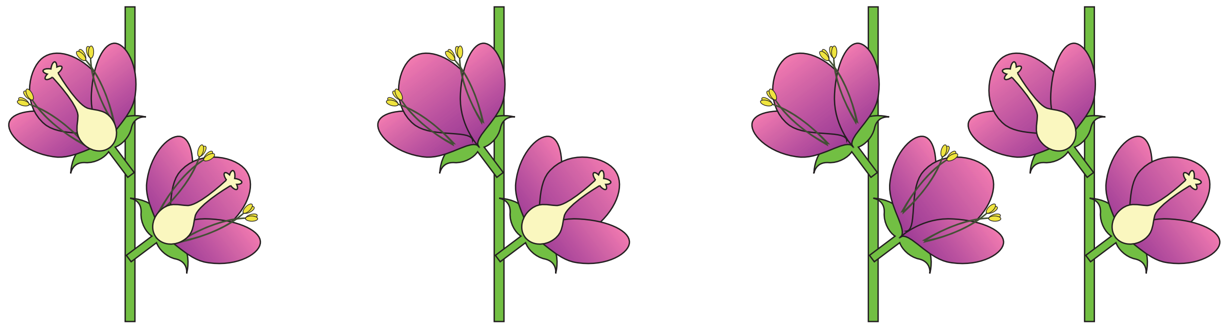
Japon hanımeli bitkisi ile ilgili,

I. Tam çiçek yapısına sahip olup iki evcikli bir bitkidir.
II. Hayvanlar bitkinin uzak mesafelere taşınmasına katkı sağlar.
III. Böceklerle tozlaşmayı sağlayacak adaptasyona sahiptir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I　　B) Yalnız II　　C) Yalnız III　　D) I ve II　　E) I, II ve III

18. Bitkilerde bulunan çiçeklerin cinsiyet durumunu gösteren şekiller verilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 1. durumda çiçek hem dişi hem de erkek organa sahiptir.

B) 2. durumda erkek ve dişi çiçekler aynı bitki üzerinde bulunur.

C) 3. durumda erkek çiçek ve dişi çiçekler ayrı bitkilerde bulunur.

D) 1, 2 ve 3. durumda kendi kendine tozlaşma görülür.

E) 3. durumdaki tozlaşmada 1 ve 2. duruma göre daha fazla genetik çeşitlilik meydana gelir.

19. Karaağaç ölümü hastalığı bir mantar ile böceğin alışılmamış iş birliği sonucunda ortaya çıkar ve gelişir. Mantar, hastalığa neden olan etmenken böcekler de mantarın hasta bir karaağaçtan alınıp sağlam olan bir karaağaca bulaştırılmasında vektör olarak görev yapar. Enfeksiyonun ilk döneminde ağacın trake ve trakeidlerine yerleşen mantarın bazı dallarda veya tüm yapraklarda aniden ya da yavaş yavaş solma ve solan yapraklarda da kıvrılma, sararma, esmerleşme ve sonunda da yaprak döküm zamanı gelmeden dökülme gözlenir.

Hastalığa neden olan mantar ile ilgili,

I. Bitkide su ve minerallerin taşınmasını engeller.
II. Floem borusunun tıkanmasına neden olur.
III. İletim demetinde gerekli enerji üretimini engeller.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) II ve III

20. Bal arısının papatyaya konması sonucu papatya bitkisinde gerçekleşen olay ile ilgili,

I. Bal arıları beslenmek için papatyaya konar ve buradaki tohumlar bal arılarının vücuduna yapışır.
II. Papatyada polenlerin dişicik tepesine taşınması tozlaştırıcı bir böcek vasıtasıyla gerçekleşir.
III. Papatya bitkisinde bir yumurta ile polen tanesi birleşir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

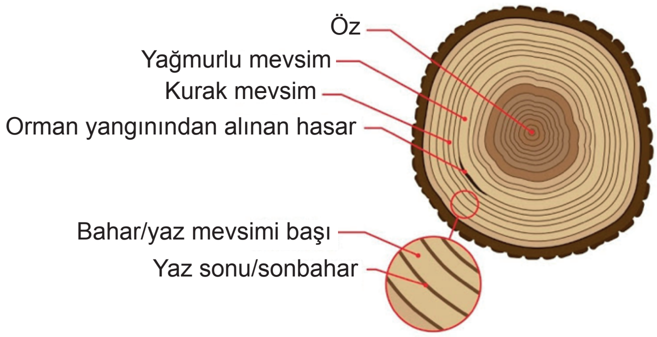
A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) I, II ve III

21. Mevsimsel alerjilerin en yaygın nedenlerinden biri olan polen her ilkbahar, yaz ve sonbaharda rüzgarla taşınarak ağaç, yabani ot ve çimler tarafından aynı türdeki diğer bitkileri döllemek için üretilir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Erkek üreme organında üretilen polen erkek üreme hücresidir.
B) Alerjiye neden olan polenler genellikle hafiftir.
C) Polen her bitki türünde farklı yapıya sahiptir.
D) Döllenme olayı polen tanesinde gerçekleşir.
E) Farklı bitki türlerine ait polenler alerjiye neden olur.

22. Bir ağaç gövdesinin enine kesiti verilmiştir.



Buna göre,

I. Aynı yıl oluşan açık ve koyu halka ağacın bir yaşını gösterdiğinden ağaç 5 yıllıktan fazladır.
II. Ağacın büyümesi için iklim koşulları uygun olduğu dönemde yaş halkası geniştir.
III. Yaş halkalarının daha açık veya daha koyu renkte olması o yıl bulunduğu ortam koşullarına göre şekillenmektedir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

23. Bitkilerin kök, gövde, yaprak ve meyvelerinin üzerini örten dokuyu oluşturan hücreler canlı, büyük kofullu, az sitoplazmalı ve kloroplastsızdır.

Buna göre bu hücreler aşağıdaki olaylardan hangisini <u>gerçekleştiremez</u>?

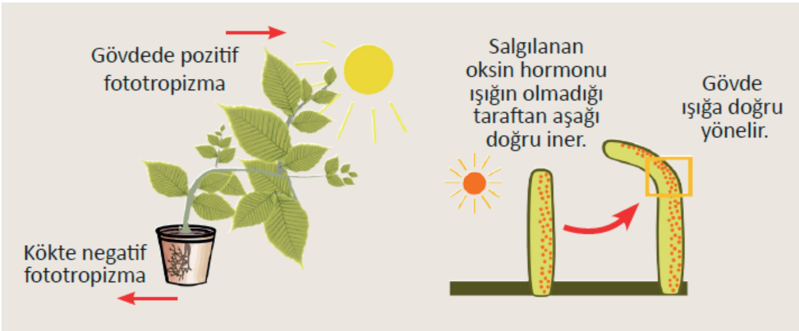
A) Glikoz sentezi
B) Hücresel solunum
C) DNA replikasyonu
D) Protein sentezi
E) Mitoz bölünme

24. Çok yıllık bir bitki yapraklarının kütikulası kalın, yaprak ayası dar ve stoma sayısı azdır.

Bu bitkinin özelliklerinden yola çıkılarak aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kurak ortamda yayılış gösterir.
B) Kazık kök sistemine sahiptir.
C) Stomalar epidermisin derinliklerine gömülmüştür.
D) Yaprakları güneşten koruyan tüyler yoğun olarak bulunur.
E) Yaprakları ince, uzun şerit şeklinde olup paralel damarlanma görülür.

25. Bitkilerde görülen yönelim hareketi ile ilgili görsel verilmiştir.



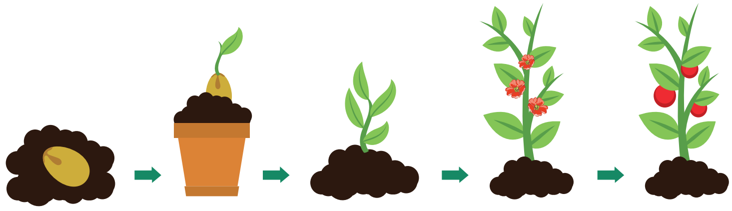
Buna göre,

I. Uyaran etmenin yönü ne olursa olsun oksin hormonunun heterojen dağılımı sonucunda gövde ucu sola doğru yönelir.
II. Gövde ucuna ışık geçirmeyen bir başlık geçirilirse bitkide büyüme gerçekleşmez.
III. Yönelim hareketinin oluşmasında büyümeyi teşvik eden bitkisel hormon etkilidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

26. Bir bitkinin yaşam döngüsünün aşamaları numaralandırılarak verilmiştir.



Buna göre bitkinin yaşam döngüsü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 1. aşamada bitki atmosferin oksijen miktarına katkı sağlamadığı gibi oksijenli solunum yapar.
B) 2. aşamada mitoz bölünme gerçekleşerek embriyonik kök ve gövde gelişir.
C) 3. aşama ve sonrasında inorganik maddeden organik madde üretimi gerçekleşir.
D) 4. aşamada çiçekte mayoz ve mitoz bölünmeler gerçekleşir.
E) 5. aşamada meyve oluşumu döllenme gerçekleşmeden çiçek dökülmesiyle gerçekleşir.

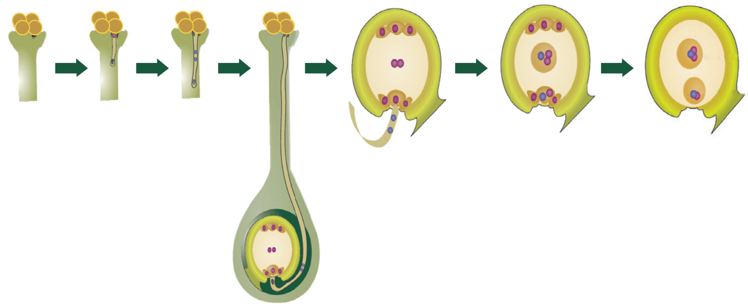
27. Çiçekçilikte kullanılan bazı hormonların görevleri verilmiştir.

I. Hücre bölünmesinde etkili olup bitkinin yaşlanmasını geciktirir.
II. Işığa hassas olan tohumlarda çimlenmeyi teşvik eder ve bitkilerin uzun süre yeşil kalmasını sağlar.

Buna göre görevlerin hormonlarla eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Etilen	Oksin
B)	Oksin	Sitokinin
C)	Sitokinin	Giberellin
D)	Sitokinin	Etilen
E)	Etilen	Giberellin

28. Hanımeli bitkisi çiçeğinin erkek organı olan başçık kısmında üretilen polen hücrelerinin dişi organın tepecik kısmına taşınmasından sonra gerçekleşen olaylar şekilde gösterilmiştir.



Buna göre verilen aşamalarda aşağıdaki olaylardan hangisi gerçekleşmez?

A) Mitoz bölünme
B) Polen tüpü oluşumu
C) Triploit çekirdek oluşumu
D) Çift döllenme
E) Üretken çekirdek oluşumu

29. Serada nemli toprakta yetiştirilen çileklerin yaprak kenarlarında su damlacıkları şekildeki gibi görülmüştür.



Buna göre,

I. Ksilem boruları ile yapraklara taşınan su, terleme ile kaybedilen sudan az ise bu durum gözlenir.

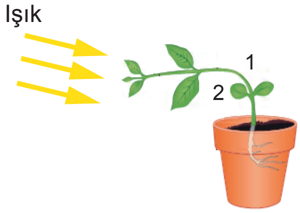
II. Seranın kapalı olması ve çileğin bulunduğu toprağın sıcak olması durumunda su damlacıklarının ortaya çıkma olasılığı yüksektir.

III. Kök basıncı etkisiyle gerçekleşen bu durum epidermisten farklılaşan hidatotlardan yapılır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

30. Bitkilerde görülen bazı yönelim hareketleri şekilde gösterilmiştir.



A bitkisi



B bitkisi

Buna göre,

I. A bitkisinde görülen yönelim pozitif fototropizmadır.

II. B bitkisinde görülen yönelim turgor basıncı etkisiyle gerçekleşir.

III. Işığın etkisiyle A bitkisindeki 2. bölge 1. bölgeye göre daha fazla oksin hormonu içerir.

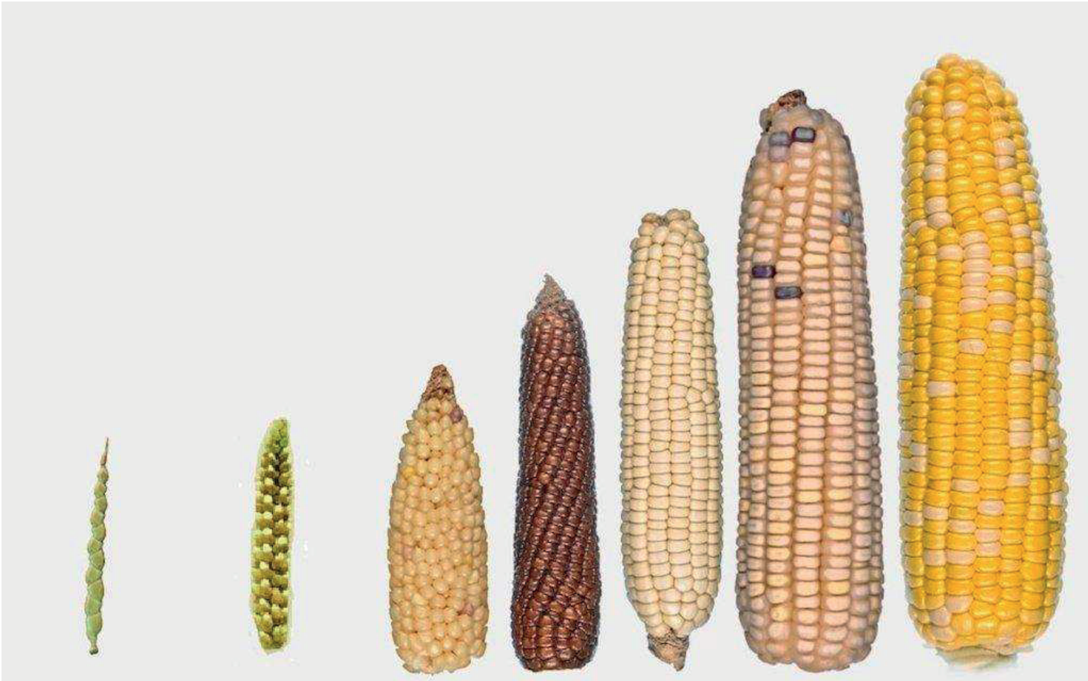
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

12. SINIF BİYOLOJİ

4. Ünite

1. Yapay seleksiyon, bilinçli ve amaçlı olarak insanlar tarafından bir organizmanın belli özelliklerini seçmesi ve kontrollü olarak yetiştirmesi sürecidir. Günümüzdeki mısırlar, brokoli, uysallaştırılmış tilkiler, İngiliz atları ve evcil köpekler bu çalışmalar sonucunda üretilmiştir. İlkel mısır popülasyonları arasından yapay seleksiyonla elde edilen modern mısır fenotipi verilmiştir.



Yapay seleksiyon çalışmaları,

I. Dayanıklı soylar verir.

II. Kalıtsal varyasyonu artırır.

III. Oluşan dölleri yeni türlere dönüştürür.

ifadelerinden hangilerini kesin olarak doğrular?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

2. Pestisit, zararlı organizma sayısını kontrol altına almak için kullanılan maddelerdir. Herbisitler ot, fungusitler mantar öldürmede kullanılan pestisitlerdir. Pestisit olarak kullanılan ilk maddeler arsenik ve kükürttür. Daha sonra nikotin gibi bitki kökenli maddeler kullanılmaya başlanmıştır. 1939 yılında İsviçreli kimyacı Paul Mueller dikloro difenil trikloroetan yani DDT'nin pestisit özelliklerini belirledi. Pestisitlerle ilgili ilk ciddi eleştiri biyolog Rachel Carson'un 1962 yılında yayınladığı "Silent Spring" kitabıyla ortaya çıktı. DDT ve klorlu hidrokarbonların çevredeki dayanıklılığını, insan ve hayvanların yağ dokularında birikimini, su, toprak ve hava yoluyla etkileşimini, hedef olmayan veya olmaması gereken türler üzerindeki toksik etkisini, ekolojik ve insan sağlığıyla ilgili yıkıcı etkilerini dile getirdi. 1960'lı yıllarda başlayan diğer bilimsel araştırmalarda DDT'nin farelerde kanserojen olduğu belirlenmiş ve 1971 yılında ABD'de yasaklanmıştır. 1974-1984 yılları arasında İngiltere'de gönüllü olarak terk edilmesi yoluna gidilmiş, günümüzde tümüyle yasaklanmıştır. İşin ilginç tarafı besin kaynaklarında kayıp oranının yüksek olmasına rağmen hâla böceklerin hayvanlar aleminin sayıca ve tür çeşidi bakımından en zengin hayvan grubu olmasıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İyi yıkanmamış besinlerin tüketilmesi insanların pestisitlerden etkilenmesine neden olabilir.
B) Böceklerin direnç kazanmış olması böceklerin sayıca artmasında etkili olabilir.
C) Bitkilere, pestisitlere karşı duyarlı olmalarına neden olan gen nakilleri yapılması verimi arttırır.
D) Pestisit maddeler besin zincirindeki yararlı türlere de etkide bulunmuştur.
E) Doğal besin kaynaklarının içerisinde bulunan maddeler pestisit olarak kullanılabilir.

3. 1835 yılında İngiltere'de Bulldog ırkı köpekler boğalarla dövüştürülmesi yasaklanmıştır. Yasağın ardından köpek dövüşlerine katılacak hafif sıklet ama kuvvetli köpek üretmek için belirli özelliklere sahip olan Bulldoglar ve Terrierler çiftleştirilmeye başlandı ve Bull Terrier ırkı meydana geldi.

Buna göre verilen olay aşağıdaki ifadelerden hangisi ile açıklanır?

A) Doğal seçilim B) Yapay seçilim C) Adaptasyon D) Modifikasyon E) Varyasyon

4. Varyasyon çeşitlerine bazı örnekler verilmiştir.

- Kaza sonucu meydana gelen doku ve organ kayıpları
- Aşırı beslenme sonucu meydana gelen obezite
- A kan gruplu bir anne ve babanın 0 kan gruplu çocuğunun olması
- Kaktüs yapraklarının iğneli yapıda olması ve gövdesinin su depolaması

Buna göre,

I. Varyasyonlar kalıtsal veya kalıtsal olmadan gerçekleşebilir.
II. Çevre şartları bazı canlılarda belirli özellikleri ön plana çıkarır.
III. Varyasyon çeşitlerinde genlerin yapısında değişiklik görülmelidir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

5. Kutuplarda yaşayan ayıların ekvatorda yaşayan ayılara göre burun ve kulakları küçük, yağ oranı ise fazladır.

Bu canlılarda görülen farklılık aşağıdaki olaylardan hangisi ile açıklanır?

A) Adaptasyon B) Doğal seçilim C) Yapay seçilim D) Mutasyon E) Varyasyon

12. SINIF BİYOLOJİ

Karma Test

1. İki saat aralıksız spor yapan birinden alınan kan kullanılarak elde edilen serum, dinlenmekte olan bir insana enjekte ediliyor.

Dinlenmekte olan bu insanda bir süre sonra,

I. Bir süre yorgunluk, ağrı ve uyku durumları oluşur.
II. Karaciğer depo glikojen miktarı artar.
III. Hücre ortam pH değeri düşer.

ifadelerinden hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

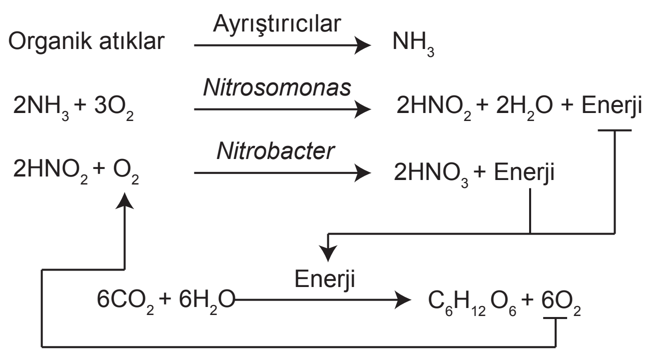
A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Marmara Denizi'nde birkaç aydır devam eden ve deniz yüzeyini kaplayan büyük bir tabaka halinde bulunan, yaydığı kötü koku ve oluşturduğu kalın sümüksü tabaka olan müsilaj; organizmaları besleyen azot-fosfor gibi maddelerin deniz yükünün artmasına bağlı olarak bilimsel ismi *Proboscia alata* olan planktonun, kısa sürede anormal artış göstermesi sonucu tıpkı yumurtanın beyazının su dolu bir bardağa dökülmesi gibi patlayan hücre içi sıvısının ortama yayılmasıdır.

Buna göre müsilaj ve sonuçları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Çözünmüş oksijen miktarı azalır.
B) Fitoplankton biyoması artar.
C) Müsilaj ile bulanıklaşan su daha fazla ısınır.
D) Besin, tuz birikimine bağlı olarak deniz iç yükü azalır.
E) Proboscia alata canlısının kemosentetik tepkimesi sonucu oluşur.

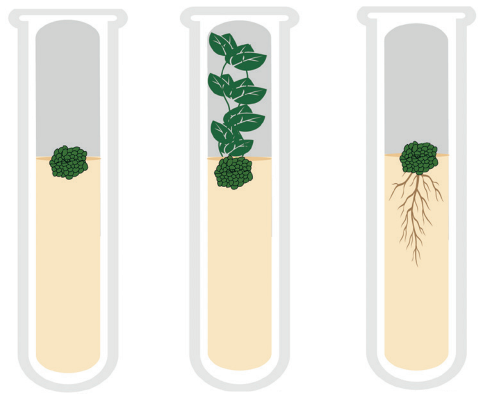
3. Ölü bitki ve hayvanların yapısındaki azotlu bileşikler ayrıştırıcı organizmalar tarafından NH_3'e dönüştürülür. NH_3 doğada iki aşamada gerçekleşen kimyasal tepkimeler sonucu nitrata dönüşür. NH_3'ün nitrata dönüşüm tepkime basamakları verilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kemosentetik organizmalar biyolojik dengenin korunmasını sağlar.
B) Ortamdaki atık maddeler parçalanarak çevre kirliliği önlenir.
C) İnorganik maddelerin oksitlenmesi hem gece hem gündüz gerçekleşir.
D) Bu tepkime sonucu açığa çıkan oksijen atmosfere verilmez.
E) Bu tepkime dizisinde görev alan canlıların tümü prokaryot hücre yapısına sahiptir.

4. Oksin - sitokinin oranı belirli düzeyde olduğunda hücre bölünmeleri sonucu hücre kümesi oluşur. Oksin - sitokinin etkileşimine bağlı hücre farklılaşmaları deneysel ortamda gösterilmiştir.



Oksin:	2 mg/L	0,02 mg/L (az)	2 mg/L (çok)
Sitokinin:	0,2 mg/L	1 mg/L (çok)	0,02 mg/L (az)

Buna göre,

I. Besi ortamındaki oksin/sitokinin oranı azaldığında bitkinin sürgün sistemi gelişir.

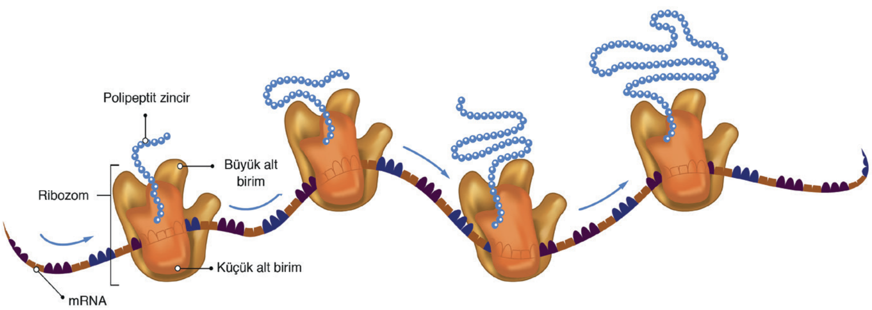
II. Sitokinin miktarı azaldıkça yaprak dökümü gerçekleşir.

III. Sitokininin etki gösterebilmesi için oksin ile birlikte bulunmalıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Bir mRNA üzerine birden fazla ribozomun tutunmasıyla oluşan yapıya poliribozom denir.



Poliribozom ile,

I. Aynı proteinden çok miktarda üretilir.

II. Hücrede zaman ve madde tasarrufu sağlanır.

III. Ribozom, mRNA üzerinde ilerledikçe peptit bağ sayısı artar.

ifadelerinden hangileri gerçekleştirilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. DNA'dan proteine doğru gerçekleşen bilgi akışı şematize edilmiştir.

I ↻ DNA —II→ mRNA —III→ Protein

I, II ve III ile numaralandırılan olaylar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) II numaralı olay RNA polimeraz enziminin DNA'daki ilgili gen bölgesini açarak mRNA sentezini gerçekleştirir.
B) I ve II numaralı olaylar sırasında meydana gelebilecek hatalar sonraki nesillere aktarılır.
C) III numaralı olay bütün hücrelerde ribozom organelinde meydana gelir.
D) II numaralı olay ökaryot hücrelerde çekirdekte, mitokondri matriksinde ve kloroplast stromasında gerçekleşir.
E) Bu olayların hücrede gerçekleşme sıklığı çoktan aza doğru III-II-I şeklindedir.

7. Dünya'nın en büyük çiçeğine sahip olan *Rafflesia arnoldii* bitki türünün yeşil yaprakları yoktur ve kökleri bir sarmaşıkla bağlantılı olarak yaşar. Bu türün çiçeklerinin kokusu çürüyen et kokusuna benzediğinden birçok sineği kendisine çeker ve sinek, polen içeren çiçekten damlaları alarak bitkinin tozlaşmasını sağlar. Bitkinin tohumlarının dağılmasında ise sarmaşıklar arasında beslenen kısa kuyruklu uzun hortumlu canlı olan *Tapirus indicus* ormanda gezinirken pençelerine bitki tohumlarının yapışmasıyla bu tohumları bir sarmaşığın üzerine taşıyabilir.

***Rafflesia arnoldii* bitkisi ile ilgili,**

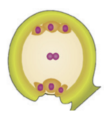
I. Sarmaşık bitkisinin su, minerel ve glikoz molekülünden faydalanır.
II. Parazit canlı olan sarmaşık bitkisiyle birbirlerine karşılıklı fayda sağlar.
III. Polenin dişicik tepesine taşınmasında ve tohumun dağılmasında hayvanlar etkilidir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

8. Çiçekli bitkilerde polen ve yumurta hücresinin oluşumu verilmiştir.

Mikrospor ana hücresi (2n) —X→ Mikrosporlar (n) —Y→ Polenler (n)

Megaspor ana hücresi (2n) —Z→ Megaspor (n) —T→ 

Buna göre,

I. X ve Z olayları sonucu oluşan hücreler arasında genetik farklılıklar görülür.
II. Y ve T olayları bir kez gerçekleşen mitoz bölünmeyi ifade eder.
III. Embriyo kesesinde bulunan hücrelerin tamamı döllenmeye katılır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

9. Döllenme olayından sonra yumurtalık gelişerek meyveyi oluşturur. Tek yumurtalıktan oluşan meyveye basit, çok sayıda yumurtalığın bir araya gelmesiyle oluşan meyveye ise bileşik meyve denir.

Buna göre aşağıdaki meyveler sınıflandırıldığında hangi meyve diğerlerinden farklıdır?

A) Kayısı B) Çilek C) Dut D) Ahududu E) Böğürtlen

10. Aynı türe ait bireylerde gözlemlenen karakteristik farklılıklara varyasyon denir. Varyasyonlar çevrenin etkisiyle kalıtsal olarak gerçekleşebileceği gibi kalıtsal olmadan da gerçekleşebilir.

Buna göre aşağıdaki örneklerden hangisi kalıtsal varyasyona örnektir?

A) Aşırı beslenme sonucu obezite meydana gelmesi
B) Kaza sonucu meydana gelen organ ve doku kayıpları
C) Spor yapan kişilerin kaslarının gelişmesi
D) Çuha çiçeğinin farklı sıcaklık aralığında farklı renk çiçek açması
E) Kahverengi göz rengine sahip ebeveynlerin yeşil gözlü çocuğunun olması

11. Örtü dokuyu oluşturan canlı hücrelerinin farklılaşmasıyla stoma, tüy, emergens ve hidatot gibi yapılar oluşur.

Bu hücre ve oluşan yapılar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Farklılaşan hücreler kloroplast organeli bulunmayan, az sitoplazmalı epidermistir.
B) Açılıp-kapanma özelliği olan stomalar bitkilerde terleme ve gaz alışverişini kontrol eder.
C) Tüyler tırmanma, savunma, koku salgılama gibi görevleri yerine getirir.
D) Hidatotlar yaprak uçlarında ve kenarlarında bulunan açıklıklar olup gün içerisinde kapanır.
E) Emergensler yani dikenler, epidermis ve epidermis altı hücrelerin yapılarına katılmasıyla oluşur.

12. Dünyanın en büyük ve uzun ağaçlarından biri olan Sekoya ağacı her gün 15 dakikada, 2 damacana suyu ortalama 50 metre yüksekliğe taşıyor. Bu durum Sekoya ağacının her gün yaklaşık 4 ton suyu odun borusu ile yapraklarına taşıyor anlamına gelmektedir.

Bu ağacın topraktan aldığı suyu yapraklara kadar taşımasını sağlayan kuvvet aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Adhezyon - Yer çekimi B) Terleme - Basınç akış teorisi C) Adhezyon - Kohezyon
D) Kohezyon - Yer çekimi E) Basınç akış teorisi

13. Glikoliz; oksijenli solunum, oksijensiz solunum ve fermantasyon olaylarının ilk basamağı olup sitoplazmada 6C'lu glikozun 3C'lu pirüvik aside dönüştürülmesi olayıdır. Bu basamakta NADH molekülü üretilir ve oksijenli solunum yapan canlılarda ETS'ye aktarılarak enerji üretimine katkı sağlar.

Buna göre,

I. Glikoliz tepkimelerinde görev alan enzimler tüm canlılarda ortaktır.

II. NAD^+ molekülü indirgenir ve oksidatif fosforilasyonla ATP sentezinde kullanılır.

III. Ortamın pH değeri artarken asitliği azalır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

14. Enerji metabolizması ile ilgili bilgiler verilmiştir.

I. Fermantasyon, besin yapı taşlarının oksijen kullanılmadan sadece glikoliz yolu ile kısmî olarak yıkılıp ATP üretilmesi olayıdır.

II. Oksijenli solunumda besinlerin yapı taşları, enzimler ve oksijen sayesinde CO_2 ve H_2O gibi inorganik maddelere parçalanır.

III. Oksijensiz solunumda besin moleküllerinin oksijen kullanılmadan yıkılması sırasında ETS olayında O_2 dışında elektron çekim gücü zayıf olan genellikle bir inorganik moleküller görev alır.

Buna göre enerji verimlerinin azdan çoğa sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) I - II - III B) I - III - II C) II - I - III D) III - I - II E) III - II - I

15. Fotosentez ve kemosentez olayları ile ilgili bilgiler tabloda verilmiştir.

	Fotosentez	Kemosentez
Işık	+	I
Oksidasyon	II	+
Gündüz	+	III
CO_2 kullanımı	IV	+
Oksijen üretme	+	V

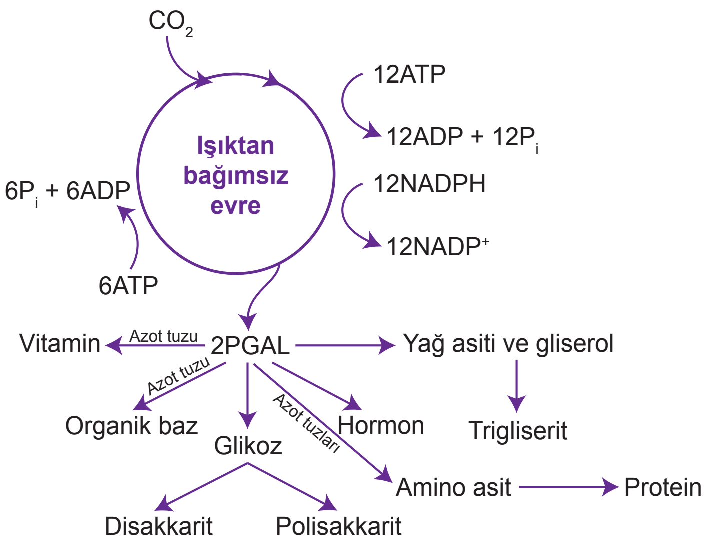
Tablonun doğru olabilmesi için numaralandırılmış yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) +, -, -, +, - B) -, -, +, +, + C) -, +, -, -, - D) +, +, +, -, + E) -, -, -, +, -

16. Covid-19 taşıyıcı kişilerin belirlenmesinde aktif rol oynayan ve küçük bir genetik örnekten çok sayıda genetik materyalinin kopyalarını inceleme imkânı sağlayan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

A) PCR B) İnterferon C) Gen terapisi D) Kök hücre E) Gen klonlaması

17. Bitkilerde fotosentezin ışıktan bağımsız reaksiyonları ve üretilen organik besinler gösterilmiştir.



Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) PGAL, diğer organik moleküllerin sentezine temel teşkil eden bir moleküldür.
B) PGAL'den oluşan glikozlar maltoz ve nişasta sentezinde kullanılır.
C) Polimer moleküllerin monomerlerinin sentezi sırasında harcanan ATP, kloroplast organelinde üretilir.
D) Vitamin, organik baz ve amino asit gibi moleküllerin sentezi için gerekli olan madde topraktan alınır.
E) Organik besin üretmek için harcanan enerji miktarı kadar $NADP^+$ molekülü indirgenir.

18. Bazı canlılarda görülen fotosentez tepkimeleri verilmiştir.

Bitkilerde;

$$6CO_2 + 12H_2O \xrightarrow[\text{Klorofil}]{\text{Işık}} C_6H_{12}O_6 + 6O_2 + 6H_2O$$

Kükürt bakterilerinde;

$$6CO_2 + 12H_2S \xrightarrow[\text{Klorofil}]{\text{Işık}} C_6H_{12}O_6 + 12S + 6H_2O$$

Canlılarda gerçekleşen tepkimelere göre;

I. oluşan yan ürünün,
II. kullanılan hidrojen kaynağının,
III. tepkimenin gerçekleşmesi için gerekli olan pigmentin hücrede bulunduğu kısımın

ifadelerinden hangilerinin farklı olduğu anlaşılır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

19. *Elodea* bitkisi ile yapılan deneyde ışığın ve CO_2'nin etkisini araştırmak amacıyla iki farklı deney düzeneği kurulmuştur.

1. deney düzeneğinde bir tüpe *Elodea* bitkisinin gövdesi eğik kesilerek ucu yukarı gelecek şekilde yerleştirilip üzeri su ile doldurulmuştur. Tüp, deney düzeneğine sabitlenerek tam karşısına 100W'lık bir ampul konularak aradaki mesafenin önce 25 cm daha sonra 50 cm olmasına dikkat edilerek onar dakika boyunca çıkan kabarcıklar sayılır. 2. deney düzeneğinde ise tüm etkenler aynı olup sadece *Elodea* bitkisi, içinde soda bulunan tüpe yerleştirilerek çıkan kabarcık sayılarının tablosu oluşturulmuştur.

Işığın etkisi				Işığın ve CO_2'nin etkisi			
25 cm		50 cm		25 cm		50 cm	
1 dk	3	1 dk	1	1 dk	25	1 dk	22
2 dk	3	2 dk	2	2 dk	33	2 dk	28
3 dk	3	3 dk	2	3 dk	24	3 dk	23
4 dk	3	4 dk	2	4 dk	26	4 dk	22
5 dk	2	5 dk	3	5 dk	21	5 dk	20
6 dk	2	6 dk	1	6 dk	18	6 dk	15
7 dk	1	7 dk	0	7 dk	17	7 dk	13
8 dk	2	8 dk	1	8 dk	13	8 dk	12
9 dk	2	9 dk	1	9 dk	15	9 dk	13
10 dk	2	10 dk	0	10 dk	11	10 dk	10

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Işık şiddeti arttıkça belli bir süre fotosentez hızı da artar.
B) CO_2 miktarı fotosentez hızını sınırlayan faktörlerdendir.
C) Bitki ile ışık kaynağı arasındaki mesafenin artışı fotosentez hızını olumlu etkiler.
D) Deneyde kullanılan soda, kullanılan CO_2 ve açığa çıkan oksijen miktarını artırır.
E) Deney süresince ışık şiddetinin fazla olduğu ortamda bulunan oksijen miktarı daima artar.

20. Canlılara zarar vermek amacıyla hastalık yapan bakteri veya virüs gibi etkenler biyolojik silah olarak kullanılır.

Biyolojik silahlar ile ilgili,

I. Hava, su ve besinlere karıştırılarak kısa zamanda çok yüksek etki yaratır.
II. Vücuda solunum, sindirim sistemi ve deri yoluyla girerek hastalık yapar.
III. Koruyucu önlemlerden etkilenerek ortama uyum sağlayamaz.
IV. Uygun ortamlarda hızla çoğalma ve kalıcı hale gelme özelliğine sahiptir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve IV E) I, III ve I

BİYOLOJİ CEVAP ANAHTARI

2. Ünite	3. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. E	1. D	1. A	1. E
2. D	2. C	2. C	2. D
3. B	3. C	3. B	3. E
4. C	4. D	4. C	4. E
5. B	5. B	5. A	5. E
6. C	6. A		6. B
7. E	7. D		7. D
8. E	8. D		8. A
9. C	9. E		9. A
10. D	10. A		10. E
11. A	11. D		11. D
12. E	12. C		12. C
13. C	13. E		13. D
14. D	14. C		14. B
15. A	15. B		15. B
16. B	16. E		16. A
17. A	17. E		17. E
18. C	18. D		18. E
19. C	19. A		19. C
20. B	20. B		20. D
21. D	21. D		
22. D	22. E		
23. D	23. A		
24. C	24. E		
25. A	25. C		
	26. E		
	27. C		
	28. E		
	29. D		
	30. D		

12. SINIF
TARİH

4. Ünite

1. 23 Nisan 1920'de kurulan TBMM, güç şartlar altında hem millet egemenliğini sağlamış hem de Millî Mücadele'yi yönetmişti. Ancak büyük işler başaran bu meclis artık yıpranmıştı ve meclisin yenilenmesi gerekiyordu. Millî Mücadele'nin başlarında millî birliği bozacağı endişesiyle her türlü particilik faaliyetinden uzak durulması kararlaştırılmıştı. Herkesin ortak amacı düşmanı yurttan atmak ve yurtta bağımsızlığı sağlamaktı. 23 Nisan 1920 - 1 Nisan 1923 tarihleri arasında görev yapan I. Meclis'te toplumun her kesiminden, değişik görüşlere sahip milletvekilleri bulunmaktaydı.

Buna göre I.TBMM ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Kurtuluş Savaşı'nı başarı ile yürüttüğü
B) Hemen her alanda önemli inkılapları gerçekleştirdiği
C) Milletvekillerinin farklı görüşlere sahip olduğu
D) Siyasi partilerin yer almadığı
E) Ulus bağımsızlığının amaçlandığı

2.

Mustafa Kemal Atatürk'e Göre Millî Dış Politikanın Esasları

"Millî sınırlarımız içinde, her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğu ve kalkınmasına çalışmak... Rastgele, bitmeyen emeller peşinde milleti uğraştırmamak, zarara uğratmamak... Medeni dünyadan, medeni ve insanca muameleyi ve karşılıklı dostluğu beklemektir."

"Bizim açıklık ve uygulanabilir gördüğümüz siyaset millî siyasettir. Dünyanın bugünkü genel şartları ve asırların beyinlerde ve karakterlerde biriktirdiği gerçekler karşısında hayalperest olmak kadar büyük hata olamaz. Tarihin ifadesi budur. İlmin, aklın, mantığın ifadesi böyledir. Milletimizin güçlü, mutlu ve güvenlik içinde yaşayabilmesi için, devletin tamamen millî bir siyaset izlemesi ve bu siyasetin bünyemize tamamen uygun ve dayalı olması lazımdır."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi Türk dış politikasının esaslarından biri olamaz?

A) Gerçekçi olması
B) Millî menfaatleri esas alması
C) Akıl ve mantık ilkeleri ile hareket edilmesi
D) Diğer devletlerin yönetimlerinden etkilenilmesi
E) Karşılıklı eşitliğe dayanan ilişkiler kurulması

3. **MUSUL SORUNU**

Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923): Musul sorunu nedeniyle, Irak sınırı çözümünün Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak ikili görüşmelere bırakılmasına karar verildi.
Haliç Konferansı (19 Mayıs 1924): Türkiye, Musul ve Kerkük bölgesinin Türk sınırları içinde kalmasının haklı gerekçelerini ortaya koyup taleplerinde ısrar ederken, İngiltere ise bu fikre yanaşmadı ve mesele Milletler Cemiyetine taşındı.
Milletler Cemiyeti Toplantısı (16 Aralık 1925): Türkiye bölgede halk oylaması yapılması konusunda ısrarcı olsa da Türkiye'nin bu isteği dikkate alınmadı. Milletler Cemiyeti, Musul'un Irak'a bırakıldığını ilan etti. Türkiye kararı tepkiyle karşıladı. İngiltere ile ilişkiler gerildi ve yeni bir savaşın eşiğine gelindi. Savaş hazırlıklarına başlanacağı sırada iç politikada yaşanan olumsuz gelişmeler ve iç güvenlik sorunları yaşatan olayların ortaya çıkması nedeniyle Türkiye, Milletler Cemiyetinin kararını kabul etmek zorunda kaldı.
Ankara Antlaşması (5 Haziran 1926): Türkiye ve İngiltere arasında imzalanan bu antlaşma ile Musul ve Kerkük Irak'a bırakıldı. Irak, Musul'dan elde edeceği petrol gelirlerinden %10'unu 25 yıllığına Türkiye'ye verecekti.

Musul Sorunu ile ilgili verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ankara Antlaşması ile Musul, Türkiye sınırları dışında kalmıştır.
B) Görüşmeler yapıldığı sırada Türkiye Milletler Cemiyetinin üyesidir.
C) Irak sınırı Lozan'da belirlenememiştir.
D) Türkiye'nin iç politikada yaşamış olduğu sorunlar, dış politikasını etkilemiştir.
E) Türkiye ve İngiltere arasında yaşanan bir sorundur.

4. Dış politika bir ülkenin dış dünya ile siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkileri başta olmak üzere her çeşit ilişkilerinin yönetimi olarak da tarif edilebilir.

Bu tanıma göre aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Atatürk Dönemi Türkiye'nin dış politikası ile ilgili olduğu söylenemez?

A) Nüfus mübadelesinin çözümlenmesi
B) Türkiye'nin Milletler Cemiyetine girişi
C) Balkan Antantı'nın imzalanması
D) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması
E) Mustafa Kemal'e suikast girişimi

5.

Balkan Antantı (1934)

1932 yılından itibaren dünyada güç dengeleri değişmeye başladı. İtalya ve Almanya'da ortaya çıkan totaliter rejimlerin (Faşizm ve Nazizm) saldırgan ve yayılmacı politikaları, Balkan Yarımadası'ndaki devletleri endişelendirdi. Balkanlar üzerindeki yayılmacı politikaları belirginleşince Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya Atina'da toplanarak 9 Şubat 1934'te Balkan Antantı'nı imzaladılar. Bu antant ile sınırlar karşılıklı olarak güvenlik altına alındı.

Türkiye'nin Balkan Antantı'nı imzalaması ile ilgili olarak,

I. Barış yanlısı olduğunu göstermiştir.
II. Batı sınırlarını güvence altına almıştır.
III. Egemenlik alanını genişletmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. **BOĞAZLAR**

Lozan Barış Antlaşması	24 Temmuz1923	• Boğazlar, Türkiye'nin başkanlığında uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecektir. • Türkiye, Boğazların her iki yakasında da asker bulundur-mayacaktır.
Montreux (Montrö) Boğazlar Sözleşmesi	20 Temmuz 1936	• Boğazlar Komisyonu kaldırıldı ve bütün yetkileri Türki-ye'ye verildi. • Boğazların savunması Türkiye'ye bırakıldı. • Yabancı ticaret gemilerinin Boğazlardan geçişi serbest bırakıldı. • Savaş gemilerinin geçişi için bazı sınırlamalar getirildi.

Buna göre;

I. Türkiye, Lozan Antlaşması ile Boğazlar konusunda tam yetkili kılınmamıştır.
II. Türk Devleti'nin egemenlik haklarını kısıtlayıcı hükümler Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile kaldırılmıştır.
III. Türkiye, Boğazlarda kendi savunmasını yapabilme imkânına kavuşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

7. **I. DURUM:** İtalya ve Almanya'nın Balkanlar üzerindeki yayılmacı politikaları belirginleşince Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya Atina'da toplanarak 9 Şubat 1934'te Balkan Antantı'nı imzaladılar.

   II. DURUM: İtalya'nın Habeşistan'ı işgal etmesi ve doğu ülkelerini hedef alan yayılmacı siyaseti üzerine Türkiye öncülüğünde İran, Irak ve Afganistan bir araya geldiler. Yapılan görüşmeler sonucunda İran'ın başkenti Tahran'da 8 Temmuz 1937'de Sadabat Paktı imzalandı.

   Bu iki durumda verilen bilgiler değerlendirildiğinde ulaşılabilecek ortak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

   A) Türkiye batı sınırlarını güvence altına almıştır.
   B) Orta Doğu'da bulunan devletlerle ilişkiler geliştirilmiştir.
   C) Türkiye bölgedeki revizyonist devletlere karşı önlem almıştır.
   D) Orta Doğu, Türkiye için en faydalı bölgelerden biri olarak görülmüştür.
   E) Almanya'nın takip ettiği politika iş birliği çalışmalarını artırmıştır.

8. Türkiye'deki yabancı okullar sorunu, Türk-Fransız ilişkilerini etkileyen bir diğer meseleydi. Türk Hükûmetinin hazırladığı Tevhid-i Tedrisat Kanunu'na göre, yabancı okulların tümünde Türkçe, tarih ve coğrafya dersleri Türk öğretmenler tarafından ve Türkçe okutulacaktı. Fransa'nın bu duruma ısrarlı itirazlarına rağmen Türkiye, konuyu iç meselesi sayarak tutumundan hiçbir ödün vermeden uygulamalarına devam etti.

   Buna göre Türkiye Cumhuriyeti'nin;

   I. yabancı okulların sayısını azaltmak,
   II. bağımsızlık anlayışından taviz vermemek,
   III. eğitim kurumlarını kontrol altında tutmak

   amaçlarından hangilerini hedeflediği söylenebilir?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. ABD Başkanı Wilson'un I. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya barışını sağlamak ve korumak amacıyla Milletler Cemiyetinin kurulması kararı, Paris Barış Konferansı'nda alındı. Milletler Cemiyeti, 10 Ocak 1920'de Cenevre'de kuruldu. Türkiye 1930'lu yıllara gelindiğinde Lozan'dan kalan sorunları barışçı yollarla büyük ölçüde çözüme kavuşturmuş ve komşularıyla iyi ilişkiler içine girmişti. Bu gelişmeler sonrası Yunanistan'ın ve İspanya'nın önerisiyle Milletler Cemiyeti, Türkiye'yi üyeliğe davet etti.

   Buna göre Milletler Cemiyeti ile ilgili olarak;

   I. İttifak devletlerinin güdümünde kurulduğu,
   II. uluslararası barışı korumak amacıyla kurulduğu,
   III. Türkiye ile iş birliği yapılmak istendiği

   yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

   A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

10.

Türkiye'nin Milletler Cemiyetine Girişi

Milletler Cemiyeti 6 Temmuz 1932 tarihli genel kurulunda İspanya temsilcisinin teklifi ile Türkiye'yi davete karar verdi. TBMM, 9 Temmuz'da daveti kabul etmiş, 18 Temmuz 1932'de alınan genel kurul kararıyla Milletler Cemiyetine üye olmuştur.

Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasında;

I. dış politikada karşılaştığı sorunları çözmek için diplomatik destek sağlamak,

II. Batı ile iyi ilişkileri geliştirmek,

III. dünya barışına katkı sağlamak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

11.



Ben toprak büyütme heveslisi değilim; barış bozma alışkanlığım yoktur. Ancak antlaşmaya dayanan hakkımızın isteyicisiyim. Onu alamazsam edemem. Büyük Meclisin kürsüsünden milletime söz verdim. Hatay'ı alacağım... Milletim benim dediğime inanır. Sözümü yerine getiremezsem onun huzuruna çıkamam, yerimde kalamam. Ben şimdiye kadar yenilmedim, yenilemem; yenilirsem bir dakika yaşayamam.

K. Atatürk

Buna göre Atatürk'ün Hatay sorunundaki dış politika tutumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kararlı olduğu

B) Millî menfaatleri esas aldığı

C) Silahlı mücadeleden yana olduğu

D) Türk kamuoyunu dikkate aldığı

E) Yayılmacı bir anlayışa sahip olmadığı

12.

Fransa'nın, kendi mandaterliği altında bulunan Suriye'ye bağımsızlık vermesinden sonra Hatay Sorunu başladı. Fransa ve yeni kurulan Suriye Hükûmeti arasında varılan antlaşmayla İskenderun ve Antakya şehirleri Suriye'ye bırakıldı. Bu durum Hatay Türkleri arasında büyük endişe yarattı. Türkiye, Milletler Cemiyetine başvurarak Hatay'ın kaderine Hataylıların karar vermesini istedi. Fransa ise Hatay'ın, Suriye'nin bir parçası olduğunu açıkladı. Milletler Cemiyeti, Hatay Sorunu'nu araştırmak için bir komisyon kurdu. Çalışmalarını tamamlayan komisyon hazırladığı raporda; Hatay halkının çoğunluğunun Türk olduğunu, Suriye'ye bağlanamayacağını ve Hatay'da bağımsız bir devletin kurulması gerektiğini belirtti. Bu rapor üzerine Milletler Cemiyeti, yeni bir komisyon kurarak bağımsız Hatay Devleti için bir anayasa hazırlattı. Yapılan seçimler sonrasında Hatay Millet Meclisi toplandı ve 2 Eylül 1938'de Hatay Cumhuriyeti ilan edildi. Hatay Meclisi, Türkiye'ye katılma kararı aldı. Hatay'ın 1939'da Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmasıyla mesele son buldu.

Verilen bilgiler dikkate alındığında Hatay Sorunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Türkiye ile Fransa arasında yaşanan bir sorun olmuştur.

B) Türkiye'nin çabaları başarı ile sonuçlanmıştır.

C) Atatürk'ün vefatından sonra Türkiye sınırlarına katılmıştır.

D) İngiltere, Hatay konusunda Fransa'yı desteklemiştir.

E) Bölge nüfusunun çoğunluğunun Türklerden oluştuğu uluslararası raporla kabul edilmiştir.

13. Türkiye'nin Atatürk Dönemi'nde üye olduğu uluslararası kuruluşlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Kuzey Atlantik Paktı
B) Sadabat Paktı
C) Balkan Antantı
D) Milletler Cemiyeti
E) Briand-Kellog Paktı

14.
- 1928 yılında Fransa ve ABD dışişleri bakanlarının öncülük etmesi ile görüşmeler başlamıştır.
- "Savunmaya dayanmayan savaş" kanun dışı sayılmış ve anlaşmayı imzalayan devletler anlaşmazlıkların çözümü için savaş yoluna gitmeyeceklerini, barışçıl yöntemlere başvuracaklarını taahhüt etmişlerdir.

Hakkında bilgi verilen uluslararası antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Locarno Antlaşması
B) Briand-Kellog Paktı
C) Akdeniz Paktı
D) Küçük Antant
E) Sadabat Paktı

15. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında belirlenen öncelikler iki ana bölüme ayrılmıştır. 1923-1930 yılları arası dış politikası ile 1930-1938 yılları arasındaki Türk dış politikasının öncelikleri birbirinden farklıdır.

1923-1930 yılları arası Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikadaki temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Lozan Barış Konferansı'ndan kalan sorunları çözmek
B) Milletler Cemiyetine üye olmak
C) Atatürk ilke ve inkılaplarının benimsenmesini sağlamak
D) II. Dünya Savaşı tehlikesine karşı önlemler almak
E) Boğazların güvenliğini sağlamak

16. Türk-Sovyet ilişkilerine temel teşkil eden antlaşma, 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması'dır. Bu antlaşma ile Sovyetler Birliği, TBMM'yi ve Misakımillî'yi resmen tanıdığını açıklamış ve Millî Mücadele'ye destek vermişti. Kurulan iyi ilişkiler Lozan Barış Konferansı sürecinde de sürmüş, özellikle Boğazlar konusunda Sovyet yönetimi Türkiye'nin tezlerini desteklemiştir. İngiltere ile ilişkilerin gerginleştiği Musul sorunu sırasında 17 Aralık1925'te, Dostluk ve Tarafsızlık Antlaşması imzalanarak Türkiye ile SSCB arasındaki yakınlaşma devam ettirilmiştir. Ancak 1930'lardan itibaren Türkiye SSCB ilişkilerinde bir gerileme yaşandı.

Türkiye - SSCB ilişkilerinde bir gerileme yaşanmasında;

I. Türkiye'nin, Batılı devletlerle Lozan'dan kalan sorunlarını büyük ölçüde çözmüş olması,
II. Türk-İngiliz yakınlaşmasının başlaması,
III. Adana-Mersin demir yolunun millîleştirilmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

17. "Milletler Cemiyeti, uluslararası pek çok sorunun çözümünde başarılı olamadı." **diyen bir tarihçinin bu sözüne;**

I. Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması,

II. İtalya'nın Habeşistan'ı işgali,

III. İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

18. 1929'da Amerika'da başlayıp kısa sürede bütün dünyayı etkisine alan ve tarihe "Kara Perşembe"**olarak geçen ekonomik bunalımın temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) New York borsasının çökmesi

B) 50 milyon insanın işsiz kalması

C) ABD'nin kredi alması

D) NEP politikasının uygulanması

E) İşletmelerde özel mülkiyete izin verilmesi

19. İki Savaş Arası Dönem'de Almanya'da iktidarı ele geçiren Nazilerin iç ve dış politika esasları arasında aşağıdakilerden hangisi <u>yer almaz</u>?

A) Versay'ın getirdiği bütün kısıtlama ve yaptırımlardan kurtulmak

B) Almanya sınırları dışında yaşayan bütün Almanları bir devlet altında toplamak

C) Hayat Sahası denilen yayılmacı politikayı gerçekleştirmek

D) Alman ulusunun ekonomik, sosyal ve kültürel hayatını kontrol altına almak

E) Yatıştırma politikasını takip etmek

20. Siyasi birliğini 1870'te tamamlayan İtalya sömürgecilikte geç kalmıştı. Sanayisi için ham madde ve pazar arayışına girdiğinde ise dünyanın büyük bölümü sömürgeci devletler tarafından paylaşılmıştı. İtalya I. Dünya Savaşı'na yeni sömürgeler elde etmek için katılmıştı. Fakat İtalya savaşın sonunda istediğini elde edemediği gibi kendisine Anadolu'da vaadedilen toprakların bir kısmı da Yunanistan'a bırakılmıştı. Savaştan büyük bir hayal kırıklığı ile çıkan İtalya'da savaşın getirdiği ekonomik ve toplumsal sorunlar da artmıştı. Ayrıca savaştan kaçan askerlerin ülkenin her yanında yarattığı asayişsizlik sorunları da önemli bir mesele oluşturmaktaydı. Bu durum Benito Mussolini'nin liderliğindeki Ulusal Faşist Partinin iktidara gelmesinde etkili oldu.

Buna göre İtalya'da, Benito Mussolini'nin liderliğindeki Ulusal Faşist Partinin iktidara gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin temel neden olduğu söylenebilir?

A) I. Dünya Savaşı'nın getirdiği sorunların ülkede artması

B) Balkan Paktı'nın kurulması

C) İtalya'nın Habeşistan'a saldırması

D) Sanayisi için ham madde ve pazar arayışına girmesi

E) II. Dünya Savaşı'nın başlaması

12. SINIF

TARİH

5. Ünite

1. Japonya, Almanya ile 25 Kasım 1936'da Anti-Komintern Paktı'nı imzalayarak komünizme karşı ülkelerinde sert tedbirler almayı kararlaştırdılar. Bu oluşuma 6 Kasım 1937'de İtalya da katıldı.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) Faşizm ve Nazizim akımlarının tasfiye edilmesine
B) Berlin-Roma-Tokyo Mihverinin kurulmasına
C) Komünizmin dünyada yayılmasına
D) Milletler Cemiyetinin kurulmasına
E) Japonya'nın emperyalist tutumundan vazgeçmesine

2.

İtalya'nın II. Dünya Savaşı Öncesi İzlediği Politika: "Mare Nostrum" (Bizim Deniz)
Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmanın yolunun Akdeniz'e hâkim olmaktan geçtiğini bilen Mussolini'nin ortaya koyduğu fikirdir. Mussolini Akdeniz'e "mare nostrum" (bizim deniz) diyordu. Amaç, Akdeniz'in tamamına hâkim olmaktı.

İtalya'nın bu amaca ulaşmak için;

I. Habeşistan,
II. Arnavutluk,
III. Mançurya

bölgelerinden hangilerini işgal ettiği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

3. ABD, Japonya'yı kayıtsız şartsız teslim olmaya zorlamak için yeni geliştirdiği atom bombalarını atmayı kararlaştırdı. 6 Ağustos 1945'te Enola Gay isimli savaş uçağı ile Hiroşima'ya, üzerinde Little Boy (Küçük Çocuk) yazan, ilk atom bombası atılmış ve ilk anda 70.000 kişi hayatını kaybetmiştir. 3 gün sonra da Nagazaki'ye, Fat Boy (Şişman Çocuk) adını verdikleri bir atom bombası daha atıldı. Bombaların ortaya çıkardığı radyasyonun da etkisiyle kısa süre içinde iki kentte ölenlerin sayısının 500.000'i geçtiği tahmin edilmektedir.



Görsel: Hiroşima'ya atılan atom bombası ve sonrası

Görsel: Nagazaki'ye atılan atom bombası ve sonrası

Japonya'ya atılan atom bombaları ile ilgili verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İnsan haklarının ihlal edildiği
B) Tek taraflı olarak kullanıldığı
C) Nükleer bir saldırı olduğu
D) Savunma amaçlı gerçekleştirildiği
E) İkinci saldırının Nagazaki'ye yapıldığı

4. 24 Ekim 1945'te Türkiye'nin de dâhil olduğu 51 devlet, Birleşmiş Milletler adı verilen uluslararası örgütü kurmuştur. Barışı ve uluslararası güvenliği sağlamakla yükümlü olan Güvenlik Konseyi, 5 daimi üye (ABD, SSCB, İngiltere, Fransa, Çin) ve Genel Kurul tarafından iki sene için seçilen 6 üyeden (1966'dan sonra 10 üye) oluşur. Daimi üyelerden her biri veto hakkına sahip olup sadece kendi vetolarıyla Güvenlik Konseyinin aldığı bütün kararları dondurabilir.

Birleşmiş Milletlerin kurucularından olan beş büyük devlete veto hakkı tanınması aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Güvenlik Konseyinin etkisinin artmasıyla
B) Eşitliğe aykırı uygulamaların olmasıyla
C) Barışın ve uluslararası güvenliğin sağlanmasıyla
D) Birleşmiş Milletlerin işlerliğinin artmasıyla
E) Sosyal ve ekonomik refahın sağlanmasıyla

5.


Sabah Postası
3 KURUŞ
Siyasi Muharriri: EBUZZİYAZADE VELİD
CUMARTESİ 2 EYLÜL - 1939
AVRUPADA HARP BAŞLADI
Alman Orduları Harbi Bırakıp Polonya'yı Terketmezlerse
Ingiltere Ve Fransa Orduları Derhal Harbe Girecekler
Alman - Leh Harbi Şiddetle Devam Ediyor!
İngiltere Ve Fransa Bugün Umumi Seferberlik Yapıyorlar. 18 den 41 e Kadar
Bütün İngilizler Asker. Fransa Bazı Mıntakalarda Örfi İdare İlân Ediyor

Görsel: Gazete manşeti

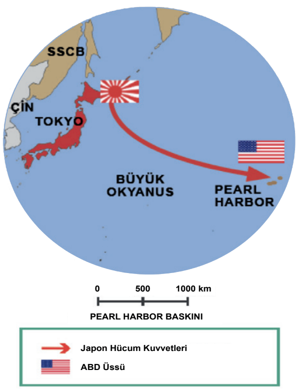
II. Dünya Savaşı sırasında yayımlanan gazete haberine göre;

I. İngiltere ve Fransa'nın; Almanya'nın yayılmacı politikasından rahatsız olduğu,
II. Almanya'nın Polonya'yı tamamen ele geçirdiği,
III. Fransa'nın Almanya'ya müdahalede bulunduğu

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6.



Yukarıdaki görselde verilen bilgiler dikkate alındığında Pearl Harbor Baskını ile ilgili,

I. Pearl Harbor, ABD'nin Pasifik'teki deniz üssüdür.
II. Japonya, Pearl Harbor'a saldırı gerçekleştirmiştir.
III. Japon kuvvetleri, ABD karşısında başarısız olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

7. Mihver ve Müttefik bloklar, Türkiye'nin savaşa katılmasını istiyorlardı. Bu yönde Türkiye'ye baskı uyguladılar. 1939-1942 yılları arasında baskı daha çok Mihver devletlerden geldi. 1943-1945 yılları arasında ise ABD, İngiltere ve Sovyetler Birliği Türkiye üzerinde baskı kurdu.

II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'nin Müttefik ve Mihver bloklarının baskısına uğramasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Stratejik öneme sahip bir konumda olması
B) Savaş yanlısı bir politika takip etmesi
C) Ekonomik açıdan güçlü olması
D) Birleşmiş Milletlerin üyesi olması
E) Askerî malzeme ve teçhizatının tam olması

8. II. Dünya Savaşı içerisinde hükûmetin ekonomiye dair müdahaleleri sonuç vermeyince karne usulü uygulaması başlatıldı. Karne usulü ilk olarak ve en yaygın biçimde ekmekte uygulandı. 1943'ten itibaren dar gelirli memurlara ve fakir kesimlere sosyal yardım olarak dağıtılan şeker, kahve, çay, pamuklu kumaş ve bez gibi maddeler de karneye bağlandı. Toplumun fakir kesimleri için ekmek temel beslenme maddesiydi. II. Dünya Savaşı Dönemi'nde birçok kentte ve özellikle İstanbul'da ekmek sorunu önemli bir yer tuttu.

Buna göre Türkiye'de II. Dünya Savaşı sürecinde yaşanan gelişmeler ile ilgili;

I. temel gıda ve tüketim maddelerinin yetersiz olduğu,
II. hükûmetin savaşın yarattığı olumsuzlukları gidermek için tedbir aldığı,
III. halktan alınan vergilerin artırıldığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9.

Varlık Vergisi (11 Kasım 1942)

II. Dünya Savaşı boyunca Türkiye'de yaşanan ekonomik bunalım, enflasyon ve vurgunculuk Varlık Vergisi uygulamasını gerekli kılacak koşulların oluşmasına yol açtı. Şükrü Saraçoğlu Hükûmeti, bazı kesimlerin savaşı fırsata çevirerek elde ettiği zenginlikleri vergilendirmenin ülkenin yararına olacağını düşündü ve Kasım 1942'de Varlık Vergisi Kanunu'nu kabul etti. Bu kanuna göre hükûmet, savaşta elde edilen haksız kazançları ve toprak sahiplerinin gelirlerini savaşın neden olduğu enflasyonla mücadele etmek için bir kereye mahsus toplayacaktı. Emlak ve akar sahipleri, tüccarlar ve büyük toprak sahipleri vergi mükellefi olacaktı. Komisyonların saptadığı vergiyi ödemeyenler önce toplama merkezlerine, sonra da çalıştırılmak üzere Erzurum Aşkale'ye gönderildi. Varlık Vergisi, gelen tepkiler üzerine Mart 1944'te yürürlükten kaldırıldı.

Buna göre Varlık Vergisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Vergiye itiraz hakkı bulunmaktadır.
B) Olumsuz ülke koşullarını istismar ederek zenginleşenlerin vergilendirilmesi amaçlanmıştır.
C) İkinci Dünya Savaşı'nın olağanüstü şartları altında çıkarılmıştır.
D) Bozulan ekonomiyi düzeltmek amaçlanmıştır.
E) Vergisini vermeyenlere zorunlu çalışma mükellefiyeti getirilmiştir.

10.

ALMANYA: II. Dünya Savaşı'nın başlaması ile Yahudiler, Romanlar ve işgal edilen bölgelerdeki halklar toplama kamplarındaki gaz odaları ve fırınlarda soykırıma (holokost) tabi tutulmuştur.
SSCB: 190 bin Kırım Tatarı ve 115 bin Ahıska Türkü Rusya'nın farklı bölgelerine sürgün edildi. İnsanlar, topraklarına el konularak devlete ait çiftlikler olan kolhozlarda zorla çalıştırıldı. Savaş sanayisinde olumsuz şartlarda çalıştırılan ve hiçbir karşılık alamayan işçiler hak ihlaline uğratılarak açlık ve ölüme maruz bırakıldı.
ABD: ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'ye attığı atom bombası neticesinde yüz binlerce masum insan öldü.
JAPONYA: Japonya'nın Asya'yı işgalinde de binlerce masum insan katledildi.

II. Dünya Savaşı sürecinde yaşanan bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisine kanıt gösterilebilir?

A) Mülteci sorunlarının yaşandığına

B) Ekonomik ve askerî alanlarda sınırlamaların getirildiğine

C) İnsan hakları ihlallerinin görüldüğüne

D) Askerî alanda yapılan harcamalarda artışın olduğuna

E) Topyekûn silahsızlanmaya gidildiğine

11.

Yalta Konferansı

Roosevelt, Stalin ve Churchill savaş sonunda aralarındaki iş birliğini geliştirmek ve dünyanın geleceğini planlamak amacıyla 4-11 Şubat 1945'te Yalta'da bir araya geldi. Şubat 1945'te toplanan Yalta Konferansı'nda savaştan sonra kurulacak olan dünya sisteminin nitelikleri belirlendi. Bu sistemi yürütecek uluslararası bir örgütün kurulması kararı (Birleşmiş Milletler) alındı. 1 Mart 1945'e kadar Almanya ve müttefiklerine savaş ilan edecek devletlerin de kurucu üyeliğe alınacağı açıklandı. Türkiye de bu gelişmeler üzerine 23 Şubat 1945'te Almanya'ya savaş ilan etti.

Buna göre Yalta Konferansı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) ABD, İngiltere ve SSCB liderleri konferansa katılmıştır.

B) II. Dünya Savaşı sürecinde toplanmıştır.

C) Konferans öncesinde Almanya yenilgiye uğratılmıştır.

D) Türkiye, Birleşmiş Milletlerde yer almak istemiştir.

E) Mihver Devletlere karşı karar alınmıştır.

12. Tablo: II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin Ticaret İlişkisi Kurduğu Ülkeler

	Almanya		ABD		İngiltere	
Yıl	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat
1937	48,1	50,4	-	-	7,1	9,8
1943	76,6	61,1	4,8	52,7	32,3	27,8
1944	50,2	52,8	7,8	55,6	29,5	51,3
1945	0,7	00	22,2	95,9	29,4	32,6

Bu tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Almanya ile dış ticaretimiz 1945'de önemli ölçüde azalma göstermiştir.

B) 1944'te ihracatta en büyük paya ABD sahiptir.

C) 1944'te İngiltere ile ihracat düzeyinde bir artış yaşanmıştır.

D) Türkiye'nin genel olarak ithalatı, ihracatından fazladır.

E) 1945'te ABD ve İngiltere ile ihracat düzeyi, ithalat düzeyinden fazladır.

13. II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin izlediği dış politika stratejileri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Ülkenin savaştan uzak kalması amaçlanmıştır.

B) I. Dünya Savaşı tecrübeleri, dış politika üzerinde etkili olmuştur.

C) Savaşın gidişatına göre politikaya yön verilmiştir.

D) Kore Savaşı'na asker gönderilmiştir.

E) Ülke menfaatleri doğrultusunda dış politika yönetilmiştir.

12. SINIF
TARİH

6. Ünite

1. II. Dünya Savaşı sonunda, savaş suçlarının ve insan hakları ihlallerinin bir daha yaşanmaması için aşağıdaki çalışmalardan hangisinin yapıldığı söylenemez?

A) Nürnberg Mahkemesinin kurulması
B) Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'nin kabul edilmesi
C) İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabul edilmesi
D) Japon yöneticilerin Tokyo'da kurulan mahkemede yargılanması
E) Milletler Cemiyetinin kurulması

2. BM Filistin Komisyonu üyelerini oluşturan üyelerin çoğunluğunun teklifine göre Filistin, Araplar ile Yahudiler arasında taksim edilmeli ve iki ayrı bağımsız devlet kurulmalıydı. Kudüs şehri ise milletlerarası statüye sahip olmalıydı. Komisyonda azınlıkta kalan diğer üyelere göre ise Filistin, Yahudi ve Arap devletlerinden meydana gelen "federal" bir devlet olmalıydı. Yahudiler çoğunluk planını, Araplar ise azınlık planını desteklediler. BM Genel Kurulunda 27 Kasım 1947'de yapılan görüşmede çoğunluğun kararı benimsendi. Filistin'in Araplar ve Yahudiler arasında taksimine karar verildi.

Buna göre II. Dünya Savaşı'ndan sonra Orta Doğu'nun yeniden şekillendirilmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Azınlık planının kabul edildiği
B) Kudüs'ün Arapların kontrolüne verildiği
C) Yahudi planının reddedildiği
D) Filistin'in, Araplar ve Yahudiler arasında bölündüğü
E) Manda yönetiminin Filistin'de devam ettiği

3. 1948-1949 Arap-İsrail Savaşı'nın, Orta Doğu'nun yapısını değiştiren sonuçları arasında;

I. bir milyon kadar Filistinlinin yurdundan edilmesi,
II. Arap dünyasında milliyetçilik duygusunun harekete geçmesi,
III. İsrail'e karşı Arap dünyasının zafer kazanması

gelişmelerinden hangileri yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. II. Dünya Savaşı'nın Türkiye ekonomisine etkileri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yeni vergi ve yükümlülüklerin getirilmesi
B) Bütçenin %60'ının askerî harcamalara ayrılması
C) I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanamaması
D) Genel bütçe içerisinde sosyal harcama kalemlerinin düşüş göstermesi
E) Devletin para basarak enflasyona sebep olması

5. 5 Haziran 1946'da hükûmet tarafından hazırlanan Seçim Yasası Tasarısı, TBMM'de oy çoğunluğu ile kabul edilerek yasalaştı. Buna göre seçimler, "açık oy, gizli sayım" yöntemiyle yapılacaktı. Mecliste grubu bulunan Demokrat Parti, bu tasarıya karşı çıkarak tepki gösterdi.

Demokrat Partinin seçimlerde seçim yöntemine tepki göstermesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demokratik ve güvenilir olmaması
B) Tek dereceli seçim sisteminin istenmesi
C) Liberalizm ilkesinin benimsenmesi
D) Çok partili hayatın amaçlanması
E) Seçimlerin ertelenmek istenmesi

6. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin başını çektiği Batı Bloku ülkeleri ile SSCB'nin önderliğindeki Doğu Bloku ülkeleri arasında ekonomik, askerî, ideolojik, siyasi ve kültürel alanlarda büyük çekişmeler yaşanmaya başladı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan iki kutup arasında sürekli bir gerginlik ve rekabet mevcut olsa da bu durum sıcak çatışmaya dönüşmedi.

II. Dünya Savaşı'ndan sonra sıcak çatışmanın yaşanmamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her iki blokta da yüksek nükleer ve kimyasal başlıklı silahların olması
B) SSCB'nin, denetimi altındaki ülkelerde komünist partilerin iktidara gelmesi
C) Varşova Paktının dağılması
D) Milletler Cemiyetinin kurulması
E) Briand-Kellog Paktının imzalanması

7. Tarih öğretmeni sınıfta "Mısır ile İsrail arasında yapılan, Avrupa devletleri tarafından desteklenen ancak SSCB ve Arap ülkeleri tarafından tepki gösterilen antlaşma nedir?" diye bir soru sormuştur.

Öğrencilerin bu soruya aşağıdaki yanıtlardan hangisini vermesi doğru cevabı oluşturur?

A) Dayton
B) Yalta Konferansi
C) Camp David
D) Sykes-Picot
E) Versay

8. ABD Başkanı Harry S. Truman 12 Mart 1947'de Truman Doktrini'ni ilan etti. Amerikan Kongresinde; SSCB tehdidine karşılık Yunanistan'a 300 milyon, Türkiye'ye de 100 milyon dolarlık yardımın yapılması kabul edildi.

ABD'nin, Truman Doktrini ile;

I. komünizmin yayılmasını engellemek,
II. ekonomik ve siyasal hâkimiyetinin genişlemesini sağlamak,
III. Doğu Bloku ile iş birliği sağlamak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek istediği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi Batı Bloku'ndaki siyasi, ekonomik veya askerî gelişmelerden biri değildir?

A) Marshall Planı

B) Molotof Planı

C) Avrupa Ekonomik Topluluğu

D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

E) Truman Doktrini

10.

Türkiye ve Truman Doktrini

Truman Doktrini ile SSCB'nin yayılmacılık politikasının tehdidi altında kalan Yunanistan ve Türkiye'ye askerî ve ekonomik yardımlar yapıldı. ABD'nin yapacağı yardım açıklaması Türk siyasetçileri tarafından olumlu karşılandı. Türkiye'nin Truman Doktrini ile ABD yardımlarını kabul etmesinin başlıca sebebi, SSCB'nin istekleri ve tehdidi karşısında ABD'nin desteğini almaktı.

Buna göre Truman Doktri'nin Türkiye'de aşağıdaki gelişmelerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) Türkiye'nin Batı Bloku yanlısı bir dış politika izlemeye başlamasına

B) Ekonomi alanındaki ihtiyacın son bulmasına

C) Millî savunma sanayisinin gelişmesine

D) ABD ile ilişkilerin sekteye uğramasına

E) Komünizmin yayılmasına

11.

Türkiye'nin NATO'ya Katılması

NATO, 4 Nisan 1949'da 12 devletin katılımıyla kuruldu. Kore Savaşı'nın başlaması ile Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Komutanlığı emrine 4.500 kişilik kuvvet göndermesi Türkiye'nin NATO'ya üyeliğe kabulünde olumlu bir etki yaptı. Türkiye'nin NATO'ya kabul edilmesini sağlayan bir başka gelişme ise SSCB'nin nükleer silah edinmesi oldu. 1949'da SSCB, atom silahına sahip olduğunu resmen açıkladı. ABD, SSCB'nin olası bir nükleer saldırısına karşılık verebilmek için SSCB'ye yakın bölgelerde askerî üslere ihtiyacı olduğunu düşünüyordu. Bunun için de Türkiye'nin NATO'ya alınmasını istedi. 22 Ekim 1951'de Türkiye ile Yunanistan'ın NATO'ya katılımını sağlayan protokol imzalandı. TBMM, 18 Şubat 1952'de Kuzey Atlantik Antlaşması ve Protokolü'nü onaylayınca Türkiye NATO'ya resmen katıldı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Türkiye, NATO'nun kurucu üyelerinden biridir.

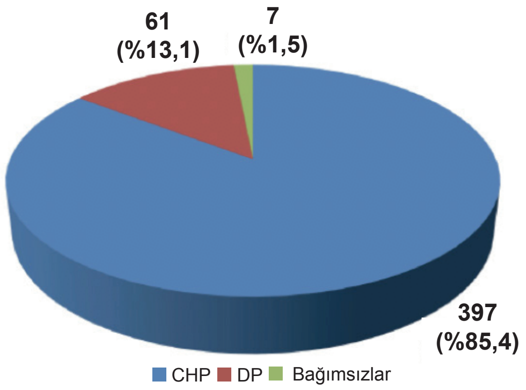
B) ABD'nin, Türkiye'de üs ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

C) ABD, SSCB'yi güvenliği için tehdit olarak görmüştür.

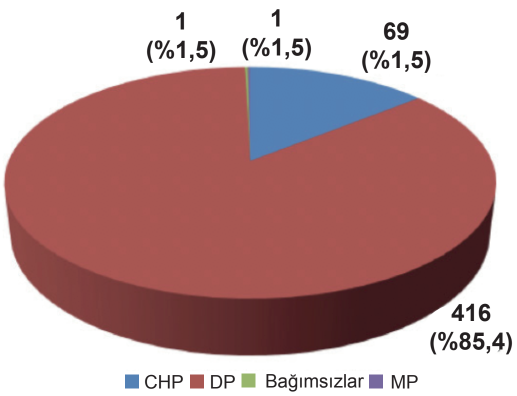
D) Türkiye, Kore Savaşı'na katılmıştır.

E) Türkiye, ABD ile iş birliği gerçekleştirmiştir.

12.



Grafik 1: 1946 milletvekili genel seçim sonuçları



Grafik 2: 1950 milletvekili genel seçim sonuçları

Verilen grafiklere göre,

I. Tek dereceli seçim sistemine geçilmiştir.

II. 1950 seçimleri Demokrat Partiyi (DP) iktidara taşımıştır.

III. 1946 seçimlerinde iki parti meclise girmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. Tablo: 2 Mayıs 1954 Genel Seçim Sonuçları

Partiler	Aldıkları Oy	Oran%	Milletvekili
Demokrat Parti	5.313.659	58.42	503
Cumhuriyet Halk Partisi	3.193.471	35.11	31
Cumhuriyetçi Millet Partisi	480.249	5.28	5
Köylü Partisi	50.935	0.56	-
İşçi Partisi	910	0.01	-
Bağımsızlar	56.393	0.62	2
Toplam	**9.095.563**	**100**	**541**

Tabloda verilen 1954 yılı seçim sonuçlarına göre,

I. Koalisyonlar dönemi başlamıştır.

II. CHP ana muhalefet partisidir.

III. Demokrat Parti ilk kez iktidar partisi olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

14. Tablo: II. Dünya Savaşı sonrası Doğu ve Batı Bloku tarafından kurulan kuruluşlar

Blok	Kuruluşun Adı
Doğu Bloku	Varşova Paktı
Doğu Bloku	COMECON
Doğu Bloku	COMINFORM
Batı Bloku	NATO
Batı Bloku	Avrupa Konseyi
Batı Bloku	Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu

II. Dünya Savaşı sonrası Doğu Bloku ve Batı Bloku tarafından kurulan yukarıdaki kuruluşlardan hangilerinin etkinlik sahası askerî alandadır?

A) COMECON - NATO
B) COMINFORM - Avrupa Konseyi
C) COMECON - Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
D) Varşova Paktı - NATO
E) NATO - Avrupa Konseyi

15. 1950'de iktidar olan Demokrat Parti Dönemi'nde dışa kapalı ve korumacı iktisat politikaları hızla terk edildi. Ekonomik ve siyasi alanda liberalizmi savunan Demokrat Partinin amacı hızlı büyüme oldu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Demokrat Partinin ekonomi politikası ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) Yabancı sermaye girişinin yasaklanması
B) İthalat yasağının kaldırılması
C) Dış pazarlara yönelik bir kalkınma anlayışının izlenmesi
D) Özelleştirmeye dayalı sanayileşmeye öncelik verilmesi
E) Kredi faizlerinin düşürülmesi

16. II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından tek partili yönetim sistemleri değer kaybetmiştir. Hızla çok partili demokratik sistemler kurulmaya başlamıştır. 7 Haziran 1945 tarihinde Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuad Köprülü ve Refik Koraltan meclis grubu başkanlığına bir önerge vermişlerdir. Önergede demokratik usullerin daha geniş bir şekilde uygulanması isteniyordu. Bu önergenin altında dört milletvekilinin imzası olduğu için tarihe "Dörtlü Takrir" olarak geçmiştir.

Buna göre;

I. çok partili siyasi hayata geçilmesi,
II. çift dereceli seçim sisteminin uygulanması,
III. üniversitelere özerklik verilmesi

durumlarından hangileri Dörtlü Takrir ile savunulan düşüncelerden biri <u>olamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12. SINIF TARİH

7. Ünite

1.

Yom Kippur Savaşı

1973'te meydana gelen ve Yom Kippur Savaşı olarak adlandırılan Arap-İsrail Savaşı, 1967 savaşının bir devamı niteliğindeydi. Bu savaşta Mısır öncülüğünde Arap devletlerinin oluşturduğu askerî ittifak, İsrail'e sürpriz bir saldırı başlattı. Taraflar, BM Güvenlik Konseyinin çatışmayı durdurma çağrısını dikkate alarak savaşı sonlandırdılar. 1974'te kesin ateşkes sağlandı. İsrail'in Mısır ve Suriye sınırına BM Barış Gücü askerlerinin yerleştirilmesi kabul edildi. 1973 Arap-İsrail Savaşı sonunda Arap ülkeleri, İsrail'i destekleyen Batı ülkelerine karşı petrol fiyatlarını bir siyasi güç olarak kullanma kararı aldı. Petrol krizinin başlangıcında endişelenen Batı ülkeleri, yükselen petrol fiyatlarını sanayi ve teknoloji ürünlerine yansıtarak kısa sürede bu ekonomik durumu dengelediler.

Verilen bilgiler dikkate alındığında Yom Kippur Savaşı ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

A) İlk Arap-İsrail savaşı olduğu
B) İsrail'in kaybettiği toprakları geri almak istediği
C) İsrail Devleti'nin temelinin atıldığı
D) Batılı ülkelerin Arapları desteklediği
E) Petrol fiyatlarını yükseltme girişiminin amacına ulaşamadığı

2.

Bağlantısızlar Bloku

1955 Bandung Konferansı ile başlayan, uluslararası ilişkilerde Batı Bloku ve Doğu Bloku dışında kalan devletler grubuna verilen isimdir. Bu blok "Üçüncü Dünya" olarak adlandırıldı. Bandung Konferansı'nda bağlantısızlığın ortaya çıkmasını sağlayan en önemli neden, bağımsızlığını yeni kazanan devletlerin zayıflığı ve güçsüzlüğü olmuştur. Bu devletler kurulduğunda dünya iki bloka ayrılmıştı ve bu blokların her ikisi de nükleer güce sahipti. Yeni kurulan devletlerin bu nükleer güçlere tek başlarına karşı koyma gücü bulunmuyordu. Bu bloklardan herhangi birine girmekse bir sömürgecilikten kurtulup diğer bir sömürgeciliğe girmek anlamına gelmekteydi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Bağlantısızlar Bloku'nun benimsediği ilkelerden biri olduğu söylenemez?

A) Siyasi bağımsızlığı sağlama
B) Askerî ittifaklara katılma
C) İç işlerine yabancıların müdahalesini reddetme
D) Nükleer silahların yasaklanmasını savunma
E) Halkların kendi kendilerini yönetme hakkını savunma

3. Yumuşama Dönemi'nde Orta Doğu'da meydana gelen önemli çatışmalardan biri de Irak ve İran arasında çıkan savaştı. Irak'ın devlet başkanı Saddam Hüseyin, İran'ı, ülkesindeki Şii Müslümanları isyana teşvik ettiği gerekçesiyle suçladı. Saddam Hüseyin'in asıl amacı İran'da gerçekleşen devrim sonrası zayıflayan İran ordusunun durumundan yararlanarak saldırıya geçip İran ve Irak'ı güneyde ayıran su yolu olan Şattülarap su yolunun denetimini ele geçirmekti.

Buna göre İran - Irak Savaşı'nın ortaya çıkmasında;

I. İran'ın büyük devletlerle arasının açılması,
II. sınır sorunu,
III. mezhep çekişmeleri

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. **Kıbrıs Barış Harekâtı "Ayşe Tatile Çıktı"**

15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta Yunanistan'a bağlı subaylar askerî bir darbe yaparak Cumhurbaşkanı Makarios'u devirdiler. Yerine EOKA'ya bağlı Nikos Samson'u geçirdiler ve Kıbrıs Elen Cumhuriyeti'ni ilan ettiler. Kıbrıs Anayasası'na aykırı olarak yapılan ve Ada'yı Yunanistan'a bağlamak demek olan harekete Türkiye sert tepki gösterdi. Türk Silahlı Kuvvetleri, 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta barışı ve anayasal düzeni yeniden sağlamak için Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdi. Durumun Türkiye ve Yunanistan arasında bir savaşa dönüşmesi tehlikesi karşısında Birleşmiş Milletler taraflara ateşkes çağrısında bulundu. 25 Temmuz 1974'te taraflar Cenevre Konferansı'nda toplandı. Konferansın sonuçsuz kalması üzerine Türkiye 14 Ağustos 1974'te İkinci Barış Harekâtı'na başladı. İkinci Barış Harekâtı ile Lefke-Lefkoşa-Magusa hattı çizildi ve Ada'nın üçte biri Türk kontrolüne geçince harekât sona erdi. Kıbrıs Barış Harekâtı sonunda Ada'daki Türk toplumu 13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni kurdu.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın gerçekleşmesinde;

I. Ada'da gayriresmî bir idarenin kurulması,
II. Türkiye'nin Ada'daki Türk varlığını korumak istemesi,
III. Türkiye'ye silah ambargosunun uygulanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. I. Kıta sahanlığı
II. Ege Adaları
III. Batı Trakya Türk azınlıkları

Yukarıda verilen sorunlardan hangilerinin Türkiye ve Yunanistan arasında yaşandığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. 12 Mart 1971'de Genel Kurmay Başkanı ve dört kuvvet komutanının imzaladıkları bir muhtıra ile ortaya çıkan darbe, Türk siyasi tarihinde 12 Mart Muhtırası olarak adlandırıldı. 27 Mayıs Askerî Darbesi'nden farklı olarak bu sefer yönetime el konulmadı. Fakat askerî komuta heyeti, antidemokratik bir yöntemle, hükûmeti ve Meclis'i muhtıradaki şartları yerine getirmediği takdirde TBMM'yi kapatacaklarını söyleyerek tehdit etti. Muhtıradaki ilk istek, görevdeki hükûmetin istifa etmesiydi. Seçimle göreve gelmiş olan Adalet Partisi Hükûmeti ve Başbakan Süleyman Demirel bu isteğe boyun eğmek zorunda kalarak istifa etti.

Buna göre 12 Mart Muhtırası ile ilgili olarak;

I. Hükûmete yürütme görevinden el çektirilmiştir.

II. Anayasa tamamen yürürlükten kaldırılmıştır.

III. Demokratik yaşama aykırı bir müdahale gerçekleşmiştir.

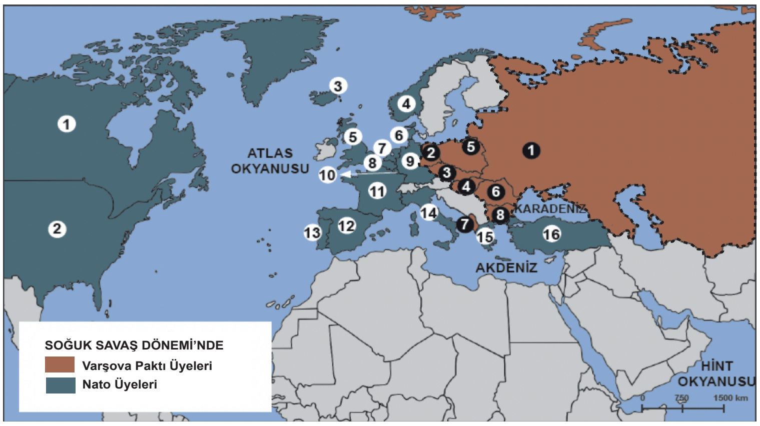
yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. SINIF TARİH

Karma Test

1. **Harita: 1990'a kadar NATO ve Varşova Paktı ülkeleri**



Harita dikkate alındığında aşağıdaki devletlerden hangisinin 1990'a kadar NATO'ya üye devletlerden biri olduğu söylenemez?

A) Bulgaristan B) Türkiye C) Yunanistan D) İtalya E) Portekiz

2.

Millî İradeye Darbeler

Türkiye'de 27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Askerî Darbelerinden sonra da demokrasiye karşı hukuk dışı müdahaleler yapılmıştır. 28 Şubat 1997, 27 Nisan 2007 ve 15 Temmuz 2016 tarihlerinde yapılan müdahaleler Türk demokrasisinin gelişimine zarar vermiştir. 28 Şubat 1997'de seçilmiş hükûmete karşı diğer askerî darbelerden daha farklı bir darbe gerçekleştirildi. 27 Mayıs ve 12 Eylül Darbelerinin aksine askerler 28 Şubat'ta yönetime bizzat el koymadılar. Bunun yerine medya üzerinden hükûmete karşı bir savaş verildi. Silahlı kuvvetlerin hükûmeti görevden zorla almaması nedeniyle 28 Şubat'da gerçekleştirilen darbe, "post-modern" darbe olarak adlandırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi millî iradeye yapılan darbelerin ortak bir özelliğidir?

A) Aynı yöntemlerle yapılmaları
B) Ekonomik nedenlerle düzenlenmeleri
C) Antidemokratik olmaları
D) Halk tarafından desteklenmeleri
E) Hükûmet değişikliğine neden olmaları

3. Şubat 2001'de gerçekleştirilen Millî Güvenlik Kurulu toplantısında dönemin Cumhurbaşkanı ile dönemin Başbakanı arasında yaşanan sert tartışma siyasi krize yol açtı. Yaşanan bu siyasi gerginliğin ardından ülkede faiz oranları gecelik % 7.500'e kadar çıkarken borsada %15 oranında düşüş yaşandı. Kamu bankaları büyük açıklar verdi. Böylece piyasalar kontrol edilemez bir hâle geldi.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Siyasi kriz ekonomik krizi de beraberinde getirmiştir.
B) İç politikada yaşanan gelişmeler dış politikayı etkilemiştir.
C) 2001 yılında Türk Lirası değer kazanmıştır.
D) Yeni ekonomi programı uygulamaya konulmuştur.
E) Hükûmet değişikliği yaşanmıştır.

4. • Türkiye'yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını dünyaya tanıtmak
• Bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak
• Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek

Görevleri hakkında bilgi verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yunus Emre Enstitüsü
B) Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
C) Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı
D) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
E) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

5.

Bosna Savaşı (1992-1995)

"Ben Avrupa'ya giderken kafam önümde eğik gitmiyorum çünkü çocuk, kadın ve ihtiyar öldürmedik. Hiçbir kutsal yere saldırmadık. Oysa onlar bunların tamamını yaptılar. Hem de Batı'nın gözleri önünde."

Aliya İzzetbegoviç

Bosna-Hersek'in ilk cumhurbaşkanı Aliya İzzetbegoviç'in bu sözleri dikkate alındığında Bosna Savaşı ile ilgili olarak;

I. Batı'nın yapılan katliamlara seyirci kaldığı,
II. kültürel mirasa zarar verildiği,
III. tarafların eski sınırlarına çekildiği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

6. Mekteb-i Tıbbiye öğrencileri tarafından Yeni Osmanlılar çizgisinde çalışarak teşkilatlanan İttihat ve Terakki Cemiyeti, daha sonra Mekteb-i Harbiye öğrencileri arasında yayıldı. Gizli faaliyet gösteren cemiyet üyeleri II. Abdülhamid'e karşıydı. Fransız İhtilali'nin düşüncelerini kendilerine örnek alan İttihat ve Terakki Cemiyetinin siyasal amacı Meşrutiyet'i ilan edip Mebusan Meclisinin açılmasını sağlamaktı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin İttihat ve Terakki Cemiyetinin amaçlarından biri olduğu <u>söylenemez</u>?

A) Devletin anayasal bir düzene kavuşmasını sağlamak
B) Abdülhamid yönetimini yıkmak
C) Eşitlik ve özgürlük anlayışlarını önemseyen yönetim şeklini kurmak
D) Anayasayı daha demokratik hâle getirmek
E) Padişahın yetkilerini artırmak

7. **Mondros Ateşkes Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi ile Anadolu'da bir Ermeni Devleti'nin kurulmasına zemin hazırlanmak istenmiştir?**

A) Kömür, akaryakıt ve benzer kaynaklarda, ülkenin ihtiyaçları karşılandıktan sonra, İtilaf Devletlerine satın alma kolaylığı sağlanacak
B) Boğazlar İtilaf Devletlerine açılacak, Karadeniz'e girişler serbest olacak, Karadeniz ve Çanakkale'deki istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek
C) Vilayet-i Sitte'de herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri buraları işgal hakkına sahip olacak
D) Hükûmet haberleşmesi dışındaki telsiz, telgraf ve kablolar (iletişim hatları) İtilaf Devletlerinin denetimi altında olacak
E) Tüm liman ve tersaneler İtilaf Devletlerinin kontrolünde olacak

8. I. Doğu Anadolu'da ve Çukurova yöresinde Ermeni Devleti kurmak

II. Karadeniz Bölgesi'nde Samsun merkez olmak üzere bir Rum Devleti kurmak

III. Megali İdea (Büyük Ülkü) amacıyla Bizans İmparatorluğu sınırlarına yeniden ulaşmak

Bu amaçların azınlık cemiyetleri ile olan ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru gruplandırılmıştır?

	Mavri Mira	Taşnak Sütyun ve Hınçak Cemiyetleri	Pontus Rum Cemiyeti
A)	I	III	II
B)	I	II	III
C)	II	I	III
D)	III	I	II
E)	III	II	I

9. Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası yurdun çeşitli bölgeleri İtilaf Devletleri tarafından işgal edildi.

Osmanlı Devleti'nin bu işgallere sessiz kalmasının aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) Kuvayımilliye birliklerinin kurulmasına
B) Meşruti yönetime geçilmesine
C) Trablusgarp'ın İtalya'ya bırakılmasına
D) Wilson ilkelerinin kabul edilmesine
E) Balkan Savaşlarının yaşanmasına

10. Mustafa Kemal Paşa, Havza Genelgesi'nde işgallerin protesto edilmesi için mitingler yapılmasını, İtilaf Devletleri temsilciliklerine uyarı telgrafları gönderilmesini, ayrıca Hristiyan azınlığa karşı saldırı ve düşmanlıklarda bulunulmamasını istemiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın azınlıklar ile ilgili bu tutumunun nedeni aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

A) İşgalleri haklı gösterecek gerekçeleri ortadan kaldırmak
B) Ordunun ihtiyaçlarını halktan karşılamak
C) Demografik üstünlüğü ele geçirmek
D) Padişah ve halifenin haklarını korumak
E) Bölgesel örgütleri birleştirmek

11. Millî Mücadele'ye Hazırlık Dönemi'nde yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisinde I. de verilenin II. ye ortam hazırladığı <u>söylenemez</u>?

	I.	II.
A)	Erzurum Genelgesi'nin yayınlanması	Dokuz kişiden oluşan Temsil Heyetinin seçilmesi
B)	Amasya Görüşmelerinin yapılması	Mebusan Meclisinin tekrar açılması
C)	Son Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanması	Misakımillî metninin kabul edilmesi
D)	Misakımillî kararlarının alınması	İtilaf Devletlerinin İstanbul'u işgali
E)	Son Mebusan Meclisinin kapatılması	Mustafa Kemal'in askerlik görevinden istifa etmesi

12. Birinci İnönü Muharebesi hem iç hem de dış politikada önemli gelişmelere zemin hazırlamıştır.

Birinci İnönü Muharebesi'nin;

I Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun kabulü

II. Londra Konferansı'nın toplanması

III. İstiklal Marşı'nın kabulü

IV. Türk-Afgan Dostluk Antlaşması' nın imzalanması

V. Moskova Antlaşması'nın imzalanması

sonuçlarından hangilerinin dış politika ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) I - II - III   B) II - III - V   C) II - IV - V   D) III - IV - V   E) IV - V

13. 16 Mart 1921'de Sovyetler Birliği ve TBMM Hükûmeti arasında Moskova Antlaşması imzalandı. Bu antlaşmanın maddelerinden birine göre Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında yapılmış olan antlaşmalar geçersiz sayılacaktı.

Moskova Antlaşması'nın bu maddesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) Her iki tarafın ülkelerinde daha önce var olan rejimlerin kalktığını kabul ettiğinin

B) Sovyet Rusya'nın Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını tanıdığının

C) Doğu sınırının kesin olarak çizildiğinin

D) TBMM'ye Sevr Antlaşması'nın kabul ettirildiğinin

E) Kapitülasyonların kaldırıldığını Sovyet Rusya'nın kabul ettiğinin

14. İtilaf Devletleri, Lozan Barış Konferansı'na Türk tarafını temsilen İstanbul Hükûmetini de davet etmiştir.

Bu durum TBMM Hükûmetinin aşağıdakilerden hangisini hızlandırmasına neden olmuştur?

A) İstiklal Mahkemelerinin kurulmasını

B) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılmasını

C) Cumhuriyet'in ilan edilmesini

D) Saltanatın kaldırılmasını

E) Güçler birliği ilkesinin yürürlükten kaldırılmasını

15.

> Vatansız, vicdansız üç serserinin, yine kendileri gibi millet ve vatanla alakası olmayan birkaç kişi namına barış antlaşmasını imza ettiklerini ajansta gördük. Millî Mücadele'mizde daha büyük bir azim ve imanla devama yemin ettiğimizi arz eylerim. İstanbul'da oluşturulduğunu evvelce duyduğumuz Saltanat Şûrası'nda Türkiye'nin hayatına son veren bu zalim antlaşmanın imza edilmesine karar ve oy veren isimleri malum şahısların ve antlaşmaya imza koyanların vatana ihanet ile itham olunmasını ve haklarında gıyaben hüküm verilmesini, bu vatansızların isimlerinin her yerde lanetle anılmasının ilan ve tamim olunmasını arz ve teklif eylerim.
>
> **17 Ağustos 1920, Doğu Cephesi**
> **Komutanı Kazım Karabekir**

Doğu Cephesi Komutanı Kazım Karabekir'in tepkisine neden olan bu gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sevr Antlaşması'nın yapılması

B) Saltanat'ın kaldırılması

C) Boğazlar Komisyonunun kurulması

D) Lozan Antlaşması'nın onaylanması

E) Halifeliğin kaldırılması

16. Türk tarihini bilimsel yöntemlerle araştırarak Türk milletinin tarih içerisinde oynadığı olumlu rolü ortaya çıkarmak amacıyla 15 Nisan 1931'de Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu) kurulmuştur.

Buna göre yukarıda adı geçen kurumun, Atatürk ilkelerinden hangisi doğrultusunda kurulduğu söylenebilir?

A) Milliyetçilik
B) Laiklik
C) Cumhuriyetçilik
D) Devletçilik
E) Halkçılık

17. I. Dünya Savaşı sonrası Almanya ile imzalanan Versailles (Versay) Antlaşması'na göre:

- Almanya; Fransa ve Belçika'dan daha önceden aldığı bütün toprakları geri verecek
- Almanya'nın bütün sömürgeleri İngiltere, Fransa ve Japonya arasında paylaşılacak
- Almanya'da zorunlu askerlik kaldırılacak, Alman ordusu 100 bin kişiye indirilecek, deniz kuvvetleri sınırlandırılacak Denizaltı ve savaş uçağı yapması yasaklanacak
- Almanya savaş tazminatı (tamirat borcu adı altında) ödeyecekti.

Antlaşmadan bir süre sonra iktidara gelen Naziler bu şartlara rağmen Almanya'nın dış politikasını bazı esaslar üzerine şekillendirdiler.

Aşağıdakilerden hangisi bu esaslardan biri değildir?

A) Versay'ın getirdiği bütün kısıtlamalardan kurtulmak
B) Almanya sınırları dışında yaşayan bütün Almanları bir devlet altında toplamak
C) Hayat Sahası (Lebensraum) denilen yayılmacı politikayı gerçekleştirmek
D) Yatıştırma politikasını uygulamak
E) Versay'la büyük devletlerin ellerinde olan yaptırımları ortadan kaldırmak

18. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya savaşı sonrası Türkiye'de köyden kente göçün hızlanmasının nedenlerinden biri değildir?

A) Türkiye'de hızlı bir şekilde nüfus artışı yaşanması
B) Tarımda makineleşmenin başlaması
C) Çiftçiyi topraklandırma konusunda çalışmalara başlanması
D) Yerli ve yabancı sermayenin desteklenmesiyle kentlerde sanayinin gelişmesi
E) Kentlerde yaşam şartlarının iyileşmesi

19. Yugoslavya, Yunanistan ve Balkanlarda aktif olmak isteyen Türkiye, 1953'te Ankara'da Balkan Paktı'nı kurdular. Ancak bir süre sonra bu pakt gücünü kaybetmeye başladı.

Balkan Paktı'nın önemini yitirmesinde;

I. Yugoslavya'nın SSCB ile tekrar yakınlaşması,
II. Kıbrıs meselesinin yaşanması,
III. Türkiye'nin NATO'ya üye olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

20. II. Dünya Savaşı'nın bittiği, dünyada bolluk yıllarının başladığı dönemde Türkiye'de Demokrat Parti iktidara geldi ve ekonomik alanda önemli gelişmeler yaşandı. Ancak 1955 yılı itibariyle ekonomide bazı sıkıntılar yaşanmaya başladı.

Bu durumun yaşanmasında

I. 1951'de çıkarılan "Yabancı Sermaye Yatırımlarını Teşvik Kanunu" nun başarısız olması,
II. 1954'ten sonra iklimin kurak gitmesiyle tarımsal üretimin düşmesi,
III. Liberalizmin benimsenmiş olmasına rağmen yatırımların birçoğunun yine devlet tarafından yapılması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

21. 1961 Anayasası sonrasında Türkiye'de yeni anayasanın sağladığı ortamda farklı siyasi ve sosyal hareketler gelişme göstermeye başladı.

Aşağıdakilerden hangisi bu süreçte meydana gelen durumlardan biri <u>değildir</u>?

A) Siyasal örgütlenmelerin serbestçe yapılabilmesi
B) Devletçi ekonominin yerini liberal ekonomi anlayışının almaya başlaması
C) Toplumun her kesiminin mecliste temsil edilebilir hâle gelmesi
D) Aşırı politik grupların yaygın bir şekilde örgütlenmesi
E) Sanayileşme ve göçün etkisiyle sosyal ve siyasi yaşamın çalkantılı bir sürece girmesi

22. 1950'li yıllarda Türkiye'de hızlı nüfus artışı ve sanayileşmenin;

I. kentsel nüfus oranı,
II. iç göçler,
III. mamûl madde üretimi

durumlarından hangilerinde bir artışa ortam hazırladığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

23. Tablo: 1998-2014 Türkiye'de Kişi Başına Düşen GSMH

Yıl	Kişi başına düşen yıllık gelir miktarı (ABD doları)
1998	4.442,1
2002	3.580,7
2006	7.905,8
2010	10.559,8
2014	12.112,4

Yukarıda verilen tabloya göre;

I. 2002 yılından sonra ülkenin ekonomik gücünün arttığı,

II. vatandaşın alım gücünün giderek azaldığı,

III. gelir adaletsizliğinin azaldığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

24. Türkiye'nin SSCB sonrası dönemde Orta Asya ve Kafkasya'da yapılacak faaliyetleri ve dış politika önceliklerini uygulayacak, koordine edecek bir organizasyon ihtiyacı doğrultusunda 1992'de Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak aşağıdaki kurumlardan hangisi kurulmuştur?

A) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

B) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

C) Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı

D) Yunus Emre Enstitüsü

E) Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

25. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Türk-Yunan ilişkilerinde;

I. nüfus mübadelesi,

II. patrikhane meselesi,

III. Osmanlı'dan kalan borçların ödenmesi

durumlarından hangilerinin belirleyici olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

TARİH CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	7. Ünite	Karma Test
1. B	1. B	1. E	1. E	1. A
2. D	2. C	2. D	2. B	2. C
3. B	3. D	3. C	3. D	3. A
4. E	4. B	4. C	4. C	4. A
5. C	5. A	5. A	5. E	5. C
6. E	6. C	6. A	6. B	6. E
7. C	7. A	7. C		7. C
8. D	8. C	8. C		8. D
9. D	9. A	9. B		9. A
10. E	10. C	10. A		10. A
11. C	11. C	11. A		11. E
12. D	12. D	12. D		12. C
13. A	13. D	13. D		13. A
14. B		14. D		14. D
15. A		15. A		15. A
16. C		16. B		16. A
17. D				17. D
18. A				18. C
19. E				19. C
20. A				20. E
				21. B
				22. E
				23. A
				24. A
				25. C

12. SINIF COĞRAFYA

3. Ünite

1.
- Kiel kanalının açılması Almanya'nın Avrupa ticaretindeki etkisini arttırmıştır.
- Süveyş kanalının açılmasıyla Akdeniz ticaret yolu yeniden canlanmıştır.
- Panama kanalının açılması Arjantin'in küresel önemini azaltmıştır.

Savunduğu görüşü desteklemek için yukarıdaki örnekleri sıralayan bir konuşmacının vurgulamak istediği ana fikir aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orta doğu petrol ve doğalgaz rezervi bakımından zengindir.
B) Değişen su yolları ülkelerin jeopolitik önemini etkiler.
C) Avrupa ülkeleri dünya ticaretinde oldukça önemlidir.
D) Güney Amerika ticaretinde Arjantin önemli bir yere sahiptir.
E) Doğal kaynaklara sahip olmak ülkeler açısından önemlidir.

2. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerin sahip oldukları doğal kaynakları ve gelişmişlik endeksine göre sıralamaları verilmiştir.

	Petrol ve doğalgaz	Akarsu	Orman	Tarım arazisi	İnsani gelişmişlik endeksi sırası
Norveç	Zengin	Zengin	Zengin	Fakir	1
Endonezya	Zengin	Zengin	Zengin	Zengin	110
Moğolistan	Fakir	Fakir	Fakir	Fakir	90
Japonya	Fakir	Fakir	Zengin	Fakir	20
ABD	Zengin	Zengin	Zengin	Zengin	10

Fakir   Zengin

Tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Japonya ihtiyacı olan doğal kaynakları ithal ederek gelişmiştir.
B) Doğal kaynak bakımından zengin olup, insani gelişmişlik endeksi düşük ülkeler vardır.
C) Moğolistan'ın düşük gelişmişliğinin nedeni doğal kaynakların azlığıdır.
D) Norveç ve ABD doğal kaynakları etkin kullanarak gelişmişlerdir.
E) Ülkelerin gelişmişliği doğal kaynakların zenginliğiyle paraleldir.

3.

Jeopolitikte Etkili Olan Unsurlar

Değişmeyen Unsurlar
I. Askeri özellikleri
II. İklim özellikleri
III. Jeolojik özellikleri

Değişen Unsurlar
IV. Ekonomik değerler
V. Coğrafi konum
VI. Politik değerler

Yukarıdaki şemanın doğru olabilmesi için numaralandırılmış unsurlardan hangilerinin yeri karşılıklı değişmelidir?

A) I ve II   B) II ve IV   C) I ve V   D) II ve V   E) III ve VI

4. Aşağıda Antartika kıtası ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Dünyadaki tatlı suyun %70 i Antarktika' dadır.
- Mineral ve enerji kaynakları, balıkçılık ve turizm gibi ekonomik olanakların yanında bilimsel araştırmalar açısından da değer taşır.
- 1959 yılında imzalanan 'Antarktika Antlaşması' ile kıtanın barış amaçlı bilimsel araştırmalar için kullanılması ve doğal hayatın korunması yönünde kararlar alınmıştır. Bu antlaşmaya günümüzde 52 ülke taraftır.

Bu bilgiler doğrultusunda;

I. Kıtanın hammadde ve enerji kaynakları bakımından zengin olması Jeopolitik önemini artırır.
II. Doğal ve ekonomik anlamda birçok zenginliği barındıran Antarktika kıtası üzerinde pek çok ülke söz sahibi olmak istemektedir.
III. Dünya sanayisi için gerekli hammadde ihtiyacı Antarktika kıtasından karşılanmalıdır.

yargılardan hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Uluslararası sorunlara neden olan unsurları doğal ve beşeri unsurlar olarak sınıflandırmak mümkündür.

Böyle bir sınıflandırmada aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlar arasında gösterilir?

A) Etnik farklılıklar B) Dini unsurlar C) Tarihi sorunlar D) Sınır anlaşmazlıkları E) Su kaynakları

6.

GELİŞMİŞ ÜLKELERİN ÖZELLİKLERİ	GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN ÖZELLİKLERİ
1. Kişi başına düşen milli gelir yüksektir.	a. Kişi başına düşen milli gelir düşüktür.
2. Nüfus artış hızı düşüktür.	b. Nüfus artış hızı yüksektir.
3. Enerji tüketimi azdır.	c. Enerji tüketimi fazladır.
4. Doğum ve ölüm oranları düşüktür.	d. Doğum ve ölüm oranları yüksektir.
5. Nitelikli işgücü fazladır .	e. Nitelikli işgücü azdır.

Yukarıda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin karşılaştırıldığı bir tablo hazırlayan Merve bir yerde hata yaptığını öğrenir.

Bu hata numaralar ve harfler ile gösterilmiş maddelerden hangilerinin karşılıklı değiştirilmesiyle düzeltilir?

A) 1 ve a B) 2 ve b C) 3 ve c D) 4 ve d E) 5 ve e

7. Ali Öğretmen ülkelerin çevre sorunlarına yaklaşımlarıyla ilgili aşağıdaki örnekleri vermiştir.

- Kosta Rika 1996 yılı itibariyle ormanların yağmalanmasına yasak getirmiştir.
- Evsel atıkları enerji elde etmek için değerlendiren İsveç bu amaçla başka ülkelerin çöpünü de ithal etmektedir.
- Zimbabwe nesli tükenme tehlikesi altında olan beyaz gergedan, timsah ve vahşi kediler gibi türlerin son yaşam alanlarını koruma altına almıştır.

Verilen örneklerden hareketle;

I. İsveç sürdürülebilir bir çevre için geri dönüşüme önem vermiştir.
II. Zimbabwe biyoçeşitliliğin devamlılığına yönelik yaban hayatı koruma politikası geliştirmiştir.
III. Kosta Rika ekolojik açık sorununu görerek ormanlarını koruma altına almıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

8. I. Süveyş Kanalı'na sahip olması
II. Nil Nehri'nin ülke topraklarını boydan boya geçerek denize dökülmesi
III. Topraklarının büyük bir kısmında çöl ikliminin etkili olması

Yukarıdakilerden hangileri Mısır'ın coğrafi konumunun bölgesel ve küresel etkileri arasında gösterilmez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

9. Ekonomik açıdan yeterince kalkınmamış bazı ülkeler çeşitli ham madde kaynaklarına sahip olmalarına rağmen bunları işleyerek mamul maddeye dönüştürecek sanayileri yetersiz olduğu için, ihtiyaç duydukları işlenmiş ürünleri diğer ülkelerden satın alırlar.

Buna göre gelişmemiş ülkelerde görülen bu durum üzerinde;

I. doğal kaynaklarının yetersiz olması,
II. iklim koşullarının elverişsiz olması,
III. teknolojik gelişmelerin yetersiz olması

hangilerinin etkisi belirgindir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

10. Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında 27 Kasım 2019'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen antlaşma imzalandığı bildirildi. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanları sınırlandırması konusunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden sonra ikinci anlaşmasını Libya ile imzalaması Doğu Akdeniz'de önemli bir kazanım olarak öne çıkıyor.

Yukarıdaki gazete haberi Türkiye jeopolitiğinin değişen hangi unsurunu belirtmektedir?

A) Politik Değerler
B) Askeri Değerler
C) Ekonomik Değerler
D) Sosyal Kültürel Değerler
E) Bilimsel ve Teknolojik Değerler

11. İnsanlık tarihi boyunca ülkeler ve topluluklar arasında yaşanan çatışmalar günümüzde de devam etmektedir. Sanayi Devrimi'nden sonra ortaya çıkan sömürgecilik faaliyetleri, fosil yakıtlar başta olmak üzere doğal kaynakların yetersizliği, doğal kaynakların taşıma güzergahları, sınır anlaşmazlıkları, su sorunu, küresel iklim değişimi ve kuraklık gibi faktörler günümüz çatışmalarına neden olan temel faktörlerdir.

Buna göre Mısır, Sudan, Etiyopya arasında yaşanan sorunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etnik sorunlar
B) Sınır aşan sular sorunu
C) Kutsal topraklar sorunu
D) Petrol rezervlerini paylaşımı
E) Doğal kaynakların taşınması sorunu

12. I. Genel Ağ sayesinde e-ticaretin artması
II. Bayramlar ve özel günlerde insanların yakınlarına toplu mesaj göndermesi
III. Bulunulan her ortamda cep telefonu ve bilgisayar sayesinde para transferinin yapılabilmesi
IV. Belediyelerin oluşturduğu online haberleşme hatları sayesinde evsizlerin ve ihtiyaç sahiplerinin belirlenmesi

Yukarıda verilenlerden hangileri teknolojinin hayatımıza kazandırdığı ekonomik özellikler arasında sayılır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

13. Gemilerin geçişine elverişli yapay su yolları kanal olarak adlandırılır. Kanallar yeni deniz yolu güzergâhlarının ortaya çıkmasına neden olarak kıtaların, denizlerin ve okyanusların konumsal öneminin değişmesine yol açar. 1914 yılında tamamlanan Panama Kanalı, Orta Amerika'nın dar bir kesiminde Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanusu deniz ulaşımı açısından birbirine bağlar. Kanal açılmadan önce gemiler Güney Amerika Kıtası'nı dolaşıyor, Atlas Okyanusu'ndan Büyük Okyanus'a geçmek için Macellan Boğazı'nı kullanıyordu.

Metne göre;

I. Panama Kanalı'nın açılmasıyla Macellan Boğazı önem kaybetmiştir.
II. Panama Kanalı Orta Amerika'nın jeopolitik önemini artırmıştır.
III. Kanal geçiş ücretleri yüksek olduğundan boğazlar kadar tercih edilmezler.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

14. Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında 27 Kasım'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının" imzalandığı bildirildi.
Bu anlaşma, Güney Kıbrıs Rum yönetimi ve Yunanistan ikilisinin İsrail, Lübnan, Mısır, Ürdün gibi bölge ülkeleriyle Türkiye'yi Akdeniz'de dışlama ve yalnız bırakma politikalarına da hukuki ve siyasi açıdan güçlü bir yanıt niteliği taşıyor.

Bu anlaşma ile aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Jeopolitik önemine <u>daha az</u> etki yapar?

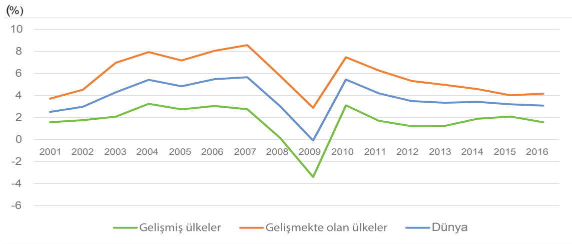
A) Libya ile ticaretin artması
B) Doğu Akdeniz de enerji kaynak araştırmaları
C) Enerji koridoru olma özelliği
D) Bölge ile ilgili alınacak kararlarda etkin rol üstlenmesi
E) Enerji konusunda dışa bağımlılığının azalması

15. Türkiye coğrafi konumunun sağladığı avantajlar nedeniyle jeopolitik açıdan önemli bir ülkedir. Bölgesel ve küresel ölçekte ulaşım ile ilgili yapılan atılımlar Türkiye'nin jeopolitik önemini daha da artırmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik konumuna diğerlerine göre daha az avantaj sağlar?

A) Kanal İstanbul Projesi
B) İstanbul Hava Limanı Projesi
C) Ovit Tüneli Projesi
D) Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi
E) Demir İpek Yolu Projesi

16. Aşağıdaki grafikte 2001 ve 2016 yılları arasında gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyüme oranları gösterilmiştir.



Gelişmiş ülkeler (İngiltere, Almanya, Fransa, ABD gibi)kalkınma hamlelerini büyük ölçüde tamamlamış oldukları için ekonomik büyüme oranlar düşüktür. Günümüzde dünyanın azımsanmayacak bir kısmını ise gelişmekte olan ülkeler oluşturur. Latin Amerika, Afrika, Asya ve Orta Doğu ülkeleri bu ülkeler arasında yer alır. Gelişmekte olan ülkeler dünya ortalamasının üzerinde büyüme oranlarına sahiptir. Ancak gelişmekte olan ülkelerin ekonomik hacimleri nispeten küçük olduğu için mevcut büyüme oranlarıyla gelişmiş ülkeleri yakalayamamaktadır.

Verilen bilgi metni ve grafikten yola çıkıldığında seçeneklerde verilenlerden hangisine ulaşılabilir?

A) Gelişmekte olan ülkelerin ticaret hacimleri gelişmiş ülkelere göre daha büyüktür.
B) 2010 yılından sonra tüm ülkelerde ekonomik küçülme görülmeye başlamıştır.
C) Gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızları gelişmiş ülkelere göre daha düşüktür.
D) 2009 yaşanan ekonomik sorunlar gelişmiş ülkeleri daha fazla etkilemiştir.
E) 2008 ve 2009 yıllarında Dünya ülkelerinin ekonomik büyüme oranları azalmıştır.

17. Jeopolitik, bir ülkenin sahip olduğu fiziki ve beşerî unsurlar ile dünya üzerindeki konumunun dış siyasetine etkisidir. İklim, yeryüzü şekilleri, yer altı kaynakları gibi özellikler bir ülkenin sahip olduğu fiziki unsurları oluştururken nüfusu, ekonomik durumu, sosyal ve kültürel değerleri ise beşerî unsurlarını oluşturur. Jeopolitik konumu belirleyen beşerî özellikler değişebilir özellikte iken konum ve fiziki coğrafya özellikleri kısa sürede değişiklik göstermez.

Buna göre;

I. Hazar bölgesi ve Orta Doğu'da çıkarılan petrolün dünya pazarına taşınması ülkemiz topraklarından geçmektedir.
II. Komşu ülkelere göre zengin su kaynaklarına sahip olmamız jeopolitik önemini artırmıştır.
III. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olmamız stratejik önemi artırmaktadır.

durumlarından hangileri Türkiye'nin jeopolitik konumunda etkili olan değişmeyen unsurlar arasında gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

18. Ekonomik ve sosyal hareketlerin belirlediği yaş aralıklarına kuşak denir. 1965 doğumlular ve sonrasını kapsayan yaş aralıkları x, y ve z kuşakları olarak sınıflandırılmıştır.

- X kuşağı; yaklaşık olarak 1965 - 1980 yılları arası doğanlar
- Y kuşağı; yaklaşık olarak 1981 - 2000 yılları arası doğanlar
- Z kuşağı; yaklaşık olarak 2001 ve sonrası doğanlar

Bu kuşaklarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) X kuşağı konuşmaktan çok cep telefonu ile mesajlaşmayı tercih ederler
B) Y kuşağı ekonomik faaliyetlere katılan çalışma çağındaki nüfus olarak bilinir.
C) Z kuşağı kullanma kılavuzu olmadan teknolojik aletleri X kuşağına göre daha rahat kullanabilirler.
D) X kuşağında sosyal medya platformlarının kullanımı Z kuşağına göre yavaştır.
E) Z kuşağı Genel Ağ yoluyla bilgiyi kısa sürede geniş kitlelere ulaştırırlar.

19. Globalleşen dünyada iletişimin ve ulaşımın hızı arttığı için sınırlar da ortadan kalkmakta adeta “tek bir dünya” anlayışı hakim olmaktadır. Teknolojiye ve bunun getirdiği gelişmelere uyum sağlamak ve faydalanmak artık bir seçimden ziyade neredeyse bir zorunluluktur. Dünya değişiyor ve teknoloji çok hızlı ilerliyorken, Ülkemizin de bu hızlı değişimi yakalaması Dünya ülkeleri arasında kendine yer bulması için değişim ve gelişime yönelik çabaları desteklemesi, bu alanda faaliyet gösteren kurum kuruluşlara destek olması gerekmektedir. Mevlana Celalettin Rumi’nin **“Düne ait ne varsa hepsi bitti cancağızım, bugün artık yeni şeyler söylemek lazım”** sözü asırlar önce söylenmiş olsa da günümüzde ……………………………..……………………………… ışık tutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) yerleşik düzeni korumaya
B) inovasyon ve girişimcilik ruhuna
C) kültürel değerleri korumaya
D) teknolojinin zararlarına
E) üretimde geleneksel yöntemler kullanmaya

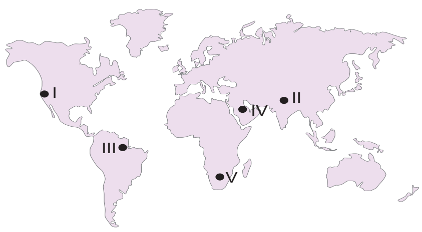
20. *“Tarih boyunca kıtaların, okyanusların ve denizlerin jeopolitik değeri coğrafi gelişmelere bağlı olarak değişiklik göstermiştir.”* Örneğin:

- Süveyş Kanalı’nın açılması Mısır’ın jeopolitik değerinin artmasını sağlamıştır.
- İçten yanmalı motor kullanımının yaygınlaşması ile petrol rezervlerine sahip Orta Doğu ülkeleri önem kazanmıştır.
- Ümit Burnu’nun keşfi Akdeniz Ticaret yolu üzerindeki limanların önem kaybetmesine neden olmuştur.

Örneklerden yola çıkılarak aşağıdaki gelişme alanlarından hangisi hakkında çıkarımda bulunulamaz?

A) Ulaşım
B) Teknoloji
C) Coğrafi keşifler
D) Tarımsal faaliyetler
E) Doğal kaynaklar

21.



Bir yerdeki stratejik doğal kaynaklar ve ticaret olanakları o yerin jeopolitik önemini artırmaktadır.

Buna göre haritada verilen yerlerin hangisi günümüzün stratejik öneme sahip bölgeleri arasında gösterilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

22.
- Kuzeyinde Akdeniz, doğusunda Kızıldeniz bulunur.
- Nil Nehri bu ülke topraklarını boydan boya katederek verimli delta ovası oluşturarak denize dökülür.
- Orta Çağ’da ipek ve baharat bu ülkenin limanından Avrupa’ya taşınmıştır.

Bazı stratejik özellikleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mısır B) Suriye C) Irak D) Libya E) Filistin

23. I. Orta kuşakta yer alması
II. Komşu ülkelere göre zengin su kaynaklarına sahip olması
III. Genç ve dinamik nüfusa sahip olması
IV. Üç tarafının denizlerle çevrili olması
V. Yeryüzü şekillerinin kısa mesafelerde değişmesi
VI. Askerî alanda güçlü ülkeler arasında yer alması,

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye' nin jeopolitik konumu üzerinde etkili olan değişen unsurlar arasında yer alır?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve VI D) III, V ve VI E) IV, V ve VI

24. Türkiye'de son dönemde gerek bölgesel gerekse de küresel ölçekte yapılan ulaşım ile ilgili atılımlar Türkiye'nin jeopolitik önemini daha da artırmıştır.

Türkiye'de bu kapsamdaki projelerden hangisinin yapımına henüz <u>başlanmamıştır</u>?

A) Karadeniz ile Akdeniz arasındaki bağlantıyı sağlayan İstanbul Boğazı'na alternatif olup uluslararası ticari hacmi artıracak ve deniz trafiğini rahatlatacak olan “Kanal İstanbul Projesi”
B) İstanbul'un stratejik önemini artıracak olup Çin, Afrika ve Avrupa arasında hava trafiğinin önemli bir kısmını sağlaması beklenen “3. Hava Limanı Projesi”
C) Dünyanın en büyük asma köprülerinden biri olacak ve Avrupa'dan ülkemize gelen ve Ege'ye, Batı Akdeniz'e hatta Batı İç Anadolu'ya inen bütün yük hareketinin Çanakkale üzerinden yapılmasıyla ekonomik anlamda önemli gelişmeler sağlayacak olan “1915 Çanakkale Köprüsü Projesi”
D) Bölgesel ve küresel ölçekte öneme sahip İstanbul ve İzmir şehirlerinin arasındaki yolu 3,5 saate indirecek olan “Osman Gazi Köprüsü” ve “Gebze – Orhangazi – İzmir Otoyolu Projesi”
E) Tarihî İpek Yolu'nu demir yoluyla hayata geçirecek; Çin'den Avrupa'ya kadar uzanan, önemli bir bölümünün de Türkiye'den geçtiği demir yolu bağlantısını kuran “Demir İpek Yolu Projesi”

25. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran özellikleri arasında <u>yer almaz</u>?

A) Dünya'nın önemli petrol ve doğalgaz rezervlerinin olduğu Orta Doğu ve Hazar Havzası ile komşu olup bu enerji kaynaklarının Avrupa'ya taşınmasını sağlar.
B) Karadeniz Havzası, Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu ve Orta Asya'nın oluşturduğu coğrafyanın merkezinde yer alır.
C) Tarihin ilk çağlarından bu yana ulaşım açısından yakın coğrafyanın can damarı olan İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına sahiptir.
D) BM, NATO, Avrupa Konseyi, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İş Birliği Örgütü, G-20, İslam İş Birliği Teşkilatı gibi kuruluşlara üye olarak küresel ve bölgesel barışa katkı sağlamaktadır.
E) Ülke içerisindeki gelişmişlik farkını azaltmak için kalkınma projelerini hayata geçirmiştir.

26. Aşağıdakilerden hangisi E-ticaretin avantajları arasında <u>yer almaz</u>?

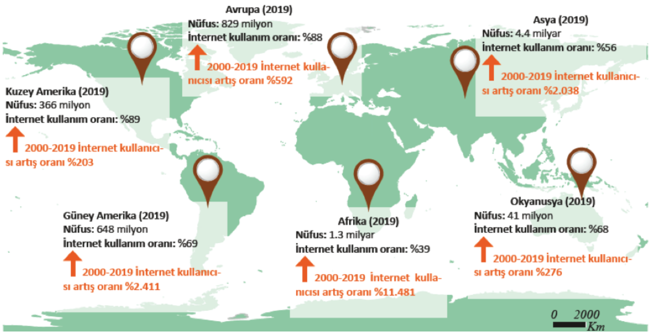
A) Ürünlerin farklı pazarlarda satılabilmesi
B) Kira giderlerinden tasarruf sağlaması
C) İade ve iptal işlemlerinin daha fazla olması
D) Alışverişte zaman kısıtlamasının olmaması
E) Tezgahtar, kasiyer gibi elemanlara ihtiyaç duyulmaması

27. Ekonomik ve sosyal hareketlerin belirlediği yaş aralıklarına **kuşak** denir. 1965 doğumlular ve sonrasını kapsayan yaş aralıkları X, Y ve Z kuşakları olarak sınıflandırılmıştır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi X kuşağına ait özelliklerden biridir?

A) Kullanma kılavuzu olmadan teknolojik aletleri kullanabilirler.
B) Gerçek arkadaşlıkları tercih ederler.
C) Konuşmaktan çok cep telefonu ile mesajlaşmayı tercih ederler.
D) Genel Ağ yoluyla bilgiyi kısa sürede geniş kitlelere ulaştırırlar.
E) Teknolojik yeniliklere kolay adapte olurlar.

28. Aşağıdaki haritada kıtalara göre 2019 yılı İnternet erişimine sahip olma oranı verilmiştir.



Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

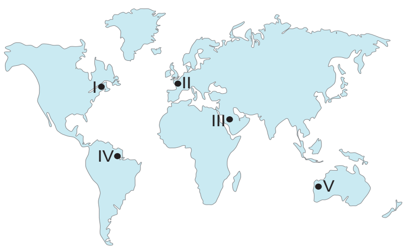
A) İnternet kullanım oranının en az olduğu yer Afrika'dır.
B) İnternet kullanım oranın en fazla olduğu yer Kuzey Amerika'dır.
C) İnternet kullanımında 2000 - 2019 yılları arasında en fazla oransal artış Avrupa'dır.
D) İnternet kullanımında 2000 - 2019 yılları arasında en az artış Kuzey Amerika'dır.
E) İnternet kullanım oranı Güney Amerika'da Asya'dan daha fazladır.

29. Orta Afrika'nın batısında yer alan Nijerya, zengin petrol ve doğal gaz rezervlerine sahip olmasına rağmen petrol dış satımı yeterli düzeye ulaşamamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durum üzerinde etkili <u>değildir</u>?

A) Petrol üretim tesislerine yönelik sabotajlar
B) Ülkede güvenlik ortamının oluşmaması
C) Küresel petrol şirketlerinin ülkeyi bir çatışma bölgesi hâline getirmesi
D) Ülkede tarım sektöründe çalışanların sayısının diğer sektörlerden fazla olması
E) Ham madde kaynaklarının bölge halkı, hükûmet tarafından paylaşılamaması

30.



Ülkelerin farklı gelişmişlik özelliklerine sahip olmasında; doğal kaynakların kullanımı, sermaye, eğitim, teknoloji ve nitelikli iş gücünün varlığı gibi beşerî unsurlar önemli bir yere sahiptir.

Buna göre haritada gösterilen ülkelerden hangileri bu şekilde gelişmişlik özellikleri gösterir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve V D) I ve IV E) IV ve V

31.



Haritada verilen doğalgaz boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mavi Akım Gaz Boru Hattı
B) Bakü – Tiflis – Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı
C) Türk Akım Gaz Boru Hattı
D) Trans – Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı
E) Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı

32. Aşağıda Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki sıcak çatışma bölgelerini gösteren harita verilmiştir.



Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra Azerbaycan ve Ermenistan arasında sıcak çatışmalar yaşanmıştır.

Bu çatışmaların nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

A) Kuraklık
B) Su sorunu
C) Sınır anlaşmazlıkları
D) Küresel iklim değişikliği
E) Yeraltı kaynakları

33. Sınır aşan sular iki ya da daha fazla ülkenin topraklarını katederek akan sulardır. Bu sular bazı ülkeler arasında anlaşmazlıklara neden olmaktadır.

Bu sulara örnek olarak hangileri gösterilir?

A) Manavgat – Sakarya
B) Fırat – Dicle
C) Kızılırmak – Yeşilırmak
D) Gediz – Bakırçay
E) Büyük Menderes – Küçük Menderes

12. SINIF COĞRAFYA

4. Ünite

1. Sultan Sazlığı, 1950'li yıllarda sıtma ile mücadele için başlatılan kurutma çalışmaları, yanlış tarım ve sulama politikaları nedeniyle tamamen kuruma aşamasına gelmişti. Fakat sulak alanların korunmasına yönelik uluslararası mutabakat kapsamında çalışmalar başlatılmış, 2011 yılında Zamantı Irmağından bir kısım suyu Sultan Sazlığına aktarılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hem Türkiye hem de Kuzey Yarım Küre ekosistemi açısından önemli bir yer olan Sultan Sazlığı yeniden eski günlerine kavuşmaya başlamış ve uzun yıllardan sonra tekrar çok sayıda flamingo Sultan Sazlığına gelmiştir.

Metne göre Sultan Sazlığı koruma çalışmaları aşağıdaki sözleşmelerden hangisi ile ilgilidir?

A) Montreal Ozon Tabakası Koruma Protokolü
B) Birleşmiş Milletler Habitat Kentleşme Konferansı
C) Birleşmiş Milletler Rio Çevre Zirvesi
D) Ramsar Sulak Alan Koruma Sözleşmesi
E) Kyoto Küresel İklim Değişimi Protokolü

2. Sürdürülebilir kalkınma; yaşayan ve gelecek kuşakların ihtiyaçlarını tehlikeye atmadan uygulanan ekonomi politikalarıdır. Yani insan faaliyetlerinin devamlılığı ile doğa arasında denge kurularak doğal kaynakların tükenmeden gelecek nesillere aktarımının sağlanmasıdır.

Buna göre aşağıdaki uygulamalarından hangisinin sürdürülebilir kalkınmaya uygun olduğu <u>söylenemez</u>?

A) Kâğıt üretimi için kesilen ağaçların yerine yenilerinin dikilmesi
B) Metal, kâğıt, plastik ve pil atıklarının geri dönüşüme gönderilmesi
C) Enerji üretiminde hidroelektriğin payının artırılması
D) Doğada tamamen dönüşebilen poşetlerin kullanılması
E) Konutların dış yüzeylerinin güneş panelleriyle kaplanması

3. Sulak alanlar, yeryüzünün en zengin ve en üretken ekosistemlerini oluşturmaktadır. Bu alanlar yöre insanlarına ve ülkenin geneline hizmet veren oldukça karmaşık doğal sistemlerdir. Bu sebeple sulak alanların korunması için uluslararası sözleşmeler imzalanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleşmelerden biridir?

A) Kyoto Protokolü
B) Viyana Sözleşmesi
C) Paris Sözleşmesi
D) Ramsar Sözleşmesi
E) Montreal Protokolü

4. Son yıllarda enerji taşımacılığında petrol ve doğalgazın tankerler yerine boru hatları ile taşınması giderek artmaktadır.

Bunun nedenleri arasında;

I. kaza riskinin az olması,
II. yapımının kolay olması,
III. taşıma maliyetlerinin düşük olması

hangileri <u>yer almaz</u>?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

5. Doğal kaynakların tükenmeden gelecek nesillere bırakılabilmesi için daha verimli kullanılması gerekmektedir. Bunun için yapılan ekonomik faaliyetlerde modern yöntemler kullanılmalıdır.

Bu yöntemlere örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilir?

A) Tarımda nadas yöntemi
B) Ekstansif tarım metodları
C) Açık ocak madenciliği
D) Açık mera hayvancılığı
E) Damla sulama sistemleri

6. Dünya mirasında doğa ve insan kaynaklı tehditlerden dolayı geçmişten günümüze büyük kayıplar söz konusudur.

Aşağıdakilerden hangisi doğal ve kültürel miraslara yönelik tehdit oluşturmaz?

A) Baraj yapımının artması
B) Ekosistemlerin genişlemesi
C) Yasa dışı avlanma faaliyetleri
D) Asit yağmurları
E) Sel ve taşkın

7. Aydın'ın birçok köyünde, kullanıldıktan sonra yıl boyunca biriktirilen bitkisel atık yağlar sabuna dönüştürülüyor. Toplanan yağlar suda kaynatıldıktan sonra kostikle karıştırılıp tekrar kaynatıldıktan sonra kalıplara dökülüp kurumaya bırakılıyor.

Atık yağlardan sabun yapılması;

I. su kirliliği,
II. hava kirliliği,
III. toprak kirliliği

çevre sorunlarından hangilerinin önlenmesine katkı sağlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

8. Yeni Zelanda; ormansızlaşma, erozyon, biyoçeşitliliğin azalması, hava ve su kirliliği gibi çevre sorunlarına karşı bütüncül, yasal dayanakları olan ve katılıma dayalı bir çevre politikası geliştirmiştir. Öne çıkan uygulamaların başında Yeni Zelanda Kaynak Yönetimi Yasası gelir. Bu yasa aracılığıyla ekonomik gelişim ile çevresel değeler arasında sürdürülebilirlik ilkesine dayalı bir anlayış gerçekleştirilir. "Kirleten öder" ilkesi ön plana çıkarılarak çevresel sorunlara neden olanlara yasal yaptırım uygulanır. Ülke; İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Sözleşmesi, gibi çok sayıda anlaşmaya taraftır. Ülke, uyguladığı çevre politikası ve çevre bilicine sahip halkın desteği sayesinde dünyanın en temiz ülkeleri arasına girmeyi başarmıştır.

Buna göre Yeni Zelanda'nın çevre politikası ile ilgili;

I. Gelecek nesilleri ve doğadaki diğer canlıları dikkate alan bir anlayış hâkimdir.
II. Çevre sorunlarının çözülmesinde uluslararası iş birliğinin önemine inanır.
III. Çevreye verilen zararın giderilmesi için yapılan uygulamaların kirleticiler tarafından karşılanmasını önemser.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdaki tabloda “X” ve “Y” ülkelerinde yıllara göre bazı enerji türlerinin toplam enerji üretimindeki (%) payları verilmiştir.

Yıllar	Ülkeler	Termik enerji	Nükleer enerji	Hidroelktrik enerji	Alternatif enerji	Diğer
1965	X	%65	%7	%25	%2	%1
	Y	%52	%0	%45	%2,5	%0,5
1985	X	%40	%25	%20	%13	%2
	Y	%55	%0	%40	%4	%1
2005	X	%15	%35	%20	%29	%1
	Y	%60	%15	%20	%4	%1
2020	X	%5	%25	%15	%50	%5
	Y	%50	%25	%20	%3	%2

Hızlı nüfus artışı, teknolojideki gelişmeler, sanayileşme faaliyetleri ülkelerin enerji ihtiyacını arttırmış, bu ihtiyacın giderilmesi için kurulan sanayi tesislerinden açığa çıkan atıklar büyük çevre sorunlarına neden olmuştur.

Buna göre “X” ve “Y” ülkeleri için;

I. “X” ülkesinde yıllar içinde çevre kirliliğine duyarlı bir enerji üretimi hâkim olmuştur.
II. “Y” ülkesinde termik enerji payının giderek artması hava kirliliğini artırmıştır.
III. “Y” ülkesi “X” ülkesine göre daha fazla enerji üretimi ve tüketimi yapmaktadır.

yargılardan hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

10. Doğal ve beşeri mirasların yok olması, zarar görmesi mevcut yasalara rağmen, devam etmektedir. Bu risklerden biri de savaşlardır. Bölgesel ya da küresel ölçekteki savaşlar bu değerlerin zarar görmesinde en büyük tehdittir.

Dünya mirası listesinde yer alan aşağıdaki değerlerden hangisi bu sebeple yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır?

A) Yellowstone Milli Parkı (ABD)
B) Altamira Mağarası (İspanya)
C) Palmira Antik Kenti (Suriye)
D) Orhun Yazıtları (Moğolistan)
E) Los Glaciares Milli Parkı (Arjantin)

11. UNESCO 17. Genel Konferansı, 17 Ekim-21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris’te toplanmış ve 16 Kasım 1972 tarihinde UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme’yi kabul etmiştir. Türkiye Sözleşmeye 16.03.1983 tarihinde taraf olmuştur. Sözleşmenin amacı insanlığın ortak doğal ve kültürel mirasının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Bu sözleşme ile devlet yönetimlerine sorumluluk verilmişse de doğal ve kültürel miraslara yönelik tehlikeler ve tehditler devam etmektedir.

Kültürel ve doğal mirasa yönelik aşağıdaki tehditlerden hangisinde insan müdahalesi dolaylıdır?

A) Doğal ve kültürel miras alanlarına taşıma kapasitesi üzerinde turist gelmesi
B) Asit yağmurlarının tarihî eserlerin aşınmasına neden olması
C) Baraj yapımı
D) Tarihî eser kaçakçılığı
E) Yasa dışı avlanma

12. Aşağıdakilerden hangisi üzerinde sanayi faaliyetlerinin etkisi daha azdır?

A) Hava kirliliği
B) Küresel ısınma
C) Orman yangınları
D) Su kirliliği
E) Doğal kaynakların tükenmesi

13. Atıklarını akarsu ve göllere bırakan fabrikalara verilen suların temizlenmesi cezası çevre politikalarının aşağıdaki ilkelerinden hangisine örnektir?

A) İhtiyat
B) Önleme
C) İş birliği
D) Kirleten öder
E) Geri dönüşüm

14. I. Orta Amerika'da yer alan ülkede 1996 yılı itibarıyla ormanların yağmalanmasına yasak getirilmiş ve ormansızlaşma ile mücadelede en etkili ülkeler arasına girmiştir. 1983'te ülke yüz ölçümünün %26'sı orman iken günümüzde bu oran %52'ye çıkmıştır.

II. Afrika'da bulunan ve çevre ile ilgili çalışmalarda önde gelen ülkelerden biridir. Ülkede toprak, su ve hava kirliliği, ormansızlaşma, çölleşme, biyoçeşitlilik kaybı gibi çevre sorunlarına karşı Ulusal Çevre politikası geliştirilerek öncelikle yasal tedbirler alınmıştır. Nesli tükenme tehlikesi altında olan beyaz gergedan, timsah ve vahşi kediler gibi türlerin son yaşam alanları korumaya alınmıştır.

III. 1969'da çıkarılan Çevre Koruma Kanunu'yla sanayi kaynaklı su, hava ve gürültü kirliliğinin önlenmesi için adımlar atan bir İskandinav ülkesidir. Çevre dostu teknolojileri tercih eden ülkede enerji tüketiminin yaklaşık %50'si temiz enerji kaynaklarından sağlanmaktadır.

Örnek çevre politikaları uygulayan bu üç ülke seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

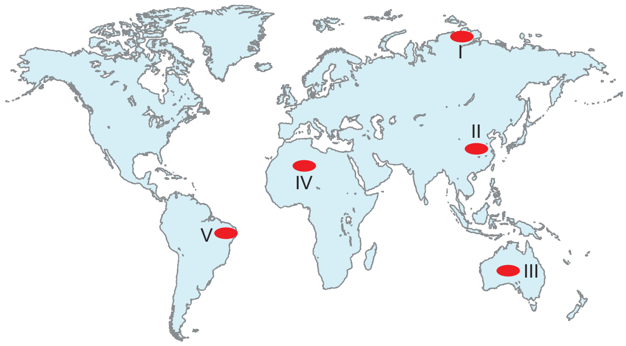
	I	II	III
A)	ABD	Zimbabve	Fransa
B)	Brezilya	Kenya	Norveç
C)	Kosta Rika	Zimbabve	İsveç
D)	Kanada	Kenya	İtalya
E)	Kosta Rika	Libya	İsveç

15. Çevre politikalarını belirlemede ve bu yönde karar almada yol gösterici olan, çevre politikalarının özünü oluşturan dört temel ilke vardır. Bu ilkeler:
Kirleten Öder İlkesi: Çevre kirliliğinin kontrolü için alınan önlemler ile çevreye verilen zararın giderilmesi için yapılan uygulamaların maliyetinin kirleten tarafından karşılanmasıdır.
İhtiyat (ileriyi görme) İlkesi: Çevre sorunlarına neden olabilecek durumları önceden görerek çevre sorunlarını önleme ilkesidir. Ekosistemleri korumak için uygun tedbirlerin alınıp çevre sorunlarına yol açacak faaliyetlerin engellenmesidir. **Önleme İlkesi:** Somut bir tehlike karşısında kirliliğin önlenmesidir. Belirginleşen bir çevresel zararın oluşmadan engellenmesidir.
İş Birliği İlkesi: Çevre politikaları; çevre sorunlarının sınırları aşan küresel etkileri nedeniyle ülkeler arasında iş birliği gerektirir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi İhtiyat (ileriyi görme) İlkesi ile ilgilidir?

A) Türkiye'de geniş çaplı etkileri olabilecek ekonomik faaliyetlerin yer seçimi öncesinde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu hazırlanması
B) Türkiye'de çevre vergisi olarak çevre temizlik vergisinin (ÇTV) nin uygulanması
C) Kosta Rika'da 1996 yılı itibarıyla ormanların yağmalanmasına yasak getiren ve zarar verenlere ağır cezaların uygulanması
D) Güneydoğu Asya'da eğimli alanlarda taraçalar oluşturularak tarım yapılması
E) Türkiye'nin Meriç Irmağı üzerinde Yunanistan ile birlikte taşkınları önlemek için baraj yapım çabaları

16. İnsanların tüm beşerî ve ekonomik faaliyetlerinin doğal çevre üzerinde bir maliyeti vardır. Bu maliyet, ekolojik ayak izi kavramıyla ölçülmektedir. Ekolojik ayak izi mal ve hizmetlerin üretilmesi için tüketilen su ve toprak gibi ekolojik kaynakların ölçüsüdür.



Bir bölgedeki ekolojik ayak izi, o yerin ekolojik kapasitesini aşarsa ekolojik açık ortaya çıkar. Bu durumun sonucunda doğal kaynaklar tükenir, çevre sorunları belirir ve insanların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi güçleşir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılan yerlerden hangisinde ekolojik açık daha fazla görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Çevre sorunlarının, giderek büyüdüğü ve küresel boyutta etkilerinin görüldüğü günümüzde bireylerin de çevre sorunlarını önlemede rol alması gerekmektedir.

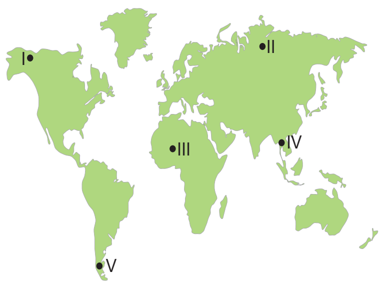
Bu konuda bireylerin yapabilecekleri arasında;

I. su ve enerji tasarrufu yapmak,
II. atıkları geri dönüşüm için ayrıştırmak,
III. aşırı ve gereksiz tüketimlerden kaçınmak

hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

18.



Ekolojik ayak izi; birey, şehir, ülke veya tüm dünya için hesaplanabilir. Hesaplama, yenilenebilir kaynakların ne kadar tüketildiği ve atıkların bertarafı için kullanılan kaynağın ve alanın ölçülmesiyle yapılır.

Buna göre haritada verilen ülkelerin sanayi üretimleri düşünüldüğünde hangisinin ekolojik ayak izinin daha büyük olması beklenir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19 ve **20.** soruları aşağıdaki metne göre cevaplandırınız.

CİTES; Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine ilişkin Sözleşme'dir. CITES, nesli tehlike altında olan yaban hayatının uluslararası ticaretini kontrol edebilmek için, bu tür alışverişlerde hükümetlerin iznini şart koşan, dünya çapında bir sistem geliştirmiştir. Sözleşme **I**, **II** ve **III** EK listelere sahip olup bu EK listelerde yer alan türlerin ticaretini belirli esaslara bağlar. Buna göre,

- EK - **I** listesinde bulunan nesli tehlike altında olan türlerin ticaretleri yasaktır.
- EK - **II** listesinde bulunan türlerin nesilleri mutlak olarak tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımlarını önlemek amacıyla ticaretleri belirli esaslara bağlanmıştır.
- EK - **III** listesinde ise taraflardan herhangi birinin aşırı kullanımını önlemek veya kısıtlamak amacıyla kendi yetki alanında düzenlemeye tabi tutulan ve ticaretinin denetime alınmasında diğer taraflar ile işbirliğine ihtiyaç duyduğu belirtilen bütün türleri kapsar.

19. CİTES Sözleşmesi ile ilgili;

I. EK - I listesinde bulunan canlıların yok olmaması için ticareti yasaklanmıştır.
II. Ek - II ile bitki ve hayvan türleri daha iyi imkanlarda kullanılacak ve ticareti yapılacaktır.
III. EK - III listesinde olan canlıların kullanımında ve ticaretinde karşılıklı iş birliği vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. CİTES'in EK - I listesine göre aşağıdaki canlı türlerinden hangisinin uluslararası ticareti yasak değildir?

A) Sımmental İneği B) Bengal Kaplanı C) Kutup Ayısı D) Asya Fili E) Beyaz Gergedan

21. Dünya çapında biyolojik çeşitliliği ve nesli tehlikede olan türleri korumak için çalışmalar yapan bir kişi aşağıdaki kuruluşlardan hangisinde çalışmaktadır?

A) Greenpeace
B) Avrupa Çevre Ajansı
C) Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma vakfı
D) Birleşmiş Milletler Çevre Programı
E) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği

22. Amacı; dünyada yaşamın devamını sağlayan ekolojik ortamı desteklemektir. Bu amaçla biyolojik çeşitliliği korumak; su, toprak ve hava kirliliğini önlemek ve barışı desteklemek için çalışmalar yapar.

Yukarıda bilgisi verilen çevresel örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Greenpeace
B) Avrupa Çevre Ajansı (APA)
C) Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF)
D) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN)
E) Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)

23. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından “üstün evrensel değere” sahip bütün kültürel ve doğal varlıklara **dünya mirası**, bu varlıkların yer aldığı listeye ise **Dünya Miras Listesi** adı verilir.

Aşağıdakilerden hangisi Dünya Mirasını tehdit eden olaylardan biri değildir?

A) Deprem sel gibi doğal afetler
B) Tarihî eser kaçakçılığı
C) Baraj yapımı ve madencilik faaliyetleri
D) Savaşlarda dünya miraslarına yönelik saldırılar
E) Mekânların yerel yönetimler tarafından koruma alınması

24.



Türkiye’de ayı popülasyonunun genellikle nemli ormanların yüksek kesimlerinde yoğun olduğu bilinmektedir. Bu türün ekosistemdeki diğer türlerin dengede kalması ve tohum dağıtması gibi önemli ekolojik faydaları bulunmaktadır.

Bu türün faydalarının haritada verilen yerlerin hangisinde daha belirgin görülmesi beklenir?

A) I　　B) II　　C) III　　D) IV　　E) V

25. Aşağıdakilerden hangisi ormanların tahribi sonucu ortaya çıkacak sorunlardan değildir?

A) Ekosistemin bozulması
B) Toprak erozyonunun oluşması
C) Yağış rejiminin bozulması
D) Yeraltı kaynaklarının azalması
E) Vahşi yaşam hayatının tehlikeye girmesi

26. Çevre sorunların önlenmesinde hükûmetlerin yanında bireylerin de görevleri bulunmaktadır.
Aşağıdakilerden hangisi bireylere düşen görevler arasında yer almaz?

A) Su ve enerji tasarrufu yapmak
B) Çevre dostu araç gereçler kullanmak
C) Atıkların geri dönüşümü için ayrıştırma yapmak
D) Temiz enerji üretimini ülkede yaygınlaştırmak
E) Aşırı ve gereksiz tüketimden kaçınmak

27. Yeşil Başkent Ödülü, kentlerdeki yaşam alanlarını ve genel olarak çevreyi iyileştirmek amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından her yıl bir kente verilecek şekilde planlanmıştır. İlk Avrupa Yeşil Başkent Ödülü 2010 yılında İsveç’in başkenti Stockholm kentine verilmiştir. Çevre bilinci ve atık yönetimi konusunda dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olan İsveç’te neredeyse atıkların yarısı geri dönüştürülüyor ve bu şekilde elektrik ve ısı enerjisi üretiliyor. Bu ısı, hanelerin merkezi sistemle ısıtılmasını sağlıyor. Bu da fosil yakıtlarının kullanımını en aza indiriyor. Bu sayede çevre ve hava kirliliği en aza indirilmiştir. Dünyada hava kirliliğinden dolayı en az insan ölümü de İsveç’te görülmektedir.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

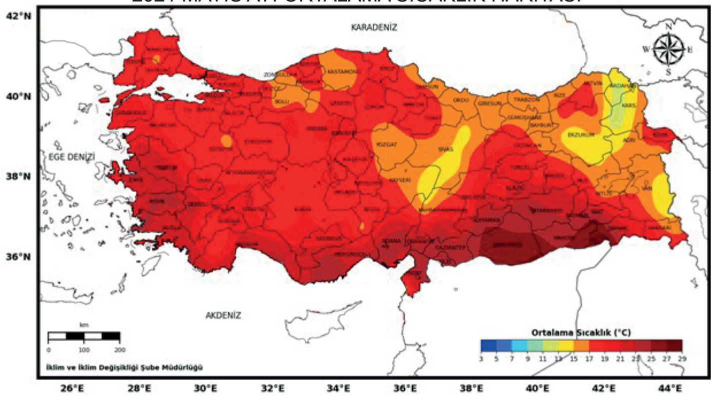
A) Stokholm 2010 Yeşil Başkent ödülünü almıştır .
B) İsveç’te atıkların neredeyse yarısı geri dönüştürülmektedir .
C) Atıkların dönüştürülmesi sonucunda ülkede ısı ve elektrik enerjisi üretilmektedir.
D) İsveç’te fosil yakıtlar sadece otomobillerde kullanılmaktadır.
E) Dünyada hava kirliliğinden dolayı en az insan ölümü İsveç’te yaşanmaktadır.

12. SINIF COĞRAFYA

Karma Test

1. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün yağış ve sıcaklık analizi raporlarına göre, 2021 yılı mayıs ayı son 50 yılın en sıcak mayıs ayı oldu. Yağışlar normaline göre yüzde 56, geçen yılın mayıs ayı yağışlarına göre yüzde 66 azaldı. Haritalarda, Türkiye'nin büyük bir bölümü 'olağanüstü kurak', 'çok şiddetli kurak', 'şiddetli kurak' olarak gösterildi.

2021 MAYIS AYI ORTALAMA SICAKLIK HARİTASI



Bu bilgilerden hareketle;

I. Yaşanan durum ekstrem bir olay olarak değerlendirilebilir.

II. Yaşanan durum ülkenin kuzey doğu kesimlerini diğer yerlere göre daha olumsuz etkilemiştir.

III. Bu olayın devam etmesi sonucunda tarımsal verimlilikte azalma, böcek istilası ve salgı hastalıklar görülme riski artacaktır.

verilenlerden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Yeryüzünde her gün binlerce deprem meydana gelmektedir. Ancak bu depremlerin büyük çoğunluğu sadece hassas aletlerle ölçülebilecek derecede olup insanların hissedemeyeceği kadar küçük çaptadır. Bazı depremler ise büyük oranda can ve mal kayıplarına neden olacak şiddetli bir etki yapmaktadır. Örneğin 2010 yılında Haiti'de meydana gelen depremde resmi rakamlara göre 316 bin kişi hayatını kaybetmiş 300 bin kişi yaralanmıştır.

Depremlerin etkisinin bu şekilde farklılık göstermesi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

A) Odak derinliği
B) Oluşum nedeni
C) Yapıların depreme karşı direnci
D) Hangi iklim bölgesi içerisinde oluştuğu
E) Merkez üssünün jeolojik yapısı

3. Ülkemizin de içerisinde yer aldığı Akdeniz Havzası, küresel iklim değişikliğine karşı yerkürenin en hassas bölgelerinden biridir. Akdeniz Havzası'nda gerçekleşecek 2°C'lik bir sıcaklık artışı, beklenmeyen hava olayları, sıcak hava dalgaları, orman yangınlarının sayısında ve etkisinde artış, kuraklık ve bunlar dolayısıyla biyolojik çeşitlilik kaybı, tarımsal verim kaybı olarak etkilerini hissettirecektir.

Metinde bahsedilen olumsuzlukları önlemek veya azaltmak için

I. İşletmelerin ekolojik ayak izlerinin takip edilmesi

II. Enerji verimliliği önlemlerinin alınması

III. İşletmelerin kendi enerjilerini istedikleri türden üretmelerine imkân tanınması

verilenlerden hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

4. Polatlı şehri, Ankara İli'ne bağlı bir ilçe merkezidir. Karasal İklimin hakim olduğu şehir alüvyal topraklı hafif engebeli plato üzerinde gelişmiştir. İlk yerleşme izlerine Antik çağlarda rastlanılmıştır. Özellikle 1892'de inşa edilen Polatlı Tren Garı ve şehir merkezinden geçen Ankara - Eskişehir Karayolu şehrin gelişimini hızlandırmıştır. Şehrin gelişmesinde bu iki fonksiyonun yanında askeri ve sanayi fonksiyonu da etkilidir. 1927 yılında Polatlı şehrinde 420 kişi yaşarken, 2015 yılında 102430 kişi yaşamaktadır. Bu artış sadece doğal nüfus artışı ile yaşanmamıştır.

Metinde yer alan bilgilere bakılarak bu şehir hakkında;

I. Büyük uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır.
II. Şehrin gelişmesinde daha çok tarım ve turizm faaliyetleri önemli rol oynamıştır.
III. Son yıllarda göç alan şehirler içerisinde yer almıştır.

verilenlerden hangileri söylenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Sanayileşme şehirleşme ve göç olguları birbirleriyle sürekli etkileşim halindedir. Örneğin sanayileşme, şehirleşmeyi ve göçü artıran bir olgu olarak karşımıza çıkar. Bu şekilde gelişen şehirlerde ekonomik, sosyal ve kültürel hayatı iyileştiren birçok değişim yaşanır. Buna karşın bazı olumsuzluklardan da söz etmek mümkündür.

Bu olumsuzluklar arasında hangisi gösterilmez?

A) Üretim çeşitliliği
B) İşsiz nüfus artışı
C) Gürültü kirliliği
D) Plansız kentleşme
E) Tarım alanlarının daralması

6.



Tekirdağ Kiraz Festivali her yıl geleneksel olarak Haziran ayında yapılan bir etkinliktir. Kortejler, sergiler, gösteriler, fener alayları, gece konserleri, kiraz yarışmaları, yelken yarışmaları, piknikler yapılmakta ve kapanış konserleri ile bitmektedir. Hafta boyunca özellikle şehirde iç turizm açısından büyük hareketlenme yaşanmaktadır. Kiraz Festivalinde dünyanın birçok ülkesinden ziyaretçiler gelmekte ve burada birçok firma da açtığı reyonlarda ürünlerini tanıtma fırsatı bulmaktadır. Görünümü, lezzeti ve adına düzenlenen festivaliyle kirazın Tekirdağ için ayrı bir yeri vardır.

Metinde yer alan bilgiler doğrultusunda bu tür etkinlikler hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tarım ürünlerinin kalitesini artırıcı etki yapmaktadır.
B) Bölgenin turizm gelirini artırmaktadır.
C) Tarımsal kaynakların sürdürülebilir kullanımını desteklemektedir.
D) Halkın kültürel açıdan gelişimini sağlamaktadır.
E) Bölge dışına göçlerin yaşanmasına neden olmaktadır.

7. Dünyanın nüfuslanma sürecinde teknolojinin gelişmesiyle insan ömrü uzamış ve bebek ölümleri azalmıştır. Bunlar nüfus artışını da beraberinde getirmiştir. Dünya nüfusu, yaklaşık 10 - 13 bin yıl önce 80 milyon iken 1800'lü yıllarda 1 milyarı geçmiş, 2017 yılı itibarıyla yaklaşık 7,6 milyara ulaşmıştır. Bu nüfusa yeni doğumlarla yılda ortalama 80 milyon insan katılmaktadır. Uzmanlar 2075 yılında dünya nüfusunun 10 milyar civarında olacağını tahmin etmektedir. Nüfusun bu derecede artması mevcut olan bazı olumsuzlukların artmasına veya yeni olumsuzluklara neden olacaktır.

Buna göre gelecekte yaşanacak olgular arasında

I. Geleneksel ziraat teknikleri yaygınlaşacaktır.
II. Şehirler dikey düzlemde genişleyecektir.
III. Göç hareketlerinde artış yaşanacaktır.

verilenlerden hangileri gösterilmez?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Bilim ve teknoloji alanında özellikle de ulaştırma alanında yaşanan gelişmeler mevcut ekonomik yapıları etkilemektedir. Bunu geçmişte var olan ekonomik yapı ile günümüzdeki yapıyı kıyaslayarak anlayabiliriz. Örneğin geçmişte tarımsal üretim bir ailenin fertlerinin gücü kadar yapılabilirken tarım makinelerinin gelişmesi ile bunun birçok kat fazlası kadar üretim yapılabilmiştir. Bu gelişmelerin gün geçtikçe hızlanması günümüzde yapılan üretim, tüketim, dağıtım ve ticaret gibi faaliyetlerin daha da değişimine neden olacaktır.

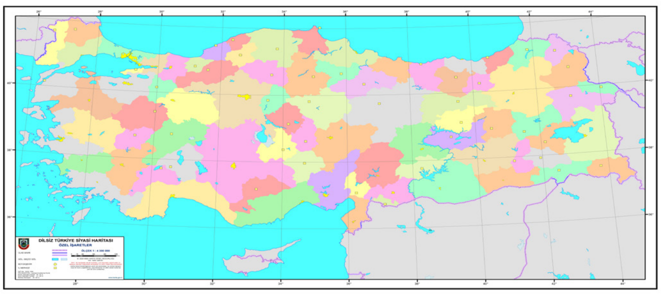
Bu bilgiler doğrultusunda gelecekteki ekonomik yapı ile ilgili olarak;

I. dijital alandaki alışveriş imkânlarının artış göstereceği
II. yenilik ve değişime açık firmaların devamlılığı sağlayabileceği
III. İşçi gücüne bugünkünden daha fazla ihtiyaç duyulacağı

verilenlerden hangileri söylenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıda Türkiye'de il sınırlarını gösteren bir harita verilmiştir.



Bu haritada bulunan bölgeler aşağıdaki bölge türlerinden hangisine örnek olarak gösterilebilir?

A) Doğal şekilsel bölgeler
B) İşlevsel hizmet bölgeleri
C) İşlevsel yönetim bölgeleri
D) İşlevsel proje bölgeleri
E) Beşeri şekilsel bölgeler

10. Yerküre üzerindeki doğal kaynakların hızlıca tüketilmesi insanları yeni kaynaklar arama çalışmalarına yönlendirmiştir.

Aşağıdaki teknolojik gelişmelerden hangisi bahsedilen çalışmalara yöneliktir?

A) Yapay zekâ
B) Uzay madenciliği
C) Büyük veri
D) Arttırılmış gerçeklik
E) Blok zinciri

11. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Karadeniz Projesi'nin amaçları arasında yoktur?

A) Bölgenin sosyokültürel gelişimini sağlamak
B) Yaylacılık faaliyetlerini geliştirmek
C) Doğal kaynakların verimli kullanımını sağlamak
D) Kıyı kesimde ürün çeşitliliğini artırmak
E) Erozyon ile mücadele etmek

12. Aşağıda'daki haritada bir alan işaretlenmiştir.



İşaretli olan alanın doğal ve beşeri özellikleri düşünüldüğünde aşağıdaki hizmet alanlarından hangisinin <u>daha fazla</u> gelişmesi beklenir?

A) Haberleşme hizmetleri
B) Turizm-seyahat hizmetleri
C) Çevre hizmetleri
D) Dağıtım hizmetleri
E) Mali hizmetler

13. Türkiye'nin ortalama yükseltisi 1132 metredir. Bazı yerlerde dağ sıraları kıyı çizgisine paralel biçimde uzanırken bazı yerlerde ise kıyı çizgisine dik biçimde uzanış göstermektedir. Aynı zamanda bazı bölgelerde engebeli alan fazla yer kaplarken bazı yerler de ise ova ve plato gibi engebesiz yer şekilleri bulunmaktadır.

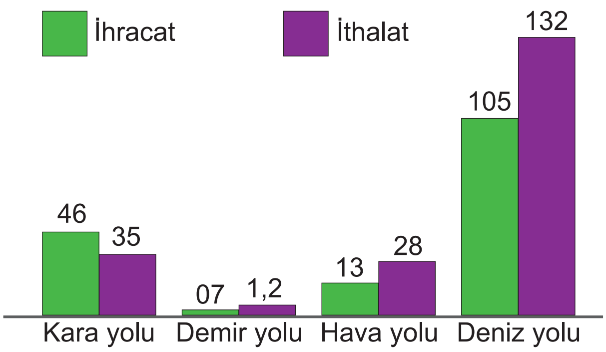
Yalnızca metinde verilen bilgiler kullanılarak;

I. Ülkemizde ulaşımın güçlükle sağlandığı alanlar mevcuttur.
II. Türkiye'de tarihi turizm mekânlarına sıklıkla rastlanabilir.
III. Türkiye'de kaplıca, ılıca gibi sağlık turizmine yönelik kaynaklar bulunmaktadır.

verilenlerden hangileri çıkarılamaz?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

14. Aşağıda 2019 yılında Türkiye'de dış ticaretin ulaşım sistemlerine göre dağılımını gösteren bir grafik verilmiştir.



Yalnızca grafikteki bilgilere bakıldığında

I. Türkiye'de hava yolu ile yapılan ithalat kara yolu ile yapılana göre her geçen gün yaklaşmaktadır.
II. Türkiye'den satılan ürünlerin büyük çoğunluğu deniz yolu ile ulaştırılmaktadır.
III. Türkiye'de mevcut demiryollarının hepsi iç ticarete yönelik kurulmuştur.

verilenlerden hangileri çıkarılamaz?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Türkiye'de petrol rafinerileri incelendiğinde genellikle deniz ulaşımının kolay olduğu liman bölgelerinde kurulduğu söylenebilir. Bunun içerisinde istisnalar da bulunmaktadır. Örneğin Batman Rafinerisi aynı ilde bulunan Raman Dağı'ndan çıkan petrolü işlemek amacıyla bu bölgede kurulmuştur. Bunun haricinde bir de Kırıkkale'de kurulan Orta Anadolu Rafinerisi bulunmaktadır.

Buna göre Orta Anadolu rafinerisi ve kuruluş yeri ile ilgili olarak;

I. Kırıkkale çevresinde petrol çıkarılmaktadır.
II. Ceyhan terminalinde toplanan petroller Kırıkkale'ye boru hattı ile taşınmaktadır.
III. Petrol ürünlerinin ülkenin iç kesimlerine daha ekonomik şekilde ulaşımını sağlamaktadır.

verilenlerden hangileri söylenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

16. Dünya'da ticaret faaliyetlerinin yoğun olduğu bazı bölgeler bulunmaktadır. Bu bölgeler arasındaki ticari faaliyetler dünyanın ticaret ağını ortaya çıkarmaktadır. Bu ticari faaliyetler üzerinde söz sahibi olan belli bölgesel örgütler veya bölgelerden söz etmek mümkündür.

Bu bölgeler veya örgütler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilmez?

A) Birleşmiş Milletler
B) Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi
C) Avrupa Birliği
D) Uzak Doğu Ticaret Bölgesi
E) Güney Ortak Pazarı

17. Türkiye'de iç ticaretin oluşmasını ve gelişmesini destekleyen faktörler arasında hangisi gösterilemez?

A) Ülke içerisinde iklim özellikleri bakımından farklı bölgelerin bulunması
B) Sanayi üretim tesislerinin belirli yerlerde toplanması
C) Madenlerin çıkarıldığı yerler ile işlendiği yerlerin faklı olması
D) Bazı büyük şehirlerde geniş çaplı fuarların düzenlenmesi
E) Bazı yerlerde ulaşımın güçlükle sağlanabilmesi

18. Türkiye'de Unesco tarafından Dünya Mirası listesine alınan mekânları arasında hangisi yoktur?

A) Bursa ve Cumalıkızık Köyü
B) Truva Arkeolojik Alanı
C) Çatalhöyük Neolitik Alanı
D) Harput Tarihi Kenti
E) İstanbul'un Tarihi Alanları

19. Ülkelerin gelişmişlik seviyesini belirleyen bazı göstergeler bulunmaktadır. Bunlara bakarak bir ülkenin gelişmişliği hakkında çıkarım yapılabilir. Örneğin gelişmiş ülkelerde okuryazarlık oranı diğer ülkelere göre daha yüksektir.

Aynı şekilde gelişmiş ülkelerde;

I. ortalama yaşam süresi
II. bebek ölüm oranı
III enerji kullanım oranı

hangilerinin yüksek olduğu söylenir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. Günümüze bazı ülkeler arasında veya ülkelerin bir araya geliştirdikleri bloklar arasında sürmekte olan savaşlardan bahsetmek mümkündür. Bu savaşlar farklı nedenlerden kaynaklanabilmektedir.

Bu nedenler arasında;

I. su kaynakların paylaşılamaması
II. sınır anlaşmazlıkları
III. bazı devletlerin emperyalist tavır sergilemeleri

verilenlerden hangileri bulunur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

COĞRAFYA CEVAP ANAHTARI

3. Ünite	3. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. B	31. C	1. D	1. C
2. E	32. C	2. C	2. D
3. C	33. B	3. D	3. B
4. C		4. B	4. C
5. E		5. E	5. A
6. C		6. B	6. E
7. E		7. E	7. A
8. C		8. E	8. B
9. C		9. C	9. C
10. A		10. C	10. B
11. B		11. B	11. E
12. B		12. C	12. B
13. D		13. D	13. D
14. A		14. C	14. C
15. C		15. A	15. D
16. E		16. B	16. A
17. E		17. E	17. E
18. A		18. D	18. D
19. B		19. E	19. C
20. D		20. A	20. E
21. D		21. E	
22. A		22. A	
23. C		23. E	
24. A		24. A	
25. E		25. D	
26. C		26. D	
27. B		27. D	
28. C			
29. D			
30. A			

ORTAÖĞRETİM MANTIK

3. Ünite

1. Dilin görevlerinden biri olan bildirme görevi; inanç, tahmin veya bilgilerimizi iletmek amacıyla kullanılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "bildirme görevi"**ne örnek olamaz?**

A) Mart ayının ilk günü kar yağacak.
B) Merhametli insanlar yardımseverdir.
C) Ankara kalabalık bir şehirdir.
D) Mantığın kurucusu Aristoteles'tir.
E) Yaşasın! Sınavı kazanmışım.

2. Dil ve düşünme arasındaki ilişki filozofların, psikologların ve dilcilerin üzerinde durdukları, çok tartışmalı, önemli bir konudur. Tartışma şu sorular etrafında kurulur: Dil mi öncedir, düşünce mi? Biri diğerinin sebebi midir? Her ikisi birlikte ortaya çıkan bir olgu mudur? Dilsiz düşünce olur mu?

Buna göre;

I. Diller düşüncemizi kuşatan elbise gibidirler. "Edward Sapir"
II. Akıl anlama süreçlerinin bütününden ibaret bir şeydir ama anlama dediğimiz şey de ancak dille gerçekleşebilir. "Johann Georg Hamann"
III. Düşünmenin gelişmesi sözün gelişmesinden öncedir. "L. S. Vygotski"

görüşlerin hangilerinde düşünme ve dil birbirinden ayrılamaz gerçeklikler olarak değerlendirilmektedir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II, ve III

3.

- Zengin ve geliştirilmiş ve olgunlaşmış bir dil düşünce oluşumunu, daha az gelişmiş bir dile kıyasla, daha fazla kolaylaştırır. Toplumlar da kendi dillerini geliştirdikleri ölçüde düşünce faaliyeti bakımından yüksek varlık gösterir.

  Aydın Sayılı

- Bir milletin, ancak kendi dilinin gelişmesi gerekli bir dereceye ulaştığı zaman büyük ve dâhiyane bir fikri ilerleme yapar.

  Humboldt

Bu iki düşünürün ortak noktası aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Dilin geliştirilebilecek bir olgu olduğunu ileri sürmeleri
B) Gelişmişlikle dil arasındaki ilişkiyi vurgulamaları
C) Büyük fikirlerin ortaya çıkmasını dilin gelişimi ile ilişkilendirmeleri
D) Dil bakımından gelişmiş milletlerin ilerleyeceğini savunmaları
E) İnsanların dünyayı kendi ana dilinin penceresinden gördüğüne inanmaları

4. Bir sözcük ya da cümlenin belirsiz olması, onlara herhangi bir doğruluk değeri verilememesi demektir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisinde belirsizlik söz konusudur?

A) Bugün hava sıcaklığı 40 derece.
B) Bu kahvede iki kesme şeker vardır.
C) Şenay'ın boyu 95 cm'dir.
D) Platon büyük bir filozoftur.
E) Bana bir elma verdi.

5. Bilgiyi aktarmayı aksatan etkenlerden biri de belirsizliktir. Belirsizliğin bir türü de semantik belirsizliktir:

Semantik Belirsizlik Örnekleri

Bebek biraz su içti. (Biraz/su)

Bu tarla küçüktür. (Küçük/tarla)

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "semantik belirsizlik" **için doğru bir ifadedir?**

A) Günlük dil çerçevesinde kullanılan pratik faydaya yönelik ifadelerin doğruluk değeri belirsizdir.

B) Cümlelerde geçen sözcüklerin sınırları belli olmadığından herhangi bir doğruluk değerinin verilememesi belirsizliğe neden olmaktadır.

C) Bireylerin sadece kendi anlayacağı ifadelerle konuşması yoluyla dilin esnetilmesidir.

D) İletişim aracı olan dilde bilgi hatalarının olmasına rağmen, mantık hatalarının olmaması durumudur.

E) Gündelik dilin çok anlamlılığının bilim, sanat ve felsefeye temel oluşturan mantık tarafından kaldırılmasıdır.

6. Öğretmen "belirsizlik" konusunu anlatmadan önce öğrencilerden aşağıdaki tabloyu doldurmasını ister (Belirsiz olduğunu düşündüklerine +, düşünmediklerine – işareti konulacaktır.)

I.	Kahveyi az şekerli alayım.	?
II.	Ders kitabı çok kalınmış.	?
III.	Ahmet uzun boyludur.	?
IV.	Oda sıcaklığı 23 derecedir.	?

Buna göre tablonun doğru cevabı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

A) + + - - B) - - - + C) + + + - D) - - + + E) + - + -

7. Ahmet: Kendimi çok iyi hissediyorum.

Hikmet: Ne kadar iyi hissediyorsun?

Ahmet: Herhalde sen kendini çok iyi hissettiğinde ne kadar iyi hissediyorsan ben de o kadar iyi hissediyorumdur.

Hikmet: Bunu anlamamız gerçekten çok zor değil mi?

Bu diyalogda aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Dilin görevleri

B) Dil-düşünce ilişkisi

C) Anlam belirsizliği

D) Olgusal tartışmalar

E) Mantık ilkeleri

8. "Bir yargının doğruluğu konusunda anlaşmazlık ve uzlaşmazlık ifade eden tartışmaların bir kısmı olgusal, bir kısmı sözeldir." açıklamasından sonra mantık dersi öğretmeni Betül Hanım öğrencilerinden aşağıdaki tabloyu doldurmalarını ister.(Maddelerden tartışmaya açık olmayanlara "-", olgusal tartışmaya açık olanlara "o+", sözel tartışmaya açık olanlara "s+" yazacaklardır.)

I.	Matematik öğrenmesi kolay bir derstir.	?
II.	Bir dik açı 90 derecedir.	?
III.	Karanfil güzel kokar.	?
IV.	Yer çekimi yoktur.	?

Buna göre tablonun doğru cevabı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

A) s+, -, s+, o+

B) - , - , s+, o+

C) o+, -, s+, o+

D) s+, o+, - , -

E) o+, s+, - , o+

9. Aşağıdaki ifadelerden hangisinde söz konusu olan tartışmanın yönü diğerlerinden farklıdır?

A) Elektrikli tren, buharlı tren kadar hızlı değildir.
B) İlk tren yolculuğu 1571 yılında İstanbul'da gerçekleştirildi.
C) Atatürk, ilk cumhurbaşkanıdır.
D) Yılan omurgasız bir sürüngendir.
E) Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir yarım adadır.

10. "x mavidir." ifadesinde; x yerine "gökyüzü" sözcüğünü kullandığımızda "Gökyüzü mavidir." anlamı ortaya çıkar. Buradaki "mavi" sözcüğü uygun şekilde kullanıldığından "anlama" bu örnekte gerçekleşmiştir. Belirsizlik ile anlama ters orantılıdır; belirsizlik arttıkça anlama azalır.

Bu açıklamadan hareketle aşağıdakilerden hangisinde anlamanın gerçekleştiği söylenebilir?

A) Kaplumbağa yavaş bir hayvandır.
B) Bugün deniz az dalgalıdır.
C) Karlı yağdığında hava çok soğuk olur.
D) Kömür siyahtır.
E) Çanta sıvıdır.

11. Klasik mantığa göre birçok sözcüğün tanımını yapmak mümkün değildir. Örneğin duyguların, üstün cinslerin, duyumların tanımı yapılamaz. Yine aynı şekilde mantık değişmezlerinin de tanımı yapılamaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin klasik mantıkta tanımı yapılabilir?

A) ise B) sevgi C) renk D) zaman E) bitki

12. Çok anlamlılık, dilde belirli bir görevi olan kelimelerin asıl görevleri dışında başka görevler için de kullanıldığı durumlara denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde çok anlamlılık söz konusu <u>değildir</u>?

A) Yüz kişi boğuldu.
B) Bu küçük, bir faciaydı.
C) Bu, büyük bir felaket.
D) Akın gelir gelmez göz boyadı.
E) Ayşe ile Ahmet oyuna geldi.

13. Hüseyin Cahit Tarancı, bilinen adıyla Cahit Sıtkı Tarancı; 1910 yılında doğmuş olan Türk şair, yazar ve çevirmendir. Şiirlerinde en çok yaşama sevinci ve ölüm temalarına yer vermiştir. Ayrıca yitik aşklar, mutlu sevdalar, yalnızlık, yaşadığı bohem hayatın buruklukları, çocukluk özlemi de şiirlerine konu olmuştur. Cahit Sıtkı'nın en meşhur mısralarından biri olan;

" Yaş otuz beş yolun yarısı eder,

Dante gibi ortasındayız ömrün…"

ifadeleri, şairin bazı duygularını açığa vurmak dolayısıyla başkalarına da benzer duygularla ilgili ilham vermek düşüncesiyle söylediği bir sözdür. Duygusal bakımdan etkili sözcüklerin seçilmesi ve bunların en uyumlu bir biçimde biraraya getirilmesi de asıl amacın ………………. olduğunu gösteriyor diyebiliriz.

Verilen parçada boş bırakılan yere aşağıdaki dilin görevlerinden hangisi getirilmelidir?

A) Yaptırma B) Bildirme C) Eylemsel D) Belirtme E) Törensel

14. Mantık ve matematik gibi formel bilimlerin dışındaki bilimlere ait dillerin sözcükleri az veya çok belirsizdir. Bir sözcüğün başka bir sözcükten daha belirsiz olması, o sözcüğün uygulanmasında "duraksadığımız" sınır durumlarının, ötekine kıyasla daha sık ortaya çıkmasından başka bir şey değildir. Sözcüğün belirsizliği kullanana göre değişebileceği gibi, ait olduğu dil alanına göre de değişebilir. Bilimler dillerindeki belirsizlik derecelerine göre (matematik, biyoloji ve sosyoloji gibi) sıralanır. Buradan hareketle bazı kelimelerin daha az belirsizleşirken, bazılarının daha sık belirsizleştiği görülmektedir.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinde daha sık belirsizleşen bir kavram kullanılmıştır?

A) Ahmet biri kırmızı diğeri de sarı olan iki elma yemiştir.
B) Ayşe öğle yemeğinde sarımsaklı yoğurtlu makarna yemiştir.
C) Ercan Bey makam arabasıyla işyerinden ayrılmıştır.
D) Filiz Akın çok güzel bir oyuncudur.
E) Doktor Kemal Bey oğluna doğum günü hediyesi olarak hangi marka otomobil alacağına karar verememiştir.

15. I. İtalyanlar sıcakkanlı insanlardır.
II. Anıtkabir Ankara'dadır.
III. Fransızlar soğuk insanlardır.
IV. Metaller ısınınca genleşir.

Yukarıdaki ifadeler tartışıldığında hangilerinde daha hızlı bir uzlaşmaya varılır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

16. Tanımlama; bir kavramı bütün unsurlarıyla anlatmak, bir kavramın özel ve genel niteliklerini saymak demektir. Eskilerin deyişiyle tanım "efradını cami, ağyarını mâni", yani "ne eksik ne fazla, eksiği artığı olmayan" demektir.

Buna göre;

I. Neyi tanımlarız?
II. Niçin tanımlarız?
III. Nasıl tanımlarız?

ifadelerinin hangileri, tanımın tanımı yapılırken sorulacak sorular arasındadır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

17. İnsan konuşan bir varlıktır. "İnsan nasıl konuşmaktadır?" sorusundan önce "Ne konuşmaktadır?" sorusunu yanıtlamak istiyorum. Doğru ya da yanlış olabilen bilgileri ya da inandığı değerleri başkalarına aktarır. Mutlu olmadığı zamanlar öfkesini, kızgınlığını dile getirir. Bazen karşısındakileri etkilemek ister ve onları bir şeyler yapmaya zorlar, emirler verir. Bazen de yemin eder, söz verir birçok şey yapacağı konusunda. Teşekkür eder, özür diler, iyi dileklerde bulunur.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Dilin birçok işlevi vardır.
B) Dil konuşmayı sağlar.
C) Düşünmek dil ile olur.
D) Dilin birçok tanımı vardır.
E) Dil sayesinde bilim ilerler.

18. Dilin birçok işlevi vardır. Bu işlevler ve bunlara verilen örnekler şunlardır:

I. Bildirme görevi

Örnek: Aristoteles Selanik'te doğmuştur.

II. Belirtme görevi

Örnek: Aristoteles, idea düşüncesi nedeni ile Platon'a kızmıştır.

III. Yaptırma görevi

Örnek: Aristoteles Kral İskender'den kendisini dinlemesini istemiştir.

IV. Törensel görev

Örnek: Aristoteles öğrencilerine "Güle güle." demiştir.

V. Eylemsel görev

Örnek: Felsefe tarihi yazacağına söz vermiştir.

Bu örneklerden hareketle "Bu masa, masa değildir." **önermesi dilin işlevlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Devekuşuna uç demişler. Ama ben deveyim demiş. Şu yükleri o zaman taşı demişler. Ama ben kuşum demiş.

Bu açıklamada devekuşunun tavrı aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek olabilir?

A) Semantik belirsizlik
B) Pragmatik belirsizlik
C) Çok anlamlılık
D) Törensel işlev
E) Belirtme işlevi

20. Aristoteles mantığında önermeler kesin anlamı olan, doğru ve yanlış değerleri alabilen yargılardır. Bir yargı doğru ya da yanlış olabiliyorsa belirsizlik ortadan kalkmaktadır. Russell ise bir ifadenin doğru, yanlış ve hem doğru hem yanlış olan belirsizlik gibi üç değeri olabileceğini söyler. Günümüzde ise bulanık mantıkçılar doğru ya da yanlış nitelemelerin sonsuz sayıda olabileceğini iddia ederler. Doğru, çok doğru, çok çok doğru… ; yanlış, çok yanlış, çok çok yanlış … gibi değerler ise bunlara örnektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Dilde belirsizliklerin olmasının nedeni dili doğru kullanamamaktan kaynaklanmaktadır.
B) Nicelikle ilgili durumlarda belirsizlik azdır.
C) Klasik mantığın kullandığı dilde belirsizlik derecesi çoktur.
D) Olgusal önermelerde belirsizlik dereceleri daha fazladır.
E) Önermeler doğru ve yanlışın dışında doğruluk değerlerine sahip olabilirler.

ORTAÖĞRETİM MANTIK

4. Ünite

1. “Ay dünyanın uydusudur.” (p) önermesi klasik mantıkta ve sembolik mantıkta basit yapılı kabul edilirken, “Ay dünyanın uydusu değildir.” (~p) önermesi klasik mantıkta basit, sembolik mantıkta bileşik bir önermedir.

Buna göre bir önermenin sembolik mantıkta bileşik olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Önerme eklemi almasına
B) Çok anlamlı olmasına
C) İki yüklemden oluşmasına
D) Bağ kullanılmamasına
E) İki terimden oluşmasına

2. Servis şoförü Salim, yolcuları gidecekleri yere zamanında ulaştırmak için kural ihlali yapmıştır. Polis memurunun kendisine ceza yazdığını gören Salim, duruma çok üzülmüştür. Bunun üzerine polis memuru trafik işareti ve levhalarının tek anlamı olan semboller olduğunu, bunları kişilere ve koşullara göre yorumlaması durumunda karmaşa oluşacağını, bu durumda trafik işareti ve levhalarının işlevini kaybedeceğini söylemiştir.

Bu olayda polis memuru aşağıdakilerden hangisini sembolleştirmenin temel işlevi olarak açıklamıştır?

A) Sadece araç trafiğini düzenlemesi
B) Çok anlamlılığı ortadan kaldırması
C) Polislerin çalışmalarını kolaylaştırması
D) Duruma göre yorumlanabilmesi
E) Kişiden kişiye değişiklik göstermesi

3.

		I.	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**
p	q	$\sim p$	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$p \Leftrightarrow q$
D	D	Y	D	D	D	D
Y	D	D	Y	D	D	Y
D	Y	Y	Y	D	Y	Y
Y	Y	D	Y	Y	D	D

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) III. önermenin doğru olabilmesi için p ve q önermelerinden en az birinin doğru değer alması gerekir.
B) II. önermenin doğruluğu p ve q önermelerinin aynı anda doğru değer almasına bağlıdır.
C) I. önerme eklemi olumlu bir önermeyi olumsuz yaparken olumsuz bir önermeyi de olumlu hâle getirir.
D) IV. önermede p önermesi doğru, q önermesi yanlış olması durumunda sonuç yanlış olur.
E) V. önermede p ve q önermeleri aynı satırda aynı değeri aldığında önerme yanlış olur.

4. “Sen iyi olursan herkes iyi olur.” önermesi “$p \Rightarrow q$” şeklinde sembolleştirilir.

Bu önerme aşağıdaki hangi durumda <u>yanlış</u> olur?

A) p doğru, q doğru
B) p yanlış, q yanlış
C) p doğru, q yanlış
D) p yanlış, q doğru
E) ~p doğru, ~q doğru

5.

p	q	**I.**	**II.**
D	D	D	D
D	Y	Y	Y
Y	D	Y	D
Y	Y	Y	D

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) I. önerme kendi içerisinde tutarsızdır.
B) I. ve II. önermeler birlikte tutarlıdır.
C) II. önerme tek başına geçerlidir.
D) I ve II. önerme eş değerdir.
E) II. önerme kendi içerisinde tutarsızdır.

6. "İnsan akıllı ise düşünür." **ifadesinin önermeler mantığındaki sembolleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $p \wedge q$ B) $p \Rightarrow q$ C) $p \vee q$ D) $Fa \Rightarrow Fb$ E) $Fa \wedge Fb$

7. E: (nohut, bakla, mercimek, bezelye, fındık)

Buna göre evrende bulunan değerlerden hangisinin "x baklagildir." **önermesinde gerçeklemesi yoktur?**

A) nohut B) bakla C) mercimek D) bezelye E) fındık

8. $[\sim(p \Rightarrow q) \vee \sim r] \Rightarrow [(\sim q \wedge p) \Leftrightarrow \sim p]$

Bu önermenin ana eklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) ~ B) ⇒ C) ∨ D) ∧ E) ⇔

9. "Aristo kimdir?" sorusuna aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

1. kişi: Mantık biliminin kurucusudur.

2. kişi: Platon'un öğrencisi ancak Büyük İskender'in hocasıdır.

3. kişi: Hem İslam felsefesi hem de Hristiyan felsefesini etkilemiştir.

4. kişi: Bilime katkılarına bakılır ise büyük bir bilim insanıdır.

5. kişi: Platon'a veya Platon'un idealar kuramına karşı çıkmıştır.

Yukarıdaki cevaplardan hangisinin önermeler mantığında sembolleştirilmiş hâli $p \Rightarrow q$ şeklindedir?

A) 1. kişi B) 2. kişi C) 3. kişi D) 4. kişi E) 5. kişi

10. Ali çalışkandır. (Basit Önerme)

Bilim ve felsefe birbirini tamamlar. (Bileşik Önerme)

Bu örneklerden hareketle aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Basit önermede ikiden fazla özne bulunur.
B) Bileşik önermede önerme eklemi bulunmaz.
C) Basit önermede birden fazla yüklem vardır.
D) Bileşik önermenin bir tane öznesi vardır.
E) Bileşik önermede bağlaç kullanılır.

11. Sembolik mantıkta önermelerin tablolaştırılma yoluyla denetlenebilmesi için öncelikle tablo satır sayısının belirlenmesi gerekir. Satır sayısı ise önerme sayısının (n), 2^n formülü ile hesaplanması yoluyla belirlenir.

Buna göre 4 önermenin birlikte denetlenebilmesi için tablo satır sayısı kaç olmalıdır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 8 E) 16

12.

p	q	p ∨ q	q ⇒ p	(p∨q) ⇔ (q ⇒ p)
D	D	D	D	D
D	Y	D	D	D
Y	D	D	Y	Y
Y	Y	Y	D	Y

Verilen (p v q) ⇔ (q ⇒ p) **önermesinin doğruluk çizelgesi ile denetlenmesinde aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılmaz?**

A) Bileşik bir önermedir.
B) Tutarlıdır.
C) Geçerlidir.
D) Değillemesi de tutarlıdır.
E) Birden fazla satırda doğru değeri almıştır.

13.

p	p	?
D	D	D
D	Y	Y
Y	D	Y
Y	Y	Y

Verilen tabloda soru işareti ile gösterilen alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) p ∧ q B) p ∨ q C) p ⇒ q D) p ⇔ q E) ~p ∨ q

14. Önerme iki defa değillenirse tekrar kendine döner. Örnek: ~(~p) = p

"Ayşe iyi bir insandır." **önermesinin iki defa değillenmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ayşe'nin iyi bir insan olması onu kötü bir insan yapmıyor değildir.
B) Ayşe kötü olabilecek kadar kötü bir insandır.
C) Ayşe'nin iyi bir insan olmadığı doğru değildir.
D) Ayşe kötü bir insan değil değildir.
E) Ayşe kötülüğü tercih ettiği için iyi bir insan değildir.

15. Klasik mantıkta tek yargı bildiren önerme basit önerme, birden fazla yargı bildiren önerme ise bileşik önermedir. Sembolik mantıkta ise önerme eklemi almayan önermeler basit, önerme eklemi bulunan önermeler bileşik kabul edilir. Bu önerme eklemleri değilleme, tümel evetleme, koşul, tikel evetleme ve karşılıklı koşul eklemi olarak verilebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sembolik mantıkta basit bir önerme olarak kabul edilir?

A) Tarih boyunca pek çok uygarlık İstanbul'u ele geçirmeyi hayal etmiş fakat kimse başaramamış, Fatih Sultan Mehmet ise padişahlığım ancak ve ancak İstanbul'u fethetmekle kıymetli olacak demiştir.
B) Tarih boyunca pek çok uygarlığın ele geçirmeyi hayal ettiği İstanbul, Fatih Sultan Mehmet ve Osmanlı ordusu tarafından fethedilmiştir.
C) Tarih boyunca pek çok uygarlığın ele geçirmeyi hayal ettiği İstanbul, Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilmiş ve buraya yerleşilmiştir.
D) Tarih boyunca pek çok uygarlığın ele geçirmeyi hayal ettiği İstanbul, Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilmiştir.
E) Tarih boyunca pek çok uygarlığın ele geçirmeyi hayal ettiği İstanbul, I. Bayezid ve Fatih Sultan Mehmet tarafından kuşatılmıştır.

16. Klasik mantıkta: "Özge derslerine çalışır ise sınıfını geçer. Özge derslerine çalıştı. O hâlde Özge sınıfını geçti." olarak verilen bir çıkarım, sembolik mantıkta: "$p \Rightarrow q$, $p \therefore q$" olarak ifade edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sembolik mantık için doğrudur?

A) Sembolik mantık, yalnızca bir şey ya kendisi ya da başka bir şey olduğu durumlarda geçerli olan bir akıl yürütme yöntemidir.
B) Sembolik mantıkta sembolleştirmeyi gerçekleştirebilmek için bir şey hem kendisi hem de kendisinden başka bir şey olmalıdır.
C) Sembolik mantık, önermelerin sembolik dilde ifade edildiği ve önermelerin içeriği ile değil, biçimiyle ilgilenildiği bir alandır.
D) Sembolik mantık, matematiğe daha yakın olduğundan sembollerin cümlelere dönüştürülmesi zorunludur.
E) Sembolik mantıkta bir kavram içine giren bireylerin ortak özelikleri olmak zorundadır.

17.

Önerme Ekleminin Adı	Sembolü	Kullanımı	Örnek
Değilleme eklemi	~	"değil"	~p
Tümel evetleme eklemi	$\wedge$	"ve, ne…ne de, hem…hem de"	$p \wedge q$
Tikel evetleme eklemi	$\vee$	"veya, ya da"	$p \vee q$
Koşul eklemi	$\Rightarrow$	"ise"	$p \Rightarrow q$
Karşılıklı koşul eklemi	$\Leftrightarrow$	"ancak ve ancak"	$p \Leftrightarrow q$

Tabloda yer alan önerme eklemlerinin tamamının kullanıldığı seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aleyna yataktan kalkar kalkmaz yüzünü yıkadı ve kahvaltıya geçti. Aslında bu kadar erken bir saatte uyanan bir insan değildi. Annesi buna şaşırdıysa da bir şey demedi. Dün hem çok sevdiği bir arkadaşıyla küsmüş hem de yağmur ya da kar altında ıslanmıştı. Orası tam belli değildi. Annesi nane ve limon kaynattı, soğuk algınlığı olmaması ancak ve ancak böyle şeyleri tüketmesine bağlıydı.

B) Ömer'in bugünlerde kafası çok karışıktı. Bu kafa karışıklığının ancak ve ancak arkadaşlarıyla buluşup eğlenmek yoluyla geçebileceğini ya da en azından azalabileceğini biliyordu. Kafasını başka şeylerle doldurursa asıl odaklanacağı konulara da dönebilirdi. Akşam çıktı, hem arkadaşlarıyla gezdi hem de alışveriş yaptı ve eve döndü. Eve geldiğinde kafa karışıklığı hâlâ devam ediyordu ve bu hiç iyi bir şey değildi.

C) Arife Hanım bugün temizlik yapacaktı ve çocuklarından Halime veya Can'ın da kendisine yardım edeceğini düşünüyordu. Halime ise bugün arkadaşlarıyla sözleşmişti ve evden çıkmak zorundaydı. O yüzden hem annesine hem de Can'a bu durumu anlatarak arkadaşlarıyla buluşmaya gitti. Böyle olunca Can ev işlerinde annesine yardım etti.

D) Yağmur ve Betül sınav hakkında sohbet ediyorlardı. Sınava çok az kalmıştı ve ikisi de ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Betül daha fazla deneme çözerlerse daha başarılı olacaklarından emindi. Yağmur ise daha fazla deneme çözmenin hem kafalarını karıştıracağını hem de zihinlerini yoracağını düşünüyordu.

E) Tarkan, kardeşinin okuma bayramına gitmek istiyordu ve bunun için öğretmeninden izin istedi. Öğretmeni Tarkan'a "Ancak ve ancak o gün annen gelirse izin veririm." dedi. Tarkan öğretmenine annesinin gelemeyeceğini çünkü kardeşinin okulunda olacağını söyledi. Öğretmeni yapabileceği bir şey olmadığını en azından babasının gelmesinin mümkün olabileceğini belirtti.

18.
I. İki tutarlı önerme daima eş değerdir.
II. İki geçerli önerme daima eş değerdir.
III. İki tutarsız önerme daima geçerlidir.
IV. İki geçerli önerme aynı zamanda tutarlıdır.

Önermelerin denetlenmesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV D) I, II ve IV E) II, III, ve IV

19. Önermenin geçerliliğini aşağıdakilerden hangisi sağlar?

A) Bütün yorumlarında doğru değeri alması
B) En az bir doğrulayıcı değer alması
C) Değillemesinin doğru değer alması
D) Öncüllerinin ve sonucunun birlikte doğru değer alması
E) En az bir yanlışlayıcı değer alması

20. Bir çıkarımın geçerli olup olmadığının denetlenmesi için, öncüller ile sonuç önermesinin değili alınır. Ortaya çıkan üç bağımsız önermenin birlikte tutarlı olup olmadığına bakılır.

Buna göre "$p \Rightarrow q,\ p \vee q\ \therefore\ q$" **çıkarımı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?**

A) Önermeler tutarsız ve çıkarım geçersizdir.
B) Önermeler tutarlı ve çıkarım geçerlidir.
C) Önermeler tutarsız, çıkarım geçerlidir.
D) Önermeler tutarlı, çıkarım geçersizdir.
E) Önermeler eş değerdir, çıkarım geçersizdir.

21. Mantık biliminin kurucusu olan Aristoteles'in de haberdar olduğu "yalancı paradoksu" düşünme adına bir sorun bildirir. Bu paradoksa göre örneğin "Bu tümce yanlıştır." tümcesinin doğru olduğunu kabul edelim: Bu durumda tümcenin söylediği şey, bu tümcenin yanlış olduğu, doğrudur. Demek ki, tümce yanlıştır. Şimdi de, tümcenin yanlış olduğunu kabul edelim: O zaman, zaten tümcenin de söylediği bu olduğundan, tümce doğrudur. Yani, görünüşte doğru veya yanlış bir yargı bildiren bu tümce doğru ise yanlış, yanlış ise doğrudur. Bu da içinden çıkılması zor bir durum! İşte, düşüncenin ulaştığı bu ve benzeri bilmecelerle karşı karşıya kalan felsefeciler, düşünme üzerine düşünmek, düşünmeyi ve söz söylemeyi kurallı hâle getirmek gereğini duydular.

Bu parçada aşağıdaki alanlardan hangisinin öncelikle kurulmasının zorunlu hâle geldiği belirtilmektedir?

A) Klasik mantık
B) Sembolik mantık
C) Matematiksel mantık
D) Bulanık mantık
E) Üç değerli mantık

22. Önerme özne konumunda bir terim, yüklem konumunda bir başka terim ve özneyle yüklemi birbirine bağlayan bağdan oluşur. Bu şartların sağlanması için ayrıca önermenin bildirdiği yargının yanlış ya da doğru olmasının dışında anlaşılır bir yargı olması da gerekmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir önerme <u>değildir</u>?

A) Bir hafta yedi gündür.
B) Cumartesi ve pazar hafta sonu günleridir.
C) Haftanın en kırmızı günü pazartesidir.
D) Türkiye kuzey yarımküresindedir.
E) Türkiye'nin başkenti Adana'dır.

23. "Kar beyazdır. O hâlde çimen yeşildir." çıkarımında öncül ve sonuç önermesi doğru olmasına rağmen, 'geçersiz bir çıkarım' ile karşı karşıyayız.

Bu açıklamadaki durumun öncelikli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çıkarımın geçerliliği öncüller ve sonuç arasındaki mantıksal ilişkide aranmalıdır.
B) Bir çıkarımın geçerliliği öncüller ve sonucun doğruluğuna bakılarak anlaşılabilir.
C) Tüm öncüller doğru ve sonuç yanlışsa çıkarım geçerlidir.
D) Öncüller doğru olup sonuç yanlış olmazsa çıkarım geçerli olur.
E) Öncüllerin yanlış sonucun doğru olduğu durumlarda çıkarım geçerlidir.

24. $p \Rightarrow (q \vee p)$ **önermesinin doğruluk değerini gösteren tablo aşağıdakilerden hangisidir?**

A)	B)	C)	D)	E)
Y	D	D	Y	D
Y	D	Y	Y	Y
Y	D	D	D	D
Y	D	D	D	Y

25. Koşul eklemi olan "A ise B." koşul önermesi aşağıdaki biçimlerde de ifade edilebilir:

✓ Eğer A ise B.

✓ A (olması) B için yeterli bir koşuldur.

✓ B (olması) A için gerekli bir koşuldur.

✓ A durumunda B olur.

✓ A olduğunda B olur.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi "Dünya Güneş ile Ay arasına girerse Ay tutulması olur." **önermesi ile aynı yargıyı ifade etmez?**

A) Dünya Güneş ile Ay arasına girdiğinde Ay tutulması olur.
B) Dünya'nın Güneş ile Ay arasına girmesi Ay tutulması için yeterli bir koşuldur.
C) Ancak ve ancak Dünya'nın Güneş ile ay arasına girmesi durumunda Ay tutulması gerçekleşir.
D) Ay tutulması Dünya'nın Güneş ile Ay arasına girmesi için gerekli bir koşuldur.
E) Dünya'nın Güneş ile Ay arasına girmesi durumunda Ay tutulması olur.

26. Tümel evetleme "ve" ifadesine karşılık gelir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tümel evetleme eklemi ile sembolleştirilemez?

A) Dünya hem kendi ekseni etrafında, hem de Güneşin etrafında döner.
B) Dünya kendi ekseni etrafında dönmesine rağmen, Güneşin etrafında da döner.
C) Dünya kendi ekseni etrafında döner ama kendi ekseni etrafında da döner.
D) Kendi ekseni etrafında dönen Dünya, Güneşin etrafında da döner.
E) Dünya ya kendi ekseni etrafında ya da Güneşin etrafında döner.

27. $(p \Leftrightarrow q) \wedge \sim p$ **önermesinin doğruluk değerini gösteren tablo aşağıdakilerden hangisidir?**

A)	B)	C)	D)	E)
Y	D	D	Y	D
Y	D	Y	Y	Y
Y	Y	D	D	Y
D	D	Y	Y	Y

28. Aşağıdaki sembol dizilerinden hangisi önermeler mantığında bir sembolik önermedir?

A) $(p \wedge q$
B) $(\sim p \wedge q) \Leftrightarrow r)$
C) $(p \wedge (\sim p \vee q) \Leftrightarrow r$
D) $[p \vee (\sim p \vee q)] \Leftrightarrow r)$
E) $[\sim p \vee (p \wedge q)] \Leftrightarrow r$

29. Aşağıdaki önermelerden hangisi, “Ayşe anne ise Ayşe’nin çocuğu vardır.” **önermesi ile aynı yargıyı bildirmez?**

A) Ayşe’nin anne olması Ayşe’nin çocuğu olması için yeterli koşuldur.
B) Ayşe’nin çocuğu olmasına rağmen Ayşe annedir.
C) Ayşe’nin çocuğu olması Ayşe’nin anne olması için gerekli koşuldur.
D) Ayşe’nin anne olması durumunda Ayşe’nin çocuğu vardır.
E) Ayşe anne olduğunda Ayşe’nin çocuğu olur.

30. $[(D \Rightarrow Y) \vee Y] \vee [D \Rightarrow (D \vee Y)]$ **önermesinin eklemleri öncelik sırasına göre çözümlendiğinde, tek eklemli son hâli aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $Y \vee Y = Y$ B) $D \vee Y = D$ C) $Y \vee D = D$ D) $Y \Rightarrow D = D$ E) $D \Rightarrow Y = Y$

31. $A = [p \Rightarrow (q \Rightarrow p)] \Rightarrow [(p \Rightarrow q) \Rightarrow (q \Rightarrow p)]$ **sembolik önermesinin doğruluk tablosu aşağıdakilerden hangisidir?**

A)

A
D
D
Y
D

B)

A
D
Y
Y
D

C)

A
D
D
Y
Y

D)

A
D
D
D
D

E)

A
Y
Y
Y
Y

32. Önerme, en az iki terimden oluşan, içinde en az bir yargı ve bir doğruluk değeri taşıyan cümlelerdir. Her önerme bir cümledir ama her cümle bir önerme değildir. Örneğin “Yağmur yağarsa sokaklar ıslanır.” ile “Üniversiteye gireceksen ders çalış.” arasında önemli bir fark vardır. Birinci ifade önerme iken diğeri önerme olarak nitelendirilemez.

Buna göre parçadaki “Yağmur yağarsa sokaklar ıslanır.” **ifadesinin önerme olma nedeni aşağıdakilerden hangisi olamaz?**

A) Bir doğruluk değeri taşıması
B) Bir yargı bildirmesi
C) Dilek ve soru cümlesi kategorisinde olmaması
D) Önerme eklemi alması
E) Emir cümlesi bildirmesi

33. Sembolik mantıkta önermelerin basit ya da bileşik olmaları önerme eklemi alıp almadığına göre belirlenir. Önerme eklemi almayan önermeye basit, bir ya da daha fazla önerme eklemi alan önermeye ise bileşik önerme denir.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi basit önermedir?

A) Yağmur yağarsa ürün bol olur ve fiyatlar ucuzlar.
B) Çalışırsan kazanırsın.
C) Hiç kimse bu dünyada kalıcı değil.
D) Güzel estetik bir değerdir.
E) Ali ve Mehmet okula veya sinemaya gidecekler.

34.

p	q	1.sütun	2.sütun	3.sütun	4.sütun	5.sütun
		$\sim p$	$\sim q$	$(\sim p \wedge \sim q)$	$(p \Leftrightarrow q)$	$(\sim p \wedge \sim q) \vee (p \Leftrightarrow q)$
D	D	Y	Y	Y	D	D
D	Y	Y	D	D	Y	Y
Y	D	D	Y	D	Y	D
Y	Y	D	D	D	D	D

Verilen doğruluk çizelgesinde yanlış olan sütunlar aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1. ve 3. B) 1. ve 5. C) 2. ve 4. D) 2. ve 5. E) 3. ve 5.

35. $(p \wedge q)$ ve $(p \vee q)$ önermelerinin eş değer olup olmadıkları doğruluk tablosu ile aşağıda denetlenmiştir ve iki önermenin eş değer olmadığı sonucuna varılmıştır.

p	q	$(p \vee q)$	$(p \wedge q)$
D	D	D	D
D	Y	D	Y
Y	D	D	Y
D	Y	Y	Y

Buna göre önermelerin eş değer olmasını aşağıdakilerden hangisi sağlar?

A) Aynı satırda aynı anda farklı doğruluk değeri alması
B) Bir yorumunda bir önermenin yanlış diğerinin doğru değer alması
C) Aynı satırda aynı doğruluk değerlerini alması
D) En az bir satırda birbirine zıt değerleri alması
E) En az bir satırda aynı anda yanlış değerini alması

36. $(p \vee q) \wedge p$ önermesinin geçerli olup olmadığı aşağıda denetlenmiştir:

p	q	$(p \vee q)$	$(p \vee q) \wedge p$
D	D	D	D
D	Y	D	D
Y	D	D	Y
Y	Y	Y	Y

$(p \vee q) \wedge p$ önermesinin 3. ve 4. satırlardaki iki yorumu yanlış olduğundan önerme geçersizdir.

Buna göre bir önermenin geçerli olması için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

A) Bütün yorumlamalarının Y değeri alması
B) En az iki yorumlamasının D değeri alması
C) En az iki yorumlamasının Y değeri alması
D) Bütün yorumlamalarının D değeri alması
E) En az bir yorumlamasının D değeri alması

37. “Kar yağarsa havanın yumuşayacağı söylenemez.” **önermesinin doğru sembolleştirmesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $p \Rightarrow p$
B) $\sim (p \Rightarrow p)$
C) $p \Rightarrow \sim q$
D) $p \Rightarrow q$
E) $\sim (p \Rightarrow q)$

38. Aşağıdaki önermelerden hangisi $\sim(p \wedge q)$ **şeklinde sembolleştirilebilir?**

A) Kar yağmasına rağmen dolu da yağmaktadır.
B) Kar yağmaktadır ama dolu da yağmaktadır.
C) Kar yağarsa dolu yağmaz.
D) Hem karın hem de dolunun yağdığı söylenemez.
E) Kar yağarsa dolunun yağmadığı söylenemez.

39. $p \Leftrightarrow (q \wedge p)$ önermesinin doğruluk çizelgesi aşağıdaki gibidir:

p	q	$q \wedge p$	$p \Leftrightarrow (q \wedge p)$
D	D	I.	D
D	Y	Y	III.
Y	D	Y	D
Y	Y	II.	Y

Verilen doğruluk çizelgesinde numaralandırılmış yerlere sırasıyla hangi değerler gelmelidir?

A) D – D – Y
B) D – Y – Y
C) Y – D – D
D) Y – Y – D
E) Y – Y – Y

40. Eş değerlik iki önermenin tüm doğruluk değerlerinin aynı olması, yani tüm satırlarda aynı doğruluk değerlerini almasıdır.

Buna göre aşağıdaki önermelerden hangisi eş değerdir?

A) $q \vee p,\ p \Leftrightarrow q$
B) $q \vee p,\ p \Rightarrow q$
C) $p \vee q,\ \sim p \Rightarrow q$
D) $p \Rightarrow q,\ \sim p \Leftrightarrow \sim q$
E) $p \Rightarrow \sim q,\ \sim p \Leftrightarrow \sim q$

ORTAÖĞRETİM MANTIK

Karma Test

1. Manda yuva yapmış söğüt dalına.
Yavrusunu sinek kapmış gördün mü?
Sabahleyin erken çifte giderken
Öküzüm torbadan düşmüş gördün mü?

Bu dizelerde yer verilen varlıklar gerçekleştirmesi mümkün olmayan eylem ve durumlarla ilişkilendirilmiştir.

Buna göre doğru düşünme ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bilimsel doğrulara uygun olmalıdır.
B) Akıl ilkelerine uygun olmalıdır.
C) Çıkarım şeklinde olmalıdır.
D) Öznel değerlendirme şeklinde olmalıdır.
E) Evrensel nitelikte olmalıdır.

2.
- Doğru ve yanlış bir yargı bildiren ifadedir.
- Akıl yürütmede öncüllerden elde edilen önermedir.
- Sonucun öncüllerden zorunlu ve kesin olarak çıkarılamamasıdır.
- Akıl yürütmenin, akıl ilkelerine ve mantık kurallarına uygun olarak yapılmasıdır.

Verilen tanımlar aşağıdaki kavramlarla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) Geçersizlik B) Tutarlılık C) Önerme D) Tutarsızlık E) Sonuç

3.
- Ayşe çalışkan değildir.
- Ayşe çalışkandır.

Ayşe'nin çalışkanlığı ile ilgili verilen bu iki bilginin aynı anda doğru ve yanlış olması mümkün değildir.

Bu açıklamada üzerinde durulan akıl ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özdeşlik
B) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
C) Çelişmezlik
D) Yeter-sebep
E) Analoji

4. Özdeşlik, mantığın en temel ilkesidir. Bu ilkeye göre bir şey ne ise odur.

Buna göre özdeşlik ilkesinin sembolik olarak ifadesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) $\sim(A \vee A)$ B) $\sim(A \Rightarrow A)$ C) $(A \vee \sim A)$ D) $A \Rightarrow A$ E) $A \wedge A$

5. **Shakespeare'in** "olmak ya da olmamak" **sözü aşağıdaki akıl ilkelerinden hangisini örneklendirir?**

A) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
B) Yeter-sebep
C) Özdeşlik
D) Tutarlılık
E) Çelişmezlik

6. Salim dengeli beslenir ve sağlıklıdır.
Sinan da dengeli beslenir ve sağlıklıdır.
O hâlde dengeli beslenenler sağlıklıdır.

Verilen akıl yürütme aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

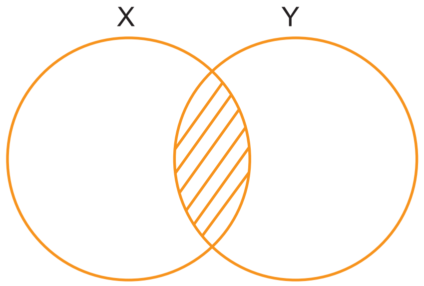
A) Analoji B) Tümdengelim C) Tam tümevarım D) Entimem E) Tümevarım

7. Kolektif kavram bireyler grubunu ifade edip grupta gerçekleşen kavramdır.

Buna göre aşağıdaki örneklerden hangisi kolektif kavrama ait bir örnek değildir?

A) Milletvekili B) Aile C) Ordu D) Takım E) Üniversite

8.



Verilen şekilde X çalışkanlar, Y ise öğrenciler kümesini ifade etmektedir.

Buna göre taralı alanı ifade eden önerme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bazı çalışkanlar öğrencidir.
B) Bütün öğrenciler çalışkandır.
C) Bazı çalışkanlar öğrenci değildir.
D) Bazı öğrenciler çalışkan değildir.
E) Hiçbir çalışkan öğrenci değildir.

9. I. Tümel olumlu – tikel olumsuz
II. Tümel olumsuz – tümel olumlu
III. Tikel olumlu – tümel olumsuz
IV. Tikel olumlu – tikel olumsuz

Verilenlerden hangileri arasında çelişiklik ilişkisi vardır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve IV E) III ve IV

10. I. Öncül: Bütün öğrenciler çalışkandır.
II. Öncül: Murat öğrencidir.
Sonuç: O hâlde Murat öğrencidir.

Bu hatalı kıyasta aşağıdaki kurallardan hangisine uyulmamıştır?

A) İki olumsuz öncülden sonuç çıkmaz.
B) İki tikel öncülden sonuç çıkmaz.
C) Öncüllerden biri tikelse sonuçta tikeldir.
D) Sonuçtaki terimlerin kaplamı öncüldeki terimlerin kaplamından daha geniş olamaz.
E) Orta terim sonuçta yer almaz.

11. Aşağıdakilerden hangisi “anlam belirsizliği” **bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A) Hava çok karanlıktır.
B) Cavit çok kısa boyludur.
C) Kaydırakta kaymak çok eğlencelidir.
D) Sınıfın şuandaki sıcaklığı 22 derecedir.
E) Ağrı Dağı çok yüksek bir dağdır.

12. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde anlama daha zor gerçekleşir?

A) Bu denemede birinci oldum.
B) Zil çalınca eteklerim tutuştu.
C) Kömür siyahtır.
D) Hava sıcaklığı 34 derecedir.
E) Topkapı Sarayı İstanbul’dadır.

13. Aşağıdaki yargıların hangisi üzerine yapılan bir tartışmada karara varma olasılığı daha azdır?

A) En sevimli hayvan fok balığıdır.
B) En tuzlu açık deniz Kızıldeniz’dir.
C) Everest Dağı, dünyanın en yüksek dağıdır.
D) Dünya hem kendi ekseni hem de Güneşin etrafında döner.
E) Bir gün 24 saattir.

14. Aşağıda p,q,r,s ve t önermelerine ait doğruluk tablosuna yer verilmiştir.

p	q	r	s	t
D	D	D	D	D
D	D	D	D	Y
D	Y	D	D	D
Y	Y	D	Y	Y

Verilen tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) p ve s önermeleri eş değerdir.
B) ~ r önermesi tutarsızdır.
C) t önermesi tutarsızdır.
D) r önermesi geçerlidir.
E) Önermelerin tamamı tutarlıdır.

15. $(p \Leftrightarrow q)$ **önermesinin eş değeri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $(p \Leftrightarrow q) \vee (p \Rightarrow q)$
B) $(p \vee q) \wedge (\sim p \vee \sim q)$
C) $(p \vee q) \vee (\sim p \vee \sim q)$
D) $(p \vee q) \Leftrightarrow (\sim p \Rightarrow q)$
E) $(p \wedge q) \vee (\sim p \wedge \sim q)$

16. “Hem Ali hem Ayşe okula geldi.” önermesi bir tümel evetleme önermesidir ve “∧” eklemi ile ifade edilir.

Bu eklemin doğruluk değeri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

p	q	I	II	III	IV	V
D	D	D	D	D	D	Y
D	Y	Y	D	Y	Y	Y
Y	D	Y	D	D	Y	D
Y	Y	Y	Y	D	D	D

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. “Bütün insanlar ölümlüdür.”

∀ x (Fx ⇒ Gx) **önermesinin** E {Ekrem, Beyhan, Mehmet Ali} **evrenindeki tüm özellemelerinin doğru değerini almasının sembolik mantıktaki adı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Genelleme B) Evetleme C) Gerçekleme D) Değişken E) Değilleme

18.

Şengül akıllıdır: p Şengül düşünendir: q

Verilen sembolleştirmelere göre aşağıdakilerden hangisi “Şengül düşünen değilse akıllı değildir.” **önermesinin karşılığıdır?**

A) ~p ∧ q B) q ⇒ ~p C) ~p v ~q D) ~q ⇔ p E) ~ q ⇒ ~ p

19. Aşağıdaki önermelerden hangisi sembolleştirildiğinde değilleme eklemi almaz?

A) Havada bulut yok.
B) Bugün deniz dalgalı değildir.
C) Zil çalar çalmaz uyandı.
D) Ahmet bugün okula gelmez.
E) Ali çalışkan olmayandır.

20. ~[~ (p ⇔ ~q) ∧ (p v q)]

Verilen önermenin ana ekleminin etki alanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) [~ (p ⇔ ~q) ∧ (p v q)]
B) ~ (p ⇔ ~q)
C) p ⇔ ~q
D) p v q
E) ~q

ORTAÖĞRETİM MANTIK CEVAP ANAHTARI

3. Ünite	4. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. E	1. A	31. A	1. B
2. C	2. B	32. E	2. D
3. E	3. E	33. D	3. C
4. D	4. C	34. E	4. D
5. B	5. B	35. C	5. A
6. C	6. B	36. D	6. E
7. C	7. E	37. E	7. A
8. A	8. B	38. D	8. A
9. A	9. D	39. B	9. C
10. D	10. E	40. C	10. E
11. E	11. E		11. D
12. A	12. C		12. B
13. D	13. A		13. A
14. D	14. C		14. C
15. D	15. D		15. E
16. E	16. C		16. A
17. A	17. B		17. C
18. A	18. B		18. E
19. B	19. A		19. C
20. E	20. C		20. A
	21. B		
	22. C		
	23. A		
	24. B		
	25. C		
	26. E		
	27. A		
	28. E		
	29. B		
	30. C		

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

4. Ünite

1. Bir gün Abdullah b. Mesud'a hüküm verme konusundaki görüşü sorulduğunda o şöyle demiştir: "Bundan sonra sizden biri, hüküm verilmesi gereken bir sorunla karşılaşırsa Allah'ın kitabındaki hükümlere göre karar versin. Onda bulunmayan bir işle karşılaşırsa, Hz. Peygamber'in hükümleriyle meseleyi çözmeye çalışsın. Bu ikisinde söz konusu edilmeyen bir mesele ile karşılaşırsa salih insanların verdiği hükümlere göre cevap versin. Ancak bunların hepsinin dışında bir durumda ise kendi görüşüne göre içtihat etsin. 'İçtihat etmekten korkuyorum.' demesin. Çünkü helal bellidir, haram da bellidir. Bu ikisinin arasında ise (helal mi haram mı olduğu belli olmayan) şüpheli meseleler vardır. Seni şüpheye düşüren şeyleri bırak, şüphe duymadığın şeylere bak."

Bu metinden bir konuda hüküm verilmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurmak hüküm çıkarma yöntemlerinden biridir.
B) Kur'an-ı Kerim dışındaki kaynaklardan çıkarılan hükümlere mesafeli olunmalıdır.
C) Ortaya çıkan yeni problemler hakkında içtihat etmekten kaçınılmamalıdır.
D) Hakkında kesin hüküm verilememiş kuşkulu şeylerden uzak durulmalıdır.
E) Sünnetin problemleri çözmede önemli bir fonksiyonu bulunmaktadır.

2. Gelişen ve değişen dünyada, gıda maddelerinden sağlık ve tıp alanına kadar birçok sahada, geçmişte karşılaşılmayan ve bu nedenle hükmüne Kur'an ve sünnette doğrudan rastlanamayan birtakım meseleler ortaya çıkmaktadır. Bu meselelerin çözümlenmesi, Müslümanların dinlerine uygun yaşayabilmeleri için büyük önem taşımaktadır. Yeni dinî meselelerin çözümü, yani Müslümanların bireysel ve toplumsal davranışlarının din ile bağlantısı "içtihat" yoluyla sağlanmaktadır.

Bu metin içtihat ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı niteliğindedir?

A) Yaparken başvurulan kaynaklar hangileridir?
B) Hangi amaçla yapılmaktadır?
C) Ne zaman ortaya çıkmıştır?
D) Genel şartları nelerdir?
E) Kimler yapabilir?

3. Zekât, sadaka ve infak gibi ibadetler insanların birbirine karşı hak ve görevlerini hatırlatarak daha mutlu bir sosyal çevrenin oluşmasını sağlar. Toplumun birlik ve beraberlik içinde huzurlu bir yaşam sürdürmelerine katkı sunar. Bu bağlamda din ile sosyal ve - - - - hayat arasında sıkı bir ilişkinin var olduğu inkar edilemez bir gerçektir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) manevi B) siyasal C) iktisadi D) hukuki E) beşerî

4. İslam'ın korunmasına önem verdiği temel haklar; can, nesil, akıl, mal ve din emniyeti olmak üzere beş başlık altında değerlendirilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ayetlerin hangisi diğerlerinden farklı bir hakkı ifade etmektedir?

A) "Kim Allah için elindekinden verir ve sakınıp onu tasdik ederse, biz onun işlerini kolaylaştırır, onu başarılı kılarız."
(Leyl suresi, 5-7. ayetler)

B) "Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma!"
(İsrâ suresi, 26. ayet)

C) "O, geceyi içinde dinlenesiniz diye sizin için yaratan, çalışıp kazanmak için de gündüzü aydınlık kılandır..."
(Yûnus suresi, 67. ayet)

D) "Ölçüde ve tartıda hile yapanların vay hâline!"
(Mutaffifîn suresi, 1. ayet)

E) "...Dünyadan da nasibini unutma..."
(Kasas suresi, 77. ayet)

5. "Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

- Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.
- Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığını, haksız yere öldürmeyeceksiniz.
- Zina etmeyeceksiniz.
- Hırsızlık yapmayacaksınız."

Veda Hutbesi'nden alınan bu sözlerde İslam'ın korunmasını emrettiği temel haklardan hangisine değinilmemiştir?

A) Nesil B) Mal C) Din D) Can E) Akıl

6.

- "Ey iman edenler! Sözleşmeleri yerine getirin. …"
(Mâide suresi, 1. ayet)
- "Namazı kılın, zekâtı verin, rükû edenlerle beraber rükû edin."
(Bakara suresi, 43. ayet)
- "Rabb'in, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. …"
(İsrâ suresi, 23. ayet)

Verilen ayetlerin hüküm bakımından aşağıdakilerden hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) Farz B) Mübah C) Sünnet D) Müstehap E) Mekruh

7. Günümüzde insanların hayatını, sağlığını, beden bütünlüğünü, neslini, ahlakını riske atan; kimi zaman da insanlığa fayda sağlayıp onların ihtiyaçlarını gideren yeni uygulamalar ve ürünler ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda fetva verme becerisine sahip olan İslam âlimleri, yeni gelişmelerin ve uygulamaların dine uygunluğunu belirlerken bir takım ilkeleri dikkate almak zorundadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin sözü edilen ilkelerden biri olduğu söylenemez?

A) Temel ahlaki değerler dikkate alınmalıdır.
B) Allah'ın koyduğu dengeyi korumak ana gaye olmalıdır.
C) Bireysel fetvalarla verilen bağlayıcı hükümlerle amel edilmelidir.
D) İnsanın fıtratı korunarak onur ve haysiyetinin zarar görmesi önlenmelidir.
E) Müçtehitlerin kimi hususlarda yeterli bilgi sahibi olamayacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

8. İslam dinin temel kaynakları, Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetidir. Kimi zaman ise yaşanılan çağın sorunlarında, bu kaynaklardan doğrudan çözüme ulaşılamayabilir.

Bu durumda öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerekir?

A) Üzerinde icma bulunan hükümlerin dikkate alınması
B) Diğer kutsal kitaplardan faydalanılması
C) Öylece bırakarak yorumsuz kalınması
D) Örf ve âdete göre karar verilmesi
E) Vicdanının sesinin dinlenmesi

9. "Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın. Biz onların da sizin de rızkınızı veririz. Onların canına kıymak gerçekten büyük bir günahtır. Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur. … Ölçtüğünüz zaman tastamam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Bu hem daha iyidir hem de sonucu daha güzeldir. Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül; bunların hepsi ondan sorumludur."

(İsrâ suresi, 31-36. ayetler)

Bu ayetlerde;

I. dinin,
II. neslin,
III. malın

korunması haklarından hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I　B) Yalnız II　C) I ve II　D) II ve III　E) I, II ve III

10. Hz. Peygamber; insanın iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırt edemeyip kafası karıştığı zaman ne yapması gerektiğini şu sözleriyle ifade etmektedir: "İyilik, gönlünün huzur bulduğu ve içine sinen şeydir; kötülük ise insanlar ona onay verseler bile gönlünü huzursuz eden ve içinde bir kuşku bırakan şeydir."

Buna göre Hz. Peygamber "iyi veya kötü değer yargısı"**nı aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirmiştir?**

A) Vicdan　B) Vecd　C) Nefis　D) Amel　E) İdrak

11. • "Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz." (Mâide suresi, 90. ayet)
• "Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet var etmesi de onun delillerindendir." (Rûm suresi, 21. ayet)

Bu ayetlerden İslam'ın önem verdiği aşağıdaki temel haklardan hangisi doğrudan çıkarılamaz?

A) Aklın korunması B) Neslin korunması C) Canın korunması
D) Dinin korunması E) Malın Korunması

12. İslam dininin önemsediği konulardan biri de insanın ve insana ait temel değerlerin korunmasıdır. İslam, bu amaçla bazı emir ve yasaklar getirerek bunlarla insan hayatının güven içinde sürdürülmesini sağlamayı amaçlamıştır. Sadece Müslümanların değil; tüm insanların haklarını teminat altına alan bu düzenlemeler temel olarak can, nesil, akıl, mal ve din emniyetini sağlamaya yöneliktir.

Buna göre aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi diğerlerinden farklı bir ilkeyi vurgulamaktadır?

A) Hurafelerden uzak durmak
B) İş ve üretimi, helal yollardan yapmak
C) İbadetlerde şirk ve riyadan kaçınmak
D) İslamın ilkelerini iyi bir şekilde öğrenmek
E) Başka inançtan olanlara karşı hoşgörülü olmak

13. İslam dini; zengini daha zengin, fakiri daha da fakir yapan ve mal elde etme hırsıyla güçlünün zayıfı ezmesine neden olan bir sisteme karşılık sosyal adaleti esas almıştır. Zenginlere paylaşmayı, yoksulu görüp gözetmeyi, kazancı helal şekilde elde etmeyi ve helal yolda harcamayı; fakirlere ise çalışmayı, rızkı temin etmek için çaba sarf etmeyi tavsiye etmiştir. Kişilerin sahip oldukları malları cimrilik ederek sırf kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmaları ve yığmaları eleştirilirken saçıp savurmaları da kınanmıştır.

Bu metinden İslam dini ile ilgili,

I. Erdemli bir toplumun inşasına çalışmaktadır.
II. İnsanlar arasında köprü kurmayı amaçlamaktadır.
III. Malın korunması ilkesine riayet edilmesini istemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

14. "Allah; size ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim mecbur olur da istismar etmeksizin ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa ona günah yoktur. Şüphesiz, Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir." (Bakara suresi, 173. ayet)

Bu ayetten,

I. Domuz eti ve domuzdan türetilen katkı maddeleri yasaklanmıştır.
II. Zorunlu durumlarda haram olan maddeler helal hükmündedir.
III. Kanın, besin maddesi olarak kullanılması haram olsa da farklı işlemler yapılarak kullanılması caizdir.
IV. Ne sebeple olursa olsun kendiliğinden ölen hayvanın eti murdardır ve haramdır.

hükümlerinden hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, II ve IV

15. "De ki 'Gelin, Rabb'inizin size neleri haram kıldığını okuyayım: Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya iyilik edin. Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın; biz, sizin de onların da rızkını veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın yasakladığı cana kıymayın. İşte bunları Allah size emretti; umulur ki düşünüp anlarsınız. Rüştüne erişinceye kadar yetimin birikimine, onun iyiliğine olmadıkça el sürmeyin. Ölçü ve tartıyı adaletle yapın. Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz. Söz söylediğiniz zaman, yakınlarınız hakkında bile olsa adaletli olun. Allah'a verdiğiniz sözü eksiksiz yerine getirin. İşte düşünüp öğüt alasınız diye Allah size bunları emretti.'"

(En'âm suresi, 151 ve 152. ayetler)

Bu ayetlerden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Allah'ın koyduğu sınırlara dikkat edilmelidir.
B) Tevhit ilkesinden taviz verilmemelidir.
C) Günahlardan uzak durulmalıdır.
D) Yakın akrabalar gözetilmelidir.
E) Doğal çevre korunmalıdır.

16.
- "Bazı içeceklerde sarhoş etmeyecek oranda alkol olabiliyormuş. Bu tarz içecekleri içmek de haram mıdır?"
- "Biz, arkadaşlarla vakit geçirmek için bazen bir araya gelip çay parasına bahis veya kâğıt oyunları oynuyoruz. Bu dinen caiz midir?"
- "Yediğimiz kimi gıdalarda domuzdan elde edilen katkı maddeleri kullanılabiliyormuş. Bunları tüketmek haram mıdır?"

İslam'da helal ve haramlar konusu işlenirken gelen bu sorulara aşağıdakilerden hangisi en kapsamlı cevap olur?

A) Miktarın azlığı ve çokluğu haram hükmünü değiştirmez. Harama yaklaştıran veya yaklaştırma şüphesi olan şeylerin de haram olduğu unutulmamalıdır.
B) Eşyada aslolan helal ve serbest oluştur. Dolayısıyla aksi yönde kesin dinî bir hüküm bulunmadıkça her şey helal kabul edilir.
C) Haramı helalleştirmek için hile yapmak haramdır. Pis olan, akıl ve beden sağlığına zararlı gıdalar yenilemez.
D) Hakkında kesin bilgi sahibi olunmayan işlerden kaçınılmalıdır. Yani şüpheli şeylerden sakınmak gerekir.
E) İyi niyet, haramı helal yapmaz. Eğlenmek için de olsa haramdan sakınmak gereklidir.

17.
I. İslam'a göre insanların gerek hayatta ve gerekse vefatlarından sonra dokunulmazlıkları vardır. Bu dokunulmazlığın sınırları kesindir. Dolayısıyla, zaruret hâlinde de olsa otopsi yapmak caiz görülmemiştir.
II. Ötenazi, tıbben tedavisi olmayan ve sürekli acı veren bir hastalığa yakalanmış kimsenin hayatına kendisinin ya da hukuki temsilcisinin izni ile son verilmesidir. Bu uygulama, dinen haramdır; hatta cinayettir.
III. Organ naklinin zaruret olması ve naklin olumlu sonuç vereceği konusunda güçlü kanaatin bulunması durumunda, organın satımı söz konusu olsa bile organ nakli caizdir.
IV. Kan bağışı ve tıbbi bir zaruret olan kan nakli dinen sakıncalı olmayan bir uygulamadır. Kişi başkası için kan bağışında bulunabileceği gibi kendi tedavisi için de kan nakli yaptırabilir.
V. Yenilmesi-içilmesi haram olan maddelerin tedavi amaçlı kullanımı, uzman bir doktorun hayati tehlike arz eden bir hastalığın şifasının ancak bu maddeler olduğunu ve başka seçeneğin olmadığını bildirmesi hâlinde caizdir.

Sağlık ve tıbbi meseleler ile ilgili aktarılan bu görüşlerden hangileri yanlış bilgi içermektedir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, III ve V

18. İslam’a göre, kişi maddi ihtiyaçlarını karşılayacak ve ailesini geçindirecek bir iş sahibi olmalıdır. İmkânı varsa hayır faaliyetlerine katılmak için kazancından pay ayırmalıdır. İşini dürüstçe ve en güzel şekilde yapmalı, hem kazancıyla hem de ürettiği mal ve hizmetle toplum refahına katkıda bulunmalıdır. Ayrıca, mesleki bilgi ve ehliyete sahip olmalıdır. Haramdan korunmak ve helal kazanç sağlamak için gerekli dinî ve ahlaki bilgileri öğrenmelidir. Bu amaçla hareket edildiği zaman iyi niyetin ve iş ahlakının birey ile topluma katacağı birçok kazanım vardır.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu kazanımların daha çok toplumsal yönü ile ilgilidir?

A) Bireyin sorumluluk bilinci gelişir.
B) Helal kazanç ile elde edilen mal bereketlenir.
C) İktisadi kalkınmaya ve gelişmeye katkı sağlar.
D) Kişi işini kaliteli ve en iyi şekilde yaptığı için kazancıyla huzurlu olur.
E) Kazançlar amaç değil, Allah rızasını elde etmek için araç olarak görülmeye başlar.

19. “De ki ‘Gelin, Rabb’inizin size neleri haram kıldığını okuyayım:

I. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın.
II. (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın.
III. Meşru bir hak karşılığı olmadıkça, Allah’ın haram (dokunulmaz) kıldığı kişiyi öldürmeyin. İşte size Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız.
IV. Rüştüne erişinceye kadar yetimin birikimine, onun iyiliğine olmadıkça el sürmeyin. Ölçü ve tartıyı adaletle yapın. Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz. …’”

(En’âm suresi, 151 ve 152. ayetler)

Numaralanmış ayetlerde sırasıyla İslam’ın korunmasına önem verdiği haklardan hangileri vurgulanmıştır?

	I	II	III	IV
A)	Din	Akıl	Can	Mal
B)	Din	Can	Din	Mal
C)	Akıl	Din	Mal	Can
D)	Din	Nesil	Can	Mal
E)	Akıl	Nesil	Din	Nesil

20. İslam inanç sisteminde helal ve haramlar belirlenirken bazı ölçütler vardır.

Aşağıda verilenlerin hangisi bunlardan biri <u>değildir</u>?

A) İyi niyetli olmak, haramları helale yaklaştırır.
B) Temiz, akıl ve beden sağlığına faydalı gıdalar yenilebilir.
C) Miktarın azlığı veya çokluğu, haram hükmünü değiştirmez.
D) Eti yenilen hayvanların beslenme ve kesim usullerine dikkat edilmelidir.
E) Helaller ve haramlarla ilgili fetvalar Kur’an, sünnet ve icmaya uygun olmalıdır.

21. Hz. Muhammed'in (sav.) Veda Hutbesi'nde yer alan sözlerinden bazıları şunlardır:

- "Cahiliye döneminin faizli alışverişleri kaldırılmıştır."
- "Cahiliye döneminde var olan kan davaları kaldırılmıştır."
- "Siz onlarla Allah'ın emaneti olarak evlendiniz. Allah'ın emri ve hükmüyle birbirinize helal kılındınız."
- "Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırmazsınız. Onlar, Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim ve peygamberin sünnetidir."

Bu sözlerin İslam'ın korunmasına önem verdiği temel haklardan hangisi ile ilgili olduğu söylenemez?

A) Din B) Mal C) Can D) Nesil E) Akıl

22. "Şurası muhakkak ki haramlar apaçık bellidir, helaller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında (haram veya helal olduğu) şüpheli olanlar vardır. İnsanların çoğu bunları bilmez. Bu durumda, kim şüpheli şeylerden kaçınırsa dinini ve kendini korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse harama düşmüş olur."

Verilen hadiste anlatılmak istenen durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanların günaha girmeye istekli olduğu
B) Allah'ın insanlar için sınırlar belirlediği
C) Bilmemenin sorumluluğu düşürdüğü
D) Harama girmenin ahiretteki karşılığı
E) Günah işlemenin manevi ağırlığı

23. Tabloda bazı kavramlar ve tanımları eşleştirilmek istenmiştir.

I	İcma	Hz. Muhammed'in (sav.) vefatından sonraki herhangi bir asırda âlimlerin bir meselenin dinî hükmü üzerinde ittifak etmeleridir.
II	Mübah	Mükellefin yapıp yapmamakta özgür bırakıldığı davranışlardır.
III	Zarûrât-ı Diniyye	Kur'an ve sünnette hükmü açıkça ortaya konulmamış bir meselenin hükmüne ulaşmak için müçtehidin elinden gelen çabayı sarf etmesidir.
IV	Mekruh	Yapılması dinen hoş karşılanmayan fakat kesin ve açık delillerle de yasaklanmayan davranışlardır.
V	İçtihat	Hükmü; Kur'an ve sünnet delilleriyle belirlenen, değişmez, temel ilkelerdir.

Buna göre hangi kavramların yeri değiştirilirse eşleştirme doğru yapılmış olur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

24. "Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Onlara şöyle dedi: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin! Sizin için ondan başka tanrı yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Zira ben sizi hayır ve bolluk içinde görüyorum..." (Hûd suresi, 84. ayet)

Verilen ayette İslam'ın korunmasını istediği;

I. din,
II. can,
III. mal,
IV. nesil

temel haklarından hangilerine değinilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV E) I, II ve III

25. İslam, yasal çerçevede olduğu sürece kişisel mülkiyete müdahale etmez. Ancak mal hırsından korunmalarını sağlamak amacıyla Müslümanların dikkatini her fırsatta cennetin sonsuz nimetlerine çevirir. Bu konuda Kasas suresi, 60. ayette şöyle buyrulur: "Size verilen şeyler, dünya hayatının geçim vasıtası ve süsüdür. Allah katında olanlar ise daha hayırlı ve kalıcıdır. Hâlâ buna aklınız ermeyecek mi?" Kur'an zengin bir kişiyi yalnızca veren el durumundaysa över. Bunun dışında hiçbir insanı serveti nedeniyle değerli kabul etmez. Burada serveti değerli kılan şey ise onun "Allah yolunda" yani Allah rızası için kötülüğün ve yoksulluğun gerilemesi, buna karşılık iyiliğin ve paylaşmanın ilerlemesi amacıyla harcanmasıdır.

Bu metinden "İslam'da mülkiyet anlayışı" **ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Mülk, emek ve çalışmayla elde edilmelidir.
B) Devlet arazileri vatandaşlar arasında paylaştırılmalıdır.
C) Mal ve para, sosyal adaletin gerçekleşmesi için kullanılmalıdır.
D) Mülk sahibi kimse mülkünü dilediği gibi kullanma yetkisine sahiptir.
E) Sahip olunan malların güç unsuru olarak kullanımından kaçınılmalıdır.

26. Aşağıdaki ayetlerden hangisi İslam dininin "sosyal veya ekonomik hayata yönelik ilkeleri" **ile ilgili <u>değildir</u>?**

A) "Sakın dengeyi bozmayın! Ölçüyü hakka uygun yapın, eksik tartmayın!"
(Rahmân suresi, 8 ve 9. ayetler)

B) "Onlar; harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler, ikisi arasında orta bir yol tutarlar."
(Furkân suresi, 67. ayet)

C) "Allah; emanetleri ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emreder."
(Nisâ suresi, 58. ayet)

D) "Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın."
(Bakara suresi, 278. ayet)

E) "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık."
(İsrâ suresi, 70. ayet)

27. Tarafların sözleşme sırasında, gerekli olan şartlara riayet etmemeleri ve öne sürdükleri şartları belgelememeleri, günümüz ticari hayatında karşılaşılan olumsuzlukların en önemli nedenlerindendir. Bundan dolayı İslam dini, yapılan sözleşmelerin hiçbir tartışmaya meydan vermeyecek şekilde net olarak yapılmasına itina gösterdiği gibi, çıkması muhtemel anlaşmazlıkların çözümünde de elde kesin kanıtların bulunmasına önem vermiştir. Bunun için Bakara suresi, 282. ayette "Ey inananlar, belli bir süreye kadar birbirinize borçlandığınız zaman onu yazın... Bu, Allah katında adalete daha uygun, şahitlik için daha sağlam, şüpheye düşmemeniz için daha elverişlidir." buyrularak alışveriş ve borçlanma işlemlerinin kayıt altına alınması tavsiye edilmiştir.

Bu metinden İslam dini ile ilgili,

I. Ticari hayatın canlanmasını teşvik etmektedir.
II. Kişilerin haklarını koruma altına almayı hedeflemektedir.
III. İnsani ilişkileri zedeleyecek durumları engellemeye çalışmaktadır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

28.

Helal ve Haramlarla İlgili Temel Hususlar	• İyi niyet, haramı helal yapmaz. • Verilecek fetvalar; Kur'an, sünnet ve icmaya aykırı olamaz. • Haramı helalleştirmek için hile yapmak günahtır. • Şüpheli şeylerin insanı harama götürebileceği unutulmamalıdır. • Miktarın azlığı ve çokluğu, haram hükmünü değiştirmez. • Temiz, akıl ve beden sağlığına faydalı gıdalar yenilebilir. • İsraftan sakınmak gereklidir. • Eti yenilen hayvanların beslenme ve kesim usullerine dikkat edilmelidir.

Bu tablodan aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Bir konu hakkındaki görüşler dinin temel ilkeleri ile uyumlu olmalıdır.
B) Helaller, insanın istek ve arzularını karşılayabilecek kadar çoktur.
C) Hakkında kesin bilgi bulunmayan şeylerden uzak durulmalıdır.
D) Kişisel ve duygusal çıkarımlar insanı doğruya ulaştırmayabilir.
E) Gıdaların kaynağı araştırılıp sorgulanmalıdır.

29. Din İşleri Yüksek Kurulu'na göre organ nakli için gereken şartlar şunlardır:

- Zaruret hâlinin bulunması; yani hastanın hayatını veya hayati bir uzvunu kurtarmak için bundan başka çaresi olmadığının, mesleki ehliyet ve dürüstlüğüne güvenilen bir doktor tarafından tespit edilmesi
- Organ veya dokusu alınan kişinin, bu işlemin yapıldığı esnada vefat etmiş olması
- Toplumun huzur ve düzeninin bozulmaması bakımından organ veya dokusu alınacak kişinin sağlığında (vefatından önce) buna izin vermiş olması veya hayatta iken aksine bir beyanı olmamak şartıyla, yakınlarının rızasının sağlanması
- Alınacak organ veya doku karşılığında nakil yapılacak kişiden hiçbir şekilde ücret alınmaması
- Tedavisi yapılacak hastanın kendisine yapılacak bu nakle razı olması

Bu parçada organ nakli konusunda görüş bildirilirken dikkat edilen aşağıdaki hususlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Bilimsel verilerden faydalanıldığı
B) Kişinin yaşama hakkının korunmaya çalışıldığı
C) Çevresel-sosyal faktörlerin göz önünde bulundurulduğu
D) Görüş bildirilirken Kur'an ve sünnete göre beyanda bulunulduğu
E) İnsan vücudunu bir meta hâline dönüştürmemenin amaçlandığı

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5. Ünite

1. Hinduizm'de çok çeşitli tanrılar topluluğu vardır. Sadece belli bir tanrıya tapılmaz. Neredeyse her gücün ilahlaştırıldığı ve kutsal sayıldığı görülmektedir. Tanrıların sayısını hesaplamak imkânsızdır. Ancak zamanla bazı tanrılar ön plana çıkmış ve önem kazanmıştır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi Hinduizm'in metinde bahsedilen tanrı anlayışına karşıt niteliktedir?

A) "Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk sapıklıktan iyice ayrılmıştır."
(Bakara suresi, 256. ayet)

B) "Şüphesiz Allah, göklerin ve yerin gaybını bilir. Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir."
(Hucurât suresi, 18. ayet)

C) "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar bulunsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu. …"
(Enbiyâ suresi, 22. ayet)

D) "Allah, iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sabit bir sözle sağlamlaştırır, zalimleri ise saptırır."
(İbrâhîm suresi, 27. ayet)

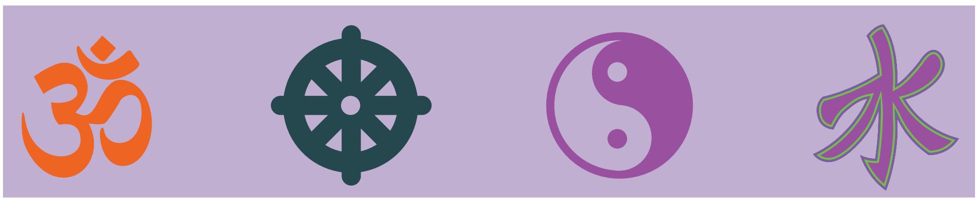
E) "Allah, bütün canlıları sudan yarattı. İşte bunlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayak üzerinde yürür, kimisi dört ayak üzerinde yürür. Allah dilediğini yaratır. …"
(Nûr suresi, 45. ayet)

2. Hinduizm'in inanç sisteminde öne çıkan tanrısal varlıklar; Brahma, Vişnu ve Şiva'dır. Brahma'ya, yaratıcı tanrı olarak saygı gösterilir. Brahma, Hindu inancının en eski tanrılarından biri olmasına rağmen günümüzde en az saygı gösterilen tanrısal varlıktır. Vişnu, dünya düzeninde ortaya çıkan bozulmaları gidermek için çeşitli şekillerde bedenleşerek yeryüzüne gelen koruyucu tanrıdır. Vişnu'nun bir bedende veya doğrudan yeryüzüne gelmesine "avatar" adı verilmektedir. Şiva ise yok edici tanrıdır. Ölümün, hastalığın tanrısı olarak bilinir.

Bu metinden Hinduizm ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Her kastın inandığı farklı bir tanrısı vardır.
B) Tanrılar insanlarla özdeşleşebilmektedir.
C) Bazı tanrıların önemi zamanla azalmıştır.
D) Yaşanan olaylar tanrısal güçlere bağlanmaktadır.
E) Tanrılar, yeryüzündeki uyumun devam etmesinden sorumludur.

3.



Bu görselde aşağıdaki dinlerden hangisi ile ilgili bir sembole yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Hinduizm B) Budizm C) Hristiyanlık D) Taoizm E) Konfüçyanizm

4. Hinduizm'de yer alan kastlar, Tanrı Brahma'nın insan şeklinde tasavvur edilen vücudunun farklı yerlerinden yaratılmıştır. Buna göre brahmanlar ağzından, kşatriyalar kollarından, vaisyalar midesinden, sudralar da ayaklarından yaratılmışlardır. Ayrıca, mensup olduğu kastın kurallarını çiğneme gibi nedenlerle kast dışına itilmiş ve bugün sayıları yüz milyonlara varan paryalar sınıfı da mevcuttur. Bunların çarşı, pazar ve tapınaklara girmelerine izin verilmez. Kamuya açık çeşmelerden su içmeleri dahi yasaktır.

Bu metinden kast sistemi ile ilgili,

I. Temeli tanrı anlayışlarına dayanmaktadır.

II. Sınıflar arasında geçişkenlik söz konusudur.

III. Toplumu sınıflandırarak ayrıştırmaktadır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Hinduizm'deki reenkarnasyon inancına göre, insan yaptıklarının neticesi olarak bitki, hayvan veya insan şeklinde tekrar doğmaktadır. Bu nedenle her Hintli, bir sonraki hayatının daha iyi olması için güzel davranışlar sergilemeye gayret eder. İşlediği kötülükler sebebiyle bitki veya hayvan olarak dünyaya gelmekten çekinir. Buna göre; kişinin hangi kasttan dünyaya geleceği, cinsiyetinin ne olacağı, bahtının nasıl olacağı, diğer insanlarla ilişkisi gibi tüm hususlar karma yani ruhun bu döngüsel süreçteki durumunu belirleyen sebep-sonuç yasası tarafından belirlenir. Dolayısıyla insan, geçmişte ne yapmışsa gelecekte onun karşılığını görecektir.

Bu metinden reenkarnasyon ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) İyi bir yaşama ulaşmak için doğru hareket edilmelidir.
B) İslam'ın ahiret inancı ile benzer bir yapıdadır.
C) İçine doğulan ortam, bir sonucun göstergesidir.
D) Ruhun ölmeyip sürekli yaşaması inancıdır.
E) Kişide sorumluluk duygusunu geliştirir.

6. Tabloda Hinduizm'deki kast sistemine ait sosyal tabakalar ve bunların kimlerden oluştuğu gösterilmek istenmiştir.

Brahman	Hükümdar ailesi ve savaşçılar
Kşatriya	Bilginler ve rahipler
Vaisya	Tüccar, çiftçi ve zanaatkârlar
Sudra	Köylüler ve hizmetkârlar
Parya	Kast dışı kabul edilenler

Buna göre verilen sosyal tabakalardan hangilerinin yeri değiştirilirse tablo doğru olur?

A) Brahman - Kşatriya B) Vaisya - Sudra C) Sudra - Parya
D) Brahman - Vaisya E) Vaisya - Kşatriya

7. İslam âlimleri ve filozofları tarafından Hinduizm'deki ruh göçü (reenkarnasyon) inancı; İslam'daki bazı temel ilkelere aykırı olması sebebiyle reddedilir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

A) "Orada, ilk ölümden başka bir ölüm tatmazlar. Allah onları cehennem azabından korumuştur."

(Duhân suresi, 56. ayet)

B) "Ölüm sarhoşluğu bir hakikat olarak insana gelir de ona, 'İşte bu, senin öteden beri kaçıp durduğun şeydir.' denir."

(Kâf suresi, 19. ayet)

C) "Her insanın amelini boynuna yükledik. Kıyamet günü kendisine, açılmış olarak karşılaşacağı bir kitap çıkaracağız."

(İsrâ suresi, 13. ayet)

D) "Onlar, Allah'ın başlangıçta yaratmayı nasıl yaptığını, sonra onu nasıl tekrarladığını görmüyorlar mı? Şüphesiz bu Allah'a göre kolaydır."

(Ankebût suresi, 19. ayet)

E) "(Allah), ölümüne hükmettiklerinin ruhlarını tutar, diğerlerini belli bir süreye (ömürlerinin sonuna) kadar bırakır. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır."

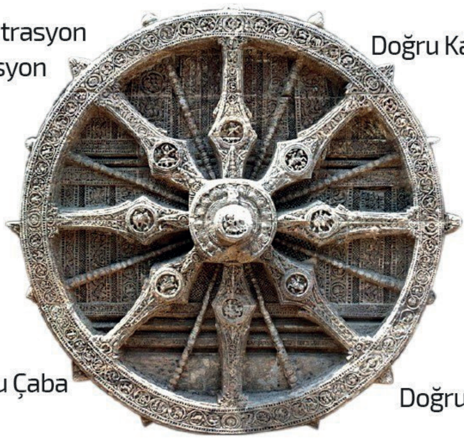
(Zümer suresi, 42. ayet)

8. İnsan, nefsinin esiridir. O; her zaman mutluluk, servet, güvenlik, başarı, uzun ömür ve haz peşinde koşar. Ama ilginçtir ki her zaman şansına acı, ıstırap, hastalık ve başarısızlık düşer. Ayrıca ölüm de herkesi bekleyen kaçınılmaz sondur. Aslında biz; hayata sarılmakla kendimizi acı, ıstırap deryasına atmış oluruz. Dolayısıyla bütün sıkıntılardan kurtulmanın yolu, her türlü arzuyu bırakmaktır. Arzulardan kurtulmak için "Sekiz dilimli yol" olarak nitelenen ilkelere uymak gerekir.

Bu parçadaki görüşler aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Buda B) Shanga C) Konfüçyüs D) Lao Tzu E) Matta

9.



Verilen görseldeki ilkeleri kendisine rehber edinen bir kişiden aşağıdakilerden hangisini yapması <u>beklenmez</u>?

A) Aklını örtecek tutumlardan uzak durur.
B) Rızkını iyi yollardan kazanır.
C) Arzularının peşinden gider.
D) Emeğe saygı gösterir.
E) Dürüst olur.

10.

- "Saflık ve kirlilik kişinin kendi elindedir, kimse bir başkasını arındıramaz."
- "Kendiniz dışında kimse sizi kurtaramaz. Kimse ama kimse bunu yapamaz. Bu yolu kendiniz yürümelisiniz."

Buda'ya atfedilen bu sözler içerik bakımından aşağıdaki ayetlerden hangisi ile aynı doğrultudadır?

A) "O; yeryüzünde olanların hepsini sizin için yaratan, sonra göğe yönelip onları yedi gök hâlinde düzenleyendir. O, her şeyi hakkıyla bilendir."
(Bakara suresi, 29. ayet)

B) "Allah sizi, analarınızın karnından siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi."
(Nahl suresi, 78. ayet)

C) "Kuşkusuz sen istediğini hidayete erdiremezsin. Ama Allah, dileyeni hidayete erdirir ve hidayete erecek olanları en iyi o bilir."
(Kasas suresi, 56. ayet)

D) "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz, ona şah damarından daha yakınız."
(Kâf suresi, 16. ayet)

E) "İnsanı nutfeden (bir damla sudan) yarattı. Böyle iken bakarsın ki o, Rabb'ine açık bir hasım kesilmiştir."
(Nahl suresi, 4. ayet)

11. Konfüçyüs, hayatının ilk yılları yoksulluk içinde geçmesine rağmen öğrenme merakıyla kendini iyi bir şekilde yetiştirir. Sanata, müziğe düşkündür ve müziğin ahlaki yönü olduğuna inanır. Çin'in kadim kültür ve düşüncesine ait klasikleri okuyup çok etkilenir. Yaşadığı dönemin siyasi ve toplumsal sorunlarından kurtuluşun, Çin'in geleneksel değerlerine dönüşle mümkün olduğunu düşünür. Bilgelerin erdemlerini, geçmişin seçkin idarecilerinin Çin'e barış ve huzuru nasıl getirdiğini yeni nesillere aktararak göstermeyi amaçlar. 12 yıl boyunca bu düşüncelerini yaymak ve birbiriyle savaşan birçok kralı etkilemek için bütün Çin'i dolaşır. Ama görüşlerine itibar eden bir kral çıkmayınca ülkesine geri döner. Konfüçyüs, hayatının son beş yılını meşhur eserlerini kaleme almak ve öğrenci yetiştirmekle geçirir.

Bu metinden Konfüçyüs ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Azimli ve çalışkandır.
B) Atalarının mirasına sahip çıkmıştır.
C) Toplumsal birliktelik için çalışmalar yapmıştır.
D) Fikirleri ölümünden sonra etkisini göstermiştir.
E) Geçmişin birikiminin geleceğe taşınmasında rol almıştır.

12. Konfüçyüs'e göre; ideal bir devlet, ahlaki eğitimin en üst seviyesine yükselmiş olan ve "bilge kral" diye isimlendirilen bir hükümdar tarafından yönetilen devlettir. Bu nedenle o, hükümdarın da ahlaklı olmasını şart koşar. Konfüçyüs, hükümdarların davranışlarıyla halka örnek olmaları gerektiğini söyler. Çünkü insanın başkalarını yönetmesi için önce kendini yönetmesi gerekir. Ona göre erdemli yönetici memleketini erdemi ile yöneten, yerini daima koruyabilen ve bütün yıldızların kendisine tabi olduğu kutup yıldızı gibidir. Eğer halk kanunlarla yönetilir ve cezalarla yola getirilmek istenirse onlar kendilerini cezalardan kurtarmaya çalışacaklar fakat hiç utanmayacaklardır. Eğer onlar erdemle yönetilir ve doğru terbiye yöntemleriyle durumları düzeltilmek istenirse utanacaklar ve böylece iyi olmaya çalışacaklardır.

Bu metinden Konfüçyüs'ün devlet yöneticisinden beklediği,

I. Öz denetim sahibi olmalıdır.
II. Yaşantısıyla topluma rol model olmalıdır.
III. Toplumdaki hiyerarşik düzeni korumalıdır.
IV. İnsanları sosyal devlet anlayışına uygun şekilde yönetmelidir.

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) I, II ve IV

13. Konfüçyüs'e gelip "Tanrı'ya nasıl hizmet edebilirim?" diye sorarlar. Konfüçyüs de "Sen daha insanlara nasıl hizmet edeceğini bilmiyorsun, Tanrı'ya nasıl hizmet edeceksin?" der.

Bu parçada Konfüçyüs'ün, Tanrı ve insan arasındaki ilişkiyi aşağıdaki durumlardan hangisi ile temellendirdiği söylenebilir?

A) İbadetleri eksiksiz yerine getirmek
B) Halkın sorunlarıyla ilgilenmek
C) Kişisel arzularını terk etmek
D) Kötülüklerden uzak durmak
E) Emeğe saygılı olmak

14. Konfüçyanizm'de altın kural şudur: "Kendin için istemediğin şeyi, başkalarına yapma."

Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi bu ilke ile aynı mesajı içermektedir?

A) "Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk sapıklıktan iyice ayrılmıştır. …"

(Bakara suresi, 256. ayet)

B) "İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez."

(Hadis-i şerif)

C) "Sizler kitabı okuduğunuz hâlde insanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz?"

(Bakara suresi, 44. ayet)

D) "Nefsin için hoş gördüğün şeyi, bütün insanlar için de sev; nefsine yapılmasını hoş görmediğin şeyleri diğer insanlar için de hoş görme!"

(Hadis-i şerif)

E) "Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz Allah katında çok çirkin bir davranıştır."

(Saf suresi, 2 ve 3. ayetler)

15. Taoizm'in ahlak konusundaki temel prensibi "İyilere karşı iyilik yapmak, iyilik yapmayanlara karşı yine iyilik yapmak; böylece her şeyin iyi olmasını sağlamak" olarak özetlenebilir.

Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi metindeki düşünceyi destekler nitelikte değildir?

A) "İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiş."

(Fussilet suresi, 34. ayet)

B) "Kim kötülükten sakınır ve sabrederse, şüphesiz Allah iyilik yapanların mükâfatını zayi etmez."

(Yûsuf suresi, 90 ayet)

C) "'İnsanlara iyilik yaparlarsa biz de iyilik yaparız, zulmederlerse biz de zulmederiz.' diyen zayıf karakterli kimseler olmayın. …"

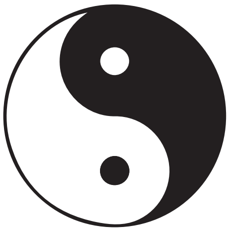
(Hadis-i şerif)

D) "…İyilik yaptıklarında insanlara iyilikle karşılık vermeyi, kötülük yaptıklarında ise onlara zulmetmemeyi alışkanlık hâline getirin."

(Hadis-i şerif)

E) "Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız; O, size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış verir ve sizin kötülüklerinizi örter, sizi bağışlar. Allah, büyük lütuf sahibidir."

(Enfâl suresi, 29. ayet)

16. 

Taoizm'in en tanınmış simgesi olan Yin ve Yang, evreni idare eden başlıca prensip olarak kabul edilir. Kâinattaki her şey bu ilkeye göre meydana gelmektedir. Bu inanç, evrenin dinamiğini karşıt kutuplarla açıklar. Karşılıklı zıtlığın denge içerisinde bulunduğunu ve birbirinin içinde olduğunu anlatır. Buna göre Yin'i siyah, yeryüzü, edilgenlik, olumsuzluk, karanlık, dişilik; Yang'ı ise beyaz, gökyüzü, etkinlik, olumlu olan, aydınlık ve erilliği temsil eder. İçlerindeki aksi renkteki noktalar dengeyi ve dönüşümü ifade eder. Gece ve gündüz gibi ikisi birbirine zıt ancak birbirinin tamamlayıcısıdır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisinin metinde bahsedilen inancın bir yansıması olduğu söylenemez?

A) Yaşadığın anın mutluluğuna güvenmemek lazım, o anın içinde hep bir acı vardır.
B) En karanlık gecede bile yıldızlardan gelen bir ışık vardır.
C) Hiçbir gerçek yoktur ki karşıtı da gerçek olmasın!
D) Zıtlıkların bir arada oluşu evrende kaosa neden olur.
E) Hayat aslında sevinç ve hüznün bir karışımıdır.

17. Taoizm'in tanrı anlayışını ortaya koyan bazı ifadeler şu şekildedir:

"Tao her zaman vardır ve her zaman hazırdır. "Sessiz ve yaratılmamış olan o, her şeyi yaratandır." "Yaratıcı, dönüştürücü, hiçbir bağı olmayan, değişmez Tao…" "O, kendisi yaratılmamış olduğu hâlde her şeyi yaratmış olandır." "Gökyüzünden ve yeryüzünden önce; şekilsiz (kendisine bir şey benzetilemeyen), farklılaşmamış bir şey vardı; sessiz ve dingin, tek başına, değişmeyen, sonsuz döngülerden tehlikesizce geçen…"

Metinde verilen bilgiler aşağıdaki dinlerden hangisinin tanrı anlaşıyla daha çok uyuşmaktadır?

A) Hinduizm B) Budizm C) İslam D) Hristiyanlık E) Konfüçyanizm

18. Taoizm'deki "Wu Wei (Vu vey: Eylemsizlik) Prensibi"ne göre, mutluluğun kaynağı tabiatta eylemsizlik ve mevcutla yetinip olana razı olmaktır. Bu ilke, eşyanın gerçek bilgisine ulaştığı için arzularının esiri olmaktan kurtulmuş kişinin durumunu veya onun eyleme yönelme tarzını ifade eder. Bu kişi büyük bir sükûnet içindedir ve işin gereğine uygun davranır. Böylece hayal kırıklığı ve hüzün yaşamaz; hatta zorluklarla karşılaştığında bile telâşa kapılmaz, gereksiz eylemlere girişmez. Lao-tzu, bu kişinin sakin ve dingin halini suya benzetir. Su yeryüzündeki en yumuşak ve içine girdiği kabın şeklini alan bir maddedir. Buna rağmen en sert taşa nüfuz edebilir ve onu sürükleyebilir. Eylem ve davranışlarını Tao'ya uygun hale getirenler de böyledir. Dolayısıyla wu-wei; işi oluruna bırakma, zor kullanmadan kolayca başarabilme ya da işin doğasına uygun davranma yöntemi şeklinde anlaşılmalıdır.

Bu parçadan hareketle Taoizm ile ilgili,

I. Yaşam, doğal akışı içinde sürdürülmelidir.
II. Huzura erişmek için yetinmeyi bilmek gerekir.
III. Kurtuluşa ermek, zühd hayatı ile mümkün olabilir.
IV. Dünya hayatı ve ahiret arasındaki denge gözetilmelidir.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

19. Taoizm'de dini inancın büyüklüğü, mutlak sükûnet ve rahatlık içinde dünyaya sırt çeviren bir hayat tarzıyla mümkündür. Taoizm'in ahlak anlayışı ise şu üç ana noktada toplanabilir:

- Basit bir hayat yaşayarak tutumlu olmak
- Bütün canlılara karşı merhametli olmak
- Mütevazı olmak, nefsini gurur ve kibirden uzaklaştırmak

Parçada bahsedilen ahlaki ilkelerin gerçekleşmesi için kişiden aşağıdakilerden hangisini yapması istenmez?

A) Maddi ilerlemeyi önemsemesi
B) 'Wu wei' ilkesini tatbik etmesi
C) Gösterişten uzak olması
D) Başkalarını düşünmesi
E) Yumuşak huylu olması

20. Taoizm'de, Tao'ya ulaşılsın ve insanları ona yaklaştırsın diye bazı yüce aracılar konulmuştur. Bu aracılar, Tao ile insan arasındaki iletişimi sağlayan köprü vazifesini görür. Bunlar farklı adlarla isimlendirilseler de işlevleri aynıdır. Taoizm'in kutsal metinlerinde buna sıkça rastlanır. Bununla ilgili bir bölüm şöyledir: "Mükemmel Yol (Tao) ile yaşamına düzen verdiğinde insanlarla toplumlar, karanlık ile aydınlık, hayat ile ölüm arasındaki aldatıcı sınırlar ortadan kalkmaya başlayacaktır. Bu yanılsamaları ortadan kaldırarak pek çok yüksek ruhlu varlığın dostluğunu kazanırsın. Onlar arasında, olumsuz etkilenmelerden korunur ve yok edilemez bir yaşam gücüne sahip olursun. Böylelikle ölümsüzlüğe ulaşırsın."

Parçada sözü edilen durumun İslam'da aşağıdaki kavramlardan hangisi ile adlandırıldığı söylenebilir?

A) Şirk B) Nifak C) Küfür D) Günah E) Gaflet

21. Hinduizm'in Orta Çağ'ında İslamiyet'in Hindistan'a ulaşmasıyla Hindu dinî düşüncesinde ciddi tesirler oluşmuştur. Hindular, başlangıçta Müslümanları kast dışı ilan edip toplumdan soyutlamaya çalışsalar da karşılaştıkları kararlı ve örnek duruş neticesini vermiştir. Özellikle İslamiyet'in tevhit inancı, sınıfsız toplum anlayışı ve bölgede yaşayan Müslümanların yaşam biçimi Hint toplumunu derinden etkilemiştir. Bu durum zamanla Hinduların çok tanrılı ve putperest inanışlarına, kast sistemine ve brahminlerin uygulamalarına karşı çıkan anlayışların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bu metinden Hindular ile ilgili,

I. Farklı inanç ve kültürlerle etkileşim kurmuşlardır.
II. Hindistan'da İslam'ın yayılmasına katkı sağlamışlardır.
III. Sosyal adalete aykırı olan inanç ve düşüncelerinde değişim meydana gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

22. Ruh göçü olarak ifade edilen tenasüh; ruhun bir bedenden başka bir bedene geçmesi, birbirini izleyen hayatlarda fiziksel bir biçim almasıdır. Hindular bu döngüyü samsara kavramıyla ifade ederler. Bu anlayışa göre zaman döngüseldir, bir başlangıcı ve sonu yoktur. Varlık âlemindeki her şey doğum-ölüm-yine doğum şeklinde bir döngüye tabidir. İnsan, kurtuluşa ulaşıncaya kadar bu döngü içerisinde yeniden doğmaya ve sıkıntılarla dolu dünya hayatını tekrar tekrar yaşamaya mahkûmdur.

Bu metinde sözü edilen durum ile ilgili,

I. İslam dinindeki ahiret inanışı ile çelişmektedir.
II. Dünyada, zorluklara karşı sabır gösterilerek mutlu olunacağı savunulmaktadır.
III. Ruhun, sözü edilen durumdan çıktığında selamete ulaşacağına inanılmaktadır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

23. Aşağıdaki özelliklerden hangisi Hinduizm ve Budizm dinlerinde ortaktır?

A) Vişnu, önem verdikleri tanrılardandır.
B) Kast sistemi öncelikli esaslardan biridir.
C) Hint Yarımadası’nda ortaya çıkmışlardır.
D) Dinsel metinleri Vedalar’dan oluşmaktadır.
E) Sekiz Dilimli Yol, en tanınmış sembolleridir.

24.
- “Sığınağı kendinizde arayın, bir başkasında değil.”
- “Saflık ve kirlilik kişinin kendi elindedir, kimse bir başkasını arındıramaz.”
- “Kendiniz dışında kimse sizi kurtaramaz. Bu yolu kendiniz yürümelisiniz.”

Buda’ya ait bu sözlerde insan ile ilgili ortak husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) Davranışlarının karşılığını görmesi
B) Manevi olarak kendini temizlemesi
C) Diğer insanlarla iyi geçinmesi
D) İradesinin farkına varması
E) Güzel ahlak sahibi olması

25. Hinduizm'in en belirgin özelliklerinden biri kast sistemidir. Hindulara göre kast sistemi, bir inanç meselesidir. Dolayısıyla kişinin iradesi ile seçilemez ve değiştirilemez. Kast; atadan miras kalan haklar, vazifeler ve âdetler ile birbirine sımsıkı bağlanıp aynı işle meşgul olan insanlar grubunu ifade etmektedir. Aynı kast üyeleri yalnızca birbirleri ile evlenebilir ve ancak birbirleriyle aynı sofraya oturabilir. Kast sistemine karşı gelinmesi kişinin kasttan çıkarılmasına, dolayısıyla o kimsenin varoluşunun son bulmasına sebep olur.

Bu metinden,

I. Din, insanların sosyal hayatları üzerinde etkili olmuştur.
II. Dinî ritüeller nesilden nesile aktarılmıştır.
III. Kast sistemi zamanla etkisini yitirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

26. Buda, insanların kurtuluşu için bizzat kendisinin tecrübe ettiği ve dört yüce hakikat olarak isimlendirdiği bir yol önerir. Bu hakikatler şunlardır:

- Hayat, acı ve ıstıraptır. Ölüm, hastalık, yaşlılık, sevilen bir şeyin devamlı olmaması, istenilen şeylere ulaşamama gibi hususlar acı ve ıstıraptır.
- Acı ve ıstırabın kaynağı, istek ve arzulardır. Kişinin hayatta acı çekmesinin nedeni; onda bulunan istek, hırs ve arzulardır. İnsan, istediği ve arzuladığı şeylere ulaşamadıkça acı çekmektedir.
- İstek ve arzulardan vazgeçilirse acılar sona erecektir.
- İstek ve arzulara son vermek için, Sekiz Dilimli Yol'u takip etmek gerekir.

Bu metinden Buda ile ilgili,

I. Öğretileriyle insanlara rehber olmuştur.
II. Nefis terbiyesi ile ilgili yöntemler ortaya koymuştur.
III. Dünyada mutlu olmanın mümkün olmadığını ileri sürmüştür.

değerlendirmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

27. Konfüçyanizm'de Tanrı; tabiat düzeninin yöneticisi, her şeyin üstündeki varlık ve yaratıcı güçtür. O; düşkünleri korumak için hükümdarlar, Tanrı yolunda insanlara yardımcı olmaları ve ülkenin her yanında huzuru sağlamaları için öğretmenler göndermiştir. O; yücedir, yerdeki insanlara hükmeder, kötüler çoğalınca hükmü amansızdır. Ölüm ve hayat, zenginlik ve şeref Tanrı'nın işidir. Tanrı her şeyi açıkça görür ve bütün işlerde insanlarla beraberdir. İyi insanlara uzun ömür bahşeder, erdemli davranışları mükâfatlandırır. Bu nedenle insanlar, iyiliğin kaynağı olarak ona saygı göstermiş, onun emrini öğrenmiş, onun da kendilerini anladığına inanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Konfüçyanizm'deki Tanrı'nın özelliklerinden biri olduğu <u>söylenemez</u>?

A) Adildir. B) Tektir. C) Cömerttir. D) Merhametlidir. E) Kudret sahibidir.

28. Konfüçyanizm'in gayesi, erdemli ve üstün insan yetiştirmektir. Konfüçyüs'e göre insan, özü itibarıyla iyidir. Bu nedenle herkes iyi olabilir. Konfüçyüs'ün üstün insan tanımında soyluluğu değil, erdemi esas alması bir devrimdir. Ona göre büyük ve üstün insan erdemli olmayı, küçük insan ise rahatını düşünür. Üstün insan kanunlar üzerinde kafa yorar, küçük insan ise kendi faydasını arar. Bunun uzun vadeli sonucunda da büyük ve üstün insan, daima memnun ve rahattır. Küçük insan ise daima üzüntü ve telaş içindedir.

Konfüçyanizm'e göre üstün insanın özelliklerine sahip bir kişinin aşağıdakilerden hangisini yapması beklenmez?

A) Konfor alanının dışına çıkmaktan kaçınması
B) Adaletin gerçekleşmesi için çaba göstermesi
C) İnsanları ötekileştirerek sınıflara ayırmaması
D) Nefsin isteklerine boyun eğmemeye çalışması
E) Hayatın ona verdiklerine razı olması

29. Konfüçyanizm'de rahiplik, mabet, inanç ve kutsal kitap kavramları ile yaratılış hakkındaki mitolojik düşünceler yer almaz. Çinliler bu yüzden Konfüçyanizm'e "Okul" ya da "Bilginler Doktrini" adını vermişlerdir. Konfüçyüs hiçbir zaman kendini tanrısal bir temsilci gibi hissetmemiş; tabiatüstü varlıklar, üstün kuvvetler ve ruhlardan da bahsetmemiştir. Ölümden sonraki yaşama da inanmamış, hatta bu konuyla ilgili bir soruya "Eğer insan hayatı henüz tanıyamamışsa ölümü nasıl tanıyabilir?" diye cevap vermiştir.

Bu metinden Konfüçyanizm ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) İlahi kaynaklı olmadığı
B) Peygamberliğin reddedildiği
C) Ahiret inancının kabul edilmediği
D) Kendine özgü görüşlere sahip olduğu
E) İnanç ve düşüncelerinde şüpheci bir anlayış bulunduğu

30. “İyilere de iyi olmayanlara da aynı derece iyilikle muamele edin. Çünkü iyilik, doğuştan değil sonradan kazanılan bir şeydir. Hem dürüst olanlara hem de dürüst olmayanlara dürüstlükle muamele edin. Dürüstlük de doğuştan değildir, sonradan kazanılır.”

Taoizm’in bu ilkesinden,

I. İnsanlar, oldukları hâliyle kabul edilmelidir.

II. Erdemli davranışlar sergileyenlere övgüde bulunulmalıdır.

III. Yaratılıştan gelen özellikleri nedeniyle insanları kınamaktan uzak durulmalıdır.

IV. Kişi, başkalarının nasıl olduğuna değil kendi davranışlarına odaklanmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV D) III ve IV E) I, II ve III

31. Lao-Tzu’ya göre insanların bu dünyada acı, yoksulluk, üzüntü içerisinde olmasının sebebi yaptıklarıdır. O; insan ömrünün giderek kısalmasını, insanın kötülüklerinden dolayı yıldızlar tarafından saldırıya uğramasına bağlamaktadır. Ona göre akıllı insan; bencilliği reddeden, maddi isteklerden ve boş şeylerden kaçınandır. Zenginlik, başarı, şöhret gibi şeyler insanın Tao’yu takip etmesine ve kurtuluşa ulaşmasına engel teşkil etmekte ve felaketini hazırlamaktadır.

Bu metinden insan ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Kendini terbiye etmelidir.
B) Tercihlerinden sorumludur.
C) Sırf kendi için yaşamaktan vazgeçmelidir.
D) Zaaflarından ibadete yönelerek arınmalıdır.
E) Verilen hayatı faydalı işlerle değerlendirmelidir.

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Karma Test

1. Eğitim-öğretim faaliyetleri İslam'ın ilk dönemlerinde daha çok âlimlerin denetiminde, mescit ve camilerde yürütülürdü. Hicri 3. ile 5. asır arasında başta Horasan ve Maveraünnehir olmak üzere İslam dünyasının ilim merkezlerinde medreseler kurulmaya başlandı. Ancak bugünkü anlamda yükseköğretim faaliyetlerinin yapıldığı sistematik yapılar olan medreselerin kurulması Selçuklular zamanında gerçekleşti. İslam dünyasında bu medreselerin kurucusu olarak da Nizamülmülk kabul edildi.

Bu parçadan,

I. Eğitim, zamanla gelişme göstermiştir.
II. İslam medeniyetinde Türklerin önemli bir yeri olmuştur.
III. Medreselerde dinî ilimlerin yanında fennî ilimler de okutulmuştur.
IV. İslam tarihinde ilk eğitim kurumu Hz. Muhammed (sav.) zamanında açılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve IV E) III ve IV

2. "Kim ilim için yola çıkarsa Allah ona cennete giden yolu kolaylaştırır. Melekler, hoşnutluklarından dolayı ilim talebesine kanatlarını serer. Sudaki balıklara varıncaya kadar yer ve gök ehli, âlim kişinin bağışlanması için Allah'a yakarır. Âlimin âbide (ibadet edene) üstünlüğü, (parlaklık, görünürlük ve güzellik bakımından) Ay'ın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Kuşkusuz âlimler, peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler ne altın ne de gümüş bırakmışlardır, onların bıraktıkları yegâne servet ilimdir. Dolayısıyla kim onu alırsa büyük bir pay almış olur."

Verilen hadiste aşağıdaki soruların hangisine cevap olacak bir bilgiye yer verilmemiştir?

A) Kimler ilimle uğraşmalıdır?
B) İlim insana neler kazandırır?
C) İlimle uğraşmanın fazileti nedir?
D) Peygamberlerin geride bıraktığı nedir?
E) İlmin, İslam dini açısından önemi nedir?

3. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an kurslarına dönüşerek varlıklarını kesintisiz devam ettirmişlerdir. Bu mekânlar; Kur'an-ı Kerim'in öğretildiği, bir bölümünün veya tamamının ezberletildiği ve kıraat ilminin talim edildiği önemli eğitim merkezleri olmuştur.

Hakkında bilgi verilen eğitim kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dâru'l-hadis B) Dâru'l-kurra C) Dâru'l-erkam D) Dâru'l-hikme E) Dâru'n-nedve

4. • Bir halk bilimcisi olarak tanınan Evliya Çelebi; kırk yılı aşkın süre boyunca Osmanlı topraklarını gezmiş, gördüklerini ise ünlü eseri “Seyahatname”de toplamıştır.
• Piri Reis, çizdiği haritayla hem kendi dönemine hem de sonraki dönemlere damga vurmuştur.
• Pusulanın icadı, el-Avfî’nin 1232 tarihli eserlerinde ele alınmıştır.

Bu bilgiler, İslam bilginlerinin aşağıdaki alanlardan hangisinde özgün çalışmalar ürettiğinin göstergesidir?

A) Tıp B) Dil C) Tarih D) Felsefe E) Coğrafya

5. İslam tarihinde ilmi çalışmaların yürütüldüğü ve sonraki nesillere aktarıldığı birçok kurum ortaya çıkmıştır. Bunlardan kimi ibadethane olarak inşa edilip ardından çok fonksiyonlu olarak kullanılmış, kimi bugünkü anlamda okuma ve yazma eğitimlerinin verildiği ilkokul vazifesi görmüş, kimi de Kur’an öğretilen ve hafız yetiştirilen, kıraat eğitiminin yapıldığı yerler olmuştur. Bazı kurumlar ise İslam dünyasında kitaba olan sevgi ve saygının, yazılı eser alanında İslam medeniyetinin zenginliğinin göstergesi olarak tarihte yerini almıştır.

Bu parçada aşağıdaki kurumlardan hangisine değinilmemiştir?

A) Mescit B) Mektep C) Kütüphane D) Dâru’l-kurra E) Dâru’l-hadis

6.

Ahiliğin Temel İlkeleri
• İşinde ve hayatında; kin, haset ve gıybetten kaçınmak
• Ahdinde, sözünde ve sevgisinde vefalı olmak
• Gözü, gönlü ve kalbi tok olmak
• Şefkatli, merhametli, adaletli, faziletli, iffetli ve dürüst olmak
• Cömert, ikram ve kerem sahibi olmak
• Küçüklere sevgi göstermek, büyüklere karşı edepli ve saygılı olmak
• Alçak gönüllü olmak, büyüklük ve gururdan kaçınmak
• Ayıp ve kusurlarını örtmek, gizlemek ve affetmek
• Gelmeyene gitmek, dost ve akrabayı ziyaret etmek
• Herkese iyilik yapmak, herkesin iyiliğini istemek
• Yapılan iyilik ve yardımı başa kakmamak

Tablonda verilen ilkelerden hareketle ahilik ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Ticari hayatın canlanmasını sağlamıştır.
B) İslam dininin öğüt ve ilkeleriyle uyumludur.
C) Sosyal adaletin tesis edilmesine katkı sağlamıştır.
D) Yardımlaşma ve dayanışmayı artırmayı hedeflemiştir.
E) Erdemli bir toplumun inşa edilmesinde etkisi olmuştur.

7. “Allah size yalnızca murdar eti (leş), kanı, domuz etini ve Allah’tan başkasının adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa, haksızlığa sapmadıkça ve sınırı aşmadıkça yemek zorunda kalırsa ona günah yoktur. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”

(Bakara suresi, 173. ayet)

Bu ayetten,

I. Bazı yiyeceklerin haram kılınmasının hikmetleri nedir?

II. Kendiliğinden ölmüş bir hayvanın eti yenilebilir mi?

III. Zururi durumlar, haram olan şeyleri helal kılar mı?

sorularından hangilerine cevap bulunabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Güneş gibi ol şefkatte, merhamette
Gece gibi ol ayıpları örtmekte
Akarsu gibi ol keremde, cömertlikte
Ölü gibi ol öfkede, asabiyette
Toprak gibi ol tevazuda, mahviyyette
Ya olduğun gibi görün ya göründüğün gibi ol

Mevlana’ya ait bu dizelerden aşağıdaki özelliklerin hangisine ulaşılamaz?

A) Tutumluluk B) Yumuşak kalplilik C) Eli açıklık D) Affedicilik E) Dürüstlük

9. Hacı Bektaş-ı Veli’nin tasavvuf ile ilgili düşünceleri şu sözleriyle özetlenebilir:

- İnsanın güzelliği sözlerinin doğruluğunda, olgunluğu dürüstlüğündedir.
- İlim ile gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.
- Bir olalım, iri olalım, diri olalım.
- Eline, beline, diline sahip ol.

Buna göre Hacı Bektaş-ı Veli’nin tasavvuf anlayışının şekillenmesinde aşağıdaki ayet ve hadislerin hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) “Bir konuda sana inandığı hâlde kardeşine yalan söylemen ne kadar büyük bir ihanettir!”
(Hadis-i şerif)

B) “Kim bana iki çenesi arasındaki ile iffet ve namusunu koruma sözü verirse, ben de ona cennet sözü veririm.”
(Hadis-i şerif)

C) “Onlar namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayan kimselerdir.”
(Enfâl suresi, 3. ayet)

D) “Allah, kendisinin izniyle rızasını arayanları o kitapla kurtuluş yollarına erdirir, onları dalalet ve cehaletten aydınlığa çıkarır, dosdoğru bir yola iletir.”
(Mâide suresi, 16. ayet)

E) “İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir iş göstereyim mi? Aranızda selamı yayın.”
(Hadis-i şerif)

10. Şeriat düzeyini aşıp tarikat kapısına gelenler, yola girmenin ve yol sürmenin ilk adımı olarak yol kardeşi olur. Yol kardeşleri, etle tırnak gibi birbirine yakındır. Hayatın iyi yanı gibi kötü yanını da paylaşır. Yol kardeşlerinden biri vefat ettiği zaman diğeri onun çocukları ve aile fertlerinden sorumlu olur.

Parçada verilen bilgiler Alevilik'teki hangi kavram ile ilgilidir?

A) Cem B) Razılık C) Semah D) Gülbank E) Musahiplik

11. "Ey can! Yolumuz sevgi ve dostluk üzerine kurulmuştur. Dergâhımızda kışkırtıcı, bozguncu ve karıştırıcılara yer yoktur. Çekememezlik, kıskançlık, kendini beğenme, kin, kibir, inat, arkadan konuşma, dedikodu, başkalarını suçlama, iftira, küfür, zulüm, yalan ve cinayet; Allah'ın yasak ettiği işlerdir."

Hacı Bektaş-ı Veli'nin bu öğüdü aşağıdaki ayetlerden hangisi ile <u>ilişkilendirilemez</u>?

A) "Onların fısıldaşmalarının birçoğunda hayır yoktur. Ancak bir sadaka verilmesini yahut bir iyilik yapılmasını ya da insanların arasının düzeltilmesini isteyenler müstesnadır…"
Nisâ suresi, 114. ayet)

B) "Allah katında (makbul) tövbe, ancak bilmeyerek günah işleyip sonra çok geçmeden tövbe edenlerin tövbesidir. İşte Allah bunların tövbelerini kabul buyurur…"
(Nisâ suresi, 17. ayet)

C) "Kendilerini temize çıkaranlara ne dersin? Hayır, Allah dilediğini temize çıkarır ve kimseye kıl payı kadar haksızlık edilmez."
(Nisâ suresi, 49. ayet)

D) "Onlar (takva sahipleri) bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler…"
(Âl-i İmrân suresi, 134. ayet)

E) "Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir bedelle satanlara gelince, işte onların ahirette hiç nasipleri yoktur…"
(Âl-i İmrân suresi, 77. ayet)

12. Alevilik-Bektaşilikte önem verilen ritüellerden biri olan semah, Arapça kökenli bir kavram olup sözlükte "uçmak, gökyüzü" gibi anlamlara gelmektedir. Terim olarak ise müzik ezgilerini dinleyerek vecde gelip dönmek ve kendinden geçmek demektir. Bu anlamda semah, cem ayinine katılanların manevi coşku hâlinde kendilerinden geçerek, Allah'ın güzel isimlerinden birini zikredip ilahi bir aşkla ayakta dönmeleridir. Alevi-Bektaşiler, evrende bulunan her şeyin döndüğünden hareketle, Allah'a olan aşk ve sevgilerini semahla ifade ederler.

Bu metinde semah ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Ne olduğu B) Nasıl yapıldığı C) Yapılma amacı D) Kimlerin yaptığı E) Ne zaman yapıldığı

13. İslam dininin korunmasına önem verdiği temel haklar; canın, neslin, aklın, malın ve dinin emniyetidir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi diğerlerinden farklı bir hak ile ilgilidir?

A) “Yiyin, için fakat israf etmeyin!...”

(A’râf suresi, 31. ayet)

B) “İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır.”

(Necm suresi, 39. ayet)

C) “O hâlde sen dini Allah’a has kılarak (ihlas ile) kulluk et.”

(Zümer suresi, 2. ayet)

D) “...Hâlbuki Allah alım satımı helal, faizi ise haram kılmıştır.”

(Bakara suresi, 275. ayet)

E) “Namaz kılındı mı artık yeryüzüne dağılın ve Allah’ın lütfundan nasip arayın.”

(Cuma suresi, 10. ayet)

14. Mal sahibi, mülk sahibi
Hani bunun ilk sahibi?
Mal da yalan mülk de yalan
Var birazda sen oyalan!

Yunus Emre’ye ait bu dizelerde;

I. dünyanın geçici olduğu,

II. mal biriktirmenin hoş görülmediği,

III. nimetlerin asıl sahibinin Allah olduğu

düşüncelerinden hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

15. “De ki: Gelin, Rabb’inizin size neleri haram kıldığını okuyayım. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya iyilik edin. Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın hayatına son vermeyin. Biz, sizin de onların da rızkını veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Haklı bir sebep olmadıkça Allah’ın yasakladığı cana kıymayın. İşte bunları Allah size emretti, umulur ki düşünüp anlarsınız.”

(En’âm suresi, 151. ayet)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Ebeveyne güzellikle muamele edilmesine
B) Allah’a şirk koşmaktan kaçınılmasına
C) Yaşama hakkına saygı duyulmasına
D) Allah’ın sınırlarına riayet edilmesine
E) Müminlerin kardeş olmasına

16. “Doğduğundan beri tanrıların ilki olan, tanrıları kudretiyle kuşatan; başarılarının büyüklüğü, atılganlığı altında dünyaları titreten... Ey insanlar, işte o İndra’dır!”

Vedalar’a ait bu metinden Hinduizm’in tanrı anlayışı ile ilgili;

I. tanrının ezeli olduğu,
II. birden çok tanrıya inanıldığı,
III. güçlü ve yüce tanrı fikrine sahip oldukları

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

17. Buda’ya ait sözler aşağıda numaralanmıştır.

I. “Önce kendi gideceğin yolu öğren, sonra öğretmeye kalk.”
II. “Sizi kendinizden başka hiç kimse kurtaramaz. Kendi kendinize ışık olun.”
III. “Öfkeyi sevgiyle, kötülüğü iyilikle yen. Açgözlülüğü cömertlikle, yalanı gerçekle yen.”
IV. “Varoluşun sırrı, korkusuz olmaktır. Ne olacağınızdan korkmayın, kimseye bel bağlamayın. Tüm yardımı reddettiğiniz an özgürsünüz.”
V. “Bir kişinin kendi kendini yenerek kazandığı zafer, bir başkasının savaşta bin kişiyi bin kez yenerek kazandığı zaferden daha iyidir.”

Verilen sözlerden hangileri “öz denetim sahibi olmak” **ile ilgilidir?**

A) I ve II B) II ve III C) III ve V D) I, II ve IV E) III, IV ve V

18. Konfüçyüs, ahlak öğretisinde şöyle der: “Dünya’ya barış getirmek isteyen kişi, önce devleti yönetmesini öğrenir; ailesini düzeltmek isteyen kişi, önce kişisel yaşamını geliştirir; kişisel yaşamını geliştirmek isteyen kişi, önce kalbini düzeltir.”

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Mutlu bir aile yaşamı kurulması
B) Ahlaki değerlerin değiştirilmesi
C) İnanç sistemlerinin geliştirilmesi
D) Ahlaki değerleri benimsemiş bireyler olunması
E) Devlet yönetiminden anlayan kişiler yetiştirilmesi

19. Konfüçyanizm, düşünce tarihinin büyük bilginlerinden olan Konfüçyüs tarafından oluşturulmuş bir düşünce sistemidir. Konfüçyüs, ahlak ve geleneklerin yaşatılması için bütün Çin yazıtlarını incelemiştir. Böylece o, geçmişine ve tarihine bağlı bir Çin kültürü oluşturmayı hedeflemiştir. Oluşturduğu bu sistemin amacı ise kişileri eğitimle mutluğa kavuşturmaktır. Bunun için; akıllı, erdemli, iyi ve doğru olmak için gerekli olan ilkelere uymak gerekir.

Bu metinden Konfüçyanizm ile ilgili;

I. milli değerlere dayalı bir öğreti olduğu,

II. dinden ziyade bir ahlak felsefesine benzediği,

III. tanrı-insan ilişkisinin bir sonucu olarak ortaya çıktığı

sonuçlarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

20. "Başkalarını bilmek sadece bilgidir, kendinizi bilmek ise bilgelik... Başkalarında uzmanlaşmak kuvvet, kendinde uzmanlaşmak ise gerçek güçtür."

Lao Tzu bu sözünde aşağıdaki kavramlardan hangisini vurgulamaktadır?

A) Öz farkındalık B) Kararlılık C) Cesaret D) Sabır E) Çalışkanlık

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	Karma Test
1. B	1. C	1. B
2. B	2. A	2. A
3. C	3. C	3. B
4. A	4. C	4. E
5. E	5. B	5. E
6. A	6. A	6. A
7. C	7. D	7. D
8. A	8. A	8. A
9. D	9. C	9. C
10. A	10. C	10. E
11. C	11. D	11. B
12. B	12. E	12. E
13. E	13. B	13. C
14. E	14. D	14. D
15. E	15. E	15. E
16. A	16. D	16. D
17. B	17. C	17. C
18. C	18. A	18. D
19. D	19. A	19. C
20. A	20. A	20. A
21. E	21. C	
22. B	22. C	
23. D	23. C	
24. B	24. D	
25. B	25. C	
26. E	26. C	
27. D	27. B	
28. B	28. A	
29. D	29. E	
	30. B	
	31. D	

12. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr